

cda.nl

HET TIJDSCHRIFT

DNP

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

INTERVIEWS

Maatregelen kredietcrisis

GELOOF IN DE GROTE STEDEN

Rol van religie

TWEEGESPREK

Rotterdam

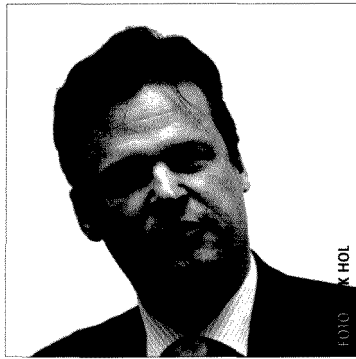
THE MANUMMER

GROTE STEDEN

GASTHOOFDREDACTEUR

LEONARD GELUK

Leonard Geluk
Gasthoofdredacteur

Grote Steden

Het thema van deze uitgave van *CDA.nl* is Grote Steden. Terecht, want de Nederlandse grote steden verdienen een eenduidige en krachtige politieke visie. Het CDA heeft deze heldere boodschap voor de grote stad.

Onlangs presenteerde ons Wetenschappelijk Instituut het rapport *De stad terug aan de mensen*, waarin de mens in de stad centraal wordt gesteld. Mensen en hun verbanden maken de stad. Wij moeten hen dan ook alle ruimte geven zich in de stad te organiseren en te laten ontwikkelen. Bij de presentatie van het rapport gaf mgr. Van Luyn terecht aan dat de stedelijke samenleving pas betekenis krijgt 'wanneer deze uitdrukking is van het sociaal zijn van de mens'. Kerken en geloofsgemeenschappen spelen dan ook een cruciale rol in het versterken van de onderlinge verbanden in de grote stad.

Tegelijkertijd leven er groepen mensen in de stad die het moeilijk hebben en die een steuntje in de rug nodig hebben. Voor hen moet dan ook extra aandacht zijn, zij het in het onderwijs of bij de begeleiding naar werk. De huidige economische crisis raakt de grote steden naar verwachting het hardst, gelet op de grote groep mensen met een lage opleiding in veel steden. Het is dan ook juist nu van belang aandacht te schenken aan de stad en de grootstedelijke problematiek.

In deze uitgave zijn veel stedelingen aan het woord over wat hen bindt met de stad, over geloven in de grote stad, en over de christendemocratische visie op de stad. Ik hoop dat u na het lezen met mij tot de conclusie komt dat de christendemocratische boodschap bij uitstek een boodschap voor de grote stad is.

Ik wens u veel leesplezier.

Leonard Geluk

Heeft u op- of aanmerkingen over *CDA.nl* - *het tijdschrift* dan kunt u deze mailen naar redactie@cda.nl

Colofon

November 2008

Jaargang 5 | nummer 1

CDA.nl is een uitgave voor de leden van het CDA. De uitgave wordt tenminste zes keer per jaar verspreid in een oplage van ruim zestigduizend exemplaren. Leden ontvangen het tijdschrift gratis.

Uitgever

CDA Bureau
Postbus 30453
2500 GL Den Haag
☎ 070 3424888
✉ redactie@cda.nl
🌐 www.cda.nl

Fotografie voorplaat iStockphoto

Vrouw en Politiek

CDA Vrouwen

Hoofdredactie

Leonard Geluk,
Michael Sijbom (adjunct)

Eindredactie

Marjolijn van der Stel

Redactie

Alie Dijkslag, Titus Frankemölle,
Wopke Hoekstra, Karin Hoentjen,
Geert Meijering, Marloes Metaal,
Marieke Mol, Eelco Ockers,
Hans Slooijer en Wietze Smid

Vormgeving

Rebekka Muller en Mirella Roor

Opmaak

Rebekka Muller

Fotografie

ANP Photo, Dirk Hol, Hollandse
Hoogte, iStockphoto

Aan dit nummer werken verder mee

Peter Arensman, Jan
Schinkelshoek en al onze leden
en vrijwilligers die deze uitgave
mogelijk hebben gemaakt

Drukwerk

Senefelder Misset BV,
Doetinchem

Advertentie-exploitatie

Acta Uitgeversorganisatie
Havenstraat 2a, Postbus 1177
6050 AD Maasbracht
☎ 0475 463465

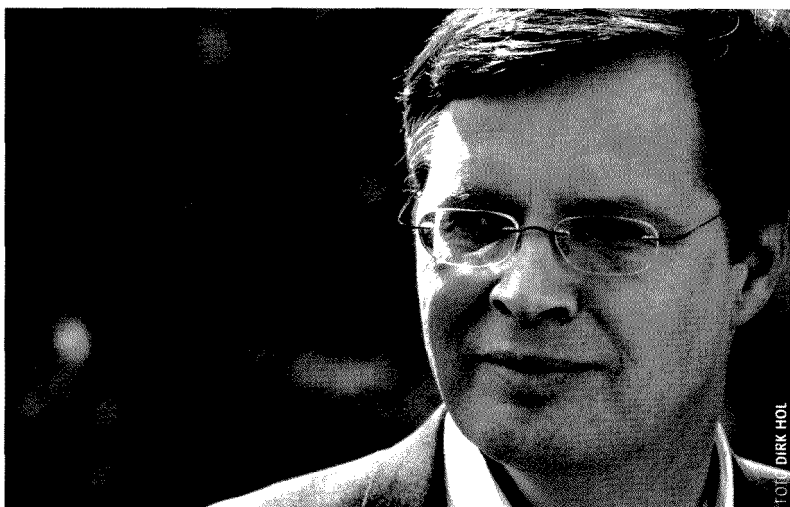
Niet alle artikelen in dit tijdschrift vertolken noodzakelijkerwijs de standpunten van het CDA of van de redactie. Alle bijdragen in *CDA.nl* zijn beschermd door het auteursrecht. Uit deze uitgave mag daarom niets op enigerlei wijze worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De redactie kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor ongevraagd toegezonden beeldmateriaal of kopij.

CDA.nl wordt gedrukt op milieuverantwoord houtvrij papier en verzonden in natuurvriendelijk, afbreekbaar p.e.-folie.

INHOUD

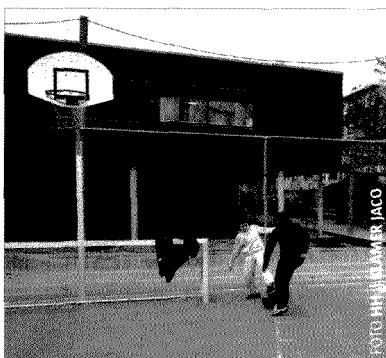
6 Jan Peter Balkenende

*De kredietcrisis
raakt iedereen*

13 Geloven in de grote steden

Rol van religie in de stad

31 People, planet én profit

Ondernemen in Ethiopië

36 In Centrum voor Jeugd en Gezin telt elke ouder en elk kind

In dit nummer:

- 4 Kredietcrisis
 - Jan Peter Balkenende
 - Pieter van Geel
 - Piet Hein Donner
 - Peter van Heeswijk
 - Hoofdlijnen van het akkoord
- 13 Geloof in de grote steden
- 16 Een stad van het recht, een republiek en een groot dorp
- 19 Uitgelicht
- 20 Partijnieuws
- 28 Parlement
- 30 Wim van de Camp
- 31 *People, planet én profit*
- 34 Vrouw en politiek
- 36 In Centrum voor Jeugd en Gezin telt elke ouder en elk kind
- 39 Premier
- 40 Uit de regio
- 41 Onze man in
- 42 De gedachte
- 43 Van de voorzitter
- 44 Tweegesprek in Rotterdam
- 38 Jan Schinkelshoek
- 39 En dan dit nog ...

JAN PETER BALKENENDE
Minister-president

Jan Peter Balkenende: 'Samen zullen wij deze crisis overwinnen'

De politiek leider van het CDA is ook premier. Daarom was hij de voorzitter van het zogenaamde crisioverleg tussen CDA, PvdA en ChristenUnie.

Tekst **Marcel Meijer** Fotografie **Dirk Hol**

Hoe zou u het pakket maatregelen willen omschrijven?

'Wij maken een ernstige economische crisis mee. Heel veel mensen maken zich zorgen. Heb ik straks nog een baan? Kan ik mijn huis nog betalen? Hebben mijn kinderen nog een toekomst? Wij willen die mensen zoveel mogelijk zekerheid bieden. Vandaar dat er een samenhangend pakket van maatregelen ligt dat drie doelen dient: gerichte stimulering van de werkgelegenheid op korte termijn om zo de negatieve effecten van de crisis te dempen. Ten tweede: versterking van de structuur van de economie en een duurzamere economie. En ten derde: gezonde overheidsfinanciën en structurele hervormingen om ook in de toekomst onze voorzieningen zoals zorg, onderwijs en AOW overeind te houden.'

U komt met een omvangrijk stimuleringspakket.

Waar liggen in dit pakket de accenten?

'Om te beginnen hebben wij het afgelopen half jaar al heel veel gedaan. Via kapitaalinjecties hebben wij 80 miljard besteed aan het overeind houden van financiële instellingen en banken. Dat was noodzakelijk omdat zij dreigden om te vallen. Verder houden wij ondanks een oplopend begrotingstekort de overheidsuitgaven de komende jaren op peil. Dan gaat het om een bedrag van maar liefst 50 miljard euro. Daarnaast komt het kabinet met een omvangrijk pakket om de economie en de bedrijvigheid te stimuleren. Wij investeren in duurzaamheid, energiezekerheid en innovatie. Dan moet u denken aan investeringen in windmolenparken, investeren in energiebesparing, een regeling voor de sloop van oude auto's, etc. Op deze manier werken wij aan een schone en innovatieve economie. Verder willen wij investeringen in infrastructuur en de bouw versnellen. Het onderhoud aan wegen en vaarwegen

halen wij naar voren. Het gaat dan niet alleen om geld, maar ook om snellere procedures. Veel projecten worden eindeloos vertraagd. Daarom komt het kabinet met een crisis- en herstellwet waardoor projecten sneller uitgevoerd kunnen worden.'

U gaf aan dat het niet alleen een pakket maatregelen is om de economie te versterken, maar dat het kabinet ook een morele agenda heeft. Wat bedoelde u daarmee?

'Het gaat in deze crisis om meer dan geld alleen. De morele agenda betekent dat wij onevenwichtigheden en excessen in het financiële systeem willen herstellen, duurzaam gedrag willen stimuleren en vast willen houden aan internationale solidariteit. Door bestuurders van banken en financiële instellingen zijn onverantwoorde risico's genomen. Dat erkennen zij overigens in onvoldoende mate. Er is in de financiële sector echt een cultuurverandering nodig. Het financiële toezicht moet beter, ook Europees en internationaal en er moet een passend beleid komen voor de beloningsstructuur van financiële instellingen. Het moet echt afgelopen zijn met de excessen die wij nu bijna elke week zien. Maar het gaat niet alleen om de financiële instellingen. Ik lees ook over zorgbestuurders die niet minder dan een modaal jaarsalaris per maand willen verdienen. Ik wil dat bestuurders zich houden aan een nieuwe Balkenendennorm. Dat is voor mij dan niet het salaris van de minister-president. Mijn nieuwe norm is dat je verantwoordelijkheid neemt voor de taak die je hebt gekregen. Dat je niet wegloopt als het moeilijk wordt. Dat je luistert naar de mensen waar je zorg voor draagt. Dat je weet en laat merken in je doen en laten dat het om hen gaat en niet om jezelf.'

‘Wij mogen de na ons komende generaties niet opzadelen met schulden.’

FOTO DIRK HOL

In het pakket staan ook wat u noemt noodzakelijke hervormingen. Vanwaar die structurele hervormingen?

‘Het CDA staat voor rentmeesterschap. Wij mogen de na ons komende generaties niet opzadelen met schulden. Ook zij hebben recht op goede voorzieningen zoals zorg, pensioen en onderwijs. Daarom willen wij de houdbare overheidsfinanciën. Daarom zijn er ook harde afspraken gemaakt om het begrotingstekort zo snel als mogelijk is weer terug te brengen. Het Centraal Planbureau gaat uit van een financieringstekort van 5,7 procent in 2010. Om de overheidsfinanciën weer solide te maken zullen wij vanaf 2011 het tekort elk jaar terugbrengen met tenminste 0,5 procent. Dat zijn harde afspraken die wij ook in een wet vastleggen. Verder is een aantal maatregelen nodig om collectieve voorzieningen ook voor kinderen en kleinkinderen op peil te houden. Ook de komende tien, twintig, dertig en veertig jaar moeten Nederlanders kunnen vertrouwen op goede zorg, goed onderwijs en een goed pensioen. Daarom heeft het kabinet besloten de oplopende zorgkosten verder te beheersen en de AOW-gerechtigde leeftijd te vanaf 2011 verhogen van 65 naar 67 jaar. Dat gebeurt geleidelijk en zorgvuldig. Wij kijken daarbij ook naar mensen met fysiek zwaar werk.’

De kritiek van de oppositie is dat het zo lang heeft geduurd? Wat vindt u van die kritiek?

‘Wij stonden voor een immense opgave. Het gaat hier om een beleidakkoord tussen drie coalitiepartijen op financieel en sociaaleconomische terrein, in zekere zin te vergelijken met coalitieonderhandelingen over een regeerakkoord. In dat licht bezien is drie weken niet lang. Wij wilden bovendien zorgvuldig te werk gaan en komen met een samenhan-

gend pakket. Ik begrijp het ongeduld wel, maar zo’n proces kost nu eenmaal tijd.’

Het kabinet heeft een sociaal akkoord gesloten met de sociale partners. Waarom is zo’n akkoord zo belangrijk?

‘Wij zitten middenin een zware crisis. Juist in zo’n tijd moet je de handen ineenslaan. Ik ben ervan overtuigd dat wij alleen samen sterker uit deze crisis kunnen komen. Daarom ben ik zo blij met het akkoord met de sociale partners. Zij hebben ook een verantwoordelijkheid bij het bestrijden van de economische crisis. Het waren geen gemakkelijke onderhandelingen, er zijn natuurlijk ook verschillen van opvattingen tussen de partners maar wij zijn er gelukkig uitgekomen. De afspraken met de sociale partners over loonmatiging zijn essentieel om de crisis goed door te komen. Door de lonen te matigen versterken wij onze export en concurrentiepositie. Juist voor een land als Nederland met een open economie is dat absoluut noodzakelijk. Geheel in lijn met de CDA-filosofie, waarin gespreide verantwoordelijkheid een belangrijke plaats inneemt, is er ook een taak voor gemeenten en provincies. Wij vragen van hen ook te investeren in de economie en de bedrijvigheid. Verder kunnen zij investeringen in bouw en infrastructuur naar voren halen. Op het terrein van de aanpak van de jeugdwerkloosheid wordt de rol van gemeenten met de nieuwe wet groter. Het allerbelangrijkst is dat wij met het pakket aan maatregelen en het sociaal akkoord fors investeren in de toekomst van Nederland. Wij investeren in mensen, in economische kansen. En in de veerkracht van de samenleving. Want alleen samen zullen wij deze crisis overwinnen.’ ■

Maatregelenpakket kredietcrisis

Tekst **Marjolijn van der Stel** en **Karin Hoentjen** Fotografie **ANP** en **iStockphoto**

Wat heeft de overheid al gedaan?

De afgelopen maanden heeft de overheid al diverse maatregelen genomen. Zo is er 80 miljard geïnvesteerd in de financiële sector. Dit is van groot belang, want het betalingsverkeer (bankrekeningen, pinbetalingen, leningen, spaargeld enz.) speelt een belangrijke rol in ons dagelijks leven en in de economie. Ook is er werktijdverkorting ingesteld voor bedrijven die het moeilijk hebben. Op deze manier kunnen medewerkers gedeeltelijk en tijdelijk een uitkering krijgen, zonder dat ze direct ontslagen worden. Bedrijven kunnen op die manier werknemers behouden, in de hoop dat het snel weer goed gaat met het bedrijf.

Akkoord

Op 25 maart 2009 heeft het kabinet een nieuw pakket van maatregelen gepresenteerd.

Het is een aanvulling op het coalitieakkoord *Samen werken, samen leven*. Het pakket bevat maatregelen die er voor moeten zorgen dat er ook in de toekomst genoeg geld is voor goede voorzieningen op het gebied van zorg, pensioenen, onderwijs en sociale zekerheid.

Daarnaast bevat het maatregelen die bijdragen aan het herstel van de economie, en maatregelen die zorgen dat de schulden beheersbaar blijven.

In de interviews met Jan Peter Balkenende, Piet-Hein Donner en Pieter van Geel zijn de maatregelen aan de orde gekomen. De belangrijkste maatregelen op het gebied van arbeid, pensioen, duurzaamheid en innovatie en mobiliteit geven we nog kort weer. Het gehele maatregelen pakket kunt u downloaden via de site van het Ministerie van Algemene Zaken en Koninkrijksrelaties (www.minaz.nl). In de komende maanden zal een preciezere uitwerking van de maatregelen beschikbaar komen. Houdt u daarvoor de websites van de verschillende ministeries in de gaten.

Arbeidsmarkt

Wat gebeurt er om werkloosheid tegen te gaan?

In de komende periode zal de werkloosheid sterk oplopen. Het kabinet wil mensen zo snel mogelijk begeleiden naar ander werk. Iemand die zijn baan kwijtraakt moet snel de juiste uitkering krijgen. Hier wordt extra geld voor vrijgemaakt.

Sinds 1 maart 2009 bestaat er een landelijk netwerk van mobiliteitscentra. Het doel is om met werknemers die met ontslag bedreigd worden zo snel mogelijk naar ander werk te begeleiden.

Tot 21 maart dit jaar konden bedrijven werktijdverkorting aanvragen. Deze regeling was een tijdelijke oplossing. Daarom komen er nu mogelijkheden voor deeltijd-WW. Absolute prioriteit heeft de voorkomen van jeugdwerkloosheid. Deze dreigt namelijk heel sterk op te lopen. Gemeenten krijgen een grotere rol bij de aanpak van jeugdwerkloosheid. Lees hierover meer in het interview met minister Donner.

Wat gebeurt er met mijn pensioen?

Het vermogen van pensioenfondsen is door de kredietcrisis flink kleiner geworden. De zogeheten dekkingsgraad van pensioenfondsen moet minstens 105 procent zijn. Bij nogal wat pensioenfondsen is de dekkingsgraad door de crisis onder die grens terecht gekomen. Dat betekent dat die fondsen voor 1 april 2009 aan de financiële toezichthouder – De Nederlandsche Bank (DNB) – moeten laten weten hoe ze de dekkingsgraad weer op peil, dus op minimaal 105 procent, denken te brengen. De wettelijke hersteltermijn van drie jaar wordt tijdelijk verlengd naar maximaal vijf jaar. Dit heeft minister Donner na overleg met DNB besloten. Zolang het vermogen van de pensioenfondsen niet op peil is, zal het pensioen niet worden aangepast aan prijsstijgingen. Hoe lang dat gaat duren hangt af van de snelheid van het herstel van de pensioenfondsen.

Duurzaamheid

Welke 'duurzame maatregelen' neemt het kabinet?

Het kabinet wil investeren in bouwen én in duurzaamheid. Nieuwbouwprojecten kunnen versneld worden doorgezet. En wijken en buurten die opgeknapt moeten worden, worden dat sneller dan gepland. Hierdoor kunnen vijftienduizend mensen in de bouw hun baan houden.

Mensen die zelf iets aan hun huis willen doen om het energiebesparender te maken, kunnen dat nu tegen een zo laag mogelijke prijs doen. Er komt een speciaal energiebesparingsfonds waarbij mensen tegen lage rente geld kunnen lenen om in hun huis te investeren. Dit is goed voor het milieu en de werkgelegenheid.

Het kabinet komt met een speciale Crisis- en herstelwet om procedures bij infrastructurele en andere grote bouwprojecten verder te versnellen en te vereenvoudigen

Hoe gaat het kabinet investeren in duurzame energie?

In 2020 moet twintig procent van de energie duurzaam worden opgewekt. Om deze doelstelling te halen investeert het kabinet extra in windmolenparken op zee. De subsidie begint pas te lopen als een windmolenpark af is. Om te voorkomen dat volgende kabinetten zich niet aan deze afspraak houden, wordt de subsidieregeling nu al vastgelegd.

FOTO: ISTOCKPHOTO

Zorg

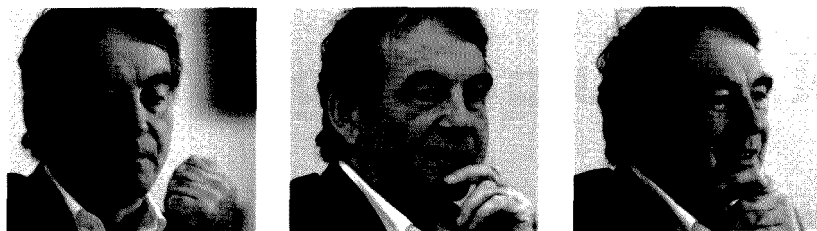
De zorgkosten stijgen enorm. Onze kinderen en kleinkinderen hebben ook recht op betaalbare, toegankelijke en kwalitatief goede zorg. Om dat mogelijk te maken moet er nu bespaard worden op de zorgkosten. Daarbij zal ook naar de zorgtoeslag worden gekeken. Een veel grotere aantal mensen dan oorspronkelijk voorzien krijgt namelijk een zorgtoeslag. Mensen met lage inkomens worden ontzien. Verder leidt meer marktwerking in de zorg tot een besparing op de zorgkosten.

Mobiliteit

Er wordt ook geïnvesteerd in wegen, hoe?

Er is een Spoedwet gemaakt die al door de Eerste en Tweede Kamer zijn aangenomen. Dertig hardnekkige knelpunten in het wegennet worden aangepakt. De eerste tien projecten moeten in mei 2011 klaar zijn. Aan de andere twintig projecten wordt uiterlijk in mei 2011 begonnen. Daarmee heeft minister Eurlings van Verkeer en Waterstaat het groene licht om dertig hardnekkige knelpunten in het wegennet aan te pakken. Tien daarvan zijn uiterlijk in mei 2011 klaar. Bij de andere twintig zal uiterlijk in mei 2011 de schop de grond in gaan.

Het duurt vaak lang voordat besluiten genomen zijn over het onderhouden van wegen. Daardoor gaat er lange tijd overheen voordat een knelpunt écht is opgelost. De Spoedwet maakt hier tijdelijk een einde aan. Bekende wegen die nu snel worden verbreed zijn de A12 tussen Woerden en Gouda en de A2 tussen Den Bosch en Eindhoven. ■

PIETER VAN GEEL
Fractievoorzitter

Pieter van Geel: Investeren en sparen

‘Het is een écht CDA-pakket geworden’, zegt Pieter van Geel. ‘We kijken naar de investeringen voor de korte termijn en naar het betalen van de rekening voor de lange termijn en doen dat op een eerlijke, evenwichtige manier. Die combinatie is in nog geen ander land gelukt.’

Tekst **Marjolijn van der Stel** Fotografie **Dirk Hol**

‘Dit jaar en volgend jaar krimpt de economie nog. Het is daarom deze jaren vooral belangrijk om de begroting te beheersen. We moeten voorkomen dat de problemen nog groter worden. In 2009 en 2010 investeren we elk jaar 3 miljard euro in de economie. Dat geld gaat naar verschillende sectoren. Sectoren die het geld het meest nodig hebben en die er dus het meeste profijt van hebben. Dat zijn: infrastructuur, de bouw – bijvoorbeeld het bouwen en onderhouden van scholen – innovatie, energie en lastenverlichting voor het bedrijfsleven.

De koopkracht blijft voor de meeste mensen op peil. Maar we vinden het belangrijker dat mensen werk hebben dan dat ze meer gaan verdienen: werk gaat voor inkomen.

Zoals het er nu uitziet begint de economie in 2011 weer te groeien. Het is dan tijd om te gaan bezuinigen om het tekort niet nog verder te laten groeien. Nu is de staatschuld 240 miljard euro, dat zal de komende jaren verdubbelen naar 480 miljard euro. Het is eerlijk om de bezuinigingen nu al in te vullen. We kunnen de rekening niet voor ons uit schuiven. Door dat nu al te besluiten komt niemand straks voor verrassingen te staan. In de meeste Europese landen wordt op dit moment extra geïnvesteerd. Ons land is het enige land dat ook al bezig gaat met het betalen van de rekening. Dat past bij Nederland en dat is heel verstandig.

Ook is het verstandig om in 2011 de spaarpot voor de vergrijzing weer gaan vullen. Daar waren we al een tijd mee bezig, maar de afgelopen maanden is al het geld door de crisis verdampt. De spaarpot is leeg, dus moeten we weer gaan sparen als dat kan. Zodat we ook de komende decennia de kosten van de vergrijzing kunnen dragen. Dat sparen doen we onder andere door het verhogen van de AOW-leeftijd en het beheersen van de kosten van de zorg.

AOW

Het verhogen van de AOW-leeftijd van 65 naar 67 is niet leuk, maar onvermijdelijk. Het is één van de manieren om de kosten van de vergrijzing te betalen. Iemand die werkt, spaart namelijk niet voor zijn eigen AOW, maar betaalt de AOW van de mensen die op dat moment AOW krijgen. Nu zijn er voor elke 2 AOW'ers 10 mensen die werken, over twintig, dertig jaar zijn dat 4 à 5 AOW'ers op 10 werkenden. Als we nu niets doen, wordt de AOW in de toekomst onbetaalbaar.

We willen de lasten eerlijk verdelen tussen verschillende generaties. Iemand die nu met pensioen gaat, is vaak al ruim voor zijn twintigste begonnen met werken. De mensen die nu beginnen met werken zijn vaak al 22 of 23. Verder worden mensen steeds ouder en krijgen ze dus ook steeds langer AOW.

We zorgen er wel voor dat er een goede overgangsregeling komt. Mensen die nu 60 of ouder zijn hoeven echt niet

langer te werken dat tot hun 65e. En mensen die nu al met pensioen zijn hoeven ook niet bang te zijn dat ze terug moeten naar hun baas om nog een jaar extra te werken.

Onzekerheid

De maatregelen over de zorgtoeslag gaan over de lange termijn. Vergis je niet; op dit moment krijgt 70 procent van de mensen zorgtoeslag! Als we niets doen, dan krijgt iedereen

in de toekomst zorgtoeslag. Dat was nooit de bedoeling van het systeem. We veranderen het systeem niet, maar we gaan wel mogelijkheden zoeken zodat we voorkomen dat in de toekomst iedereen zorgtoeslag krijgt. Hoe we die toeslag precies gaan verdelen weten we nog niet, daar nemen we later dit jaar een besluit over. Het zal in elk geval evenwichtig verdeeld worden.

Verder ben ik als CDA'er blij dat er niet wordt getornd aan de hypotheekrenteaftrek. Hierbij gaat niet eens zozeer om de hoeveelheid geld. Voor het CDA is het heel belangrijk dat er geen onrust op de huizenmarkt ontstaat. Veel mensen zijn al onzeker over hun pensioen en hun baan. Mensen hebben dus al genoeg onzekerheid, daar komt onzekerheid over hun huis niet bovenop.

Kenniseconomie

Op korte termijn kunnen we in het onderwijs investeren door nieuwe scholen te bouwen en oude scholen te onderhouden. Dit is goed voor het onderwijs en voor de bouwsector die het moeilijk heeft op dit moment.

Voor de lange termijn moeten we nadenken hoe we de investeringen in het onderwijs op het peil kunnen houden met de andere rijke landen, de zogenaamde OESO-landen. We zijn een kenniseconomie en willen dat ook graag blijven.

Debat

Tijdens het debat in de Tweede Kamer op 26 maart is het pakket goed overeind gebleven. Ik snap wel dat de Kamer zich soms buitenspel gezet voelde. De coalitiepartijen hebben vier weken met elkaar onderhandeld, terwijl de rest van de Kamer moest afwachten. Daar komt bij dat de fractievoorzitters een bijzondere rol hadden. We hebben in feite een nieuw regeerakkoord geschreven, of tenminste een flinke aanvulling daarop. Dat is voor een oppositie niet zo leuk. Wel moeten we beseffen dat dit nooit anders is geweest. In Nederland zijn altijd coalities geweest. Zoals het nu gaat, zo gaat het al meer dan honderd jaar.

CDA-pakket

Al met al ben ik erg tevreden. Het is een echt CDA-pakket geworden. Het zijn degelijke en evenwichtige maatregelen. We stimuleren de economie met gerichte investeringen, maar we vergeten ook niet om naar de toekomst te kijken en te sparen voor later. De rekening wordt niet eenzijdig doorgeschoven naar toekomstige generaties. We hebben er bovendien heel duidelijk voor gekozen om de lasten voor burgers niet te verzwaren.

Wat ook typisch "CDA" is, is het morele appel dat wij doen op bestuurders en toezichthouders. Dat willen we niet alleen door regels doen, maar vooral door het doen van een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van mensen. Mensen moeten hun verantwoordelijkheid nemen als het gaat om matiging en beperking, voor openbaarheid en voor respect voor elkaar en de samenleving.' ■

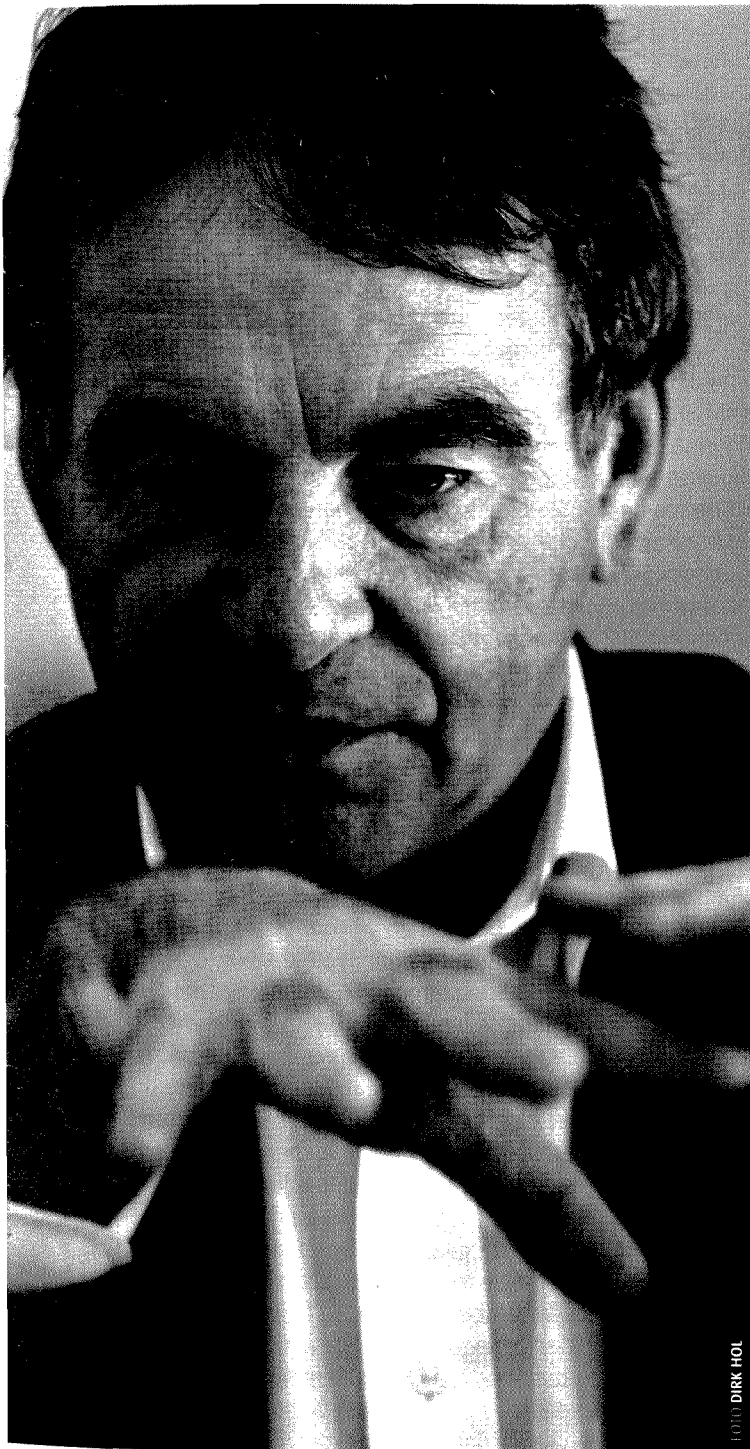

FOTO: DIRK HOL

PIET HEIN DONNER
Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid

Piet Hein Donner: Solidariteit blijft in balans

Tekst **Marcel Meijer** Fotografie **Dirk Hol**

Waarom is het afgesloten sociaal akkoord zo belangrijk. En wat zijn voor u de kernpunten uit dat akkoord?

'Afspraken met werknemers en werkgevers zijn van groot belang omdat "wij" het in Den Haag niet alleen kunnen. Werkgelegenheid zit in de bedrijven waar mensen aan het werk zijn en waar zij graag hun baan willen behouden. Juist dat laatste staat onder druk in deze periode van crisis. Deeltijd-WW moet na de werktijdverkorting bedrijven die potentie hebben "door de winter" helpen. De werkloosheid zal naar verwachting nog flink toe gaan nemen al zijn er ook nog steeds veel vacatures. Gelukkig blijft de koopkracht vooral voor mensen die hun kunnen baan behouden op peil, mede door de lage inflatie. Sociale partners zijn overeengekomen dat zij de komende periode in zullen zetten op een bescheiden loonontwikkeling en dat is gunstig en biedt ook ruimte voor solidariteit met andere groepen in de samenleving. Bijvoorbeeld de groep mensen met aanvullende pensioenen die geen indexatie tegemoet kunnen zien. Verder zijn er met sociale partners ook afspraken gemaakt over het aanbieden van stageplaatsen aan jongeren die op school zitten en ervaringsplekken voor schoolverlaters. We moeten immers voorkomen dat er een hele generatie jongeren van school komt maar geen werkervaring kan opdoen en op die manier op een zijspoor terecht komt.'

Waarom is loonmatiging zo belangrijk in deze economische crisis? En betekent loonmatiging ook echt een nullijn voor een reeks van jaren?

'Het is goed om over te gaan tot een bescheiden loonontwikkeling: voor de concurrentiekracht van bedrijven na de crisis maar ook voor de overheidsfinanciën. Het kabinet houdt er in de begroting ook rekening mee. We hopen dat tussen nu en 2011 loonvorming in de markt ook richting de nominale nullijn zal plaatsvinden. Dat zal in 2009 nog maar

mondjesmaat kunnen, omdat er dit jaar niet zo geweldig veel cao's aflopen. Dat zal volgend jaar al forser kunnen. De gemiddelde loonstijging volgend jaar ligt ergens tussen wat nu is afgesproken en die nominale nullijn. Als we om en de bij de nullijn uitkomen, dan betekent het dat wat er in de markt wordt gerealiseerd aan loonvorming, ook geldt voor de ruimte die in de collectieve sector beschikbaar komt voor het afsluiten van cao's en het betalen van uitkeringen. Dat is de koppeling aan wat er in de collectieve sector gebeurt. Dat is ook de koppeling van uitkeringen aan lonen. Over het bovenstaande zijn afspraken gemaakt binnen het kabinet en ook met sociale partners. Er is het volste vertrouwen dat het leidt tot de gewenste bescheiden loonontwikkeling en het solidariteit tussen de verschillende groepen in de samenleving mogelijk maakt.'

Waarom is het noodzakelijk dat de AOW-leeftijd wordt verhoogd naar 67? En welke ruimte is er voor het SER-advies?

'Het kabinet wil de AOW-gerechtigde leeftijd te verhogen naar 67 jaar. Tegen de achtergrond van de houdbaarheid van de overheidsfinanciën en de aanvullende pensioenen, maar ook tegen de achtergrond van de wetenschap dat er over enkele jaren – als deze crisis weer voorbij is – meer mensen voor het werk dat we hebben nodig zijn dan dat er werknemers beschikbaar zullen zijn. Immers vanaf 2010 krimpt onze beroepsbevolking. We hebben dan gewoon minder werkenden. Daar komt bij dat wij sinds de invoering van de AOW in de vorige eeuw steeds langer leven en relatief korter werken. De levensverwachting neemt nog steeds toe. Gemiddeld ontving iemand in de jaren vijftig enkele jaren AOW en tegenwoordig is dat gemiddeld meer dan tien jaar. Kortom, het heeft ook alles te maken met de vraag hoe we op de lange termijn veilig willen stellen dat we onze collectieve voorzieningen ook dan nog op peil kun-

nen houden. Overigens zal het kabinet niet van de ene op de andere dag besluiten de AOW-leeftijd te verhogen. Er zal hoe dan ook aandacht zijn voor een overgangsregeling zodat de mensen die nu bijna 65 jaar zijn geen angst hoeven te hebben dat zij straks nog 2 jaar extra moeten blijven werken voordat ze AOW zullen ontvangen. Bovendien zal er ook nagedacht moeten worden over de vraag hoe we om willen gaan met de mensen die vele jaren lang in zware beroepen hebben gewerkt.

Ondanks dit heeft het kabinet besloten de Sociaal-Economische Raad – met daarin vertegenwoordigers van de Kroon, werkgevers en werknemers – in de gelegenheid te stellen om tegen de geschetste achtergrond een alternatief aan te dragen voor oktober van dit jaar. Dat advies wordt betrokken bij de definitieve besluitvorming binnen het kabinet.'

Het kabinet wil jeugdwerkloosheid aanpakken door iedereen die jonger is dan 27 te verplichten een opleiding te volgen of stage te lopen. De gemeenten krijgen daarbij een belangrijke rol. Hoe wilt u dat vormgeven?

'Het idee is dat niet langer de uitkering – de bijstand – voorop staat maar dat jongeren perspectief wordt geboden. Ofwel scholing ofwel een baan. Dat is beter voor de betrokkenheid van die jongeren bij de samenleving en voor de samenleving zelf. Wel moeten we goed kijken naar de vormgeving van deze maatregel nu het aantal banen onder druk staat. We hebben met werkgevers afgesproken in het sociaal akkoord dat zij ook op dit punt verantwoordelijkheid zullen nemen zodat jongeren niet onnodig langs de kant blijven staan en daarmee onvoldoende werkervaring kunnen opdoen.'

U pleit voor deeltijd-WW. Waarom? Aan welke voorwaarden moet zijn voldaan om daarvoor in aanmerking te komen?

'Toen de crisis vorig jaar in volle omvang losbarstte heeft het departement van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) voor bedrijven die met een plotselinge omzetsdaling te maken kregen de werktijdverkorting ingesteld. Die regeling moest bedrijven een "adem Pauze" geven zodat ze konden inspelen op de nieuwe situatie en niet meteen tot overhaaste beslissingen hoefden over te gaan. Inmiddels is omzetsdaling bij bedrijven helaas niet meer een acute gebeurtenis. Sterker nog, het is nu aan de orde van de dag. Daarom hebben bedrijven nu ook weer andere behoeftes. Om die reden is besloten om een nieuwe deeltijd-WW te maken. Bedoeld voor bedrijven die voor de afweging staan of ze personeel (deels) willen behouden of gedwongen worden om werknemers te laten afvloeien. Het bedrijfsleven heeft daar ook om gevraagd. De deeltijd-WW is bedoeld om vakkennis te behouden voor bedrijven. Op het moment dat de economie dan straks weer begint te groeien, kunnen die bedrijven met de nog aanwezige vakkrachten weer snel in-

spelen op die verbeterende omstandigheden zodat Nederland zich weer snel kan herstellen.'

Wat gaat de gemiddelde Nederlander merken van de maatregelen in zijn portemonnee?

'Mensen die hun baan gewoon behouden merken weinig van de crisis. Inflatie is laag en het inkomen is een stabiele basis waardoor de koopkracht dit jaar zelfs nog toeneemt voor veel mensen. Anderen – bijvoorbeeld gepensioneerden – krijgen te maken met de situatie dat veel pensioenfondsen voorlopig niet overgaan tot indexatie van de pensioenen. Dat zet diezelfde koopkracht juist weer onder druk. Dat geldt ook voor mensen die hun baan verliezen. Overigens heeft het kabinet aangegeven te streven naar een evenwichtige koopkrachtontwikkeling waarbij solidariteit tussen jongeren en ouderen, werkenden en niet-werkenden in balans blijft.' ■

FOTO DIRK HOL

PETER VAN HEESWIJK
Partijvoorzitter

Uitgangspunten CDA herkenbaar in pakket maatregelen

Wat heeft de economische crisis te maken met onze uitgangspunten? Hoe kun je in je politiek handelen er, ondanks alle ingewikkelde verhandelingen, voor zorgen dat je duidelijk maakt dat het gaat om mensen. Mensen die werken bij bedrijven die het moeilijk hebben. Mensen die hun baan verliezen, mensen die vrezen voor hun pensioen.

Tekst **Marcel Meijer** Fotografie **Dirk Hol**

Wie het pakket van maatregelen langs de christendemocratische meetlat legt, ziet dat onze kernbegrippen daarin leidend zijn.

Het christendemocratisch beleid wordt gedragen door de uitgangspunten Rentmeesterschap, solidariteit, gerechtigheid en gespreide verantwoordelijkheid.

Laat ik de uitgangspunten eens langslopen. Het pakket maatregelen kan wel degelijk solidair worden genoemd, hoezeer de oppositie ons ook het tegendeel wil doen geloven.

De beste vorm van solidariteit en gerechtigheid is natuurlijk dat zoveel mogelijk mensen aan het werk zijn en blijven.

Terecht zijn dan ook veel maatregelen gericht op behoud van werkgelegenheid, zoals het naar voren van investeringen in bijvoorbeeld infrastructuur, investeringen in duurzaamheid en innovatie, de aanpak van de jeugdwerkloosheid, deeltijd-WW gecombineerd met scholing.

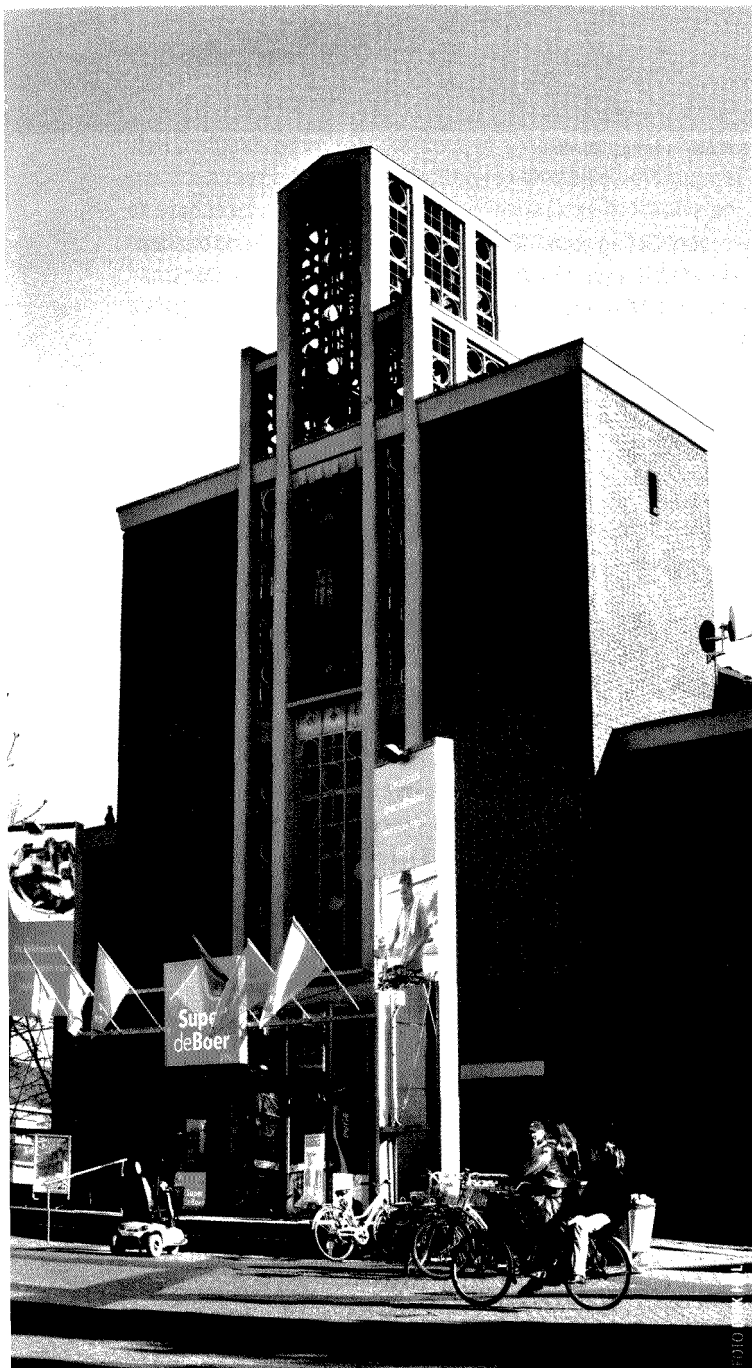
Een andere terechte keuze van het kabinet is loonmatiging. Loonmatiging is goed voor onze concurrentiepositie en dus voor onze economie. Loonmatiging is in dit verband ook een uiting van solidariteit tussen werkenden en niet-werkenden, tussen werknemers in de collectieve sector en werknemers in de marktsector die eerder werkloos raken. Hoe hard de economische crisis nu ook ingrijpt: wij moeten steeds voor ogen houden dat onze kinderen en klein-

kinderen ook nog gebruik moeten kunnen maken van voorzieningen als zorg, pensioen en onderwijs. Wij mogen hen niet opzadelen met torenhoge schulden. De noodzakelijke investeringen in de economie laten het financieringstekort snel oplopen. Het kabinet heeft dan ook terecht gekozen voor een aanpak waarbij – zodra dat economisch mogelijk is – het tekort door bezuinigingen weer wordt gereduceerd. Daarnaast zijn hervormingen nodig om de AOW en de zorgvoorzieningen in stand te houden. Vandaar het plan om de kosten van de zorg te beheersen, en de AOW geleidelijk van 65 naar 67 jaar te verhogen. Ook dat is rentmeesterschap. Deze maatregel is ook een uiting van solidariteit tussen generaties.

Het CDA kiest nadrukkelijk voor een gezamenlijke aanpak van de crisis. Alleen samen kunnen wij sterker uit de crisis komen. Daarom is het afgesloten sociaal akkoord met werkgevers en werknemers ook zo belangrijk, en is er een nadrukkelijk ook een rol weggelegd voor gemeenten en provincies, bij de bestrijding van werkloosheid en het investeren in de economie. Gespreide verantwoordelijkheid dus. Kortom, het CDA-gehalte van de plannen is zeer hoog. De plannen zullen zeker een belangrijke rol spelen bij de bestrijding van de economische crisis. ■

Geloof in de grote steden

In het nieuwste WI-rapport *De stad terug aan de mensen* vraagt het WI onder andere aandacht voor de relatie tussen religie in de grote steden aan de ene kant en het geloof in de kracht van grote steden aan de andere kan.

Tekst **Caroline Tax** Fotografie **Dirk Hol, Hollandse Hoogte**

Bij aanbesteding van het jongerenwerk kwam onlangs in het Amsterdamse stadsdeel de Baasjes Youth for Christ als beste organisatie voor jongerenwerk bovendrijven. Discussie alom, of een christelijke organisatie wel op overheidskosten zou mogen draaien. Zo'n discussie is betreurenswaardig. Het is toch geweldig dat het geloof mensen inspireert om maatwerk te leveren ten behoeve van een betere samenleving!

Geloven mag weer!

Geloven in relatie tot grote steden kan op meerdere manieren worden opgevat. Het kan duiden op het vertrouwen in de kracht van grote steden. Terecht wijst het WI-rapport erop dat grote steden een 'natuurlijke omgeving voor ontmoeting tussen mensen' en een 'broedplaats voor creativiteit' moeten zijn, maar dat er tegelijk op het terrein van geloof in de kracht van grote steden nog best wat te winnen valt. 'Geloven in grote steden' kan echter ook naar religie in de grote steden verwijzen. Dat we in Nederland een secularisatie kennen staat niet ter discussie. Wel is het zo dat de cijfers rondom kerkelijke binding vaak eenzijdig belicht worden. Ja, het aantal kerkgangers neemt af, maar een substantieel deel van de Nederlandse bevolking voelt nog wel degelijk een sterke band met de kerk. Dat blijkt uit diverse onderzoeken, maar bijvoorbeeld ook op zoiets als de EO-jongerenavond of uit het feit dat maar liefst bijna duizend Nederlandse jongeren vorig jaar naar Australië afreisden, om daar samen met jongeren uit alle hoeken van de wereld en samen met de paus het geloof te vieren tijdens de Wereldjongerenavonden. Om maar te zwijgen over de opbloei van migrantenkerken. We zijn de jaren zestig voorbij. Geloven mag weer. Jongeren schamen zich er niet voor, maar zijn er trots op. En jongeren zijn de toekomst.

Geïnspireerd de armen uit de mouwen

Dat kerken als primaire taak de bekommerning om het geestelijke hebben, moge helder zijn. In de kerk bid je, hoor je over God, en beleef je samen met medegelovigen je geloof.

The Mall, een project van Youth for Christ, biedt jongeren een plek waar ze tot rust kunnen komen.

De kerk als kerk is waardevol, in zichzelf. Maar de positieve gevolgen die de religieuze binding voor de samenleving kan hebben, mogen ook gezien worden. Sterker nog, zoals het WI-rapport zegt: 'Ze [religieuze instellingen] bieden hun achterban een aanknopingspunt voor binding, inspireren tot betrokkenheid en vormen een platform voor maatschappelijke inzet.' Religieuze instellingen verdienen daarmee een serieuze waardering binnen het maatschappelijk middenveld, zolang zij vanuit die interne binding bijdragen aan een grotere binding met de stad, die naar buiten gericht is, open staat voor anderen, en de medemens, ongeacht zijn of haar overtuigingen, respecteert en vooruit wil helpen. Interne binding enerzijds en binding met de omgeving en openheid en respect ten opzichte van de ander anderzijds moeten wel te allen tijde hand in hand gaan. Zonder die openheid, die onze westerse cultuur ook kenmerkt, zou binding namelijk zijn doel voorbij schieten.

De rol van religie in grote steden bij het leefbaarder en aangenamer maken van grote steden mag niet onderschat worden. Zo blijkt uit cijfers van het SCP dat kerkgangers gemiddeld meer aan vrijwilligerswerk doen dan nominaal gelovigen of buitenkerkelijken. Je hoeft maar te denken aan het voorbeeld van Youth for Christ, de inzet van een diaken in Delft voor daklozen, maar ook het jongerenwerk van de Salesianen van Don Bosco. Bisschop van Luyn merkte naar aanleiding van het WI-rapport op dat het christelijk geloof 'vanuit een samenhangende, integrale benadering en beschouwing van het menselijk bestaan en de maatschappij' een heldere visie heeft op waarden en normen. Juist het ontbreken van die waarden en normen veroorzaakt vaak problemen, ook stadsproblemen. Daarmee wordt duidelijk dat de kerk ook in het waardendebat serieus genomen mag

worden. Graag zelfs. Als mensen de stad vervuilen, bushokjes vernielen, anderen discrimineren of ander soort onsmakelijke ongein uithalen, komt dat simpelweg voort uit een gebrek aan deugdzaamheid. Wie zijn geloof serieus neemt, wordt zich ervan bewust dat hij of zij een verantwoordelijk-

'Wie zijn geloof serieus neemt, wordt zich ervan bewust dat hij of zij een verantwoordelijkheid heeft in zijn of haar omgeving'

heid heeft in zijn of haar omgeving, dat hij of zij geroepen is en ook, dat hij of zij pas echt mens is in relatie tot andere mensen. Dat je de andere mens daarmee leert waarderen en zorg draagt voor je medemens en omgeving is evident. In de kerk leert men de theorie, en in de eigen omgeving steekt men geïnspireerd de armen uit de mouwen!

Dat gelovigen zich vaak geroepen voelen om de schouders onder vrijwilligerswerk te zetten, wil natuurlijk in geen enkel opzicht zeggen, dat niet-gelovigen niet te porren zouden zijn om bij te dragen aan een betere samenleving. Zeer zeker niet. En het zou mijns inziens ook kwalijk zijn om christelijke initiatieven radicaal van seculiere initiatieven te scheiden. Verschil moet je verzilveren en het *common good* moet bij initiatieven ter bevordering van het wel en wee van de stad altijd staan. Het gaat dus niet om het etiket dat

we op het initiatief plakken, maar om de essentie van het initiatief; of het iets goeds is. Want: hoe vaak gebeurt het niet dat gelovigen zich laten inspireren door opbouwende initiatieven van niet-gelovigen? Ook hier blijkt het belang van openheid. Wanneer stedelingen die hun motivatie ontleenen aan een christelijke bron de handen ineen slaan met stedelingen die hun motivatie elders vandaan halen, maar ook het goede nastreven, dan floreert iedere stad daarbij.

Religieuze instellingen & maatschappelijk middenveld

Het WI-rapport laat er geen misverstanden over bestaan: het maatschappelijk middenveld moet in de steden weer een grotere rol gaan spelen. Binding met de stad motiveert stedelingen om hun persoonlijke verantwoordelijkheid voor hun leefomgeving op zich te nemen. Om te zorgen dat de stad leefbaarder wordt, dat de stad schoon is, dat de mensen goed met elkaar omgaan. Die persoonlijke binding met de stad is essentieel, want zonder intrinsieke motivatie en met het opleggen van plannen die uitgaan van de maakbaarheid van de samenleving van bovenaf werkt de verbetering van een stad niet. Maar er is veel hoop. Zeker voor christendemocraten. Want wij geloven in de kracht van mensen, in het burgerinitiatief en daarmee in de enorme waarde van het maatschappelijk middenveld. Initiatieven van onderaf, om de stad tot een aangename plek voor iedereen te maken, werken wél.

Geloven in de kracht van het maatschappelijk middenveld in de steden doet het CDA dus wel degelijk. Dat kan ook bijna niet anders voor een partij die zich juist van anderen onderscheidt door de grote waarde die zij hecht aan het beginsel van gespreide verantwoordelijkheid. Het is echter wel van groot belang om zulke mooie beginselen vervolgens praktisch te vertalen. We mogen niet blijven hangen in het elkaar bevestigen dat het maatschappelijk middenveld inderdaad o zo belangrijk is. We moeten ons ook de

vraag stellen, hoe we de kracht van dat maatschappelijk middenveld in grote steden concreet voor ons zien. Hierover valt veel te zeggen. Maar duidelijk moge zijn dat binnen dat maatschappelijk middenveld er een partij is die vaak onterecht wordt onderschat. En dat zijn nu juist de religieuze organisaties.

Hand in hand

Het is goed dat het WI-rapport uitspreekt dat de stedelijke autoriteiten 'de betekenis van religieuze organisaties – kerken en moskeeën – [en naar ik zelf aanneem ook synagogen] voor de stedelijke samenleving erkennen en ze als een volwaardige maatschappelijke partner behandelen, bijvoor-

Binding met de stad motiveert stedelingen om hun persoonlijke verantwoordelijkheid voor hun leefomgeving op zich te nemen.

beeld door deze organisaties te faciliteren'. Want als overheid mag je blij zijn met een bron die mensen inspireert en oproept om zich in hun eigen stad verdienstelijk te maken. Wel zou het mooi zijn als naast de diaconale aspecten van het kerkwezen de kerk ook zo nu en dan serieus genomen wordt wanneer het om een moreel appel gaat. Want ook daar geldt: beide soorten van geloof in de grote stad hand in hand. Religie in de steden geeft een reden voor vertrouwen in de kracht van steden. ■

In steden komen mensen met verschillende religieuze achtergronden samen.

ALINE PASTOOR

Raadslid in Den Haag

ALWIN DE JONG

Voorzitter CDA Amsterdam

AHMET TASKAN

Raadslid in Utrecht

Een stad van het recht, een

Hoe wordt er in de grote stad politiek bedreven? Hoe houden wij daar het CDA op de kaart? En hoe winnen wij de volgende gemeenteraadsverkiezingen? Wie vormen het CDA in de grote stad?

Tekst **Wopke Hoekstra** Fotografie **Dirk Hol**

Aan het woord zijn Aline Pastoor, raadslid in Den Haag en directeur van de maatschappelijke stichting Zebra, Alwin de Jong, voorzitter van het CDA Amsterdam en in het dagelijks leven werkzaam bij het Innovatieplatform, en Ahmet Taskan, raadslid in Utrecht en algemeen secretaris van de ondernemingsorganisatie Hogiaf.

Wat maakt je eigen stad bijzonder?

ALINE PASTOOR: 'Den Haag is de internationale stad van recht en vrede. Uniek gelegen aan zee in een groene omgeving. Vanuit Den Haag wordt dagelijks gewerkt aan het mooier, beter en rechtvaardiger maken van de wereld. Internationale instellingen en de landelijke politiek activiteiten zorgen voor veel dynamiek. Bovendien is de stad niet erg gepolariseerd, wij hebben in die zin minder dan de andere grote steden last van integratieproblematiek.'

ALWIN DE JONG: 'Amsterdam heeft iets van een republiek, een vrijplaats, en is zeer internationaal. Dat geeft de stad en haar bewoners een eigenwijs, eigenzinnig karakter. Bovendien heeft Amsterdam de uitstraling van een wereldstad, terwijl er feitelijk maar 700.000 mensen wonen. Dat doet iets met de perceptie, de stad is mentaal groter dan in de werkelijkheid.'

Alwin beschrijft de typische Amsterdamse mentaliteit.

Bestaat er ook zoiets als 'de' Utrechter?

AHMET TASKAN: 'Ik weet niet of er een typische Utrechtse mentaliteit is. Wel heeft de stad veel dynamiek en is rela-

tief jong: wij hebben ruim 60.000 studenten van HBO en universitair niveau. Dat maakt Utrecht tot een heel levendige stad. Daarbij zijn wij in feite een groot dorp: aan de ene kant zijn we een van de vier grote steden van het land, aan de andere kant zijn we van die vier duidelijk de kleinste, wat de stad iets gemoedelijks geeft.'

En de Hagenaar, of zo je wilt Hagenees?

ALINE PASTOOR: 'Den Haag is natuurlijk de hofstad, en daarmee verre van Republikeins. Hagenaars hebben allure zonder arrogantie. Hoewel we natuurlijk wel Haagse bluf hebben.'

Wat is de positie van het CDA in je stad?

ALWIN DE JONG: 'Wij hebben 2 van de 45 raadszetels en zitten niet in het college. Die 2 zetels zijn een *all time low*. We zijn groter geweest en zaten meestal in het college. We zijn geen Calimero, maar onze positie als kleine oppositiepartij heeft consequenties voor hoe we opereren. We zijn wat brutaler, en het is nog belangrijker dan anders dat fractie en bestuur goed samenwerken. Dat loopt gelukkig uitstekend, we hebben daarnaast een jonge, bruisende afdeling met veel vrijwilligers.'

AHMET TASKAN: 'Wij hebben 4 van de 45 zetels en zijn daarmee de vijfde partij van de stad. Wel zitten we in het college, en onze wethouder komt altijd als beste uit de bus. Die vier zetels zijn in feite stabiel, daar is de afgelopen twaalf jaar niets aan veranderd. Dat geldt helaas niet voor

republiek en een groot dorp

de positie van de PvdA: dat is grootste partij geworden van 7 naar 14 zetels.'

ALINE PASTOOR: 'Het CDA heeft in Den Haag 5 van de 45 zetels. We zijn de derde partij na PvdA en VVD en zitten niet in het college, voor het eerst sinds jaren. Dat was aanvankelijk een flinke teleurstelling, en we hebben aan de rol van oppositiepartij moeten wennen. Inmiddels ervaren we dat dat soms voordelen heeft: je hoeft het college niet naar de mond te praten en kan je standpunten stevig naar voren brengen. Blijft staan dat we van nature een bestuurderspartij zijn, die verantwoordelijkheid durft te nemen.'

Of het nu gaat om Utrecht, Den Haag of Amsterdam: we spelen niet meer dan een bijrol, zeker als je dat vergelijkt met het platteland. Hoe komt dat?

AHMET TASKAN: 'Onze klassieke achterban correspondeert te weinig met de populatie van de grote stad. Daar komt bij dat mensen bij gemeenteraadsverkiezingen andere keuzes maken dan bij landelijke verkiezingen. Op lokaal niveau gaat het veel meer om praktische zaken, en heb ik de indruk dat mensen linkser stemmen.'

ALWIN DE JONG: 'We moeten als CDA opnieuw inburgeren in de stad. We zitten te weinig in het DNA van de stad. Daarbij gaat het om inhoud en stijl. Op dat gebied doen we het in de grote stad niet goed. We zullen daarom de komende tien jaar fors moeten investeren om weer een logisch onderdeel van de grote stad te worden, en een jongere groep kiezers aan ons moeten binden.'

ALINE PASTOOR: 'Ik herken sterk wat Alwin zegt. En we moeten daarmee niet al te orthodox te werk gaan. Je moet echt weer in de haarvaten van de stad zitten, werken aan wat er speelt en er zijn voor de burger. Dat is uiteindelijk de sleutel tot succes.'

Wat doen jullie zelf om kiezers terug te winnen?

ALINE PASTOOR: 'Op de eerste plaats moet je er voor zorgen dat je ook in de stad midden in het maatschappelijk middenveld staat. We hebben als partij een ombudsfunctie. Zonder vrijwilligers zijn we nergens. Samen vormen we een team. Daar is een bloeiende vereniging voor nodig. Ook zijn we duidelijk over samen leven, over normen en waarden en over gedeelde verantwoordelijkheid.'

AHMET TASKAN: 'Het is en blijft cruciaal goed te luisteren naar wat burgers beweegt, en hen de helpende hand te bie-

den bij problemen. We moeten zaken proberen te zien vanuit de referentiekaders van de stedelingen, en die zijn met name in de grote steden behoorlijk veranderd. Zo help ik actief bij het opzetten van huiswerkbegeleiding voor allochtone leerlingen en etnisch ondernemerschap. Dat is iets waar ik heel veel tijd in heb gestoken, en wat erg wordt gewaardeerd.'

ALWIN DE JONG: 'We moeten ons richten op nieuwe groepen kiezers. In Amsterdam zijn dat de zogenaamde "opwaarts mobilen", (nu nog) vaak witte Amsterdammers van tussen de 25 en 40, en christelijke allochtonen, uit Suriname, de Antillen en Afrika. Dat die twee groepen van elkaar verschillen maakt minder uit dan het wellicht lijkt, zeker in de stad. Of de stoep nu smerig is of de buurt onveilig in Oud-Zuid of in Zuidoost, de mensen willen dat er wat aan gedaan wordt.'

Hoe kan de partijtop in Den Haag jullie helpen bij het lokale gevecht om de kiezer?

ALWIN DE JONG: 'Qua thematiek zitten we vrij goed, in de stad en het platteland. Qua stijl kan het beter. Zo is het "merk" CDA sinds de jaren tachtig niet meer fundamenteel herzien, terwijl het van groot belang is dat we in het hele land voldoende herkenbaar zijn. Kort door de bocht zijn we nu teveel platteland en te wit. Dat is electoraal onverstandig: hulde als we in een klein dorp veertig procent van de stemmen binnenslepen bij de Kamerverkiezingen, maar een klein percentage stemmen in Amsterdam is absoluut

gezien veel relevanter. Bij verkiezingen draait het om absolute getallen.'

ALINE PASTOOR: 'Ook ik vind onze inhoudelijke lijn sterk. Daar komt bij dat Peter van Heeswijk veel tijd besteedt aan de G4 [het grote stedenoverleg, WH]. Vanuit de partijtop wordt er in toenemende mate onderkend dat het cruciaal is voldoende profiel in de grote steden te hebben. Daar zit namelijk nog enorm veel potentieel. Ook veel migranten en jongeren in de geïndividualiseerde Randstad herkennen zich in ons waardendebat.'

AHMET TASKAN: 'We hebben inmiddels een aantal Kamerleden dat een stad geadopteerd heeft, en dat is een goede ontwikkeling. Daarnaast zou ik graag zien dat we onze ministers vaker over de vloer zouden hebben en kunnen betrekken bij het lokale. De PvdA doet dat wat mij betreft veel slimmer. En ook ik vind dat ons profiel bij allochtonen sterk moet worden verbeterd.'

Tenslotte: op hoeveel zetels richten jullie je bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen?

ALINE PASTOOR: 'Tenminste zes. Maar zeven zou natuurlijk mooi zijn ...'

ALWIN DE JONG: 'We werken keihard voor winst. Elke stem is er een, aan ambitie en inzet geen gebrek.'

AHMET TASKAN: 'Ik ga voor zes zetels, en ben tevreden met vijf.' ■

Vinexwijk

FOTO: ANP PHOTO | ROBERT VOS

Vinex

De Vinexwijken zijn wijken die vanaf de jaren negentig van de vorige eeuw zijn gepland en gebouwd. De provincies en gemeenten moesten gezamenlijk deze locaties aanwijzen. Door woonwijken dicht bij de stad te bouwen hoopten overheden dat de dreigende leegloop van steden kon worden voorkomen, rijkere inwoners voor de steden konden worden behouden om zo de lokale voorzieningen te versterken en de afstand tussen wonen, werken en de voorzieningen te beperken. Ook verwachtten de beleidsmakers dat met het bouwen van deze wijken de verstedelijking niet verder zou oprukken en open gebieden in het Nederlandse landschap behouden bleven. De voornaamste doelgroep voor de huizen zijn mensen met een gemiddeld of hoog inkomen.

.....reactie van *Bas Jan van Bochove*.....

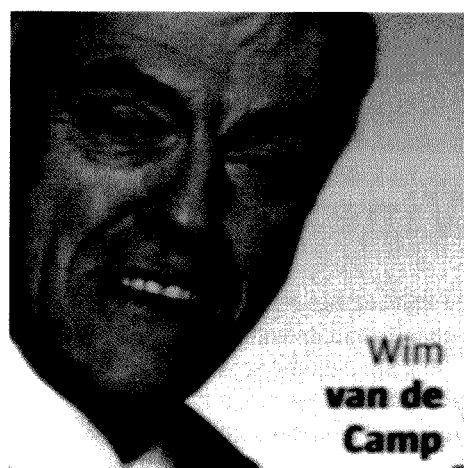
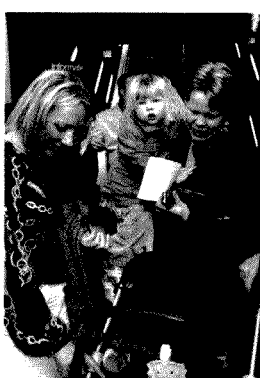
FOTO DIRK HOL

'De meeste Vinexwijken liggen er vandaag mooi bij. De oudste woningen in deze wijken zijn nu zo'n vijftien jaar jong. Door de centrale sturing van de uitbreidingslocaties is er helaas weinig gebouwd naar de wensen van de mensen. Dit heeft er namelijk toe geleid dat projectontwikkelaars precies wisten welke gronden ze moesten aankopen. Daarmee konden ze in grote mate beslissen over de kwaliteits-prijsverhoudingen van de nieuwe woningen. Gevolg was dure grond en zo veel mogelijk woningen in de wijk. Op dit moment wonen er veel jonge gezinnen met een modaal inkomen. De woningen zijn immers groot en hebben een tuin. Echter, hiermee komen zowel de kinderen als de woningen in de puberale levensfase. De vraag is of de wijken goed uitgerust zijn om deze fase door te maken. Het CDA moet daarom investeren in de veiligheid, leefbaarheid en gemeenschapszin in deze wijken.'

CDA PARTIJNIEUWS

20 maart

PARTIJCONGRES - IMPRESSIE

PHOTO'S DIRK HOL

Ook in 2009 gemeenteraadsverkiezingen

In maart 2010 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats, de voorbereidingen daarvoor zijn inmiddels al in veel afdelingen in gang gezet. In november 2009 vinden ook verkiezingen plaats: in twintig herindelingsgemeenten. In totaal zullen zes nieuwe gemeenteraden worden gekozen en het CDA doet uiteraard mee.

In Groningen ontstaat per 1 januari 2010 uit een herindeling tussen de gemeenten Scheemda, Winschoten en Reiderland de nieuwe gemeente Oldambt. Fractievoorzitter van het CDA-Scheemda, Luit Engelage, ziet de verkiezingen met vertrouwen tegemoet. 'Als CDA-af-

delingen hebben we het fusieproces bijna afgerond en zijn klaar voor de verkiezingen. Aan het programma wordt druk geschreven en ik ervaar veel enthousiasme bij alle betrokkenen om een succes van de verkiezingen te maken.'

Ook Limburg ontkomt niet aan de herindelingen. Zo wordt de gemeente Arcen en Velden toegevoegd aan de gemeente Venlo. Peter Rutten is, als secretaris van het campagne team, vanaf het eerste moment betrokken bij de voorbereidingen. Hij ziet de CDA-afdeling groter worden door de herindeling. 'We kunnen putten uit een grotere groep vrijwilligers en dat geeft een bijzondere impuls.'

Het worden wel lastige verkiezingen volgens Rutten. 'We kunnen niet meeliften op een grote verkiezingscampagne en moeten dus op eigen kracht deze verkiezingen winnen. Maar we gaan ervoor. Omdat deze verkiezingen ook landelijk effect zullen hebben daagt onze nieuwe lijsttrekker iedereen uit om zijn uiterste best te doen. Alleen dan kunnen we succesvol zijn.'

Herindelingsafdelingen kunnen met vragen terecht bij de AfdelingenDesk via
☎ 070-3424885 of per e-mail
✉ afdelingdesk@cda.nl.

EXCLUSIEF VOOR LEDEN!

Lezing Anselm Grün over 'Bezielend Leiderschap'

Anselm Grün, geboren in 1945 is monnik en hoofdeconoom in de Benedictijnenabdij van Münsterschwarzach (Duitsland). Hij is bekend door zijn boeken over spirituele onderwerpen, over psychologisch advies vanuit het geloof en over managementthema's.

Grün probeert oude en rijke bronnen op een hedendaagse manier toegankelijk maken door de spirituele tradities van monniken te verbinden met de moderne samenleving. Dat hem dat lukt bewijzen de ongekende verkoopcijfers van zijn boeken (in 31 talen vertaald), en de enorme lijst met verzoeken voor lezingen.

Op vrijdag 29 mei, de vrijdag voor Pinksteren is pater Anselm Grün voor een kort bezoek in Nederland. Van 10.00-

12.00 uur zal hij exclusief voor CDA-leden een lezing houden over één van zijn bekendste management boeken *Bezielend Leiderschap*. Vervolgens is er gelegenheid tot het stellen van vragen aan de pater. De voertaal deze ochtend is Duits. Voor de vragen is een tolk aanwezig.

Het C-netwerk

In de middag bestaat er de mogelijkheid voor leden om in kleine kring verder te praten over de 'C' van het CDA. Hoe geven we uiting aan ons christendemocratisch gedachtegoed in deze tijd van secularisatie, individualisering, stress en drukte? Graag willen we hierover met u van gedachten wisselen en nadenken over de invulling van het C-netwerk bin-

nen het CDA. Een netwerk waar we digitaal en soms in ontmoeting met elkaar onze visies en ideeën kunnen delen over het uitdragen van ons geloof in het dagelijks leven en onze omgeving en hoe we dit vertalen naar het CDA.

De lezing is op 29 mei aanstaande van 10.00-12.00 uur in de Marienburg in Den Bosch. Van 13.30-15.30 kunt u mee discussiëren over de C- van het CDA. Voor zowel de lezing als de start van het C-netwerk in de middag is een beperkt aantal plaatsen beschikbaar.

U kunt zich opgeven bij Nelleke Bal via
✉ bal@cda.nl of ☎ 070-3424803.

Bij de aanmelding dient u uw naam, relatie nummer en deelname aan ochtend en/of middagprogramma te vermelden.

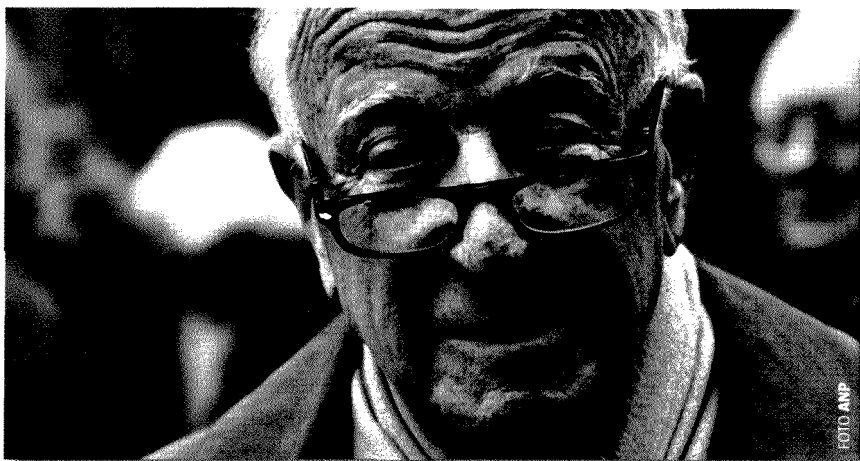
Bijeenkomst migrantenkerken

Zaterdag 14 maart bezocht minister Ernst Hirsch Ballin de gemeenschap van migrantenkerken in Eindhoven. In zijn kielzog tal van lokale, regionale en nationale politici. Internationale kerken uit vrijwel alle werelddelen waren aanwezig in de Eindhovense raadszaal. De minister benadrukte in zijn openingswoord het belang om over en weer geïnteresseerd in elkaar te zijn; interesse in elkaars verschillen én overeenkomsten. Natuurlijk is een gemeenschappelijke Nederlandse taal dan belangrijk, maar daarnaast

is juist in zo'n open samenleving als de onze meertaligheid van enorme waarde. De bijeenkomst heeft geleid tot een verdieping van de contacten tussen het CDA en de migrantenkerken. Bovendien zijn een aantal praktische afspraken gemaakt om het probleem van ontoereikende kerkrumtes aan te pakken.

De komende maanden zijn er nog ontmoetingen met migrantenkerken gepland in Almere, Hengelo/Enschede, Rotterdam en Amsterdam.

In memoriam Dick de Zeeuw (1924-2009)

Op 18 februari jl. overleed Dick de Zeeuw, op 85-jarige leeftijd.

De Zeeuw was na de Tweede Wereldoorlog decennia actief voor de KVP, laatstelijk als voorzitter van de KVP en als Eerste Kamerlid, in de periode 1971-1995. Daarvoor was hij actief voor de Katholieke Volkspartij, dertien jaar als raadslid in Ede en als jaar als lid van de Provinciale Staten Gelderland. Hij was een sociaal bewogen, gedreven en inspirerend politicus met veel oog voor vernieuwing.

Tegengif in crisistijd

nieuwe uitgave van Christen Democratische Verkenningen over jonge generaties en hun idealen

Op 26 maart komt de CDV lente-uitgave *Tegengif in crisistijd* uit. Zijn er nog vooruitgangsidealen die minder materieel geladen zijn?

Deze vraag is extra interessant, juist nu de mogelijkheden om in economische zin vooruit te gaan onder druk staan.

Met bijdragen van onder andere: Patrick IJzendoorn, Marc Leijendekker, Frans Verhagen, Pieter Hemels en twintigers en dertigers binnen en buiten het CDA.

De uitgave is a €18,50 te bestellen via Jan Prij, redactiesecretaris CDV

✉ prij.wi@cda.nl of rechtstreeks bij uitgeverij Boom ✉ bdc@bdc.boom.nl.

18 april: Netwerkbijeenkomst CDA Kleurrijk in Rotterdam

Op zaterdagochtend 18 april van 10.00-13.00 uur organiseert CDA Kleurrijk een netwerkbijeenkomst in Rotterdam. Ruud Lubbers, ambassadeur van CDA Kleurrijk zal hier spreken over participatie en diversiteit in het CDA. De bijeenkomst is bedoeld voor iedereen die diversiteit een warm hart toe draagt. Activering is belangrijk, juist met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen. Tijdens deze bijeenkomst willen we elkaar daarom inspireren met ideeën, elkaar motiveren om lokaal diversiteit vorm te geven!

Aanmelden kan via ✉ kleurrijk@cda.nl. Aanmelding, is in verband met de beperkte zaalcapaciteit noodzakelijk.

Wetenschappelijk Instituut presenteert grote stedenrapport Geef de stad terug aan de mensen

Tijdens een drukbezocht symposium op 17 februari presenteerde het Wetenschappelijk Instituut (WI) voor het CDA zijn rapport over de grote steden, getiteld: *De stad terug aan de mensen*. De Rotterdamse CDA-wethouder Leonard Geluk was voorzitter van de commissie die het rapport begeleidde. Hij lichtte het rapport toe: 'Het zijn de mensen die de stad maken. De sleutel tot het vitaal houden van de stad ligt dan ook in het maatschappelijk initiatief, waar nodig ondersteund door de overheid. We moeten af van de gedachte dat de overheid voor alle problemen een oplossing biedt.' De christendemocratie heeft de stad veel te bieden. Zij legt immers de nadruk op het geven van ruimte aan maatschappelijk initiatief. En ook op de menselijke maat en het ontwikkelen van talenten, beide van groot belang voor de stad.

In het WI-rapport *De stad terug aan de mensen* wordt een analyse gemaakt van de situatie in de grote steden en een christendemocratische aanpak hiervoor.

Geconstateerd wordt onder meer dat het huidige grote stedenbeleid veel problemen kent. Het rapport roept dan ook op tot een andere benadering van de grote stad. Volgens Geluk laten 'de uitdagingen voor de stad zich vangen in drie doelen: participatie, binden en een 'stad in balans'. Het WI-rapport presenteert tal van inzichten en maatregelen die erop gericht zijn om de verbindingen in een stad sterker te maken, de participatie te verhogen en de balans te verbeteren."

Geluk bood het eerste exemplaar van het rapport aan aan mgr. drs. A.H. van Luyn, bisschop van Rotterdam en zeer begaan met de grote stad. In zijn reactie prees mgr. Van Luyn dat het WI-rapport de mens centraal stelt. 'Vergeet de mensen niet!', stelde hij als belangrijk aspect van de christen-democratische benadering van de grote stad. Ook wees hij, in aanvulling op het rapport, op de rol die kerken kunnen hebben bij de dialoog over (gemeenschappelijke) waarden in onze samenleving.

Ook de socioloog prof. G.J.M. van den Brink onderstreepte in zijn reactie op het rapport dat een gemeenschappelijk kader van waarden belangrijk is. Hij pleitte voor een beschavingsoffensief in de stad. Tevens, zo betoogde Van den Brink, blijkt uit het WI-rapport duidelijk 'dat het CDA het stedelijke, moderne leven waardeert. Ook legt het rapport terecht de nadruk op de sociaal-culturele aspecten van de stad. Goed is dat in het rapport wordt gedacht 'van onderop' en dat wordt aangesloten bij de toewijding die bestaat in de maatschappij.'

Partijvoorzitter Peter van Heeswijk kondigde in zijn reactie aan dat het CDA als partij het land in zal trekken met het WI-rapport *De stad terug aan de mensen*. Hij deelde de conclusie van het rapport dat er in de afgelopen jaren te veel heil is verwacht van de overheid alleen. Het CDA wil een aanzet geven voor een andere aanpak, waarin de kracht van de stedelijke samenleving centraal staat.

Bestellen rapport

Het rapport *De stad terug aan de mensen* kan worden besteld door overmaking van € 15,00 op girorekening 3961449 t.n.v. Stichting Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, o.v.v. 'De stad terug aan de mensen' en uw adresgegevens. Na ontvangst van uw betaling wordt het rapport toegestuurd. U kunt het rapport ook telefonisch (☎ 070-342 4874) of per e-mail bestellen (✉ wi@cda.nl). Het rapport is te downloaden via de website (🌐 www.wi.cda.nl).

... ELCO BRINKMAN EA ...

DEBAT: DE WONINGMARKT IN BEWEGING

Op donderdag 16 april organiseert het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA een bijeenkomst over de woningmarkt. Hoe krijgen we deze weer in beweging en hoe zorgen we ervoor dat er voldoende rekening gehouden wordt met de woonwensen van mensen? Daarover spreken op de bijeenkomst mr. drs. L.C. Brinkman, voorzitter van Bouwend Nederland, H. Karakus, PvdA-wethouder ruimtelijke ordening in Rotterdam, en drs. P.M.M. Verleg, voorzitter van SIR55 (Stichting Initiatieven Realisatie 55+ woningbouw). De bijeenkomst vindt plaats bij de Jaarbeurs (Beatrixgebouw, zaal 718) te Utrecht en begint om 19.15 uur. Belangstellenden kunnen zich aanmelden bij het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, t.a.v. mw. S. Nieberg-van Selow, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag of per email: nieberg.wi@cda.nl.

Rectificatie

In het dubbelinterview met Wim van de Donk en Harry Kuitert is per ongeluk een fout geslopen.

Er staat onterecht dat Harry Kuitert CDA, CU en SGP niet op het publieke domein zou willen zien. Het zegt bovendien het omgekeerde van wat hij in zijn boek schreef. Kuitert bedoelt dat een beroep op wat God op Allah wil, in het parlement geen meerwaarde kan of mag toekomen en dat we daarvoor moeten waken, op straffe van onvrijheid van de burger.

Daarnaast zegt Kuitert: 'Ik kom op voor de seculiere rechtsstaat. Een seculiere staat is iets anders dan een gesecculariseerde samenleving. De seculiere staat heeft geen plaats voor de absoluutheden van welk geloof ook maar. Hij is de enige politieke orde die gelovigen de vrijheid van godsdienst garandeert, want hij voorkomt dat de moslim onder het juk van de christenen moet leven, de christen onder het juk van de moslim, en de ongelovige onder het juk van beiden.'

Wij bieden hierbij Harry Kuitert onze excuses aan.

De redactie

Training Werving- en selectiegesprekken

In maart 2010 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Iedere gemeentelijke afdeling wil dan graag met een aansprekende kandidatenlijst de strijd met andere partijen aan gaan. Bij de werving en selectie van nieuwe kandidaten en de selectie van zittende raadsleden kunnen de gemeentelijke afdelingen de handreikingen *Competentieprofiel CDA-gemeenteraadslid en Werving & Selectie gemeenteraadsliden* goed gebruiken.

Om te oefenen met het voeren van werving- en selectiegesprekken kunnen afdelingsbestuurders en leden van vertrouwenscommissies in de maanden april, mei en juni een training 'Werving- en selectiegesprekken voeren' volgen in hun provincie. Tijdens de training zal er veel geoefend worden met LSD (luisteren, samenvatten, doorvragen) en de STAR-methodiek (situatie, taak, actie en resultaat). Deelnemers maken zo meteen kennis met deze interviewtechnieken. Daarna wordt een stuk theorie be-

handeld over het voeren van een selectiegesprek. Deze verschillende factoren moeten de cursisten uiteindelijk combineren als ze in een rollenspel het selectiegesprek gaan voeren.

Voor de precieze data en locaties van de trainingen kunt u terecht op de website van het Steenkampinstituut

www.cda.nl/si.

Digitaal aanmelden voor regionale opleidingen Steenkampinstituut

Vanaf nu kunt u zich op de website van het Steenkampinstituut direct aanmelden voor cursussen en trainingen die in uw provincie worden aangeboden. Door te klikken op de provincie van uw keuze op de landkaart vindt u snel een overzicht van de trainingen en cursussen die in uw provincie worden georganiseerd. We ontmoeten u graag bij én van onze opleidingen.

Kijk voor meer informatie en het opleidingsaanbod op

www.cda.nl/si.

Carrièrebeurs

Op 13 en 14 maart stond het CDA op *De Nationale Carrièrebeurs* in de RAI Amsterdam. Veel jonge bezoekers van de carrièrebeurs brachten een bezoek aan onze stand. Het promotieteam en onze prominenten hebben veel gesprekken gevoerd over wat het CDA kan betekenen in de carrière en wat de kracht van het CDA is. En met succes, een aantal van hen werd meteen lid van het CDA. Bij de vorige verkiezingen stemde 1 op 3 jongeren op het CDA. Het CDA is sindsdien dé jongerenpartij van Nederland. Het aantal jonge leden van het CDA en het CDJA stijgt ook consequent.

Op de agenda...

Het CDA op radio ...

Zaterdag 18 april
Radio 5
19.38 – 19.48 uur

Zaterdag 2 mei
Radio 5
19.26 – 19.36 uur

Zaterdag 16 mei
Radio 5
19.14 – 19.24 uur

...en televisie

Dinsdag 25 november
Nederland 2
10.20 – 10.23 uur

Dinsdag 7 april
Nederland 2
10.20 – 10.23 uur

Zondag 19 april
Nederland 1
17.50 – 17.53 uur

Maandag 22 april
Nederland 2
21.48 – 21.51 uur

Zondag 10 mei
Nederland 1
17.50 – 17.53 uur

Vrijdag 15 mei
Nederland 1
17.50 – 17.53 uur

Landelijke bijeenkomsten Europese Verkiezingen

Zaterdag 9 mei: regio Brabant (omgeving Baarle Nassau)

In kader van de internationale Europadag:
de landelijk aftrap voor de verkiezingen.

Met medewerking van Wim van de Camp, Maxime Verhagen, Jan Kees de Jager en Peter van Heeswijk.

Zaterdag 16 mei: Regio Noord, Assen

Campagnebijeenkomst op het TT-circuit van Assen, begin van de middag.
Met medewerking van Wim van de Camp, Jan Peter Balkenende, Jan Kees de Jager en Peter van Heeswijk.

Maandag 18 mei: regio West, Alkmaar

Een avondbijeenkomst in het stadion van AZ

Met medewerking van Wim van de Camp, Jan Peter Balkenende en Peter van Heeswijk.

Zaterdag 23 mei: regio Brabant (omgeving Breda)

Campagnebijeenkomst, met medewerking van Wim van de Camp, Ernst Hirsch Ballin, Ab Klink en Peter van Heeswijk.

Maandag 25 mei: regio oost, Overijssel

Campagnebijeenkomst, met medewerking van Wim van de Camp, Ank Bijleveld en Peter van Heeswijk.

Zaterdag 30 mei:

Fietstocht Kampen-Zwolle-Elburg-Dronten-Kampen.

Woensdag 3 juni: regio West, Zuid Holland

Slotbijeenkomst in het Westen van het land.

Met medewerking van Wim van de Camp, Jan Peter Balkenende, Marja van Bijsterveldt en Peter van Heeswijk.

Donderdag 4 juni:

Verkiezingen

Meer informatie

Op het moment dat het blad gedrukt werd, waren nog niet alle details van de bijeenkomsten bekend.

Houdt u voor meer informatie de site van het CDA in de gaten

📄 www.cda.nl/europa2009.

Wilt u graag actief op de hoogte gehouden worden van het campagne-nieuws, van evenementen, van belangrijke inhoudelijke informatie en wilt u de wekelijkse nieuwsbrief ontvangen, maar zijn wij niet in het bezit van uw juiste mailadres: mail uw mail-adres dan door naar ✉ leden@cda.nl, o.v.v. van uw relatienummer (linksboven op de adresdrager te vinden) of als u uw relatienummer niet bij de hand heeft mail dan even uw naam en adresgegevens mee, dan kunnen we uw mailadres in het ledebestand verwerken. Vervolgens krijgt u de informatie en uitnodigingen automatisch in uw mailbox.

'Ik ga in Europa werken aan ...'

De kandidatenlijst is door het congres op 21 maart jl. bekrachtigd. Veertien vrouwen en elf mannen gaan werken aan ...

1. WIM VAN DE CAMP
'... veiligheid, werkgelegenheid en uw inkomen.'

2. CORIEN WORTMANN-KOOL
'... onze christendemocratische boodschap voor duurzame welvaart en werkgelegenheid.'

3. MARIA MARTENS
'... een sterk CDA-geluid in het Europees Parlement. Ook wil ik graag Europa dichterbij de mensen brengen.'

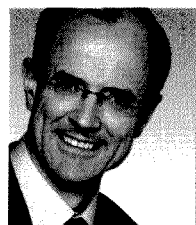
4. ESTHER DE LANGE
'... een groen Europa met oog voor het platteland en voldoende en gezond voedsel.'

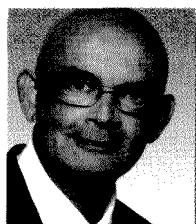
5. LAMBERT VAN NISTELROOIJ
'... innovatie, het behoud van concurrentiekracht en het scheppen van banen.'

6. CORNELIS VISSER
'... eenvoudige regels en regels die voor iedereen op een gelijke manier gelden. Voor alle werkgevers en werknemers in Europa.'

7. WINAND QUAEVFLIEG
'... goed beleid en goede wetgeving die burgers en ondernemers de ruimte geeft. Ook ga ik werken aan een nauwe betrokkenheid van Nederlandse burgers bij wat er in Brussel gebeurt, want Europa dat zijn wij zelf.'

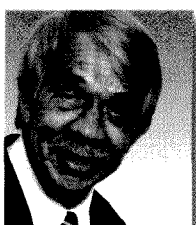
8. MICHIEL HOLTACKERS
'... rechtvaardigheid, veiligheid en vrijheid.'

9. AGNES MULDER
'... de vermindering van de regeldruk zodat het duidelijk wordt voor ondernemers wat je kunt met Europa.'

10. PETER CAMMAERT
'... een directe band met de kiezer, aan een Europa dat duurzaam is en vooral ook veilig. Een Europa dat economisch stabiel is, maar ook economisch vernieuwend.'

11. MITO CROES
'... een betere relatie tussen de Europese Unie en het hele koninkrijk, inclusief de Caribische rijkdelen.'

12. MICHIEL DIJKMAN
'... lagere kosten voor mobiel bellen over de grenzen heen. Dat scholieren en studenten van alle niveaus stage moeten kunnen lopen binnen Europa. En aan betere grensoverschrijdende samenwerking en meer veiligheid.'

13. RENA NETJES
'... een krachtig Nederland middenin Europa.'

14. MARIELLA SMIDS
'... een veiliger Europa en een betere informatievoorziening voor burgers.'

15. PIER ANTUMA
'... energie en duurzaamheid.'

16. WIM KUIPER
'... met ambitie werken aan zekerheid.'

17. ANS VAN ZEELAND
'... alle vraagstukken die met volksgezondheid te maken hebben. Ik zal dat doen in betrokkenheid en in begrijpelijke taal voor de burgers.'

18. HESTHER JANSEN
'... een ondernemende mentaliteit waar mensen elkaar tegemoet treden op basis van vertrouwen.'

19. ARINE SEIJL
'... een betere belangenbehartiging voor jongeren.'

20. GREET SEINEN
'... een betrouwbaar federaal bestuur.'

21. JOMA KAAL
'... een versterking van de regio's en meer interregionale samenwerking.'

22. MARIANNE VAN HALL-DISCH
'... meer transparantie en meer democratie niet meer Brussel én Straatsburg, alleen Brussel.'

23. MIRJAM DEPONDT-OLIVIERS
'... een sterke economie'

24. ANDRE KOLODZIEJAK
'... welvaart voor u.'

25. RIA OOMEN-RUIJTEN
'... een sociaal georiënteerde markteconomie waar mensen, mannen en vrouwen, jong en oud, werknemers en werkgevers, middenstand, boeren en tuinders een betere positie gaan krijgen.'

Kijk voor meer informatie over de kandidaten en de Europese Verkiezingen op

 www.cda.nl/europa2009

... Parlement

Zomerstagewedstrijd: CDA-kamerleden voeren zomer-beschavingsoffensief

Heeft u altijd al willen laten zijn op welke manier u met uw bedrijf, vereniging of instelling vorm geeft aan respect voor elkaar en verantwoordelijkheid nemen: dit is uw kans! Het CDA staat voor respect in de samenleving. Onze kamerleden leveren daar graag een bijdrage aan. Respectvol samenleven vraagt om betrokkenheid, investeringen en inspanningen van iedereen. Normen en waarden die in de samenleving gelden, vormen daarbij de spelregels.

U kunt meedenken over de plekken waar onze CDA-kamerleden komende zomer een deel van hun reces zullen doorbrengen. Het CDA hoort graag van u waar u vindt dat onze kamerleden zomerstage moeten lopen. Hebt u een leuk idee? Meld dit dan via onze website, www.cda.nl. De wedstrijd staat in het teken van respect. Velen zien respect, of het gebrek daaraan, als een groot maatschappelijk probleem. Het CDA wil hier continue aandacht voor blijven vragen, mede door middel van de zomerstage. Want fatsoen moet je doen!

Uw leukste ideeën worden uitgekozen en zullen wij via de site bekend maken. Wellicht wordt uw idee beloond

met een bezoek van een kamerlid. Bovendien ontvangen de drie beste ideeën een geldprijs van €250 voor de afdeling van de indiener, een leuk extraatje om bijvoorbeeld te besteden in de gemeenteraadscampagnes. De resultaten van de zomerstagewedstrijd zullen na de zomer in beeld en geluid te vinden zijn op de website.

Van Geel: Investeren, én de rekening betalen

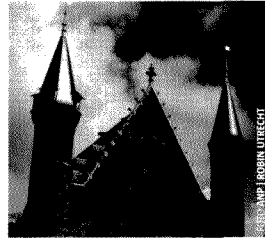
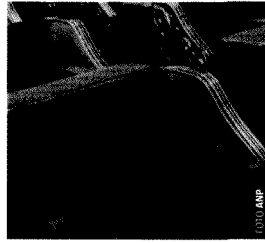
Het crisispakket dat het kabinet heeft gepresenteerd geeft antwoord op de enorme uitdagingen van de wereldwijde economische crisis. Het is een pakket om trots op te zijn, omdat het niet alleen voorziet in investeringen om de economie weer op gang te helpen, maar ook duidelijk maakt hoe de rekening straks betaald wordt. Daar heeft tot nu toe nog geen enkel ander land een antwoord op gevonden. Dat heeft CDA-fractie leider Pieter van Geel tijdens het debat over het crisispakket gezegd. Hij zei dat de hoeveelheid geld die tijdens de crisis tot nu toe verdampt is bijna niet te bevatten is, maar dat we niet moeten vergeten dat Nederland ook vol zit met menselijk kapitaal. 'Het echte kapitaal staat uiteindelijk in het veld, net als met voetbal. En in dat veld staan ruim 16 miljoen talentvolle mensen, die hard willen werken. In een land met een geweldige strategische ligging en een

mooie infrastructuur, en een maatschappelijk middenveld dat bereid is zijn steentje bij te dragen', aldus Van Geel.

Van Geel benadrukte dat het desastreus zou zijn om middenin de ongekende recessie van 2009 en 2010 voor miljarden te gaan bezuinigen. 'In deze jaren van crisis zullen we de tekorten met lede ogen moeten accepteren en ons moeten richten op extra investeren en lasten verlichten. Om de economie gericht te stimuleren nu het tij zo slecht is.' Bovendien moeten we niet verwachten dat de ingestorte wereldhandel met een vingerknip uit Den Haag om te draaien is. De inzet moet er daarom op gericht zijn, om Nederland sterker uit de crisis te laten komen, om te voorkomen dat klappen harder aankomen dan nodig is. 'Daarom zorgen we voor lastenverlichting, bijvoorbeeld door het afschaffen van de vliegtaks, en een lastenverlichting van 1,1 miljard voor het bedrijfsleven.'

Bovendien wordt er voor ruim een half miljard geïnvesteerd in kennis en innovatie in onderwijs en zorg, voor bijna 2 miljard in bouw en infrastructuur. De budgetten voor stedelijke vernieuwing worden verhoogd, en er worden investeringen gedaan in duurzaamheid en woningbouw. Ook voor

PARLEMENT
Actueel nieuws
uit de Eerste
en Tweede Kamer

een nieuw Deltaplan is meer dan honderd miljoen gereserveerd. Onder leiding van de minister-president wordt een actieplan uitgevoerd dat de administratieve lasten aanpakt.

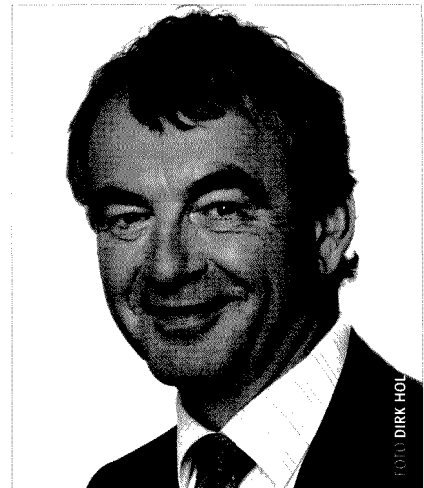
‘Maar na al deze investeringen op korte termijn moeten we de rekening natuurlijk ook betalen. Iets waar andere landen nog niet eens over hebben nagedacht’, zei Van Geel. Hij gaf aan dat we daar in deze periode al een stap in maken door het handhaven van de uitgaven en loonmatiging. Dit vergt voor de ministeries een ombuigingsoperatie van vele miljarden, die hoe dan ook moeten worden doorgevoerd. De CDA’er vindt dat het pakket daarom een geloofwaardig antwoord geeft op het probleem voor een stijgende staatsschuld. ‘En natuurlijk lukt dat niet in één keer.’

Alle inspanningen die de afgelopen jaren zijn gedaan om de kosten van de vergrijzing op te vangen zijn door de crisis in één keer verdampt. Daarom moeten nu de overheidsuitgaven teruggedrongen worden, moeten de lonen gematigd worden. Want een samenleving die ouder wordt, laadt haar lasten op de schouders van de jongere generatie, en die last moet wel draagbaar zijn. Maatregelen moeten dus bijdragen aan de financiële houdbaarheid van de maatschappij, aan een oplossing voor de pensioenproblema-

tiel, en aan bevordering van de participatie. ‘Helaas hebben we daarom moeten besluiten om de AOW-leeftijd te gaan verhogen. Dat doen we niet om de onzekerheid te vergroten. Integendeel; juist om zekerheid te geven, en een eerlijke boodschap.’

De fractievoorzitter sprak tot slot namens de CDA-fractie de hoop uit dat deze crisis tot meer leidt dan het aanwijzen van schuldigen en het afvliegen van vliegen. Het kabinet spreekt daarom ook over een morele agenda. De voorgestelde maatregelen moeten leiden tot een nieuw evenwicht in de financiële sector, in ondernemingen en in maatschappelijke organisaties. ‘Maar er is meer nodig. De CDA-fractie doet een moreel appèl op bestuurders en toezichthouders. Op het nemen van hun verantwoordelijkheid voor matiging, voor openheid, voor respect, voor solidariteit, voor rentmeesterschap en voor dienstbaarheid. Zo kunnen zij het goede voorbeeld geven. En dat hoeft niet te wachten op nieuwe overheidsmaatregelen. De samenleving schreeuwt erom.’

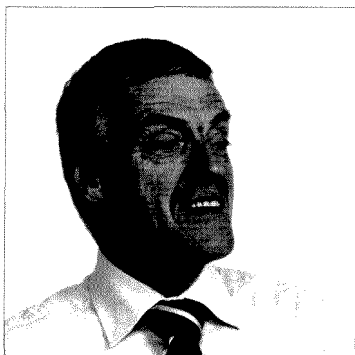
Volgens Van Geel kan de crisis zo leiden tot meer creativiteit, meer ondernemerschap, meer participatie en een groter gevoel van verantwoordelijkheid in Nederland. ‘Het feit dat de sociale partners hun verantwoor-

PIETER VAN GEEL

‘Het is een pakket om trots op te zijn.’

delijkheid willen nemen bewijst dat het kan. Zo kan Nederland door deze crisis heen gezamenlijk bouwen aan een gezonde toekomst en leefbare samenleving voor onze huidige generatie maar ook voor onze kinderen en kleinkinderen.’

Wim van de Camp

Kracht en ambitie

Over minder dan twee maanden zijn de Europese verkiezingen. De tijd dat Europa 'best belangrijk' was, is voorbij. Europa doet ertoe durf ik te zeggen. Elke Nederlander verdient per jaar zo'n tweeduizend euro extra dankzij Europa. Zeventig procent van het geld dat in Nederland verdient wordt, verdienen we dankzij handel met andere Europese landen. Kom mij niet aan met Eurosceptis!

De titel van ons verkiezingsprogramma is *Kracht en ambitie*. En ambitie is momenteel meer dan nodig. De werkloosheid loopt in 2010 op tot 675.000 werklozen. De economie krimpt met 3,5 procent. De staatsschuld wordt elke seconde duizend euro groter. Politieke partijen hebben wisselende oplossingen lees ik.

*'Het CDA biedt zekerheid,
geen experimenten'*

D66 pleit voor bijvoorbeeld voor Europese belastingen en de SP ziet overheidsfinanciën als een soort piramidespel, waarbij de volgende generaties moeten betalen. Dat zijn geen oplossingen. Als CDA willen wij werken aan zekerheid. Ik zie bij ons de ambitie om kansen te benutten. Ambitie die bij veel partijen ontbreekt.

Wij geloven in de kracht van mensen. In de kracht van Nederland. Nederland is een ondernemend land. Maar dat is niet voldoende. Het komt er nu op aan Nederland op koers te houden. Daarom moeten wij zekerheid bieden en geen experimenten.

Waar in kan nog wel wat meer ambitie? *Food, fuel en finance*; voedsel, energie en financiën. De problemen die op ons afkomen zijn groot. En grote problemen pak je op grote schaal aan.

Eén op de tien mensen in Nederland werkt in de agrarische sector. Wij zijn derde exporteur in de wereld als het gaat om landbouwproducten. Dat willen we graag zo houden. We willen sterke boerenbedrijven. Bedrijven die een bijdrage leveren aan veilig en gezond voedsel. Geen boeren die beheerder zijn van sloten en hagen.

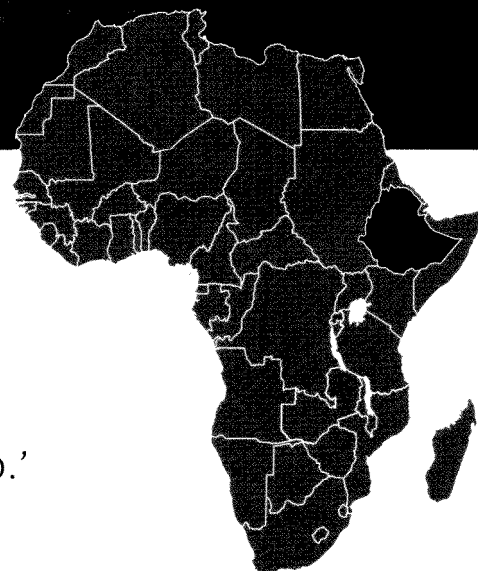
Ondernemers zijn de mensen die de spaarpot vullen. Zij verdienen het geld, de banken niet, die beheren het alleen maar. De markt en munt zijn het beste wat Europa te bieden heeft. Een ondernemer met een slim plan heeft binnen de Europese Unie een half miljard potentiële klanten.

We moeten boeren en ondernemers de ruimte geven die ze verdienen. Zij verdienen het geld in Nederland. Daarom moet de regelgeving worden aangepakt. Wij zeggen: voor elke nieuwe Europese regel moet er minimaal één geschrapt worden.

Het CDA heeft de ervaring om deze ambities waar te maken. En we hebben daarbij het best denkbare team. Ik durf te zeggen: we gaan ervoor!

People, planet én profit, oftewel, goed rentmeesterschap in Ethiopië

LOUIS IStockPHOTO

Peter Arensman bezocht in Ethiopië vader en zoon Barnhoorn, eigenaars van Sher Ethiopia. Arensman: ‘De economische bedrijvigheid vind ik hét voorbeeld van het op de juiste manier bieden van ontwikkelingshulp.’

Tekst **Peter Arensman** Fotografie **iStockphoto**

Als je in Nederland zegt dat je naar Ethiopië gaat, krijg je als reactie iets te horen over hongerende kinderen in de woestijn of in positieve gevallen over goede hardlopers zoals Haile Gebrselassie. Mijn bezoek aan Ethiopië begin december 2008 is gericht op het bezoeken van het bedrijf Sher Ethiopia van vader en zoon Gerrit en Peter Barnhoorn, lid van de CDA Business Club, en één van de grotere Nederlandse investeerders in Ethiopië. De economische bedrijvigheid vind ik hét voorbeeld van het op de juiste manier bieden van ontwikkelingshulp.

Weinigen weten dat Ethiopië voor het grootste gedeelte bestaat uit relatief vruchtbare hoogvlakte met in het zuiden zelfs regenwouden, dat het groter is dan Frankrijk, Spanje en Portugal tezamen. Het is één van de oudste christelijke landen ter wereld met het christendom als staatsgodsdienst sinds de vierde eeuw én het is de bakermat van koffie. Ongeveer tien procent van alle 850 miljoen Afrikanen woont

in dit bijzondere land. Dit is tevens één van de grootste problemen van dit, als enige in Afrika, nooit gekoloniseerde land. De bevolkingsgroei bedraagt ieder jaar ongeveer 2,5 miljoen mensen die voor de helft van landbouw moeten rondkomen. Overbegrazing van het land door de vele kuddes koeien, schapen, geiten en kamelen en overbevising van de vele meren is een groot probleem.

Afrikaanse Unie

Het centraal gelegen Addis Abeba is de hoofdstad en doet, sinds de oprichting van de Afrikaanse Unie in 2002, tevens dienst als het Brussel van Afrika. De Afrikaanse Unie is de Afrikaanse evenknie van de Europese Unie, en alle Afrikaanse landen, met uitzondering van Marokko, zijn lid. Zowel de EU als Nederland hebben diplomatieke banden met de AU. Het onderhouden van deze relatie is één van de vele taken van de Nederlandse ambassade in Addis Abeba. Een andere belangrijke taak van de Nederlandse missie is het goed besteden van de ontwikkelingsgelden uit Den Haag.

Ambassadeur Alphons Hennekens en zijn medewerkers zijn verantwoordelijk voor een goede besteding van jaarlijks honderd miljoen euro. Hiervan is zestig miljoen bilaterale hulp en wordt veertig miljoen besteedt aan noodhulp. Dit is echter slechts één van de vier geldstromen vanuit Nederland naar Ethiopië. Een tweede grote, maar indirecte, geldstroom zijn de gelden die Ontwikkelingssamenwerking overmaakt naar de Verenigde Naties. Een deel van dit geld komt via organisaties zoals WFP en UNHCR ook in Ethiopië terecht. De derde geldstroom van de Nederlandse overheid naar Ethiopië gaat via Nederlandse NGO's zoals Cordaid, ICCO en Novib, die hun eigen projecten in Ethiopië hebben. Deze drie geldstromen van de Nederlandse overheid naar Ethiopië dragen op vele verschillende en

vaak slecht gecoördineerde manieren bij aan vele verschillende projecten ter plaatse.

Een vierde geldstroom vanuit Nederland naar Ethiopië zijn de particuliere initiatieven. Het omvat vele kleine Nederlandse stichtingen die ter plaatse projecten ondersteunen maar ook ondernemers die investeren in Ethiopië.

Rozen

De Barnhoorns hebben hun sporen ruimschoots verdiend in de Nederlandse bloementelt en startten tien jaar geleden al met een rozenkwekerij in Kenia. Toen ze deze vier jaar geleden verkochten aan een Indiase en een andere Nederlandse kweker klopte de Ethiopische overheid bij hen aan met de vraag of zij interesse hadden om in Ethiopië van start te gaan. Nu, ruim drie jaar na de start, hebben zij aan de oevers van Lake Ziway veel gerealiseerd. Vele honderden hectaren zijn al bebouwd met kassen waarin vele verschillende soorten rozen welig tieren. Alleen dit jaar zullen al vele honderden miljoenen Ethiopische rozen via de veiling in Aalsmeer de supermarkten bereiken.

Het effect op de omgeving is uiteraard groot. Het dorpje Ziway, tot voor kort één van de minst ontwikkelde gebieden van de zogenaamde Central Rift Valley is in drie jaar veranderd van een slapend dorpje met een enorm hoge werkloosheid in een centrum van positieve bedrijvigheid. Sher Ethiopia geeft nu al werk aan negenduizend dorpelingen en dit zal doorgroeien naar dertien duizend volgend jaar. De hoeveelheid indirecte banen is minimaal hetzelfde. Door de inzet van fietsen op de rozenkwekerij zijn er al diverse fiet-

'Rozen uit Ethiopië op de veiling in Aalsmeer'

senmakers in het dorp gekomen. De lokale bakstenenmaker heeft zijn personeelsbestand kunnen uitbreiden van tien naar honderdvijftig personen en heeft er uiteraard een aantal concurrenten bij gekregen, wat weer leidt tot innovatie in het productie proces. Er is een hotel gebouwd in het dorp en er zijn bankfilialen geopend.

Daarnaast heeft Sher Ethiopia één van de modernste ziekenhuizen van Ethiopië gebouwd, tevens het enige algemene ziekenhuis in een straal van honderd kilometer. Het ziekenhuis biedt curatieve en uitgebreide zorg voor de negenduizend medewerkers, maar inmiddels wordt meer dan de helft van de activiteiten verricht voor de arme bevolking van de regio (500.000 inwoners). Ook is er een Sher school met inmiddels zeventienhonderd leerlingen, waarvan de helft kinderen van medewerkers zijn en een Sher voetbal- en sportstadion, wat ook weer gezamenlijk gebruikt wordt door medewerkers en de lokale gemeenschap.

Het allermooiste van het project is misschien nog wel dat de Barnhoorns het eigendom van de enorme kwekerij in hapklare brokken overdragen aan startende Nederlandse

'Er is ook een Sher school met inmiddels zeventienhonderd leerlingen

en Ethiopische kwekers middels een huurkoopconstructie. Het klinkt allemaal te mooi om waar te zijn. Zijn er geen kanttekeningen te plaatsen?

Fairtrade

Vorig jaar zond RTL een zeer kritisch stuk uit over Nederlandse rozenkwekers in Kenia. Het gebruik van hier verboden pesticiden zonder beschermende kleding, kinderarbeid en extreem lange dagen zonder recht op rust of vakantie en het enorme waterverbruik waren de belangrijkste onderwerpen. De Nederlandse kwekers hebben deze omstandigheden snel kunnen veranderen.

Het bedrijf in Ziway verbindt zich aan een gedragscode. Dit betekent dat er rekening gehouden wordt met arbeidsvoorwaarden, mensenrechten en het milieu.

Gebruikte bestrijdingsmiddelen worden binnen 24 uur biologisch afgebroken en water wordt gedoseerd toegediend middels druppelaars. Het watergebruik blijft desalniettemin enorm en een groot punt van aandacht. Nederlandse onderzoekers zijn in opdracht van de ambassade bezig met studies naar verdere waterbesparing.

Wetenschappers van de Britse Cranfield Universiteit onderzochten voor het Internationale Instituut voor Milieu en Ontwikkeling (IIED) de uitstoot van kooldioxide in de bloe-

menteelt. Als voorbeeld werd een bos rozen gebruikt die deel uitmaakt van een doorsnee vracht van 12.000 stuks rozen van eenzelfde kwaliteit.

De uitstoot van kooldioxide werd berekend voor de productie en vervoer van rozen vanuit een kwekerij in het Keniaanse Naivasha (vergelijkbaar met rozen uit Ziway) in vergelijking met een uit De Lier in het Westland. Beide vrachten hadden als bestemming een winkel in Hampshire in Groot-Brittannië. Dat leverde een uitstoot van zesduizend kilo kooldioxide voor de Keniaanse vracht en 35.000 voor de Nederlandse. 99 procent van de Nederlandse uitstoot kwam voort uit de productie van de rozen, dus verwarming en verlichting. Voor de Keniaanse bloemen was juist 91 procent afkomstig van het vervoer per vliegtuig.

Daarnaast is het zo dat de continuïteit van bijvoorbeeld het ziekenhuis een punt van aandacht is. De behandeling van de zestig procent van de patiënten die niet verbonden zijn aan de kwekerij kost veel meer dan de patiënten zelf bijdragen. De Barnhoorns passen uit eigen zak daarom maandelijks tienduizenden euro's bij om het ziekenhuis draaiende te houden. Dit is geen duurzame oplossing en hier dient een oplossing voor te komen.

Concluderend kan echter gesteld worden dat te midden van alle discussie over de effectiviteit van ontwikkelingssamenwerking dit voorbeeld van Nederlandse ondernemerszin er bijzonder positief uit springt. Weinig projecten in het kader van ontwikkelingssamenwerking leveren op korte én lange termijn zoveel op. De Nederlandse overheid zou er dan ook goed aan doen om Nederlands ondernemerschap in ontwikkelingslanden te stimuleren en speerpunt te maken van haar beleid op het gebied van ontwikkelingssamenwerking. ■

Rozenkwekerij in Ziway.

Europa heeft vrouwen nodig ..

Dit was het thema van de nieuwjaarsbijeenkomst van de CDA Vrouwen op 10 januari 2009 in Utrecht. Ondanks of dankzij het stralende winterweer – natuurijs sinds meer dan tien jaar – was de opkomst hartverwarmend. Zo'n honderdtwintig vrouwen, aangevuld met drie mannen gaven acte de présence.

CDAV-voorzitter Rianne Donders stond in haar openingswoord stil bij het recente overlijden van het Limburgse raadslid Trudie Souren als gevolg van een winters ongeval.

De sprekers Corien Wortmann, Joan Ferrier en René Paas gaven hun visie op de positie van de werkende vrouw en vrouwelijk ondernemerschap in Nederland en Europa vanuit respectievelijk het Europees Parlement, E-Quality en de CNV Vakcentrale.

Doordat de vergrijzende Europese bevolking massaal met pensioen gaat, terwijl jonge vrouwen steeds later en steeds minder kinderen baren, zullen er op de arbeidsmarkt tekorten gaan ontstaan. Deze verwachting staat haaks op de gevolgen van de huidige kredietcrisis die veel banen zal gaan kosten. Corien Wortmann noemde als één oplossing voor het voorspelde tekort het beter benutten van het vrouwelijk potentieel aan arbeidskrachten.

Inmiddels ronden meer vrouwen dan mannen een hogere opleiding af. Voorts is Nederland koploper met het aantal werkende vrouwen, maar staat tegelijkertijd in de achterhoede met het aantal gewerkte uren door die vrouwen.

Er zijn al veel maatregelen genomen om de arbeidsparticipatie van vrouwen te doen toenemen, maar echt succes blijft uit. Joan Ferrier somde een indrukwekkende reeks maatregelen op waar Europa al vijftig jaren mee bezig is en die zijn samengevat in een keurmerk waaraan nieuw in te treden landen moeten voldoen.

De sprekers gaven allen aan als centraal probleem te zien dat er aan regelgeving ter bevordering van arbeidsparticipatie voor de werkende vrouw geen gebrek is, maar wel aan de praktijk. Als alle landen hun eigen wetten en regels eens gingen uitvoeren, geen woorden maar daden? Als er in plaats van sancties gewerkt kan worden met verleidingen, het aantrekkelijk maken voor vrouwen om meer buitenshuis te gaan werken? Als vrouwelijk ondernemerschap vanaf de keukentafel meer ingang zou vinden?

René Paas merkte op dat de meeste stellen zeer tevreden zijn met 1,5 baan. Jonge vrouwen hebben het gevoel dat hen een keuze wordt opgedrongen tussen een carrière of het moederschap. Maar voor die keuze zouden ook de mannen hun verantwoordelijkheid moeten dragen. Voorts

blijkt dat de goed opgeleide vrouwelijke jeugd zich niet echt interesseert voor de feministische invalshoek van deze problematiek.

De bevlogen sprekers waren eensgezind in hun mening dat er niet alleen in de maatschappij, maar ook bij de vrouwen zelf een cultuuromslag tot stand dient te komen om de getalenteerde vrouwen en masse aan het werk te krijgen en te houden.

De inleidingen riepen vele vragen op. Een greep van eigen ervaringen, suggesties over verbetering van beroepskeuze en onderwijs, ongelijkheid in betaling, leeftijdsdiscriminatie, de waarde van onbetaalde arbeid en zorgtaken passeerden de revue.

De conclusie van zowel sprekers als deelnemers aan de discussie was dan ook dat het onderwerp zeer goed gekozen was. Ook ontging het niemand dat de positie van de werkende vrouw, combinatie met gezinstaken en de vereiste mentaliteitsomslag in de maatschappij al tientallen jaren onderwerp van zowel discussie als wetgeving is, maar desondanks verbluffend actueel blijven. De CDA Vrouwen houden het streven van Vrouwen 50/50 dan ook hoog op hun agenda in 2009.

Ellettha Schoustra
Secretaris Regiegroep Buitenland

CDAV Utrecht Alert, Actief en Actueel

Ontmoeting, inspiratie en gezelligheid is een basisprincipe bij alle bijeenkomsten en daarbij zoeken we actief en alert naar vrouwen die binnen het CDA een bestuurlijke rol in partij of

maatschappij op zich willen nemen. Wat doen we dan?

Jaarlijks organiseert CDAV Utrecht als eigen nieuwjaarsbijeenkomst een stampotmaaltijd die vooraf gaat aan de nieuwjaarsreceptie van de provin-

ciale CDA-afdeling. Het gevolg is een grote opkomst en veel vrouwen bij de provinciale bijeenkomst. De ledenvergadering in mei wordt gecombineerd met een excursie, op de najaarsvergadering 's avonds wordt een actueel thema behandeld. Inmiddels ook al

weer traditioneel is de vrouwennetwerkdag gehouden in september op de vrijdag na Prinsjesdag. Door één van de Utrechtse CDA-kamerleden wordt uitleg gegeven over de begroting aan de vrouwelijke CDA-bestuurders in onze provincie.

Het CDAV organiseert samen met het CDJA elk jaar een flitsende bijeenkomst: een Lagerhuisdebat, een *meet & greet* met inloopbuffet en veel discussie.

In de politieke wereld verandert er veel, colleges vallen, coalities veranderen, samenstelling van fracties wijzigen en hoe manage je dat? Binnen het CDAV-bestuur in Utrecht is deze vraag serieus opgepakt en hebben we een workshop verandermanagement georganiseerd voor alle CDA'ers op een bijzondere locatie: de Priorij, Kanunnikessen van het Heilig Graf in Maarssen. Spreker dr. Marius Buiting, hield een inspirerend betoog en gaf inzicht in de processen die gepaard gaan met veranderingen en wist dat te activeren door in te spelen op de aangedragen situaties van de aanwezigen.

Het CDAV wil alle vrouwen bereiken door hen een netwerk aan te bieden, hen die ondersteuning te bieden om de stap te zetten in hun (politieke) ambities. CDAV Utrecht vindt niet alleen dat meer vrouwen in de politiek (of politieke top) een betere afspiegeling van de samenleving geeft, maar vindt ook dat vrouwen een andere kijk meebrengen en dat is goed voor het CDA.

Het jaarprogramma 2009 onder het motto Alert, Actief en Actueel geeft aan ieder de kans om vele CDA(V)'ers te ontmoeten en elkaar te stimuleren.

Ons jaarprogramma:

- 13 mei: Ledenvergadering, bezoek KNMI
 - 18 sept.: Prinsjesdagnetwerk
 - 12 okt.: Najaarsvergadering
 - 13 nov.: Workshop Priorij Maarssen
- We hopen velen (ook van u) op deze bijeenkomsten te ontmoeten.

Dieny Scheffer
voorzitter CDAV Provincie Utrecht

Veel vrouwen op Europese lijst

Vorig jaar is op het partijcongres in november onze CDAV-resolutie aangenomen waarbij het CDA zich tot doelstelling stelt om in alle CDA vertegenwoordigingen vijftig procent vrouwen te plaatsen en waarbij het CDA zich sterk maakt om ook in maatschappelijke en overheidsbesturen meer vrouwen te plaatsen. Daarmee is onze CDAV-resolutie een resolutie van de hele partij geworden en dat geeft verplichtingen.

Het CDAV vindt het fantastisch dat op de Europese lijst zoveel vrouwen met grote kwaliteiten zijn geplaatst. Onze huidige vrouwen in Europa, Corien Wortmann, Maria Martens, Esther de Lange en Ria Oomen, hebben hun sporen meer dan verdiend. Nieuwe talenten uit het hele land zoals mevrouw Mulder uit Assen, mevrouw Netjes uit Amsterdam, mevrouw Smids uit Groningen, mevrouw Van Zeeland uit Haps, mevrouw Jansen uit Den Haag, mevrouw Sijl uit Leiden, mevrouw Seinen, mevrouw Kaal uit Westerbork, mevrouw Van Hall-Disch uit Leeuwarden en mevrouw Depondt-Olivers uit Maastricht hebben een plek op de lijst gekregen. Het CDAV is er trots op dat er 14 vrouwen op de lijst staan. Dat is op een lijst van 25 personen zelfs meer dan vijftig procent!

Een fantastisch resultaat waarbij maar weer blijkt dat vrouwen best te vinden zijn, ook al moet je soms iets harder zoeken om ze te vinden. Het CDAV steunt onze vrouwen in de campagne voor het Europees Parlement en gaat een folder maken waarop de vrouwen van de lijst een plekje krijgen en waarop de nadruk komt te liggen op die Europese thema's die voor vrouwen van belang zijn. U hoort dus ook hier nog van ons!

CDAV themabijeenkomst Migratie

Op woensdagavond 24 juni a.s. organiseert de Regiegroep Buitenland van het CDAV een themabijeenkomst over migratie. Tijdens deze bijeenkomst gaan deskundigen in op de vraag welke mogelijkheden en kansen migratie biedt voor Nederland en het land van herkomst. Na de algemene inleiding en toelichting volgt een paneldiscussie met de zaal. Medewerking aan deze avond wordt o.a. verleend door CDA-Tweede Kamerlid Kathleen Ferrier (woordvoerder Ontwikkelingssamenwerking). De bijeenkomst wordt gehouden op het CDA Partijbureau, Buitenom 18 te Den Haag. Aanvang 20.00 uur. Voor aanvullende informatie en opgave: jeannette.wolters@xs4all.nl telefoon 035 692 38 60.

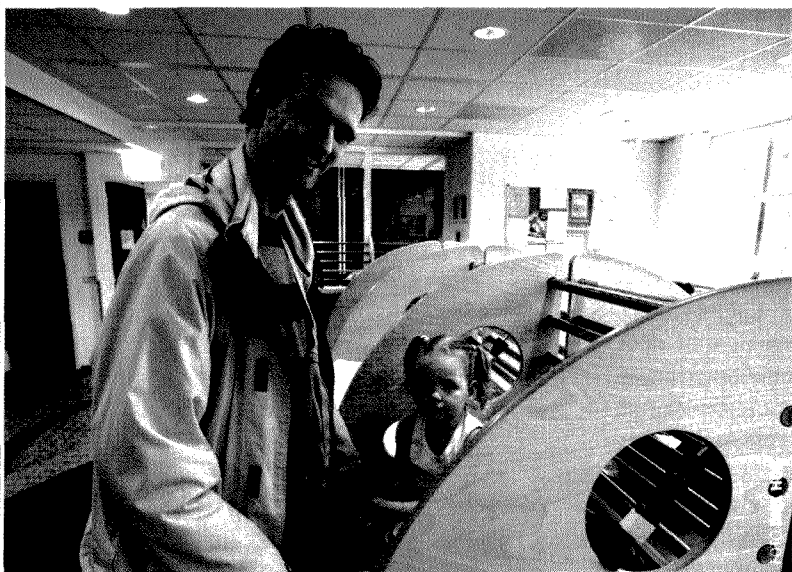
Kathleen Ferrier

Colofon Redactie Hester Maij | Eindredactie Ellie Wijman | CDAV-adres Postbus 30453, 2500 GL Den Haag, contactpersoon Ellie Wijman ☎ 045-5460138 | ✉ ellie.wijman@home.nl | De redactie van *Vrouw en politiek* is onafhankelijk.

In Centrum voor Jeugd en Gezin telt elke ouder en elk kind

Over een paar jaar heeft elke gemeente een Centrum voor Jeugd en Gezin waar ouders én kinderen kunnen binnenlopen met vragen of problemen. Maar de centra worden geen probleembureaus voor probleemgezinnen als het aan CDA-kamerlid Mirjam Sterk ligt. 'De CJG's zijn er ook voor negen van de tien gezinnen waar het goed gaat.'

Tekst **Alie Dijkslag** Fotografie **Dirk Hol**

Het Centrum voor Jeugd en Gezin in het Haagse Laakkwartier heeft een lage drempel. Een druk op de knop en de deur gaat vanzelf open. Ouders van jonge kinderen waren al vertrouwde bezoekers van het pand waarin voorheen een consultatiebureau was gehuisvest. Ze konden er terecht met al hun vragen en problemen.

Maar opvoedingsvragen nemen niet af als kinderen ouder worden. Daarom kunnen nu ouders van kinderen tot 23 jaar terecht in het pand waar inmiddels vijf instellingen voor jeugdzorg en jeugdgezondheidszorg zijn gevestigd. Achter het loket in de ruime hal vertelt een vriendelijke medewerkster precies wie waar moet zijn. Ze weet hoe ouders zich kunnen aanmelden voor de cursus 'Opvoeden &zo' of voor de cursus 'Omgaan met pubers'. Ze vertelt hoe ouders en kinderen hulp kunnen krijgen bij de gevolgen van een echtscheiding en waar huiswerkbegeleiding wordt gegeven. Ze weet wanneer ze de maatschappelijk werker moet inschakelen die binnenshuis hulp op gang brengt. Het hoge doel van het CJG is dat er snel een antwoord komt op vragen van ouders.

Vraagbaak

Maar ook van kinderen. En daar is best behoefte aan, zegt coördinator Alette Broekens die de wijk met veel allochtone bewoners op haar duimpje kent. Ze sprak een meisje dat in het Haagse haar weg moet vinden, ver van haar familie. 'Mijn moeder woont ver weg. Ik vind het fijn dat hier een plek is waar ik mijn vragen kan stellen', vertrouwde ze Alette toe.

Het CJG Laak bestaat nog maar kort. Geleidelijk weten mensen met vragen rond opvoeden en opgroeien de weg naar het centrum te vinden. Om de vaart erin te krijgen en om hulpvraag en aanbod snel bij elkaar te kunnen brengen lopen medewerkers van het CJG het vuur uit hun sloffen. Ze willen het CJG bekend en bemind maken. In scholen en in buurthuizen waar ouders elkaar treffen. Binnen de vrouwengroep MIM bijvoorbeeld: Moeders Informeren Moeders. Alette: 'In het buurthuis vroeg ik een groep vaders of zij die behoefte om van elkaar te leren ook hadden. De reacties waren positief. Sommigen wilden een VIV, Vaders Informeren Vaders. Dat is precies wat het CJG beoogt.'

De schotten voorbij

Een lage drempel betekent bij CJG Laak ook dat lokale welzijnsinstellingen het centrum opzoeken. Alette toont een ruimte met verrijdbare tafels, veel stoelen en een aparte ingang aan de straatzijde: 'Een stichting voor financiële dienstverlening organiseert de cursus "Weet wat je besteedt" over budgettering voor gezinnen. Ze vroegen of ze daarvoor ons gebouw mogen gebruiken. Ja graag!'

Soms is er meer hulp nodig in een gezin. Op de bovenverdieping van CJG Laak zitten vijf organisaties voor jeugdzorg en jeugdgezondheidszorg in één grote ruimte, gescheiden door halfhoge schotten, speels geplaatst tussen de bureaus. Hoog genoeg om te zorgen dat medewerkers geen last van elkaar hebben maar smal genoeg om met een paar stappen te kunnen overleggen met collega's. Want zo zien de samenwerkende organisaties elkaar, zegt Alette. 'Bij een CJG kunnen kleine mensen terecht met grote vragen en grote mensen met kleine vragen. Als CJG moet je een antwoord zien te vinden en daarvoor heb je elkaar nodig. Bij elkaar in één gebouw zitten helpt om te voorkomen dat hulpverleners verantwoordelijkheden afschuiven of elkaar als instellingen gaan beconcurreren.'

één loket, één kind, één gezin, één plan, één coördinator

De bedoeling van de CJG's is dat er één loket is waar alle vragen rond opvoeden en opgroeien terecht komen zodat geen kind tussen wal en schip valt. En dat er voor gezinnen waar hulpverlening nodig is één plan komt dat wordt uitgevoerd

'Eén loket waar alle vragen rond opvoeden en opgroeien terecht komen zodat geen kind tussen wal en schip valt.'

Jeugdgezondheidszorg GGD
Hier melden

onder leiding van één zorgcoördinator. Die loketgedachte is niet nieuw maar werd pakweg tien jaar geleden al enthousiast uitgedragen bij de vorming van de bureaus jeugdzorg. Iedereen kent inmiddels de afloop. Lange wachttijden, gebrekkige deskundigheid en organisaties die achter dat éne loket vooral hun eigen instellingsbelang dienen.

Dat moet niet nog eens gebeuren met de Centra voor Jeugd en Gezin, zegt CDA-kamerlid Mirjam Sterk. 'Aanvankelijk was Bureau Jeugdzorg bedoeld als inlooppunt waar je ook terecht kon voor eenvoudige vragen over opvoeding. Het is mijn zorg dat het Centrum voor Jeugd en Gezin een eerste lijns loket Bureau Jeugdzorg wordt.' Want de CJG's zijn er voor alle gezinnen', zegt Mirjam Sterk. 'Nu werken ouders vaak allebei. Tijd om over de waslijn met de buurvrouw je opvoedproblemen te bespreken is er niet

'Bij een CJG kunnen kleine mensen terecht met grote vragen en grote mensen met kleine vragen.'

meer. Behoefte aan laagdrempelige ondersteuning des te meer. Ik zie dat ook om mij heen bij vrienden met kinderen. Zelf raakte ik een tijdje geleden gestresst toen mijn zoontje dat borstvoeding was gewend niet uit de fles wilde drinken. Dat is best schrikken. Dan is het goed als er een inlooppunt in je eigen buurt is waar je terecht kunt en waar tevens eerder wordt gesignaleerd als er iets misgaat in een gezin.'

Dan moet achter dat loket de hulpverlening wel goed georganiseerd zijn. Een eilandjescultuur los je niet op door weer een nieuw loket te starten. Sterk: 'De uitdaging bij de vor-

ming van CJG's is dat bij alle instellingen de neuzen dezelfde kant op staan. Het is dé kans voor organisaties om hun expertise te gebruiken om cliënten te helpen door een gezamenlijke aanpak. Nu zie je nog te vaak dat ouders met een probleem van het kastje naar de muur worden gestuurd.'

Nieuwe wetgeving

Het hangt er maar vanaf of instellingen elkaar iets gunnen, zegt Mirjam Sterk. 'Wat je ziet is dat professionals in de zorg die zelfvertrouwen hebben ook meer bereid zijn om samen te werken. Een CJG is geen nieuwe vorm van hulpverlening, het is een manier om te zorgen dat de hulp die er al is meer en beter gaat samenwerken zodat mensen snel geholpen kunnen worden, zo dicht mogelijk bij huis.'

In het kader van de WMO is elke gemeente verantwoordelijk voor het jeugdbeleid. Dat houdt in Appingedam iets anders in dan in Amsterdam, zegt het kamerlid. Maar overal geldt dat de plaatselijke wethouder eindverantwoordelijk is. Samen met de Partij voor de Arbeid trof Mirjam Sterk voorbereidingen voor een wet die wethouders nog slagvaardiger maakt. 'Als in een gezin hulp nodig is moet de zorgcoördinator binnen enkele weken zorgen dat die hulp er ook komt. De nieuwe wetgeving geeft de wethouder Jeugd en Gezin doorzettingsmacht waarmee hij zonodig kan afdwingen dat de verantwoordelijke zorgcoördinator snel knopen doorhakt als er stagnatie optreedt door slecht samenwerkende instellingen. De verwachting is dat die nieuwe wet medio mei wordt ingevoerd.' ■

.. CENTRUM VOOR JEUGD EN GEZIN ..

• In 47 gemeenten is inmiddels een CJG gerealiseerd. In 25 gemeenten is een CJG in wording en 50 gemeenten gaan volgend jaar van start. Eind 2011 moet er een landelijk dekkend netwerk zijn van herkenbare inlooppunten waar kinderen, jongeren en ouders terecht kunnen met vragen en problemen voor hulp en advies. In de grote steden krijgt elk stadsdeel een CJG. De CJG's zijn geen extra laag in de voorzieningen voor jeugd en gezin maar een fysieke plek waar vraag en aanbod worden gecoördineerd. Het is aan de gemeenten om ervoor te zorgen dat alle instanties zoals scholen, bureaus jeugdzorg en lokale welzijnsinstellingen gaan samenwerken en een sluitende keten vormen in de hulpverlening. Wethouders krijgen de regierol en zien erop toe dat er voor elk gezin waar hulp nodig is één plan komt en goede coördinatie van de zorg.

• De CJG's zijn een uitwerking van de WMO, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, een participatiewet met een hoog CDA-gehalte. Lokaal preventief jeugdbeleid is een van de negen prestatievelden van deze wet. Door meer aandacht te besteden aan opvoedingsondersteuning hoopt het CDA problemen vóór te zijn. CDA-kamerlid Mirjam Sterk: 'Uit onderzoek blijkt dat dertig procent van de gezinnen op de wachtlijsten voor de jeugdzorg wellicht nooit jeugdzorg nodig hadden gehad als eerder ondersteuning was geboden.'

Samenwerken en vertrouwen

Vandaag en de komende jaren gaan we in Nederland samen aan de slag, met respect voor iedereen, maar met de vastberaden wil er samen uit te komen en Nederland verder te helpen. We stonden, en staan, samen voor de uitdaging om de komende jaren in Nederland met elkaar aan de slag te gaan. Samenwerken en vertrouwen hebben in elkaar zijn de sleutelwoorden. Niet alleen in de politiek, maar ook in de samenleving. Dát is het recept voor voorspoed en welvaart op lange termijn. Generaties voor ons hebben op die manier het land opgebouwd. En wij gaan daarmee verder. De crisis van nu vraagt om solidariteit tussen generaties. De rekening moeten we uiteindelijk zelf betalen. Als wij het nu niet doen, moeten onze kinderen dat. En onze grondtoon rentmeesterschap heeft ons geleerd dat wij de rekening niet mogen doorschuiven.

Iedereen is nodig. Iedereen doet mee. Dat kan door te werken, door te leren of door te zorgen. Geld is niet het grootste kapitaal dat we bezitten. Het grote kapitaal wordt gevormd door mensen en hun talenten. Daarom moe-

'We staan voor de uitdaging om de komende jaren in Nederland met elkaar aan de slag te gaan.'

ten we zorgvuldig omgaan met dat kapitaal. De overheid kan alleen de randvoorwaarden scheppen waarin mensen tot hun recht komen. We kunnen een goed klimaat scheppen voor ondernemers, waar ruimte is voor dynamiek en innovatie. We moeten alle positieve krachten mobiliseren en richten op de toekomst. Dat vergt dynamiek en optimisme.

Maar de overheid kan geen wonderen verrichten. Daarvoor zijn we te afhankelijk van de landen om ons heen. Globalisering en wereldhandel heeft ons verbonden met alle andere menen in de wereld. Europese markten voor goederen, diensten, kapitaal en arbeid hebben immers heel veel welvaart opgeleverd. In Europa en in Nederland. Alleen oplossingen op grote schaal kunnen uitzichten bieden op de huidige uitdagingen. Nederland is geen eiland. Wij hebben Europa nodig. Nederland en Europa zijn sinds de start van de Europese samenwerking onafscheidelijk. Het verleden heeft laten zien dat Europa ook in moeilijke tijden in het belang van Nederland is. Vandaag zien we dat weer.

Op 4 juni gaan we naar de stembus en kiezen we nieuwe europarlementariërs. Ik ben verheugd met het verkiezingsprogramma dat is vastgesteld. Kracht en ambitie hebben we de komende jaren nodig, samen. Samen. Dat is altijd de kracht van Nederland geweest. Samen, juist in moeilijke tijden. Samenwerken aan de toekomst van Nederland. Zo heeft Nederland zich immers altijd staande gehouden. Samen, als christendemocraten, als Nederlanders en als Europeanen.

JAN PETER BALKENENDE
Minister-president

Nihat Eski

Amsterdam

'WijkAlliantie is in 1997 opgericht om de leefbaarheid en samenhang in buurten en wijken te verbeteren. De afgelopen jaren hebben we dus veel kennis en ervaring opgedaan op dat terrein. Kennis en ervaring die we gebruiken om mensen te helpen die de sfeer in hun eigen wijk willen verbeteren. Ze kunnen dan bij ons om ondersteuning vragen. Dat kan financiële bijdrage zijn, maar ook informatie of een coach. Dat WijkAlliantie nodig is blijkt wel uit recente cijfers van het CBS. De contacten tussen diverse etnische groepen in de samenleving zijn vooral in de grote steden nog steeds beperkt.

De ideeën komen van onderop. Van de mensen zelf. De Wijkalliantie legt niets op, maar faciliteert alleen maar. Het doel is:

gewoon doen. Alle projecten worden uitgevoerd meestal door vrijwilligers.

WijkAlliantie werkt vooral in buurten waar de bevolking bestaat uit mensen van verschillende culturen. Daar is het meest behoefte aan samenhang in de wijk. Daarom werken we het meest in de steden. We werken bijvoorbeeld ook samen met gemeenten en coöporaties om de medewerkers te coachen hoe zij bewoners kunnen stimuleren om aan de slag te gaan in hun wijk.

Het project 'Eigenwijze buurten.nl' is bedoeld voor doorsnee bewoners. Iedereen kan zich via onze website voor dit project aanmelden. Mensen kunnen samen een team vormen en met elkaar activiteiten organiseren die ze zelf belangrijk vinden. Er zijn niet veel voorwaarden, maar één van voorwaarde is wel dat de teamleden

van diverse culturele achtergronden gronden zijn. Het gaat erom dat mensen samen optrekken.

Een ander project is 'Blend-it'. Dit is een project voor jongeren. Wij werken hier samen met ROC en VMBO scholen in Utrecht en Rotterdam in het kader van het sociaal burgerschap. Onder begeleiding van een coach van WijkAlliantie bedenken leerlingen zelf concrete activiteiten en voeren deze uit. Hierdoor maken ze kennis met groepen in de samenleving waar ze anders nooit contact mee zouden hebben. Door mensen bij elkaar te brengen, leren ze elkaar kennen en krijgen ze begrip voor elkaar.

Nihat Eski is directeur van de stichting Wijkalliantie.

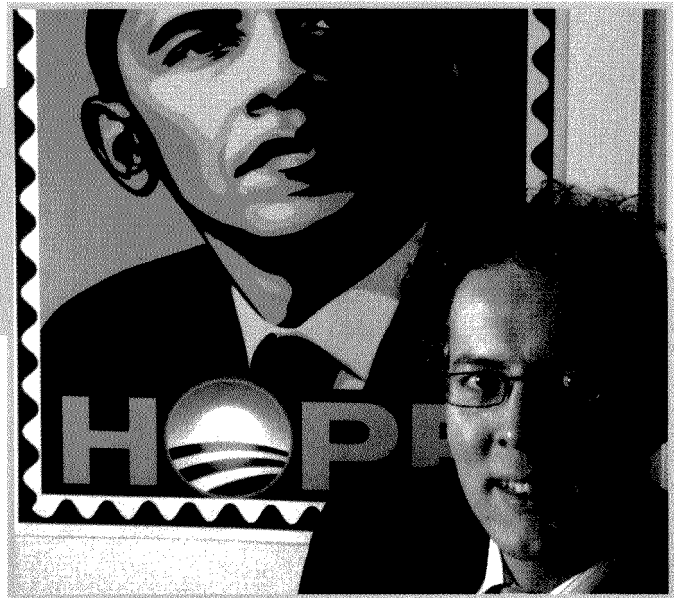
Kijk voor meer informatie op

www.wijkalliantie.nl

onze man in...

Amerika

Droom en realiteit: *een nieuwe president in Amerika*

Met de installatie van Barack Obama is in de Verenigde Staten een nieuw tijdperk aangebroken. De historische gebeurtenis in Washington werd bijgewoond door zo'n drie miljoen mensen die de vrieskou, de scherpe veiligheidsmaatregelen en de mensenmassa hadden getrotseerd. De massaal samengestroomde bezoekers hadden zich dik ingepakt in winterkleding en warmden zich aan Starbucks-koffie en *Barack wurst*. Nog eens miljarden waren via de media getuige van hoe Obama de presidentiële eed aflegde, met zijn hand op de Bijbel van zijn grote voorbeeld Abraham Lincoln. De gebeurtenis stond bol van de symboliek en emotie. De inauguratie speelt zich af tegen de achtergrond van het immense Capitool dat zo'n tweehonderd jaar geleden door slaven werd gebouwd, net als het Witte Huis.

De plechtigheid vond plaats de dag na de jaarlijkse Martin Luther King Dag, een andere belangrijke inspiratiebron van de nieuwe president. Bij het Lincoln Monument, tegenover het Capitool, vond aan de vooravond van de inauguratie een concert plaats waar vele bekende Amerikaanse artiesten en acteurs aan meewerkten. Het was de plek waar King 46 jaar geleden zijn bekende *I have a dream* toespraak hield. Obama riep de Amerikaanse

bevolking op om zich op de dag waarop Martin Luther King wordt herdacht, in te zetten voor vrijwilligerswerk. Hij gaf zelf het goede voorbeeld met een schilderbeurt in een daklozenopvang, vele miljoenen volgden hem.

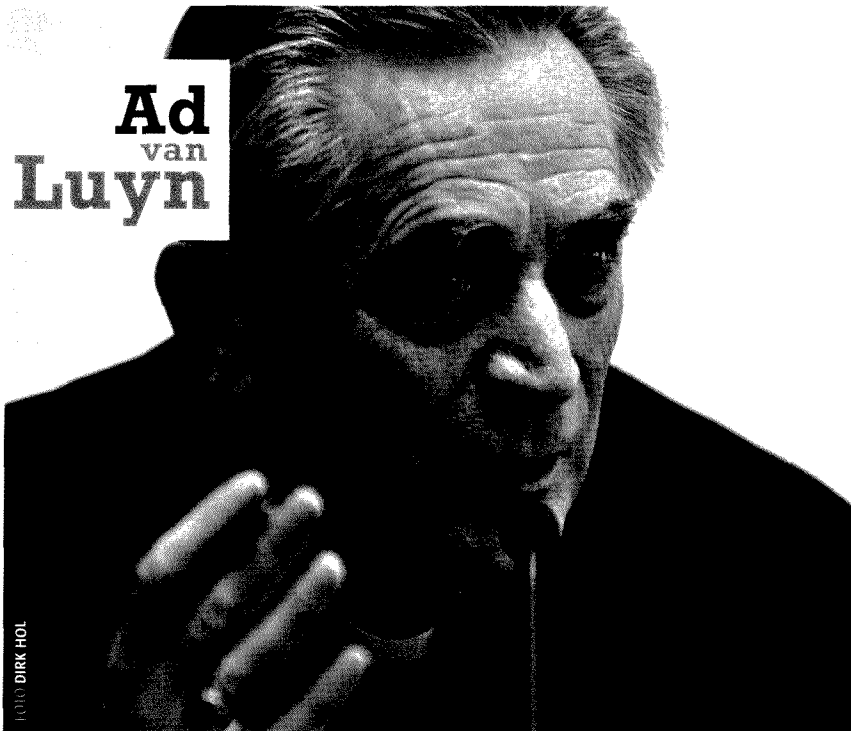
Voor de zwarte bevolking werd de droom van Martin Luther King op 20 januari 2009 werkelijkheid, de schandvlek van slavernij en rassendiscriminatie ging definitief tot het verleden behoren. Een geëmotioneerde zwarte vrouw zei: 'Ik sta hier niet alleen voor mijzelf, ook voor mijn voorouders'. Het lijkt alsof droom en realiteit zijn samen gekomen. De inaugurele rede van Obama stond in het teken van verantwoordelijkheid en verzoening. Obama riep zijn volk op om zelf actief deel uit te maken van de belofte en de *change* die zo kenmerkend waren voor zijn verkiezing. Een taal die CDA'ers ook moet aanspreken: het nemen van eigen verantwoordelijkheid en de maatschappelijke waarde van vrijwilligerswerk.

Obama's poëtische toespraken hebben niet alleen vele Amerikanen geïnspireerd. Zijn boodschap van hoop en optimisme is grenzeloos net zoals de macht van de Amerikaanse president grensoverschrijdend is. Obama heeft zich in de verkiezingscampagne en

in de maanden daarna gemanifesteerd als een rolmodel en een bruggebouwer. De uitdagingen die voor Obama liggen zijn enorm, de economische crisis, hervorming van de gezondheidszorg, klimaat, sluiting van Guantánamo, Midden-Oosten, Irak, Afghanistan en Pakistan, Afrikaanse brandhaarden, om maar enkele te noemen. Obama maakte duidelijk dat de VS een nieuwe leiderschapsrol zal opnemen, Nederland zou er goed aan doen de nieuwe Amerikaanse attitude met positieve signalen te ontvangen.

Tot slot, naast het enthousiasme in de media past enige nuchtere terughoudendheid om de hoge verwachtingen enigszins te temperen. De Amerikaanse politiek bestaat immers uit meer dan de president alleen. Het Congres is als wetgevende machtsfactor minstens zo belangrijk en we moeten nog maar afwachten wat er iets van Obama's *change* overblijft in de gebruikelijke politieke spelletjes tussen de Republikeinen en de Democraten.

Wijnand Marchal werkt op de Nederlandse ambassade in Washington DC en was aanwezig bij de inauguratie van Barack Obama op 20 januari jl.

Ad van Luyn is bisschop van Rotterdam.

'Het samenleven in stad en staat heeft ideële doelstellingen die stad en staat niet zelf kunnen dragen maar wel ondersteunen.' Dit staat in het WI-rapport *De stad terug aan de mensen*.

'Kerken kunnen een belangrijke bijdrage leveren in het waardendebat.'

Juist met het oog op de zinvragen (waarom en waartoe) is het waarden-debat in de publieke ruimte, ook van de stad, onmisbaar. In het rapport wordt geconstateerd dat een dergelijke consensus in de stad 'niet vanzelfsprekend' is. Toch wordt er meermaals gepleit voor een dergelijk 'gemeenschappelijk kader van gedragsregels'. Het gemeentebestuur heeft de taak te bevorderen dat een dergelijk kader tot stand komt. Er worden daarvan meerdere voorbeelden genoemd. De invalshoek van 'fatsoen moet je doen' is daarvoor echter te smal. Ook respect alleen 'om ruimte te laten

voor verschillen in de publieke ruimte' is onvoldoende.

De culturele diversiteit is te groot voor de samenleving om zelf binding en cohesie te kunnen bewerkstelligen'. Terecht wordt er daarom in het rapport ook gepleit voor een 'gemene deler' als voorwaarde 'om pluriformiteit op een goede wijze in stand te kunnen houden en een basis om solidariteit vorm te geven'. Steden moeten 'vrijplaatsen van pluriformiteit zijn', maar daarvoor is vereist dat er 'bepaalde basisregels' gelden, die door de overheid opgelegd kunnen worden en gehandhaafd dienen te worden.

Is het echter wel voldoende om dergelijke 'normen' alleen te laten gelden voor de publieke ruimte? In de (stedelijke) samenleving is een breder debat nodig om een 'moreel kompas' vast te stellen.

In deze dialoog over waarden hebben de kerken een bijzondere bijdrage te leveren, omdat het christelijk geloof een visie biedt op waarden en normen vanuit een samenhangende, integrale benadering en beschouwing van het menselijk bestaan en de

maatschappij, in het bijzonder in de christelijke sociale leer.

Maar het is goed hieraan twee andere, nog meer betekenisvolle, bijdragen van de kerken toe te voegen, die recentelijk door vele ook lokale overheden worden onderkend en gewaardeerd. Allereerst dat de kerken een belangrijke bijdrage kunnen geven in het waardendebat. Vervolgens vooral dat kerken en geloofsgemeenschappen tegemoet komen aan de groeiende onzekerheid in de samenleving, aan de zingevingscrisis die vooral de waarom- en waartoevragen betreft,

Wanneer de 'democratie' daarmee bevorderd wordt, dan kan een dergelijke dialoog tussen politiek en geloof er in belangrijke mate toe bijdragen dat de stad wordt teruggegeven aan de mensen: aan 'elke mens' en aan 'heel de mens'.

Dit is een verkorte versie van de reactie die bisschop Van Luyn uitsprak bij de presentatie van het WI-rapport over grote steden.

👉 Kijk op www.cda.nl voor de hele reactie.

Meedoen

Deze uitgave staat in het teken van grote steden. Een goede keuze van de redactie. In de 100.000-plusgemeenten wonen immers miljoenen burgers. Onze partij heeft ook een duidelijke boodschap voor de grote steden. Kern van die boodschap is: meedoen. Meedoen aan de samenleving: in het onderwijs, op de arbeidsmarkt, in het vrijwilligerswerk.

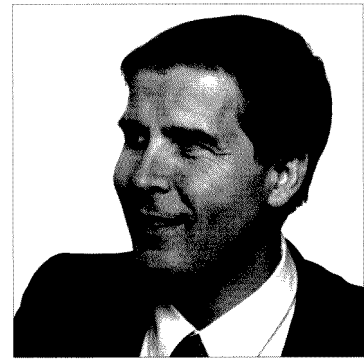
Wij geloven in de kracht van mensen en hun verbanden. Dat geldt ook in de steden. Grote steden kampen met een cumulatie van problemen: gebrekkige integratie en inburgering, relatief hoge schooluitval, hogere criminaliteitscijfers, huisvestingsproblemen, eenzijdig samengestelde wijken, etc. De overheid kan een aanzet leveren tot oplossingen op deze terreinen. Maar zonder de inzet van burgers en hun organisaties lukt dat niet.

Ook in de grote steden zijn die maatschappelijke verbanden volop aanwezig, ook al hebben zij misschien een andere vorm dan de meer traditionele verbanden. Steden kennen vaak wijk- en straatscomités, bewonerscommissies, actiegroepen, maar ook kerken en moskeeën ontplooiën veel maatschappelijke activiteiten. Deze verbanden kunnen en moeten wij veel meer mobiliseren. Er kan een beroep worden gedaan op hun oplossend vermogen.

In de kern komt het neer op 'de stad terug te geven aan de burgers'. Dat was dan ook de titel van een rapport dat het Wetenschappelijk Instituut in februari publiceerde. In dat rapport werd – terecht – definitief afscheid genomen van het 'grote stedenbeleid oude stijl'. Hoewel goed bedoeld in het leven geroepen, zorgde dat grote stedenbeleid alleen maar voor meer verkokering en meer bureaucratie. En daar zit niemand op te wachten. Ook de eenzijdige fixatie op veertig probleemwijken heeft de steden in zijn algemeen niet veel verder geholpen. Veel beter is het om de gemeenten zelf de vrijheid te geven met een budget de problemen binnen de eigen gemeentegrenzen op te lossen, samen met de burgers en hun verbanden. Dat is effectiever.

Het CDA en de grote steden. In de beeldvorming is het CDA nog teveel een plattelandspartij. Terwijl uit alle onderzoeken blijkt dat het kiezerspotentieel veel groter is dan uit de verkiezingsuitslagen bij de gemeenteraadsverkiezingen blijkt. In een aantal steden is het potentieel drie keer zo hoog als het aantal CDA-stemmers. Er is dus nog een wereld te winnen voor onze partij in de steden. Het CDA heeft er veel enthousiaste en actieve kaderleden die voluit gaan voor christendemocratische gemeentepolitiek. Vanuit Den Haag willen wij hen ondersteunen. Zo vinden er binnenkort in diverse steden themabijeenkomsten plaats over het eerder genoemde rapport van het Wetenschappelijk Instituut. Bijeenkomsten die wij samen met kerken en maatschappelijke verbanden organiseren. Het gaat tijdens die bijeenkomsten om concrete onderwerpen als onderwijs, integratie, ondernemerschap in de steden, etc.

Ik ben ervan overtuigd dat wij samen met onze lokale CDA-vertegenwoordigers de positie van het CDA in de steden kunnen versterken. Die versterking moet – waar mogelijk – leiden tot deelname aan de colleges van Burgemeester en Wethouders. De problemen in de steden vragen immers om een christendemocratische aanpak.

PETER VAN HEESWIJK
Partijvoorzitter

Tweegesprek in... Rotterdam

Tekst **Wopke Hoekstra** en **Eelco Ockers** Fotografie **Dirk Hol**

Twee ras-Rotterdamers ontmoeten elkaar op vrijdagavond in Hotel New York voor een levendig gesprek: Martijn de Haas, oud-Statelid en momenteel werkzaam bij ING, en Jan Kees de Jager, staatssecretaris van Financiën.

Personalia

DE HAAS 'Geboren op 25 juni 1981 in Rotterdam; trouwt deze zomer, geen kinderen, Rooms-Katholiek.'

DE JAGER 'Geboren op 10 februari 1969 in Kapelle; vrijgezel, van huis uit gereformeerd.'

Jullie zijn beiden rasechte Rotterdamers.

Wat is het mooiste aan de stad?

DE JAGER 'De skyline van Rotterdam vind ik prachtig, vooral als je over de Van Brienenoordbrug de stad binnenrijdt. Ook loop ik in de zomer graag vanaf de Boompjes over de Erasmusbrug om hier [Hotel New York] op het terras een biertje te drinken.'

DE HAAS 'Zonder meer het Kralingse Bos. Ik vind het schitterend om daar te wandelen, en te ervaren hoe het er daar ieder seizoen weer volledig anders uitziet. En een paar weken geleden heb ik op de Kralingse Plas geschaatst, waar ik mijn vriendin ten huwelijk heb gevraagd, dat was fantastisch.'

Je zou kunnen zeggen dat Rotterdam geen klassieke schoonheid is. Wat is het minst mooi aan de stad?

DE JAGER 'Toen ik in Rotterdam kwam studeren kon je echt de gehavendheid van de stad na het bombardement nog zien. Het ontbrak aan gezelligheid en bijvoorbeeld het Laurenskwartier zag er nog niet mooi uit. Maar dat is eigenlijk voorbij. Er is de afgelopen tien jaar erg veel gebeurd. Ook het Laurenskwartier wordt nu opgeknapt, en ik kan eigenlijk geen lelijk stuk meer bedenken.'

DE HAAS 'De revolutiebouw [de bouw van kort na de oorlog] vind ik niet altijd even mooi. Uit mijn jeugd kan ik me nog veel meer lelijks van Rotterdam herinneren, maar de stad is de laatste tien, vijftien jaar inderdaad enorm opgeknapt.'

Rotterdam is recent onder meer in het nieuws geweest vanwege de nieuwe burgemeester. Wat vinden jullie van de keuze voor Aboutaleb?

DE JAGER 'Ik ken Ahmed goed en heb er alle vertrouwen in dat hij de stad verder zal brengen, net als voor hem Ivo Opstelten. Die heeft het overigens erg goed gedaan. Belangrijk voor de toekomst is dat de burgemeester blijft focussen

op de haven en de economie, maar dat is Aboutaleb wel toevertrouwd.'

DE HAAS 'Naar mijn mening past Aboutaleb perfect bij de stad. Hij is toch iemand van "niet lullen maar poetsen", en dat is hier erg belangrijk. Ik denk dat Rotterdam zeer tevreden met hem mag zijn.'

Van Rotterdam naar de Haagse actualiteit. Wat zou Nederland nog kunnen doen om de kredietcrisis te bestrijden?

DE HAAS 'Ik denk dat de regering tot nu toe gedaan heeft wat nodig is, met name wat betreft het ondersteunen van banken. Wat mij betreft is juist ook belangrijk wat de regering niet zou moeten doen: het ruimhartig ondersteunen van intrinsiek zwakke sectoren en bedrijven. Op die manier smijt je met geld op de korte termijn, terwijl je juist moet investeren op de lange termijn. Ik denk daarbij onder meer aan ingrijpen in het sociale zekerheidsstelsel en het pensioenstelsel.'

DE JAGER 'Wij hebben de afgelopen maanden natuurlijk stevig ingegrepen in de bankensector, om banken overeind te houden en het betalingsverkeer te waarborgen. Ik denk dat dat goede, noodzakelijke ingrepen waren. En met die ingrepen lopen wij voor op de landen om ons heen. Daarnaast nemen we diverse maatregelen om de economie op gang te houden, zoals het toestaan van vervroegd afschrijven van investeringen. Maar wat je als overheid ook doet, het is belangrijk dat we ons realiseren dat een open economie als de Nederlandse nooit immuun wordt voor wat er in bijvoorbeeld Duitsland gebeurt.'

De staatssecretaris van Financiën is onder meer verantwoordelijk voor belastingwetgeving. Moeten wij in Nederland niet over naar een stelsel van vlaktaks?

DE JAGER 'Het nut van het invoeren van de vlaktaks, en dat geldt eigenlijk voor iedere belastingmaatregel, valt of staat bij de uitvoering ervan. Theoretisch is het natuurlijk veel eenvoudiger om maar één belastingpercentage te hebben, maar zodra je ingrepen moet doen om het inkomen van bepaalde groepen op peil te houden wordt het al snel ingewikkeld. Wij zijn op dit moment overigens wel druk bezig om het belastingstelsel te vereenvoudigen. Een voorbeeld daarvan zijn de aanpassingen van de successiebelasting.'

DE HAAS 'In theorie zou het dan natuurlijk wel eenvoudiger worden, maar bij de invoering van een dergelijk stelsel komen bepaalde groepen in de samenleving veel slechter uit. Die moet je vervolgens compenseren met allerlei regelin-

gen. De praktische uitvoering zal dus een stuk lastiger zijn dan de theorie. Kortom: momenteel heeft invoering van de vlaktaks wat mij betreft geen prioriteit.'

Jullie zijn beiden zeer actief binnen het CDA, en zijn allebei onder meer lid van het CDJA-bestuur geweest. Wat was destijds de reden om voor het CDA te kiezen?

DE HAAS 'Als kind was ik al politiek geëngageerd. Ik weet nog dat ik, toen ik als elfjarige een bezoek bracht aan de Tweede Kamer, al vroeg hoe je lid kon worden van een politieke jongerenorganisatie. Wat het CDA betreft: ik ben in 1998 lid geworden en heb voor het CDA gekozen vanwege de visie van het CDA op de samenleving. Wij vinden als partij het individu belangrijk, en ook de overheid, maar hebben daarnaast aandacht voor het maatschappelijk middenveld.'

DE JAGER 'Ik herken wat Martijn zegt. Op school was mijn interesse voor politiek al gewekt. Ik ben op mijn achttiende lid geworden, nadat ik door het CDJA Zeeland was benaderd om een keer mee te gaan naar een vergadering.'

Wat is de belangrijkste uitdaging voor het CDA in de jaren tot de volgende Tweede Kamerverkiezingen?

DE HAAS 'We moeten de verleiding weerstaan om te gaan "Sinterklazen". Het CDA moet vooral geen geld gaan uitde-

len en bijvoorbeeld zwakke economische sectoren ondersteunen. De druk op het CDA zal steeds groter worden, desondanks moeten we onze rug recht zien te houden.'

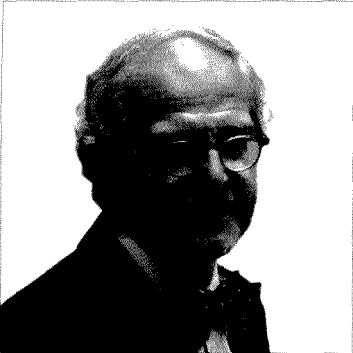
DE JAGER 'Zoals Clinton al zei: "It's the economy, stupid". Dat geldt eens te meer in het huidige economische klimaat. We moeten er voor zorgen dat we Nederland goed door de crisis heen loodsen. Als dat lukt, hebben we heel wat bereikt.'

Tenslotte: politiek is voor jullie overduidelijk een passie. Wat is jullie belangrijkste passie buiten de politiek?

DE JAGER 'Ik begrijp dat het verrassend klinkt voor iemand die de slurptaks heeft ingevoerd, maar ik houd enorm van auto's. Daarnaast ben ik dol op technische gadgets en ICT. Maar mijn grootste passie buiten de politiek is architectuur. Met name gebouwen in de Bauhaus-stijl vind ik erg mooi, zoals bijvoorbeeld de Van Nelle fabriek hier in Rotterdam.'

DE HAAS 'Reizen is een grote passie. Ik ga met name graag naar Azië. De mensen, de cultuur en de prachtige natuur spreken mij daar erg aan. Daarnaast vind ik het in de zomer heerlijk om lekker te golfen.' ■

.....
Wie zijn het CDA? Wat beweegt ons en bindt ons? Wopke Hoekstra en Eelco Ockers trekken er op uit om twee leden te ontmoeten in hun woonplaats. De één prominent aanwezig in de politieke arena als minister of staatssecretaris, de ander 'gewoon' lid van onze partij.
.....

• JAN SCHINKELSHOEK
• Tweede Kamerlid

Volbloed calvinist

Ik ben wat ik altijd al dacht: een 'volbloed calvinist'.

Een speelse test naar de C-Factor – het 'onderzoekje' naar het calvinistisch gehalte van Nederland vijfhonderd jaar na Calvijn – bevestigt wat mijn omgeving al van verre zegt te ruiken.

En ik ben er, eerlijk gezegd, nog wel een beetje trots op ook.

'Hoe calvinistisch bent u?' Het dagblad *Trouw* grijpt het Calvijnjaar 2009 aan om via internet (www.trouw.nl) met een knipoog te peilen hoe calvinistisch Nederland is. Natuurlijk doe ik mee aan die test. De score laat weinig twijfel bestaan: 83 procent, een 'volbloed calvinist'.

D'r is kennelijk veel van vroeger blijven hangen ...

'Gepokt en gemazeld in de calvinistische leer, sta je principieel in het leven', krijg ik te horen. 'Je bent een hardwerkend persoon, met oog voor de ander. Je laat je daar echter niet op voorstaan, voor God is immers ieder schuldig. Je emoties weet je te beteugelen. En van een gemakkelijk leventje kan niemand je beschuldigen.'

Dat klinkt mooi. Maar het is me, eerlijk gezegd, een tikkeltje te mooi.

Zo onbaatzuchtig is dat calvinisme, ook dat van mij, nou ook weer niet. Zeker, hard werken, onverdroten inzet voor kerk, staat en maatschappij, soberheid –

'Het lijkt er een beetje op of dat afgeschreven calvinisme een eerherstel doormaakt.'

het is calvinisten vanaf de school-met-den-bijbel met de paplepel ingegoten. Maar het calvinisme heeft ook iets drammerigs, iets gelijkhebberigs. 'We' weten het soms wel heel erg goed, heel erg zeker ook. Dat zelfverzekerde, steile, onge-naakbare trekje moet voor buitenstaanders wel eens een tikkeltje onaangenaam zijn. En zo involend is het calvinisme ook weer niet. Laat staan verdraagzaam.

Het lijkt er een beetje op of dat afgeschreven calvinisme een eerherstel doormaakt. Het is jarenlang vereenzelvigd met een benepen, zurige en vooral sombere levensstijl, een cultuurbarbaar. Je kon iemand, bij wijze van spreken, niet erger verwensen dan hem voor calvinist uit te maken.

Maar sinds enige tijd gebeurt het tegenovergestelde. Opeens heet in het pas begonnen Calvijnjaar een staatsman als Drees diep in z'n hart een calvinist. Op voorhand schijnt ook Obama sterke gelijkenis met Calvijn te vertonen. Premier Balkenende – minstens zo'n volbloed calvinist, vermoed ik – maakt in een doorwrocht artikel in datzelfde *Trouw* aannemelijk dat het calvinisme een waardevol kompas is. Calvijn is 'cool', lees ik tot in de *New York Times* toe. En overal wordt het calvinisme geassocieerd met degelijkheid, betrouwbaarheid, spaarzaamheid, vlijt en doorzettingsvermogen.

Hebben we dat nodig niet? Zeker in tijden als deze?

Ik zie die calvinistische ophemeling op gepaste afstand met een mengeling van zelfvoldoening, verwondering en een beetje scepsis aan. Maar misschien is dat ook wel calvinistisch. 🦋

Naam Paul Versluys
 Leeftijd 42 jaar
 Opleiding/werk Agrarische
 Hogeschool / Agrarisch
 ondernemer
 Woonsituatie Getrouwd
 en 2 kinderen.

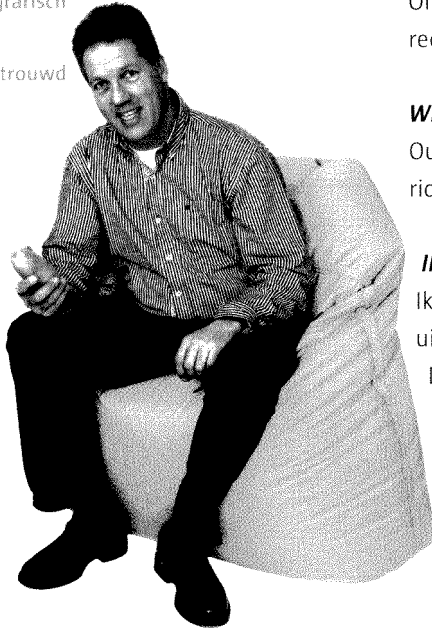

FOTO DIRK HOL

Nieuw lid van de maand

Omschrijf je karakter eens in zes woorden

Ondernemend, betrokken, optimistisch, realistisch, gedreven en recht door zee.

Wie is je favoriete politicus, en waarom?

Oud-minister van LNV Cees Veerman. Een duidelijke en praktisch gerichte bestuurder, zonder poespas en met oog voor alle belangen.

Ik heb voor het CDA gekozen, omdat ...

Ik heb het als ondernemer belangrijk vind om direct of indirect invloed uit te oefenen op beleid en besluitvorming.

De keus voor het CDA is een keus voor een politieke partij die verantwoording durft te nemen in de maatschappij en mee durft te regeren. Daarnaast is het van belang dat een partij groot genoeg is om ook daadwerkelijk hun standpunten te kunnen waarmaken. Het CDA is een partij die dat kan en het best bij mij past.

Houd het CDA de grootste!

Het CDA is nu nog de grootste politieke ledenorganisatie van het land. Het totale ledenaantal van het CDA daalt echter wel. Vandaar dat het CDA een lid-werft-lid-actie heeft: *Houd het CDA de grootste!*

Met deze lid-werft-lid-actie kunt u mooie prijzen winnen

Heeft u aan het eind van het jaar de meeste nieuwe leden geworven, dan mag u een bedrag weggeven van € 1000,- aan een goed doel en wint u zelf € 500,-. Ook wordt er iedere maand een

aanmoedigingsprijs uitgekeerd aan de 'winnaar van de maand'.

Als ieder lid één lid werft, worden we twee keer zo groot! Doet u ook mee? U kunt de bon sturen naar CDA, Antwoordnummer 1700, 2501 WB Den Haag.
www.cda.nl

Dit nieuwe lid heb ik geworven

Naam m/v
 Adres
 Postcode
 Plaats
 Geboortedatum
 E-mailadres
 Telefoonnummer

Hij of zij wil

- lid worden van het CDA voor € 48,- per kalenderjaar
- proeflid worden voor slechts € 19,95 tot 1 januari 2009

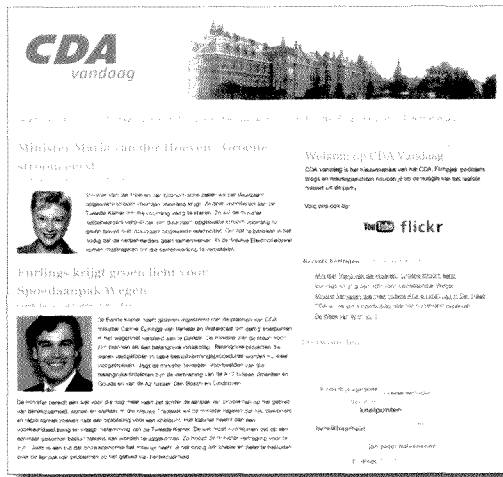
Als welkomstgeschenk wil hij/zij graag

- De smaak van het CDA, boek met recepten van CDA'ers
- gratis een Speciale Editie van het weekblad Elsevier
- dat het CDA € 5,- overmaakt aan de Cliniclowns
- niets ontvangen

Het nieuwe lid is geworven door

Naam
 Woonplaats

CDA Vandaag.nl

De nieuwsblog van het CDA op internet

Vanaf 1 april is CDA Vandaag van start gegaan. CDA Vandaag is een dagelijkse nieuwsvoorziening van het CDA op internet. Elke doordeweekse dag zullen op de site de belangrijkste nieuwsonderwerpen van die dag worden uitgelicht. Het CDA ziet het internet als een van de belangrijkste kanalen om mensen meer bij de politiek te betrekken. Zo zal CDA Vandaag berichten over het werk van CDA'ers in het kabinet, de Tweede Kamer of het Europees Parlement. Waar zijn zij mee aan de slag, welke resultaten hebben zij behaald hebben of hoe staan zij tegenover actuele kwesties. Daarbij ligt de nadruk op het gebruik van online video met korte interviews (CDA TV), maar zullen ook korte berichten worden geplaatst over werkbezoeken of Kamerdebatten. Met dit initiatief willen wij onze achterban nog beter op de hoogte houden van het werk van onze politici in Den Haag en Brussel.

De site heeft naast actuele onderwerpen ook een aantal vaste rubrieken. Zo wordt er elke week een interview gehouden met onze lijsttrekker in Europa ("de Week van Wim"), vindt elke maand een gesprek plaats met een bewindspersoon ("uit het Kabinet") en volgen wij gedurende een dag een van onze Kamerleden ("Een dag mee met Kamerlid ..."). Ook doen wij verslag van diverse partijbijeenkomsten zoals het Rondje CDA en de Lokaal Appel Tour.

CDA Vandaag volgen? Kijk op de site www.cdavandaag.nl (ook bereikbaar via CDA.nl) of geef u op voor de nieuwsbrief via nieuwsbrief@cdavandaag.nl. Volg ons ook op twitter, ga naar twitter.com/cdavandaag

CDA'ers zeer actief op Twitter

Twitter is het nieuwste communicatie medium op internet. Gebruikers van deze 'microblog' vertellen elkaar in korte berichten waar ze zijn en wat ze doen. Ook diverse CDA'ers zijn hier zeer actief mee. Misschien wel de populairste twitteraar van Nederland is minister van Buitenlandse Zaken, Maxime Verhagen. Zijn berichten ('tweets') worden dagelijks door meer dan 8.500 mensen ('followers') bekeken. Zo deed hij ondermeer online verslag van zijn voorzitterschap van de Afghanistan-top en zijn deelname aan het CDA Congres. Ook Europees lijsttrekker, Wim van de Camp houdt ons via twitter op de hoogte van zijn campagne 'Op weg naar Brussel'. Het CDA is hiermee een van de meest actieve partijen op internet.

Volg het CDA op Twitter:

- www.Twitter.com/maximeverhagen
- www.Twitter.com/wimvandecamp
- www.Twitter.com/jackdevries
- www.twitter.com/martyn_vroom
- www.Twitter.com/cdavandaag
- www.Twitter.com/cdaeuropa

Ook actief CDA'er en aan het twitteren?

Laat het ons weten via

[vandaag@cda.nl!](mailto:vandaag@cda.nl)

cda.nl

HET TIJDSCHRIFT

DNPP

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

O, EUROPA

Wat Europa ons
heeft gebracht

DE BOER ALS ONDERNEMER

EU en landbouw

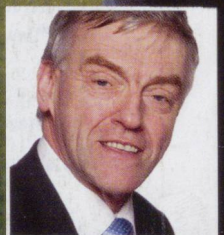
EEN VOLLE RUGZAK

Studeren in
Europa

THEMANUMMER

EUROPA

GASTHOOFDREDACTEUR
WIM VAN DE CAMP

Wim van de Camp
Gasthoofdredacteur

REDACTIONEEL

Europese Verkiezingen

Donderdag 4 juni zijn de verkiezingen voor het Europees parlement.
U gaat toch wel stemmen?

De afgelopen maanden heb ik al veel CDA-leden en -kiezers ontmoet om met hen over Europa te praten. Ik merk een overwegend positief houding ten opzichte van Europa. En dat doet mij goed. Europese samenwerking is van grote waarde, zowel op het gebied van vrede, veiligheid, economie en immigratie. Wel merk ik kanttekeningen, waar we onze ogen niet voor moeten sluiten.

In deze Europa-special komen de vele aspecten van Europa aan bod.
Ik ben trots om voor dit nummer de gasthoofdredacteur bent.

Ik hoop u te zien bij een van de manifestaties de komende tijd.
Kijk op pag. 18 voor meer informatie.

Wim van de Camp

Heeft u op- of aanmerkingen over *CDA.nl - het tijdschrift* dan kunt u deze mailen naar redactie@cda.nl

Colofon

Mei 2009

Jaargang 5 | nummer 2

CDA.nl is een uitgave voor de leden van het CDA. De uitgave wordt tenminste zes keer per jaar verspreid in een oplage van ruim zestigduizend exemplaren. Leden ontvangen het tijdschrift gratis.

Uitgever

CDA Bureau
Postbus 30453
2500 GL Den Haag
☎ 070 3424888
✉ redactie@cda.nl
🌐 www.cda.nl

Fotografie voorplaat **Dirk Hol**

Vrouw en Politiek

CDA Vrouwen

Hoofdredactie

Wim van de Camp,
Michael Sijbom (adjunct)

Eindredactie

Marjolijn van der Stel

Redactie

Alie Dijkslag, Wopke Hoekstra,
Karin Hoentjen, Marloes Metaal,
Marieke Mol, Eelco Ockers,
Hans Slooijer, Wietze Smid,
Caroline Tax en Corine Toussaint

Vormgeving

Rebekka Muller en Mirella Roor

Opmaak

Rebekka Muller en Mirella Roor

Fotografie

ANP Photo, Dirk Hol, iStockphoto

Aan dit nummer werken verder mee

Jan Schinkelshoek en al onze leden en vrijwilligers die deze uitgave mogelijk hebben gemaakt

Drukwerk

Senefelder Misset BV,
Doetinchem

Advertentie-exploitatie

Acta Uitgeversorganisatie
Havenstraat 2a, Postbus 1177
6050 AD Maasbracht
☎ 0475 463465

Niet alle artikelen in dit tijdschrift vertolken noodzakelijkerwijs de standpunten van het CDA of van de redactie. Alle bijdragen in *CDA.nl* zijn beschermd door het auteursrecht. Uit deze uitgave mag daarom niets op enigerlei wijze worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De redactie kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor ongevraagd toegezonden beeldmateriaal of kopij.

CDA.nl wordt gedrukt op milieuverantwoord houtvrij papier en verzonden in natuurvriendelijk, afbreekbaar p.e.-folie.

INHOUD

- 6** **O, Europa**
*Over wat Europa
ons bracht*

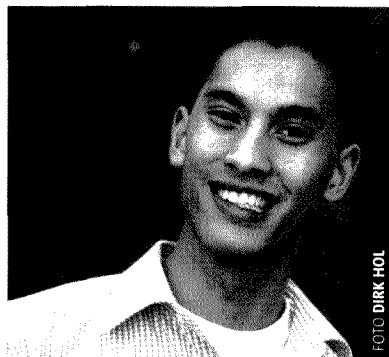
- 14** **'Piffend' op
weg naar
Europees
burgerschap**
Tweetalig onderwijs

- 30** **De boer als
ondernemer**
Het EU-landbouwbeleid

- 34** **Een volle
rugzak**
*Studeren
over de grens*

In dit nummer:

- 4 Uitgelicht
- 5 Van de voorzitter
- 6 O, Europa
- 9 Premier
- 10 Parlement
- 12 Onze vrouw in ...
- 13 De gedachte
 Maxime Verhagen
- 14 'Piffend' op weg naar
 Europees burgerschap
- 16 EVP-congres in Warschau
- 18 Partijnieuws
- 28 Vrouw en politiek
- 30 De boer als ondernemer
- 32 Confrontatie
- 34 'Een volle rugzak'
- 36 Tweegesprek in Den Haag
- 38 Jan Schinkelshoek
- 39 En dan dit nog ...

extra
€2000,-

FOTO: ANP PHOTO XTRA LEX VAN LIESHOUT

Elke Nederlander verdient gemiddeld €2000 extra per jaar dankzij de Europese Unie.

Hoe dat kan?

Zeventig procent van het geld in Nederland wordt verdiend met handel in de Europese Unie.

De interne markt van de EU zorgt ervoor dat we met onze handel vier tot zes procent extra verdienen.

Omgekeerd naar uw eigen portemonnee is dat 2000 euro extra per jaar. In de toekomst kan dit zelfs nog meer worden.

Het CDA is voor de interne markt en de euro. De interne markt kan nog beter functioneren als er minder regels zijn.

Daarom zet het CDA zich in Europa in voor het verminderen en vereenvoudigen van regels.

Zodat we met elkaar meer verdienen.

Werken aan zekerheid in Europa

Werken aan zekerheid is onze leus bij de Europese verkiezingen van 4 juni a.s. En die geeft treffend onze inzet weer. Wij willen ons namelijk actief inzetten voor een Europa dat burgers zekerheid biedt. Zekerheid wat betreft welvaart, werk, veiligheid, een schoon milieu, ook voor onze kinderen en kleinkinderen. Wij staan voor stabiel en solide beleid. En investeren in de kracht van Nederland en Europa zonder rekeningen door te schuiven naar onze kinderen en kleinkinderen.

‘Europa verdient een sterk CDA’

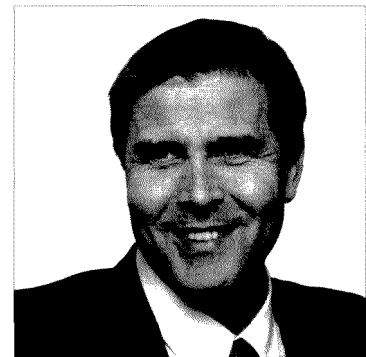
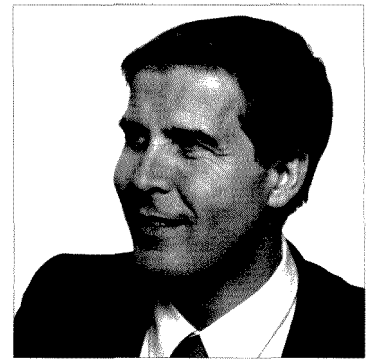
Het CDA is een eurorealistische partij. Met een duidelijke boodschap over wat Europa meer en beter moet doen en wat Nederland zelf moet blijven doen. Wij gaan immers uit van subsidiariteit: de problemen moeten worden aangepakt op het bestuursniveau dat het dichtstbij de burgers ligt. Europa moet ambitieuzer zijn op terreinen als asiel- en migratie, buitenlands beleid, energie- en klimaatbeleid en criminaliteitsbestrijding. Want die problemen zijn alleen gezamenlijk in Europees verband aan te pakken. Zorg, onderwijs, pensioenen, sociale zekerheid en integratie blijven echter in Nederlandse handen. Daar moet Brussel afblijven.

Deze heldere boodschap dragen wij momenteel uit in een moderne en regionaal gedragen campagne.

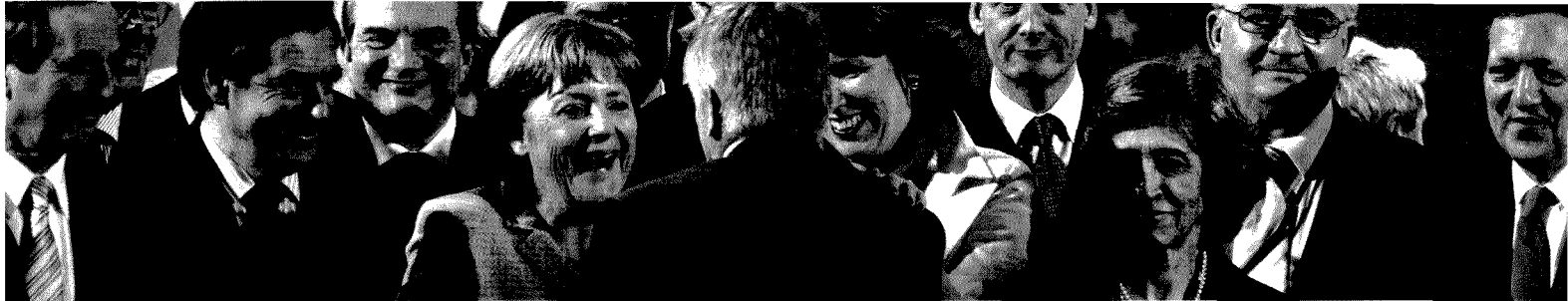
In een grotere EU worden de regio's steeds belangrijker. Mensen zoeken de warmte in de eigen regio. Het CDA is een bij uitstek regionale partij. Bijna alle provincies en regio's zijn vertegenwoordigd op onze kandidatenlijst. Onze europarlementariërs en kandidaten hebben een directe band met hun regio's. Naast de klassieke campagne via manifestaties en spreekbeurten voeren wij een moderne campagne: met veel interactieve nieuwe media zoals CDA tv, twitter, hyves en de iPhone.

De kracht van het CDA is de aanwezigheid op alle bestuursniveaus. Wij voeren onze campagne dan ook gezamenlijk. Onze kandidaten worden ondersteund door onze bewindspersonen, onze kamerleden, onze lokale en provinciale volksvertegenwoordigers en bestuurders en door duizenden vrijwilligers. Zonder deze vrijwilligers die de affiches plakken, de verkiezingsborden in de wei zetten, folderen en canvassen, zouden wij geen succesvolle campagne kunnen voeren.

Met een herkenbaar christendemocratisch verhaal trekken wij momenteel het hele land door om kiezers te overtuigen op het CDA te stemmen. Met als doel de grootste partij in het Europees Parlement te blijven. Want Europa verdient een sterk CDA.

PETER VAN HEESWIJK
Partijvoorzitter

Europa

Zestig jaar vrede. Een unicum in de geschiedenis van Europa.
Maar de Europese Unie bracht ons meer.

Tekst **Wopke Hoekstra** Fotografie **Dirk Hol**

Europa, hoe heb je zo diep kunnen vallen? In lang vervlogen dagen een mooie vrouw, aanbeden en bemind door de onoverwinnelijke Zeus. Meer van het leven kan zelfs een koningsdochter niet verlangen. Lichtjaren later het project van visionaire politici, met een droom van vrede en welvaart op hun netvlies. Vervolgens bij de generatie daarna toch tenminste het object van welbegrepen eigenbelang, en daarom met berekening gekoesterd. En vandaag? Gewantrouwd door voormalige vrienden. Verguisd door oude bekenden. Bespuugd en beschimpt door de vleugelspelers in de Nederlandse politiek. Ten prooi gevallen aan de scepsis van de polder, kort van memorie en wispelturig van gemoed.

Natuurlijk, Europa is niet zonder weeffouten. Daarbij is de uitbreiding de afgelopen jaren met meer snelheid dan zorgvuldigheid gepaard gegaan. Alleen door Franse parlementariërs valt het Europees landbouwbeleid met droge ogen te verdedigen. En dat geldt ook voor de Europese vergadercarrousel, die omwille van Frankrijk behalve in Brussel ook in Straatsburg vergadert, à raison van honderden miljoenen euro's per jaar. Bulgarije en Roemenie: zijn dat nu werkelijk landen waar rechtsstaat, democratie en economie voldoende zijn ontwikkeld om te kunnen aanhaken bij het Europees peloton? Turkije anno 2009: leuke buurjongen om af en toe op de koffie te vragen, geen gedroomde schoonzoon. Maar toch: *Europa mag dan net zo min perfect zijn als het leven zelf*, haar verdiensten van de afgelopen decennia zijn zonder precedent.

Ruim zestig jaar vrede: dat juist deze prestatie van Europa als cliché wordt afgedaan illustreert de impact ervan. Naar men zegt kennen alleen zij die oorlog hebben meegemaakt de werkelijke waarde van vrede. Het gros van de bevolking

heeft echter geen benul meer van de gruwelen van oorlog anders dan via de televisie en de krant. De waarde daarvan is in geen enkele maat uit te drukken.

Maar bij vrede alleen is het niet gebleven. Veel meer dan de regeringen van de meeste lidstaten heeft Europa zich ingezet voor elementaire burgerrechten, en onwillige nationale politici waar nodig gedwongen zich te gedragen naar de regels die horen bij de Europese waardengemeenschap, desnoods via de rechter. Wat begon met thema's als gelijkheid (voor bijvoorbeeld vrouwen, etnische minderheden en homo's) en vrijheid (denk aan godsdienstvrijheid en vrijheid van meningsuiting) omvat tegenwoordig ook zaken als sociale rechten voor werknemers, veilige werkomstandigheden en bescherming bij onredelijk ontslag. Het is de Europa-haters van de SP kennelijk even ontgaan.

Ook in economische zin is Europa een succesverhaal zonder weerga. De Unie heeft een cruciale rol gespeeld bij het ongekende welvaartsniveau van de afgelopen jaren. Vooral ook voor een land als Nederland, dat op grote schaal naar de overige Europese landen exporteert. Juist regelgeving uit het verfoeide Brussel zorgde voor minder bureaucratie en handelsbarrières, en meer handel en werkgelegenheid. Niet voor niets klopte eurocommissaris Bolkestein zich destijds op de borst dat 'zijn' interne markt miljoenen extra banen had gecreëerd. En dan hebben we het nog niet over economische stabiliteit. *Kredietcrisis zonder Europese munt?* Niet toevallig is het de laatste maanden stil uit de hoek van de melaatsen die de gulden, mark en lire weer tot leven wilden wekken. Een blik op IJsland vertelt feitelijk alles. Toen ik Reykjavik in mei 2008 bezocht was het land rijk, stabiel en optimistisch. Nog geen jaar later zijn drie IJslandse banken failliet, is de regering naar huis, de kroon gekelderde en explodeert de werkloosheid. Met als gevolg

dat het land liever vandaag dan morgen wil overstappen op de euro – of desnoods de dollar.

En wat heeft Europa voor de burger als 'consument' opgeleverd? Weinigen zullen het zich realiseren, maar de lijst is ellenlang. Vrij verkeer van personen mag abstract klinken, maar voor miljoenen Europeanen werd dit bijzonder concreet: zij vestigden zich al dan niet tijdelijk in een ander Europees land om daar te werken of te studeren. Ook was Europa de drijvende kracht achter rechten voor passagiers, het aanpakken van eerlijke handelspraktijken en regels voor gezonde voeding en schoner water. En heeft een stevige vinger in de pap gehad bij lagere kosten voor de burger als het gaat om mobiel telefoneren en pinnen en zorgde voor eerlijker informatie op producten en etiketten. Het is slechts een kleine greep uit een keur aan zaken die anno 2009 niet (afdoende) in nationaal verband te regelen zijn.

In dergelijke gevallen volgt Europese regelgeving, en de consument plukt er de vruchten van.

Tenslotte: welk continent bevat zoveel culturele diversiteit en grandeur? Griekse filosofie, Duitse literatuur, Italiaanse kathedralen, Franse musea, Hollandse Rembrandts, iedere uithoek van het Europees continent heeft een onschatbare bijdrage aan de rijkheid van onze Europese beschaving en cultuur. En dankzij Europese regelgeving zijn u en ik in een mum van tijd in een van deze uithoeken. Bovendien kunnen we er met goedkope vliegtickets naar toe en er met onze eigen munt betalen. Zonder bij de douane in de rij te staan of invoerrechten voor het een of ander te betalen. Een paar decennia geleden was dat nog ondenkbaar. Euro-realisme, akkoord. Maar laten we, als politieke erfgenamen van visionairs als Adenauer, Schuman en Schmelzer, ook wat betreft Europa eerst onze zegeningen tellen. ■

ALLE FEITEN OVER EUROPA OP EEN RIJ

Wanneer zijn de Europese Verkiezingen? De verkiezingen voor het Europees parlement vinden plaats tussen 4 en 7 juni. In Nederland worden die op donderdag 4 juni 2009 gehouden.

Uit hoeveel landen bestaat de EU? 27

Welke landen zijn lid van de EU?

Nederland, België, Luxemburg, (West-)Duitsland, Italië, Frankrijk, (1957) Denemarken, Groot Brittannië, Ierland (1973) Griekenland (1981) Spanje, Portugal (1986) Finland, Oostenrijk, Zweden (1995) Estland, Letland, Litouwen, Polen, Tsjechie, Slowakije, Hongarije Slovenie, Malta, Cyprus (2004) Roemenie, Bulgarije (2007)

Hoeveel landen hebben de euro als betaalmiddel?
16 landen

Hoeveel inwoners heeft de EU? Ongeveer 500 miljoen

Hoe groot is het aandeel van Nederland in het inwoneraantal van de EU? De Nederlanders zijn 3,3 procent van de totale bevolking van de EU. Nederland staat achtste op de ranglijst van EU landen naar inwonertal. Duitsland is het grootste land.

Welke Europese verdragen zijn er?

- 1952 Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal [EGKS-verdrag]
- 1958 Verdrag van Rome [EEG-verdrag]
- 1967 Fusieverdrag [een commissie en een Raad voor EGKS, EEG en Euratom]

- 1987 Europese Akte
- 1993 Verdrag van Maastricht
- 1999 Verdrag van Amsterdam
- 2001 Verdrag van Nice
- 2007 Verdrag van Lissabon (nog niet in werking voordat deze geratificeerd is)

Hoeveel leden heeft het Europees Parlement? Nu heeft het Europees Parlement 785 leden. Na 4 juni 2009 heeft het Europees Parlement 735 leden. Als het Verdrag van Lissabon wordt aangenomen heeft het Europees Parlement 754 leden.

Hoeveel zetels krijgt Nederland in het EP bij de volgende verkiezingen? Na 4 juni 2009 krijgt Nederland 25 leden. Als het Verdrag van Lissabon wordt aangenomen krijgt Nederland 26 leden.

Wat is het opkomstpercentage bij de verkiezingen voor het Europees Parlement?

1979 - 58 procent
1984 - 50 procent
1989 - 47,5 procent
1994 - 35,7 procent
1999 - 29,9 procent
2004 - 39,1 procent

Wie doet wat in de Europese Unie? De Europese Commissie maakt een voorstel voor nieuwe wetten en regels. Het Europees Parlement debatteert hierover en kan wijzingen voorstellen. De Europese Raad, waar de >>

>> Nederlandse ministers inzitten, neemt met het Europees Parlement vervolgens een besluit. Het Europees Hof bewaakt de afspraken die gemaakt zijn.

Waar zitten de Nederlanders in het EP in de grote vergaderzaal)? Gaan ze met z'n allen bij elkaar zitten?

De Nederlandse europarlementariërs zitten niet bij elkaar. Zij zitten bij hun fractie.

Welke politieke fracties zijn er in het Europees Parlement?

afkortingen	Politieke fracties	Nederlandse partijen in fractie
PPE-ED EPP-ED	Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten	CDA
PSE PES	Sociaal-democratische Fractie in het Europees Parlement	PvdA
ALDE	Fractie Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa	VVD D66
V/ALE Greens/EFA	Fractie De Groenen/Vrije Europese Alliantie	Groenlinks Europa Transparant
GUE/NGL	Confederale Fractie Europees Unitair Links/Noords Groen Links	SP
IND/DEM	Fractie Onafhankelijkheid/Democratie	ChristenUnie-SGP
UEN	Fractie Unie voor een Europa van Nationale Staten	

Wat kost Europa en wat levert het op? Nederland betaald per jaar aan contributie ongeveer 4 miljard euro. Nederland droeg in 2006 ca. 6,1 miljard af aan de EU, terwijl we in hetzelfde jaar 2,1 miljard ontvingen aan Europese geld. Deze positie als netto-betaler bestaat voor Nederland sinds 1991. Nederland was in de periode 1981-1990 een netto-ontvanger.

Hoeveel van het nationaal inkomen in Nederland verdienen we met de buitenlandse handel? Ongeveer 70 procent van het nationaal inkomen verdienen we in Nederland door de handel.

Wat is de totale begroting van de Europese Unie? Ongeveer 120 miljard per jaar.

Hoeveel is de Nederlandse bijdrage per hoofd van de bevolking? Gemiddeld draagt een jaarbijdrage per Nederlander 268 euro.

Wat zijn de kosten voor het maandelijkse bezoek aan Straatsburg? 200 miljoen euro per jaar.

Hoe hoog staat Nederland op de Europese economische ranglijst? Zesde economisch land.

Hoe vaak vergadert het Parlement in Straatsburg? 1 week per maand, 10 keer per jaar.

In hoeveel talen werkt de Europese Unie? 24 werktalen

Wat kost het meertaligheidbeleid van de EU? Kosten tolken: 3 euro per jaar per EU-burger.

Wat zijn de kandidaat-lidstaten? Kroatië, Macedonië en Turkije. ■

Morele Renaissance

We staan in Europa voor grote uitdagingen. Eén daarvan is het aanpakken en oplossen van de financieel-economische crisis. De crisis vraagt niet alleen om oplossingen voor de korte termijn, maar roept ook de vraag op hoe we onze economie hebben georganiseerd.

De Europese Unie heeft – net als Nederland – gekozen voor een sociale markteconomie. Ik geloof in de principes van zo'n economie. Voor nu en voor de toekomst.

Het is geen economie die geleid wordt door een soort van onzichtbare hand die te lang heeft toegestaan dat een kleine groep zich kon verrijken. Het zijn mensen die met hun ongezonde en ondoorzichtige financiële producten de crisis hebben veroorzaakt.

Het goede aan de crisis is dat hier strengere regels en beter toezicht uit voortkomen. De Europese Unie speelt hierin wereldwijd een voortrekkersrol.

Het is hoe dan ook een misverstand dat een sterke overheid de oplossing vormt voor de problemen waar we voor staan. Ik ben allergisch voor socialisten die roepen dat 'de staat niet het probleem is, maar de oplossing'. Zij vergeten volgens mij waar die gedachte toe geleid heeft in het verleden ...

Wat we nodig hebben is een morele Renaissance. Ook voor de bankenwereld. Zoals de bankiers van Van Lanschot die hun excuses hebben aangeboden voor hun gedrag. Of Gerrit Zalm, nu werkzaam bij ABN AMRO, die heeft gezegd dat werknemers die nu nog menen recht te hebben op een bonus geen toekomst hebben bij de bank.

Een morele Renaissance in Europa waar het Angelsaksische model geen toekomst heeft. Een model waarin winst maken en ongebreidelde uitbreiding centraal staan. De toekomst is aan de sociale markteconomie.

Een economie waarin stakeholders met elkaar samenwerken met oog voor de lange termijn. Hard werken, ondernemerschap, innovatie en creativiteit staan hierbij centraal.

Vertrouwen en solidariteit zijn de basis van de sociale markteconomie. Wantrouwen brengt de economie tot stilstand. En dat is niet wat we nodig hebben om de andere grote problemen – klimaatverandering en het halen van de Millennium Ontwikkelingsdoelen bijvoorbeeld – van de toekomst aan te pakken.

Christendemocraten in Nederland én in Europa lopen voorop met hervormen van Europa. Zij stonden aan de basis van de Europese Unie en maken het gereed voor toekomstige generaties.

CDA, niet alleen in Nederland, maar ook in Europa!

JAN PETER BALKENENDE
Minister-president

Parlement

CDA-Tweede Kamerfractie geschokt over gebeurtenissen op Koninginnedag

De fractie van het CDA is geschokt en verbijsterd over het voorval in Apeldoorn tijdens Koninginnedag. Vicefractievoorzitter Liesbeth Spies spreekt van een verschrikkelijke gebeurtenis. 'In eerste instantie gaan onze gedachten uit naar de slachtoffers en hun familie.' Spies zag de gebeurtenissen met afschuw en ontzetting op televisie. 'Koninginnedag is een feest. En dat is op deze manier zo ruw verstoord.'

Verder heeft Spies aangegeven dat aan Koninginnedag niet mag worden getornd. 'Er is geen twijfel over dat 30 april het volksfeest moet blijven wat het altijd geweest is.'

Knops: JSF beste toestel, voor beste prijs en beste kansen voor Nederlandse industrie

Onlangs besprak de Tweede Kamer met staatssecretaris Jack de Vries van Defensie en minister van der Hoeven van Economische Zaken het kabinetsvoornemen tot aanschaf van twee JSF testtoestellen, ook wel deelname aan de testfase genoemd. CDA-defensiewoordvoerder Raymond Knops gaf tijdens het debat aan, dat de F-16, na

30 jaar trouwe dienst, op termijn vervangen moet worden. 'Tegelijkertijd is luchtsteun cruciaal voor onze militairen. Uitgangspunt is hetzelfde als die van het tweede kabinet-Kok: het beste toestel, voor de beste prijs, met de beste kansen voor de industrie'. Dit waren de conclusies uit meerdere onderzoeken naar de verschillende kandidaat-vliegtuigen die in aanmerking kwamen voor vervanging van de F16.

Volgens Knops laat het CDA zich niet door de korte termijn leiden. 'Wij laten ons leiden door ons verantwoordelijkheidsgevoel voor de veiligheid in de wereld, en de rol van Nederland als bondgenoot. En voor de veiligheid van de mensen die we uitzenden'. Volgens de CDA'er is de aanschaf van testvliegtuigen en de opleiding van piloten noodzakelijk om de invoering van de JSF binnen de Koninklijke Luchtmacht mogelijk te maken. 'Daarom is vorig jaar besloten om met twee testvliegtuigen deel te nemen aan de internationale testfase. Een internationaal programma, dat enkele jaren in beslag zal nemen en voor de Nederlandse kennis- en ervaringsopbouw van zowel vliegers als technici van belang is'. Knops besloot zijn bijdrage door de staatssecretaris steun te geven voor het zetten van zijn handtekening onder het contract voor het eerste

testvliegtuig, omdat daarvan de prijs bekend is. 'Het CDA staat voor solide overheidsfinanciën, we geven geen blanco cheques uit.' Voor het tweede toestel vroeg hij de toezegging dat het projectbudget niet overschreden wordt en om de Kamer hierover tijdig te informeren. 'Met zo'n stappenplan en zulke veiligheidskleppen behouden we wat het CDA betreft voldoende flexibiliteit om in te kunnen spelen op onvoorziene omstandigheden', zo besloot Knops. De staatssecretaris zegde dit toe.

Aan het eind van het debat bleek dat er binnen de Kamer nog geen overeenstemming bestond over het kabinetsvoornemen en werd voorgesteld om het debat de volgende dag af te laten ronden door de fractievoorzitters van de politieke partijen. Namens het CDA sprak tijdens dit overleg fractievoorzitter Pieter van Geel. Ook minister-president Balkenende was op verzoek van de Kamer aanwezig bij dit afrondende debat. Van Geel herhaalde tijdens het debat de inzet van zijn fractie. 'Uitgangspunt is: het beste toestel, voor de beste prijs, met de beste kansen voor de Nederlandse industrie'. Hij gaf aan dat we nu voor een beslissing over de vervolgstap staan, namelijk de deelname aan de internationale testfase.

PARLEMENT
Actueel nieuws
uit de Eerste en
Tweede Kamer

Volgens Van Geel is nu, na zeer intensieve parlementaire controle, de Kamer aan zet. 'Meer dan 2400 vragen gesteld, vele brieven en rapporten ontvangen, een hoorzitting gehouden, een werkbezoek naar Zweden en de VS. En, op verzoek van de Kamer een hernieuwde kandidatenvergelijking tussen verschillende toestellen. Volgens de CDA-fractievoorzitter komt het er na de ondertekening van het contract voor deelname aan de onderzoeksfase, vorig jaar, nu op aan dat Nederland haar betrouwbaarheid, geloofwaardigheid en commitment toont naar partnerlanden en naar het bedrijfsleven toe. 'Bedrijven staan voor ingrijpende langetermijnbeslissingen. Investerings in fabrieken en in opleiding personeel. Het gaat om duizenden arbeidsplaatsen'. Om dit te bereiken zei Van Geel, het kabinet de ruimte te geven om verplichtingen aan te gaan voor het 1e deel van de productie van het testvliegtuig en het verstandig te vinden dat er een moment is ingebouwd voor de aanschaf van een tweede testvliegtuig, wanneer de geluidseffecten en prijs bekend zijn. Tot slot zei Van Geel, gezien de economische crisis, er begrip voor te hebben dat het definitieve aanschafbesluit van de JSF in 2012 plaatsvindt.

Blanksma: Geld schuldhulpverlening moet beter besteed worden

Er moeten veel striktere voorwaarden worden verbonden aan overheidsgeld dat gemeenten ontvangen voor schuldhulpverlening. Gemeenten moeten ook echt laten zien hoe ze het geld gebruiken, vindt CDA-kamerlid Elly Blanksma. 'De staatssecretaris moet wat ons betreft kunnen garanderen dat al het geld daadwerkelijk terecht komt bij de mensen die dit het hardst nodig hebben'. Het Kamerlid reageerde hiermee op cijfers van de vereniging voor schuldhulpverlening, waaruit blijkt dat 40% van de gemeenten geld uit de schuldhulpverlening gebruikt voor andere doelen.

Onlangs stelde Blanksma mondelinge vragen aan staatssecretaris Klijnsma van Sociale Zaken (PvdA). 'Er gaan miljoenen om in de schuldhulpverlening, en toch is de effectiviteit maar zo'n 20%. Er is niet duidelijk hoe gemeenten het geld besteden, en de wachtlijsten zijn nog steeds hoog.' De CDA'ster wil van de staatssecretaris veel meer succes bij de regeling, een manier om gemeenten af te rekenen op hun prestaties en een garantie dat de wachtlijsten aangepakt worden. Blanksma: 'Vorig jaar al hebben we afgesproken dat gezinnen met kinderen

voorrang krijgen bij de schuldhulpverlening. Zij hebben die hulp nodig. Dat geld mag pertinent niet worden uitgegeven aan lantarenpalen.' De staatssecretaris heeft toegezegd voor de zomer met een plan te komen om de schuldhulpverlening beter op de rails te krijgen.

Çörüz: Geen wapenvergunning bij radicaal familielid

Er moet nog beter worden gekeken naar het afgeven van wapenvergunningen in Nederland. CDA-kamerlid Coskun Çörüz heeft daartoe onlangs een motie ingediend. Zo zou iemand die een familielid of huisgenoot heeft met radicale ideeën geen vergunning moeten kunnen krijgen.

'Bij signalen van radicalisering moet een wapenvergunning worden geweigerd', aldus Çörüz. 'We moeten alles in het werk stellen om wapens uit de handen van radicaliserende mensen te houden'. Volgens het CDA-kamerlid gebeurt het te vaak dat wapens van anderen worden gebruikt voor het plegen van misdrijven. Hij wil nu dat het aspect van radicaliserende familieleden ook onder het weigeringscriterium 'vrees voor misbruik' gaat vallen.

Straatsburg, de vestigingsplaats van de Raad van Europa (RvE). Samen met het Hof voor de Mensenrechten bewaakt deze pan-Europese organisatie de uitvoering van het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en ontwikkelt zij deze gemeenschappelijke waarden voor alle inwoners van de 47 lidstaten.

Sinds augustus 2004 ben ik met veel plezier lid van de Nederlandse parlementaire delegatie van de Raad van Europa en sinds vorig jaar januari ben ik voorzitter van de Commissie Migratie, Vluchtelingen en Bevolking van de Parlementaire Assemblee. Deze commissie houdt zich bezig met het migratie- en asielbeleid van de lidstaten en komt op voor de rechten van individuele vluchtelingen.

Eind maart vond een tweedaagse commissievergadering plaats in het gebouw van de Eerste Kamer in Den Haag. Onder andere Ruud Lubbers, Nebahat Albayrak en directeuren van de betrokken ministeries hebben de commissie meegenomen in het Ne-

derlandse terugkeerbeleid. Ook hebben we het nieuwe vreemdelingen detentiecentrum in Alphen aan den Rijn bezocht.

In de commissie besteden we veel aandacht aan de humanitaire gevolgen van de oorlog tussen Georgië en Rusland. Vorig jaar ben ik naar Moskou en Tbilisi geweest om te spreken met de betrokken autoriteiten. De Parlementaire Assemblee besloot na dit bezoek te rapporteren over de humanitaire gevolgen van de oorlog. Namens de commissie ben ik toen wederom afgereisd naar Tbilisi en Abchazië. De toegang tot Zuid-Ossetië werd mij aanvankelijk ontzegd, maar na druk op de Russische autoriteiten werd ik afgelopen maart alsnog toegelaten om de leefomstandigheden in deze regio in beeld te brengen.

De rapporten die zijn geschreven naar aanleiding van mijn bevindingen vormen het fundament voor de dialoog die de Raad van Europa op gang probeert te krijgen tussen Rusland en

Georgië. De dialoog komt moeilijk op gang, maar we zijn nu overeengekomen dat de autoriteiten van Zuid-Ossetië en Abchazië binnenkort aanschuiven als observanten. Daarnaast zullen de beide delegaties een vijftal punten aanbrengen waarover zij willen dat er de volgende keer gesproken wordt.

Een oorlog is niet over bij een staakt het vuren. Opnieuw vertrouwen opbouwen kost tijd, heel veel tijd. Dit vertrouwen is nu ver te zoeken wat tot gevolg heeft dat Zuid-Ossetië zich isoleert van de rest de wereld. Dit heeft grote negatieve gevolgen voor de mensen die er wonen. Het is van groot belang dat dit isolement doorbroken wordt. Als voorzitter van de Commissie Migratie, Vluchtelingen en Bevolking van de Parlementaire Assemblee probeer ik daar een constructieve bijdrage aan te leveren.

Corien Jonker
Tweede Kamerlid

Maxime Verhagen

FOTO ANP PHOTO XTRA | KOEN SUYK

De motieven die aan de basis liggen, schragen nog steeds de Europese samenwerking van vandaag de dag. Het zijn motieven die moreel van aard zijn: het waarborgen van vrede, stabiliteit en welvaart en het streven naar gelijkheid, rechtvaardigheid en solidariteit.

De EU is dus bovenal een gemeenschap van waarden. Persoonlijk benader ik buitenlandse politiek en Europees beleid ook uitdrukkelijk vanuit een aantal waarden die voor mij leidend zijn: rechtvaardigheid, humaniteit, respect, solidariteit. Eerder dit jaar heb ik daarom een mensenrechtenstrategie gepresenteerd. Daarin geef ik aan dat mensenrechten een centrale plaats verdienen in het buitenlands beleid. Omdat de meest basale rechten, waaronder het recht op vrijheid van meningsuiting, het recht op een eerlijke procesgang, en het recht op vrijheid van godsdienst en levensbeschouwing, overal ter wereld met voeten worden getreden. Vervolging op basis van politieke of religieuze gronden, verkrachting als oorlogswapen, marteling en discriminatie

zijn schendingen die aan de orde van de dag zijn. Als persoon, als politicus en als Minister van Buitenlandse Zaken vind ik dat onacceptabel. Mensenrechten zijn de spelregels voor onze samenleving, voor hoe we met elkaar omgaan. Datgene wat wij voor onszelf wensen, moeten we ook voor anderen nastreven. Dit komt voort uit een morele overtuiging.

‘Ernstige mensenrechtenschendingen leiden op den duur tot instabiliteit’

Maar mensenrechten dienen ook een breder belang. Bedrijven investeren liever in landen waar rechtszekerheid bestaat. Ernstige mensenrechtenschendingen leiden op den duur tot instabiliteit. Mensenrechtenschendingen van vandaag zijn de conflic-

Maxime Verhagen is minister van Buitenlandse Zaken.

ten van morgen. Wanneer mensen vervolgd worden slaan ze massaal op de vlucht. In onze mondiale samenleving worden we in toenemende mate geconfronteerd met de gevolgen van problemen in andere landen. Het verband met de mensenrechtensituatie in die landen is duidelijk. Daarom is het ook in ons eigen belang om te zorgen dat mensenrechten wereldwijd worden nageleefd.

Ik vind het van groot belang dat ook Europa een actiever extern mensenrechtenbeleid gaat voeren. De Europese Unie is een steeds belangrijkere mondiale speler geworden, zowel in economisch als in politiek opzicht. We moeten er gezamenlijk voor zorgen dat deze invloed ook wordt aangewend om mensenrechten te beschermen en te bevorderen. We moeten er gezamenlijk op toezien dat alle instrumenten die wij in EU-kader tot onze beschikking hebben, effectief en coherent worden aangewend om mensenrechten, democratie en de rechtsstaat wereldwijd te bevorderen.

'Piffend' op weg naar Europees burgerschap

Het Overbetuwe College in Bemmelen is één van de ruim honderd middelbare scholen met tweetalig onderwijs, TTO.

Tekst **Alie Dijkslag** Fotografie **Dirk Hol**

Leerlingen krijgen meer dan de helft van de lessen in het Engels, gaan naar Cambridge voor een taalbad, doen mee aan uitwisselingen en internationale excursies. In de bovenbouw gaan ze in Brussel onderzoeken hoe de EU werkt en in het voorexamenjaar volgt een buitenlandse stage. Zo leren ze zelfbewust internationaal netwerken en hun horizon verbreden. De EU betaalt mee. Precies twintig minuten krijgen de tweedejaars leerlingen van de gemengde havo/vwo-klas van lerares Ingrid Goris om in groepjes een presentatie voor te bereiden over de Franse Revolutie. Voorbereiding en uitvoering moeten in het Engels gebeuren. Ook de instructie is Engelstalig, zelfs de begroeting vóór de les, in de wandelgangen.

Razendsnel verdelen de leerlingen onderling de taken. 'I will make a summary', biedt Tim aan. Hij communiceert vlot in het Engels. Zijn buurman bedenkt vragen voor straks, bij de presentatie. Dan blijft er nog een meisje over. Zij mag gaan 'piffen'. Pif staat voor personal idiom file. Elke leerling in het TTO schrijft tijdens de lessen de betekenis van moeilijke woorden op, in de pif achterin het schrift. 'Very handy', vinden de leerlingen. Omdat ze bij het piffen eigen definities gebruiken, daar leer je het meeste van. Even later staan de drie zelfbewust voor de klas. 'In 1791 the King and the Royal family tried to escape from France. They only got as far as the village of Varennes ...' De medeleerlingen betrekken ze bij hun presentatie met een flipover waar moeilijke woorden uit de tekst op staan. 'Would you describe the words above in English?'

Lerares Ingrid is trots op haar leerlingen. 'Als je zag hoe ze vorig jaar stonden te bibberen voor de klas bij een presentatie.' Zelf heeft ze een nascholing internationalisering gevolgd in haar vakgebied, op kosten van de EU. Dat helpt haar om geschiedenislessen aan te bieden vanuit internationaal perspectief en daarbij taalonderwijs op een natuurlijke manier in te passen. Tijdens die nascholing leerde ze ook het piffen als didactische werkvorm. Europees burgerschap is belangrijk vindt Ingrid. Dat begint bij internationalisering

van het onderwijs. En goede taalbeheersing is eerste voorwaarde om je minder toerist en meer Europees burger te voelen, zodra je de landsgrenzen passeert.

Brede horizon

Is eenmaal het contact met buitenlandse leerlingen gelegd via een uitwisseling, dan volgt het netwerken vanzelf, vertellen leerlingen die uitwisselingen met Duitse en Sloveense leerlingen achter de rug hebben. 'We houden contact via de mail en via msn.' De leerlingen volgen het EU-gesubsidieerde Comenius-programma. In drie jaar tijd maken ze kennis met het onderwijs in vijf landen in Europa. Veel leerlingen denken over studeren en werken in het buitenland. Later, als ze hun diploma hebben. 'Ik wil graag iets in de mode gaan doen. Misschien ga ik naar Japan', zegt Eva. Dat tweetalig onderwijs ook echt de horizon van leerlingen verbreedt bewijst de enorme wereldkaart aan de muur met tientallen namen van leerlingen van het Overbetuwe College. Dunne lijntjes wijzen naar het stipje op de aardbol waar ze verblijven. Voor stage. Maar dat is voor bovenbouwleerlingen.

Die zijn al zo geïnternationaliseerd dat ze veelal hun eigen buitenlandse stage regelen, vertelt Wim de Visser. Hij was als afdelingsleider actief betrokken bij het opzetten van TTO. Zijn eigen inmiddels volwassen kinderen zijn het levende bewijs dat TTO werkt, zegt De Visser. 'Mijn dochter heeft een Engelstalige bachelor gedaan. Ze sprak zo goed Engels dat ze bij de intake op de universiteit dachten dat ze een native speaker was. Universitaire studenten die TTO hebben gevolgd hebben gaan ook veel sneller door de Engelse literatuur die ze voor hun studie moeten doornemen. Mijn dochter heeft gevraagd of ze haar onderzoeksprogramma in het Engels mag doen. Ze kan zich in die taal beter wetenschappelijk uitdrukken.'

Leerlingen motiveren en bekwamen om zelfbewuste keuzes te maken in een wereld die steeds meer internationale eisen stelt, dat ziet De Visser als een kerntaak van het voort-

gezet onderwijs. 'Ze moeten weten welke kansen ze hebben. Daar hoort bij dat ze inzicht krijgen in de werking van de EU, de instituties in Brussel, het verschil kennen tussen een nationaal en een Europees parlement. Maar ook hoe

het economisch verkeer in elkaar zit, hoe netwerken zich ontwikkelen en hoe je zelf aan een sociaal netwerk kunt bouwen.' ■

... Een Leven Lang Leren met subsidie van Europa ...

• **LLP (Leven Lang Leren)** is een Europees subsidieprogramma voor internationale activiteiten op het gebied van onderwijs en opleidingen. Het programma loopt tot 2013 en heeft tot doel uitwisseling, samenwerking en mobiliteit bevorderen tussen scholen en opleidingen in Europa. Zie ook www.na-lll.nl Voor middelbaar onderwijs heet het Europese subsidieprogramma *Comenius*.

• Comenius bestaat uit:

• **LEERLINGUITWISSELINGEN** Leerlingen maken tijdens een uitwisseling met een school in Europa kennis met onderwijs en cultuur in een ander Europees land.

• **NASCHOLING VOOR DOCENTEN** Docenten leren tijdens de nascholing didactische werkvormen op hun vakgebied die hen in staat stellen om van tweetalig onderwijs meer te maken dan 'een les geschiedenis in het Engels'.

• **PARTNERSCHAPPEN VAN SCHOLEN** Minstens drie scholen uit drie verschillende landen werken samen in een tweearig project. Zij kiezen een gezamenlijk thema zoals bijvoorbeeld uitval van leerlingen voorkomen, ouders bij de school betrekken of een gemeenschappelijk stedentema. Bijvoorbeeld scholen die allemaal liggen in plaatsen met wijnbouw. Regiopartnerschappen Comenius Regiopartnerschappen helpen regionale autoriteiten om onderwijsmogelijkheden voor leerpllichtige kinderen te verbeteren. Regionale autoriteiten zetten een partnerschap op met een andere Europese regio, samen met scholen en andere relevante partners uit hun eigen regio of gemeente.

• **COMENIUS-ASSISTENTEN** Leerlingen lopen stage op een school in het buitenland. Of omgekeerd: buitenlandse studenten lopen stage op een Nederlandse school.

Deze programma's worden beheerd door het Europees Platform voor internationalisering in het onderwijs, www.europeesplatform.nl Het streven van het Europees Platform is dat alle leerlingen uit het basis- en voortgezet onderwijs een basis van internationalisering meekrijgen, zodat zij extra gemotiveerd en optimaal voorbereid zijn om te studeren, wonen en werken in een internationale omgeving. Daar zit een visie achter, zegt woordvoerder Anne Maljers. 'Globalisering maakt de wereld groter en kleiner tegelijk. Internationale samenwerking, internet en reizen maken persoonlijke en zakelijke contacten over grenzen heen steeds vanzelfsprekender. Een leerling die nu zijn middelbare school afrondt, maakt een grote kans in een internationale studie-, werk- of woonomgeving terecht te komen. Leerlingen die op jonge leeftijd door internationalisering op school al kennismaken met de internationale en interculturele samenleving, hebben een breder perspectief en betere kansen op de internationale arbeidsmarkt.'

Nationaal of Europees?

In het algemeen geldt dat de EU zich niet bemoeit met inhoud en vormgeving van het onderwijs. Dat is de vrijheid van de lidstaten. Zo is tweetalig onderwijs (TTO) een zaak van het Nederlandse ministerie van Onderwijs. Ruim honderd middelbare scholen in ons land hebben inmiddels TTO. Ouders betalen voor dat onderwijs iets extra's, het ministerie draagt bij met subsidies. De Europese Gemeenschap levert een bijdrage aan de kwaliteit van internationalisering met de subsidieprogramma's. Het hogere doel van de Europese Gemeenschap achter de subsidies is: een geavanceerde kennismaatschappij met duurzame economische groei, meer en betere banen en een hechter sociale samenhang voor de komende generaties.

EVP-congres in Warschau

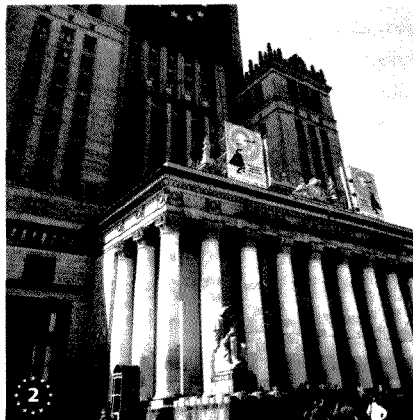
Het verkiezingscongres van de EVP vond dit jaar in Warschau plaats. Een grote CDA-delegatie onder leiding van Piet Bukman, voorzitter Buitenlandcommissie, bezocht dit congres. Naast de vaststelling van het EVP-programma waren de speeches van de Europese christendemocratische regeringsleiders van belang.

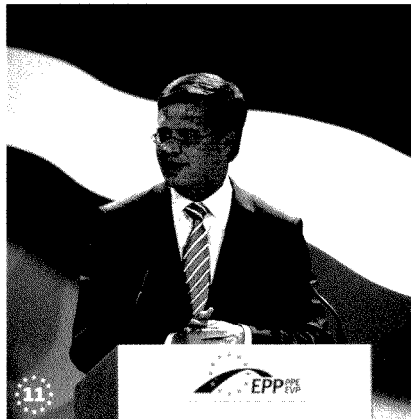
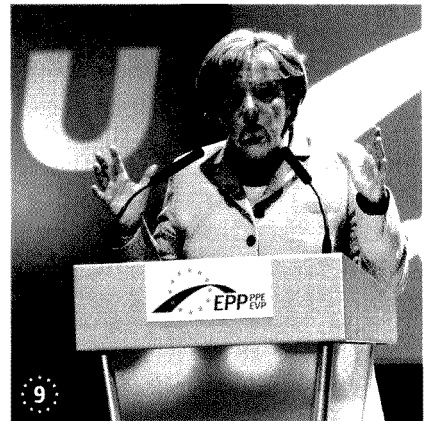
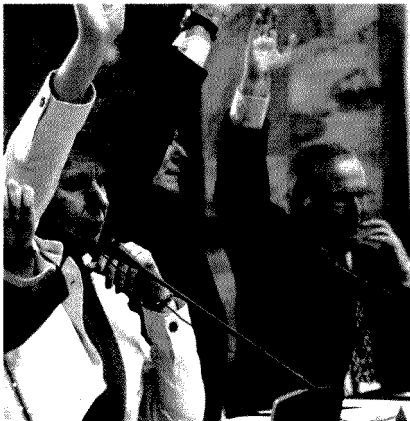
Tekst **Jan Jaap van Halem** Fotografie **Dirk Hol**

Het congres vond plaats in het Kulturpaleis, het voormalig Josef Stalin paleis van Cultuur en Wetenschap. Een geschenk van de Russen aan de Polen. Twintig jaar na de val van de het IJzeren Gordijn benadrukten de regering- en partijleiders in Warschau de kracht van de EVP als grootste partij in het Europees Parlement.

Premier Balkenende zei in zijn speech op het congres: 'Het is fout te denken dat een sterkere staat de oplossing is. Socialisten die dat zeggen zijn vergeten waar dat toe leidt. Polen weet waar een sterke staat toe leidt. Wie nu zegt: "we zijn allen socialisten", heeft het verkeerd begrepen. Dat is een goede grap, niet meer dan dat'. Ook pleitte de premier voor een "een morele renaissance in de financiële sector".'

Wim van de Camp kon terugkijken op een succesvol congres. 'Ik heb veel christendemocratische collega's uit verschillende lidstaten kunnen spreken. Een aantal ken ik al langer, sommige heb ik de afgelopen maanden ontmoet en nu heb ik ook weer nieuwe contacten opgedaan. Ik merk een zeer positieve houding ten opzichte van ons Nederlanders.' Een bijzonder moment was de ontmoeting met Bondskanselier Merkel. 'Een bijzondere vrouw waar ik diep respect voor heb. Zij geeft rustig en gedegen leiding aan een van de belangrijkste landen van Europa. En zij is een Europeaan in hart en nieren. In de geest van onze premier is zij diegene die in Europa het moreel leiderschap weer kan herstellen.' ■

FOTO'S WARSCHAU

1. Met EVP-fractievoorzitter Joseph Daul
2. Congreslocatie
3. Met Donald Tusk (premier van Polen)
4. De Nederlandse delegatie
5. Lech Walensa
6. Wim van de Camp bij het EVP-congres
7. Stemmen over het verkiezingsprogramma
8. YEPP
9. Angela Merkel
10. EVP-leiders
11. Jan Peter Balkenende

CDA PARTIJNIEUWS

OVERZICHT CDA MANIFESTATIES

in het kader van de Europese Verkiezingen

In het kader van de Europese Verkiezingen organiseert het CDA een aantal grote regionale manifestaties, waarvoor we u van harte willen uitnodigen. U hoeft zich voor de meeste bijeenkomsten niet aan te melden, behalve voor de extra activiteiten die geboden worden. Kijk voor actuele informatie op www.cda.nl/europa2009

Maandag 18 mei | 19.30-21.30 uur | Alkmaar | DSB stadion (Stadionweg 1)
In hét stadion van landskampioen AZ

Inloop vanaf 19.00 uur. Met medewerking van Peter van Heeswijk, Wim van de Camp, Jan Peter Balkenende en de Peter Cammaert en Rena Netjes.

Zaterdag 23 mei | 11.00-12.15 uur | Roosendaal | Stadion RBC | Brasserie Le Royal (Borchwerf 4)

Inloop vanaf 10.30 uur. Met medewerking van Peter van Heeswijk, Wim van de Camp, Ab Klink en de kandidaten Lambert van Nistelrooij, Michiel Dijkman Ans van Zeeland, Mirjam Depondt

en Andre Kolodziejak. In de ochtend wordt op de markt in Goes geconvast, in de middag in het winkelcentrum van Etten-Leur | Na afloop gelegenheid om mee te doen met een rondleiding (vooraf aanmelden bij vdgriendt@cda.nl)

Maandag 25 mei | 19.30-22.00 uur | Nijverdal | Reggesteyn (Willem de Clercqstraat 7)

Na de ALV van de provinciale afdeling Overijssel zal aansluitend om 20.30 uur een manifestatie plaatsvinden. Met medewerking van Peter van Heeswijk, Wim van de Camp en Ank Bijleveld en de kandidaten Maria Martens en Pier Antuma.

Zaterdag 30 mei | Kampen | Fietstocht (verzamelen tussen 9.00-10.00 uur)

Een tocht van ca. 70 kilometer die begint en eindigt in Kampen. Onderweg worden de plaatsen Zwolle, Elburg en Dronten aangedaan. Behalve (regionale) kandidaten zullen ook Peter van Heeswijk, Wim van de Camp, Pieter van Geel en Theo Rietkerk deelnemen.

Meefietsen?

Aanmelden via knot@cda.nl

Graag onder vermelding van uw adresgegevens, het aantal personen en of u de hele tocht wilt meefietsen of dat u in een van de tussenliggende plaatsen opstapt (Zwolle, Elburg of Dronten).

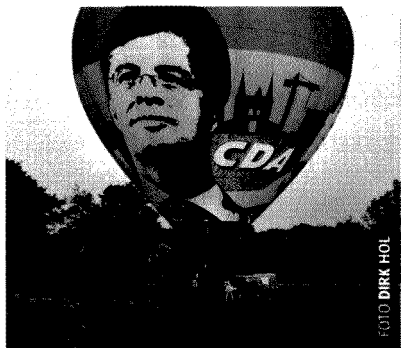
Aanmelden kan tot en met dinsdag 26 mei a.s.

Woensdag 3 juni | 19.30-21.30 uur | Monster | Themapark De Westlandse Druif (Vlotlaan 535)

Inloop vanaf 19.00 uur, na afloop informeel samenzijn met gelegenheid om het lijsttrekkersdebat, dat door de NOS wordt uitgezonden, te volgen.

Met medewerking van Peter van Heeswijk, Wim van de Camp, Jan Peter Balkenende en Marja van Bijsterveldt en de kandidaten waaronder Esther de Lange, Cornelis Visser, Winand Quaevlieg en Arine Sijl.

Donderdag 4 juni | Laatste dag campagneactiviteiten verspreid over het land

Ook op de dag van de verkiezingen zal er nog campagne gevoerd worden.

Er wordt een tocht georganiseerd met motoren en old-timers, die start in de provincie Utrecht en eindigt in Den Haag. Lijsttrekker Wim van de Camp zal op zijn motor de groep aanvoeren en kan uw steun goed gebruiken. Op de route doen we diverse plaatsen aan waar nog een laatste stemomroep zal worden gedaan.

Wilt u meerijsen op uw motor, in uw oldtimer, in een speciale CDA auto of in auto met CDA-caravan waarover uw afdeling misschien beschikt?

Aanmelden via: knol@cda.nl

Na uw aanmelding ontvangt u een bevestiging en meer informatie over het programma. Aanmelden kan tot en met maandag 1 juni a.s.

Donderdagavond 4 juni | Den Haag | Stadhuis (Spui 70) | Landelijke uitslagenavond

De NOS heeft alle politieke partijen uitgenodigd in het stadhuis van Den Haag voor de uitslagenavond.

Aanmelden via: vdgriendt@cda.nl

Zomerschool: 26 t/m 28 augustus 2009

Ben jij in 2008 of 2009 lid geworden van het CDA? Lees dan nu verder!

Het Steenkampinstituut, het opleidingsinstituut van het CDA, organiseert elke zomer voor jonge, nieuwe leden de Zomerschool. Dit is een driedaagse cursus waarin een kennismaking met de partij en haar christendemocratische gedachtegoed centraal staat.

Daarnaast is het een sfeervolle gelegenheid om andere, jonge leden te leren kennen en erachter te komen of politiek is wat je ervan verwacht! Werkbezoeken,

discussie, ontmoeting met prominente CDA'ers, trainingen en workshops vullen het programma. Daarnaast is er veel plaats voor gezelligheid.

Ook het belang van het CDA speelt natuurlijk mee: we willen graag in aanraking komen met jonge en enthousiaste leden, die wellicht in de toekomst een actieve rol in de partij willen spelen. De Zomerschool begint op woensdag 26 augustus om 12.45 uur en eindigt op vrijdagmiddag 28 augustus. Er wordt een eigen bijdrage van € 175,- van de deelnemers gevraagd. Hierin zijn de kosten voor maaltijden en hotelovernachting in Den Haag inbegrepen! Deelname staat open voor jonge leden die in 2008 of 2009 lid zijn geworden van het CDA.

Lijkt de Zomerschool je wat? Kijk voor de laatste informatie en aanmelding voor deze dag op www.cda.nl/si

Lijkt de Zomerschool je wat?

Kijk voor de laatste informatie en aanmelding voor deze dag op

www.cda.nl/si

Je kunt ook een e-mail sturen naar zomerschool@cda.nl of bel met het Steenkampinstituut ☎ 070-3424810

Tholen wint 1.000 euro met ledenwerven!

Het CDA is nog steeds de grootste partij van ons land met ruim 68.000 leden. Ook vorig jaar hebben wij veel nieuwe leden geworven. De afdeling die daar aan een grote bijdrage heeft geleverd, is de afdeling Tholen. Zij zijn de winnaar van de ledenwerfwedstrijd 2008 en hebben hun afdeling met maar liefst 41 procent laten groeien.

De nummers twee en drie hebben ook een fantastisch resultaat geboekt. De afdeling Scheemda is gegroeid met 24,7 procent en won daarmee 750 euro. De afdeling Zevenaar groeide met 21,5 procent en kreeg daarvoor 500 euro. De winnaar Tholen won met hun knappe prestatie een mooi bedrag van 1.000 euro. Wij hebben Joop van de Merbel van de afdeling Tholen gevraagd hoe zij zoveel nieuwe leden hebben geworven.

Joop van de Merbel: 'Het ideale handboek ledenwerving bestaat niet wat ons betreft. Het resultaat hangt ook af van de inzet. Onze werkwijze is simpel. Gewoon mensen benaderen waarvan we denken dat ze hun sympathie willen omzetten in een lidmaatschap. We vragen als het ware om een gunst en daarom

nemen we er de tijd voor. We merken ook dat het niet altijd "heilig vuur" is wat mensen drijft tot een lidmaatschap. De ervaring leert dat men overtuigd wil worden van het nut ervan.

En ... je moet het als het ware ook een beetje "verdienen". Het gesprek eindigt dan ook wel eens in de geest van "vooruit dan maar, omdat jullie zo actief zijn".'

Hoe trek je mensen over de streep?

Joop van de Merbel: 'Sleutelwoorden in onze manier van benaderen zijn: informeren, luisteren en overtuigen. Het informeren doen we via een heldere brief waarin nut en noodzaak wordt uiteengezet. In het hierop volgende contact is goed luisteren de basis voor een zinvol gesprek. Wat je hoort is meestal een prima handvat om dingen nader toe te lichten of te weerleggen. In deze fase kan het nuttig zijn om de eindconclusie wat uit te stellen. Men kan dan alles nog eens rustig op een rijtje zetten. Zo blijft het spannend tot het eindgesprek. We brengen overigens altijd duidelijk respect op voor een "nee". Dat hoort er bij! Ook degene die "nee" zegt moet een goed gevoel overhouden aan dit con-

tact. Zo besluiten we steeds met te zeggen dat bestuur, wethouder en fractie altijd aanspreekbaar zijn. En wie weet wordt zo iemand een jaar later wel lid.'

Wilt u ook meedoen?

U kunt als lid ook ledenwerven en meedoen aan de lid-werft-lid-wedstrijd 2009. Heeft u aan het eind van het jaar de meeste nieuwe leden geworven, dan mag u een bedrag weggeven van € 1.000,- aan een goed doel en wint u zelf € 500,-. Als elk lid één lid werft, dan worden we twee keer zo groot! Doet u ook mee? Voor meer informatie zie www.cda.nl/lidworden en vervolgens 'werf een nieuw lid' aanklikken.

Afdelingen die leden willen werven, kunnen gebruik maken van de Ledenwerf toolkit. Hierin zit alles om een succesvolle ledenwerfactie te houden. Alle gratis materialen van de ledenwerf toolkit zijn te bestellen via afdelingennet www.cda.nl/afdelingennet Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Carina Hoff hoff@cda.nl

Verkiezing beste programma gemeenteraadsverkiezingen 2010

Doel verzamelen van goede voorbeelden van (concept)verkiezingsprogramma's, om beschikbaar te stellen aan afdelingen die het moeilijk vinden een programma te schrijven en als materiaal te gebruiken bij volgende verkiezingen. **Hoe** opvragen van (concept)verkiezingsprogramma's bij afdelingen via CDA.nl,

Bestuursforum en nieuwsbrieven

Jury Ellen Nauta (directeur CDA Bureau), Jan Schinkelshoek (lid Tweede Kamer), Mona Keijzer (voorzitter commissie handreiking gemeenteprogramma 2010 - 2014), Evert-Jan van Asselt (plv. directeur WI) en Jo-Annes de Bat (directeur CDA-bestuurdersvereniging)

Prijs 3 keer 300 euro te besteden aan campagnemateriaal uit webwinkel **Inleveren** tot 1 september 2009 (mogen nog conceptversies zijn i.v.m. vaststelling later in het jaar) **Uitslag** Uitreiking op CDA-najaarscongres 31 oktober 2009

Op de agenda...

Het CDA op radio ...

Zaterdag 9 mei

Radio 5 19.00 - 19.10 uur

Woensdag 13 mei

Radio 1 14.30 - 14.31 uur

Radio 3FM 20.00 - 20.01 uur

Radio 6 10.00 - 10.01 uur

Donderdag 21 mei

Radio 2 16.00 - 16.01 uur

Radio 4 12.00 - 12.01 uur

Radio 3FM 23.00 - 23.01 uur

Radio 6 16.00 - 16.01 uur

Vrijdag 29 mei

Radio 2 23.00 - 23.01 uur

Radio 4 18.00 - 18.01 uur

...en televisie

Regulier

Zondag 10 mei

Nederland 1 17.51 - 17.54 uur

Vrijdag 15 mei

Nederland 1 17.51 - 17.54 uur

Extra uitzendingen

Europese verkiezingen

Maandag 18 mei

Nederland 1 8.27 - 8.30 uur

Dinsdag 19 mei

Nederland 2 22.50 - 22.53 uur

Vrijdag 22 mei

Nederland 2 13.15 - 13.18 uur

Maandag 25 mei

Nederland 2 9.15 - 9.18 uur

Dinsdag 26 mei

Nederland 3 23.12 - 23.15 uur

Donderdag 28 mei

Nederland 1 18.50 - 18.53 uur

Een praktische handleiding voor lokale en provinciale CDA-politici

Het vertalen van het CDA-gedachtegoed naar de dagelijkse praktijk in de provincie of gemeente valt niet altijd mee. De bundel *Het CDA-gedachtegoed - Een praktische handleiding voor lokale en provinciale CDA-politici* is ontwikkeld om u daarbij te helpen. Het boekje is ontwikkeld door de CDA-bestuurdersvereniging. U kunt de bundel gebruiken bij het nadenken over en het toepassen van het christendemocratische gedachtegoed in de lokale en provinciale praktijk.

De bundel bevat hoofdstukken over de geschiedenis van het CDA-gedachtegoed, de CDA-visie op de inrichting van het openbaar bestuur, de basisbegrippen van het CDA en de vertaling van de basisbegrippen naar een aantal beleidsterreinen in de praktijk. In dit hoofdstuk vertalen CDA-burgemeesters, wethouders, gedeputeerden en dijkgraven de begrippen naar onderwerpen als integratie, wonen, economie, jeugdbeleid, milieu, sociale zekerheid, etc.

De bundel wordt afgesloten met een trefwoordenlijst en een checklist. Meer informatie kunt u krijgen via Jo-Annes de Bat

debat.bsv@cda.nl

Bestellen

U kunt de bundel (à 5 euro) bestellen via stoker.bsv@rda.nl onder vermelding van uw naam en adresgegevens. U krijgt de bundel met bijgesloten factuur vervolgens per post thuis gestuurd.

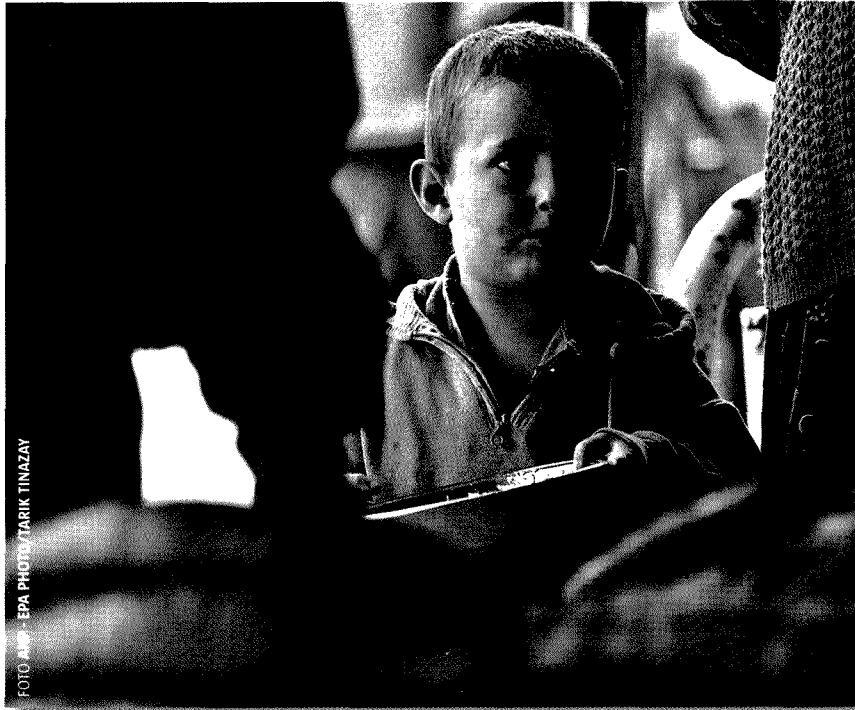
CONCERT OP DE AMSTEL

5 mei - Koningin Beatrix en premier Balkenende bij het concert op de Amstel

Water en brood

De Nederlandse Ontwikkelingssamenwerking en de voedselcrisis

De Eduardo Frei Stichting organiseert op 8 juni in Wageningen haar vierde publieksbijeenkomst van het Over de Dijk project. Op deze conferentie staat de relatie tussen landbouw en ontwikkelingssamenwerking centraal. Sprekers zijn onder andere Bert Koenders (Minister van Ontwikkelingssamenwerking), Hans Eenhoorn (Professor Universiteit Wage-

ningen) Albert Jan Maat (Voorzitter Agri-terra- LTO Nederland), Arjen Hoekstra (Professor Universiteit Twente) en Jan Luyendijk (Professor bij Unesco-IHE).

Ontwikkelingssamenwerking is een onderwerp dat ons na aan het hart ligt als CDA. In het licht van nieuwe ontwikkelingen in de wereld (globalisering, mi-

gratie, grondstoffentekorten, economische crisis, klimaatverandering en de opkomst van nieuwe donoren zoals China) is het goed om over dit onderwerp te spreken. De Eduardo Frei Stichting, gelieerd aan het CDA, organiseert daartoe in 2008 en 2009 een reeks bijeenkomsten onder de naam 'Over de Dijk. Dilemma's in Ontwikkelingssamenwerking'.

Meer informatie en aanmelden

Voor meer informatie over het programma en aanmelding voor de bijeenkomst op 8 juni in Wageningen verwijst ik u graag naar onze website

www.overdedijk.nl

Aanmelding is tevens mogelijk per post. Vermeld uw naam, adres, postcode, e-mailadres en telefoonnummer en stuur dit naar het onderstaande adres.

Eduardo Frei Stichting
T.a.v. Bronne Pot,
Secretaris van de Eduardo
Frei Stichting
Postbus 30453
2500 GL Den Haag

28 mei: Mr. J.W. Beyenlezing

Corien Wortmann-Kool organiseert op donderdag 28 mei de 8e Mr. J.W. Beyenlezing met Maxime Verhagen. Neem een kijkje in de keuken van Europa: Maxime Verhagen over verschil maken en het belang van Europa voor het dagelijks leven van iedere Nederlander.

Aanvang lezing en debat

14.00 uur, inloop vanaf 13.30 uur

Plaats

'Het Gele Kasteel',
Sint Janskerkhof 14
in Utrecht

Projectsubsidie voor CDA- afdelingen, bestaat dat?

Jazeker! Voor afdelingen bestaat de mogelijkheid om, onder voorwaarden, subsidie te ontvangen voor concrete projecten en activiteiten. En daarmee blijft uw campagnekas gespaard! De subsidie wordt door het partijbureau in Den Haag ieder jaar aan de afdelingen beschikbaar gesteld met als doel lokale activiteiten financieel beter mogelijk te maken.

Meer weten?

Via www.cda.nl/afdelingennet (onder 'financiën') kunt u het aanvraagformulier gemakkelijk downloaden.

De afdeling Opmeer wist niet van het bestaan van de subsidieregeling maar werd erop gewezen door de verenigingsconsulent van Noord-Holland, Gré van den Berg. Penningmeester Agaath Hakvoort-Koopman van de afdeling Opmeer is enthousiast over de regeling. 'Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen willen we graag een ledenwerfcampagne houden, maar de middelen van onze relatief kleine afdeling zijn beperkt. Met de subsidieregeling kunnen we nu toch iets extra's doen zonder dat het ten koste gaat van onze campagnekas!'

Deze afdelingen en projecten gingen u al voor in 2009:

Afdeling Opmeer subsidie voor een ledenwerfactie, € 500,- subsidie;

Afdeling De Wolden subsidie voor de organisatie van een werkbezoek, € 500,- subsidie;

Afdeling Noordenveld subsidie voor campagne Europese Verkiezingen en ledenwerving, € 900,- subsidie;

Afdeling Coevorden subsidie voor de organisatie van een CDA-familiedag, € 1500,- subsidie.

Vacature Dagelijks Bestuur

De huidige tweede vicevoorzitter, Lianne Dekker, heeft laten weten in het najaar van 2009 te willen aftreden. Er zal dus voor vervanging moeten worden gezorgd. De tweede vicevoorzitter wordt bij schriftelijke stemming door het Partijcongres verkozen. Deze verkiezing staat op de agenda van het aanstaande Partijcongres, op 31 oktober 2009.

Oproep sollicitatie en voordracht

Het Partijbestuur roept alle leden die interesse hebben in het tweede vicevoorzitterschap op naar deze functie te solliciteren, en doet een beroep op de afdelingen om eventuele kandidaten voor deze functie voor te dragen aan het Partijbestuur. Voor meer informatie over de functie kunt u contact op nemen met mevr. H.A.M. Nauta-van Moorsel, Directeur CDA-bureau, 070-3424801. Sollicitaties en voordrachten kunnen worden gericht aan het Partijbestuur van het CDA, t.a.v. mevr. H.A.M. Nauta-van Moorsel, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag.

Profielchets

De tweede vicevoorzitter:

- is een betrokken christen-democraat, lid van het CDA, die bereid en in staat is bij te dragen aan een eigentijds, herkenbaar en professioneel bestuur van de partij;
- is uitstekend ingevoerd in de huidige nationale en internationale maatschappelijke en politieke ontwikkelingen;
- kent en heeft een brede ervaring binnen de partij(organisatie);
- beschikt over bestuurlijke ervaring;
- is bereid en in staat de portefeuille 'buitenland' te beheren;
- is in staat de partij te vertegenwoordigen in binnen- en buitenland;
- is in staat in voorkomende gevallen op te treden als vervanger van de partijvoorzitter;
- heeft een groot maatschappelijk netwerk;

- beschikt over voldoende tijd en kan daar op een flexibele wijze mee omgaan;
- beheerst minimaal twee moderne talen.

Gelet op de huidige samenstelling van het Dagelijks Bestuur gaat de voorkeur uit naar kandidaten uit de westelijke regio (Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht).

Procedure

Kandidaten kunnen tot 30 juni 2009 solliciteren of worden voorgedragen. Op 4 september 2009 zal het Partijbestuur een voordracht doen; de voordracht zal vervolgens ter kennis worden gebracht aan de afdelingen en openbaar gemaakt aan de leden. Vervolgens is er tot 17 oktober 2009 gelegenheid om tegenkandidaten voor te dragen. Tijdens het Partijcongres van 31 oktober 2009 zal de tweede vicevoorzitter bij schriftelijke stemming worden gekozen door de stemgerechtigde leden.

CDA Talent Academie 2009/2010

De CDA Talent Academie is de meest uitgebreide en diepgaande opleiding voor talentvolle (toekomstige) bestuurders en politici van het CDA. De CDA Talent Academie gaat een belangrijke schakel vormen in een traject van ondersteuning en ontwikkeling dat het CDA wil bieden aan haar talentvolle leden.

Doelgroep De CDA Talent Academie richt zich op CDA-leden met ambitie en talent die nu en op termijn een actieve rol binnen het CDA kunnen vervullen. Je beschikt over minimaal een HBO-werk- en denkniveau, verkregen door opleiding óf (levens)ervaring.

Inhoud en vorm De opleiding start met bijeenkomsten over het CDA-gedachtegoed, gevolgd door sessies waarin de toepassing van het gedachtegoed in de politiek centraal staat. De bijeenkomsten vormen een mengeling van hoorcolleges, interactieve werkcolleges, masterclasses, seminars en vaardigheidstrainingen. De opleiding start met het CDA Talent Academie-weekend (vrijdag/zaterdag) in september 2009. Naast

bijeenkomsten bestaat de opleiding uit literatuurstudies en opdrachten.

Locatie: Utrecht De pilot van de CDA Talent Academie, die dit jaar voor het eerst van start gaat, vindt in Utrecht plaats. Er is voor maximaal 30 deelnemers plaats. De CDA Talent Academie start in september 2009 en eindigt in juni 2010. De reguliere bijeenkomsten vinden op woensdagavond plaats.

Inschrijving Na ontvangst van het volledig ingevulde aanmeldingsformulier en je cv zullen wij op basis van een voorselectie en of voordracht potentiële deelnemers uitnodigen voor een persoonlijk intakegesprek waarin je je motivatie kunt toelichten. Er zal tevens besproken worden of je voldoet aan de criteria en of de CDA Talent Academie bij jouw leeren en ambitie aansluit.

Aanmeldingsformulier Je kunt je tot 1 juni 2009 aanmelden door het aanmeldingsformulier op onze website www.cda.nl/si in te vullen en te verzenden. Daarnaast verzoeken wij je om je cv en een digitale pasfoto te sturen naar

si@cda.nl. Via dit mailadres kun je ook een aanmeldingsformulier aanvragen.

Tijdsbesteding De CDA Talent Academie start dit jaar als een pilot en is daarvoor nog in ontwikkeling. We kunnen je daarom nog niet precies informeren over de exacte tijdsbesteding en studiebelasting. Ook zal het programma vanaf januari 2010, pas in het najaar (als de CDA Talent Academie dus al van start is gegaan) bekend worden. Onder voorbehoud bestaat het programma naast het startweekend in september (vrijdag en zaterdag), uit ongeveer 15 avondbijeenkomsten van 19.00 tot 21.30 uur en een aantal trainingdagen op zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur. Daarnaast zal literatuurstudie en het maken van opdrachten ongeveer 6 á 8 uur studiebelasting per week vergen.

Kosten De kosten van deelname aan de CDA Talent Academie bedragen € 795,- inclusief studiemateriaal en verblijfskosten.

Nieuwe CDJA- voorzitter

Op 22 en 23 mei vindt het voorjaarscongres van het CDJA plaats. Tijdens dit congres worden diverse nieuwe dagelijks bestuursleden gekozen. Harry van der Molen zal tijdens dit congres aftreden als voorzitter en het stokje overdragen aan de die dag te kiezen nieuwe voorzitter. Kandidaat voor het voorzitterschap is de 20-jarige Jeroen van Velzen.

Jeroen loopt al vele jaren rond bij het CDJA. Op 14-jarige leeftijd werd het uit Nootdorp afkomstige politiek talent lid van het CDJA. Hij was zowel actief bin-

nen de plaatselijke afdeling als op provinciaal en landelijk niveau. Momenteel is Jeroen voorzitter van het CDJA Zuid-Holland en tevens Algemeen Bestuurslid namens Zuid-Holland. Een doorgewinterde CDJA'er dus. Wat zijn ambities met de vereniging zijn? Jeroen: 'Ik vind het belangrijk dat het CDJA het CDA scherp houdt. Ook het mediabeleid en de bekendheid van het CDJA in grote steden krijgen wat mij betreft de komende twee jaar een frisse impuls. Daarnaast zijn er een aantal inhoudelijke thema's die ik

op de agenda zou willen zetten, namelijk onderwijs, Europa en economie.' Voor wie nu al kennis wil maken met Jeroen van Velzen, zij website is www.jeroenvanvelzen.nl

Oplossen knelpunten woningmarkt kwestie van lange adem

Op donderdag 16 april kwam de Stichtingsraad van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA bijeen voor een discussie over de woningmarkt.

Eind 2008 publiceerde het WI het rapport *Beweging op de woningmarkt*. Naar een woningmarkt die werkt. Evert Jan van Asselt, auteur van het rapport, concludeerde dat de woningmarkt op slot zit. Er wordt onvoldoende geluisterd naar de woonwensen van burgers en de politiek kijkt te veel met een inkomenspolitieke bril naar de woningmarkt. Hij pleitte voor huurdifferentiatie, een versoepeling van de grondmarkt en meer bouwen voor mensen. Dit sloot aan bij het betoog van Peter Verleg, voorzitter van SIR55 (Stichting Initiatieven Realisatie 55+Woningbouw) en de voorzitter van

de begeleidingscommissie van het WI-rapport over de woningmarkt. Verleg bepleitte om meer rekening te houden met de woonwensen van ouderen en ging in op de plannen voor een woonfonds. Zo'n fonds geeft de verkopers van een woning een soort verkoopgarantie in deze economisch turbulente tijden. Ook in de voordracht van Elco Brinkman, voorzitter Bouwend Nederland, stonden de consequenties van de economische crisis op de woningmarkt centraal. Brinkman maakt zich zorgen over de kopersstaking en had graag gezien dat het kabinet de Nationale Hypotheek Garantie in het kader van het crisispakket had opgehoogd. In zijn visie zijn stappen om de onevenwichtigheid op de woningmarkt op te heffen onontkoombaar. Hij noemde maatregelen

v.l.n.r. sprekers Stichtingsraad Verleg, Van Asselt, Brinkman en Veerman

die erop gericht moeten zijn om de doorstroming te bevorderen en overbelening van het eigen huis te voorkomen. Daarna vond een levendige discussie plaats met ruim 60 aanwezigen, waar de vele facetten van de woningmarkt de revue passeerden.

Het woningmarkt is te downloaden via de website www.cda.nl/wi en is in gedrukte vorm te bestellen bij het secretariaat van het WI ☎ 070-3424872 of wi@cda.nl

‘Christendemocraten over de kredietcrisis’

Op 16 maart is het boek *Christendemocraten over de kredietcrisis* aan de heer Van de Camp, lijsttrekker van het CDA voor de Europese verkiezingen, de heer Koedijk, decaan en hoogleraar financiële markten aan de Universiteit van Tilburg en aan de heer Dirken, algemeen directeur van de Rabobank Den Haag en omgeving overhandigd. Dit boekwerk vormt

de weerslag van lezingen zoals die eind 2008 zijn georganiseerd op vier locaties in het land. Tijdens iedere avond gaven telkens een politicus – waaronder minister president Balkenende – een vooraanstaande econoom en een ethicus hun visie en daarna vond een levendige discussie met de zaal plaats.

Mensen bleken zeer geïnteresseerd in vragen als: hoe heeft het zover kunnen komen, hoe gaan we het vertrouwen in de bancaire sector herstellen, wat zijn de gevolgen voor de reële economie en mijn positie en wat zijn lessen of beleidsaanbevelingen. De gebundelde lezingen, voorafgaand door een voorwoord door partijvoorzitter Van Heeswijk en inleiding door WI-directeur Gradus proberen, voor zover nu mogelijk, daarop een antwoord te geven.

De bundel wordt voorafgegaan door een analyse, waarin ook de morele aspecten van de kredietcrisis de nodige aandacht krijgen. Volgens vele auteurs is een morele herbronning noodzakelijk van met name de bancaire sector. Banken moeten weer teruggaan naar hun core business en zich meer gaan richten op het veilig beheren van spaargelden. Dit is ook noodzakelijk om het vertrouwen in de bancaire sector te herstellen. Ook in een WI-rapport over vertrouwen dat dit najaar verschijnt zal dit aspect de nodige aandacht krijgen. Tijdens de presentatie deden zowel lijsttrekker Van de Camp en WI-directeur Gradus een oproep om terughoudend te zijn met bonussen bij banken. De bundel is te downloaden via www.cda.nl/wi of te bestellen bij mevrouw S. Nieberg ☎ 070-3424872 of wi@cda.nl

‘Ik ga in Europa werken aan ...’

1. WIM VAN DE CAMP

‘... veiligheid, werkgelegenheid en uw inkomen.’

2. CORIEN WORTMANN-KOOL

‘... onze christendemocratische boodschap voor duurzame welvaart en werkgelegenheid.’

3. MARIA MARTENS

‘... een sterk CDA-geluid in het Europees Parlement. Ook wil ik graag Europa dichterbij de mensen brengen.’

4. ESTHER DE LANGE

‘... een groen Europa met oog voor het platteland en voldoende en gezond voedsel.’

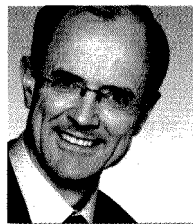
5. LAMBERT VAN NISTELROOIJ

‘... innovatie, het behoud van concurrentiekracht en het scheppen van banen.’

6. CORNELIS VISSER

‘... eenvoudige regels en regels die voor iedereen op een gelijke manier gelden. Voor alle werkgevers en werknemers in Europa.’

7. WINAND QUAEDEVLIEG

‘... goed beleid en goede wetgeving die burgers en ondernemers de ruimte geeft. Ook ga ik werken aan een nauwe betrokkenheid van Nederlandse burgers bij wat er in Brussel gebeurt, want Europa dat zijn wij zelf.’

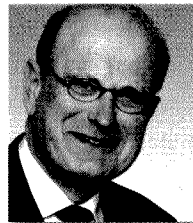
8. MICHIEL HOLTACKERS

‘... rechtvaardigheid, veiligheid en vrijheid.’

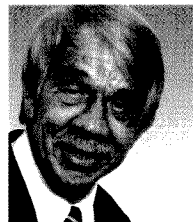
9. AGNES MULDER

‘... de vermindering van de regeldruk zodat het duidelijk wordt voor ondernemers wat je kunt met Europa.’

10. PETER CAMMAERT

‘... een directe band met de kiezer, aan een Europa dat duurzaam is en vooral ook veilig. Een Europa dat economisch stabiel is, maar ook economisch vernieuwend.’

11. MITO CROES

‘... een betere relatie tussen de Europese Unie en het hele koninkrijk, inclusief de Caribische rijkdelen.’

12. MICHIEL DIJKMAN

‘... lagere kosten voor mobiel bellen over de grenzen heen. Dat scholieren en studenten van alle niveaus stage moeten kunnen lopen binnen Europa. En aan betere grensoverschrijdende samenwerking en meer veiligheid.’

13. RENA NETJES
'... een krachtig Nederland middenin Europa.'

14. MARIELLA SMIDS
'... een veiliger Europa en een betere informatievoorziening voor burgers.'

15. PIER ANTUMA
'... energie en duurzaamheid.'

16. WIM KUIPER
'... met ambitie werken aan zekerheid.'

17. ANS VAN ZEELAND
'... alle vraagstukken die met volksgezondheid te maken hebben. Ik zal dat doen in betrokkenheid en in begrijpelijke taal voor de burgers.'

18. HESTHER JANSEN
'... een ondernemende mentaliteit waar mensen elkaar tegemoet treden op basis van vertrouwen.'

19. ARINE SEIJL
'... een betere belangenbehartiging voor jongeren.'

20. GREET SEINEN
'... een betrouwbaar federaal bestuur.'

21. JOMA KAAL
'...een versterking van de regio's en meer interregionale samenwerking.'

22. MARIANNE VAN HALL-DISCH
'... meer transparantie en meer democratie niet meer Brussel én Straatsburg, alleen Brussel.'

23. MIRJAM DEPONDT-OLIVIERS
'... een sterke economie'

24. ANDRE KOLODZIEJAK
'... welvaart voor u.'

25. RIA OOMEN-RUIJTEN
'... een sociaal geïntendeerde markteconomie waar mensen, mannen en vrouwen, jong en oud, werknemers en werkgevers, middenstand, boeren en tuinders een betere positie gaan krijgen.'

Kijk voor meer informatie over de kandidaten
en de Europese Verkiezingen op

[www.cda.nl/europa 2009](http://www.cda.nl/europa2009)

Europa heeft vrouwen nodig!...

Op de CDA-lijst voor de verkiezingen van het Europees Parlement staan maar liefst veertien vrouwen die zich met hart en ziel inzetten voor Europa. Een groot aantal van hen was aanwezig tijdens de ALV van het CDAV op 28 maart jl., waar ook de CDAV-visie op Europa aan bod kwam.

Wat wil het CDAV voor vrouwen in Europa?

1. 50/50 m/v in besturen. Gekozen vertegenwoordigingen en besturen dienen een gelijke verdeling tussen vrouwen en mannen te hebben, ook in Europa. Het CDAV wil tevens de benoeming van vrouwen in topfuncties in de EU bevorderen.

2. Gelijke behandeling. Het principe van gelijk loon voor gelijk werk en geen discriminatie van vrouwen moet gelden voor alle vrouwen in Europa. Omdat we zover nog niet zijn, ligt hier nog een belangrijke taak voor het CDAV samen met de EVP-Vrouwen.

3. Meer participatie van vrouwen op de arbeidsmarkt moet samengaan met een goede balans tussen werk en gezin. Het CDAV bekijkt elke voorstel van Europa voortdurend door die bril. De landen in Europa kunnen veel van elkaar leren om voorzieningen zoals ouderschapsverlof, bevallingen en zwangerschapsverlof en kinderopvang te verbeteren.

4. Voedselveiligheid. Het CDAV pleit voor strenge normen voor voedselkwaliteit o.a. met het oog op mogelijke risico's voor kinderen, ouderen en zwangere vrouwen. Niet alleen voor alles wat in Europa wordt geproduceerd, maar ook voor ingevoerde producten.

5. 'Levenslang leren' als onderwijsstrategie in Europa. In deze veranderende maatschappij moet constant worden bijgeleerd. Vrouwen en meisjes moeten voldoende onderwijs en trainingsmogelijkheden hebben om hun gelijke kansen te bieden op een beroepsloopbaan.

6. Betere samenwerking op het gebied van gezondheidszorg. Europese landen kunnen samen oplossingen vinden voor gemeenschappelijke problemen. Dat geldt voor het bestrijden van aandoeningen zoals kanker, maar ook voor gezondheidsrisico's als zwaarlijvigheid.

7. Handel in, misbruik van en geweld tegen vrouwen tegengaan. Er zijn in Europa nog steeds veel vrouwen en meisjes slachtoffer van huiselijk geweld of seksuele mishandeling, van mensenhandel en gedwongen prostitutie, van intimidatie en onderdrukking en van schendingen van hun recht op vrijheid, waardigheid en veiligheid. Daartegen moet worden opgetreden.

Kies donderdag 4 juni CDA en stem op een vrouw!

Meer hierover is te lezen in de speciale Europese verkiezingsfolder van het CDAV, o.a. verkrijgbaar via beleidsmedewerker Liesbeth van Heest

✉ vanheest.cdav@cda.nl

Agenda CDAV

24 juni Bijeenkomst CDAV Regiegroep buitenland

locatie: partijbureau in Den Haag

aanmelden en meer informatie: Jeanette Wolters

✉ jeanette.wolters@xs4all.nl

18 september Netwerkbijeenkomst CDAV

provincie Utrecht locatie: Lopik aanmelden en meer

informatie: Loes Dekkers ✉ loesdekkers@planet.nl

10 oktober ALV CDAV-Brabant

aanmelden en meer informatie: José Mureau

✉ josemureau@casema.nl

12 oktober Najaarsbijeenkomst CDAV provincie Utrecht

aanmelden en meer informatie: Loes Dekkers

✉ loesdekkers@planet.nl

Aanmelden Agenda CDAV-activiteiten kan via Liesbeth van Heest vanheest.cdav@cda.nl

Nieuw gezicht op het partijbureau

Liesbeth van Heest

✉ vanheest.cdav@cda.nl

☎ 070-3424857

Woonplaats Amsterdam

Studie politicologie

te Leiden

Geïnspireerd door

Aletta Jacobs

‘Sinds 15 april ben ik beleidsmedewerker CDAV, een nieuwe uitdaging waar ik mijzelf vol energie en enthousiasme in wil storten. Na een intensief beleidsweekend waarbij het onderwerp “emancipatie” in allerlei vormen aan de orde is gekomen, wil ik als aanspreekpunt voor het CDAV op het Partijbureau graag bijdragen aan het realiseren van CDAV-doelstellingen. Voor vragen over het beleid van het CDAV, lidmaatschap en voor coördinatie van andere CDAV gerelateerde zaken ben ik te bereiken op het Partijbureau.’

Nieuws van het landelijk CDAV-bestuur

Tijdens de CDAV Ledendag op 28 maart jl. in Zeist kondigde Rianne Donders haar vertrek aan als voorzitter van het CDAV. Zij verwoordde dit als volgt: ‘Door nieuwe taken in mijn werk, kom ik gewoon tijd te kort om te doen wat het CDAV in het komende jaar moet doen. Er zijn veel ambities, en dat is goed. Er is nog veel te doen. Ik krijg dat eenvoudigweg niet gecombineerd in de komende periode. Het CDAV is daarmee niet gediend.’

Tijdens deze bijeenkomst werd, onder dankzegging, ook afscheid genomen van Lucy Spee-Roupe van der Voort, die zich vier jaar heeft ingezet voor het CDAV als bestuurslid en penningmeester. Arinda Callewaert werd herbenaemd voor een nieuwe termijn van vier jaar. Patricia Assmann, Mirjam Maasdam, Elma Petter en Corine

Toussaint zijn van harte welkom geheten als nieuwe bestuursleden en bij acclamatie benoemd voor een termijn van vier jaar. Het bestuur bestaat nu uit negen bestuursleden. Conform de CDAV-statuten is vicevoorzitter Gerda Kempen waarnemend voorzitter totdat er een nieuwe voorzitter is gekozen (zie vacature verderop).

Het bestuursweekend op 17 en 18 april jl. was een goede start voor het bestuur in de nieuwe samenstelling. Bestuursleden leerden elkaar kennen en er was volop ruimte om persoonlijke ambities voor de komende jaren te delen, afspraken te maken en krachten te bundelen. Discussies over de CDAV-ambities heeft de bouwstenen geleverd om in de komende weken het

kader te schetsen voor een toekomstgericht beleidsplan met het meerjaren werk- en activiteitenplan (2009-2011). Deze en andere zaken kregen een vervolgdiscussie op zaterdag 18 april in het overleg met de provinciale CDAV-vertegenwoordigers. Het samen in alle rust de tijd nemen voor discussies, ook over heikele onderwerpen, kenmerkte deze bijeenkomst. Alle aanwezigen zagen, hoorden en voelden dat er veel plannen en ideeën zijn. Er is werk aan de winkel, dat moge duidelijk zijn. Maar met een constructieve aanpak in goede harmonie, een open communicatie en respect voor elkaar en de partij is het bestuur ervan overtuigd dat het CDAV met volle kracht vooruit kan gaan.

••••• Het CDAV zoekt een landelijke voorzitter

••••• Het CDA-Vrouwenberaad zoekt een landelijke voorzitter, die thuis is in Den Haag en minimaal vier jaar op een enthousiaste en inspirerende wijze leiding kan geven aan de CDAV-organisatie met ruim 4000 leden.

••••• Wat houdt de functie in?

••••• De voorzitter is onderdeel van een enthousiast landelijk bestuur dat leiding geeft aan de CDAV-organisatie, die bestaat uit een actief provinciaal netwerk en circa 200 regionale en lokale afdelingen. Naast de maandelijkse bestuursvergaderingen en veel onderling overleg tussen de bestuursleden, zijn er regelmatig ontmoetingen met de achterban van het CDAV. Als boegbeeld van het CDAV is de voorzitter actief bezig het emancipatieproces in het CDA en daarbuiten te versnellen en te verbreden. Dat gebeurt ondermeer door zichtbaar te zijn in publieke debatten en op bijeenkomsten door het hele land. De voorzitter vertegenwoordigt tevens het CDAV in het partijbestuur van het CDA. De functie vraagt een flexibele beschikbaarheid van gemiddeld 12 uur per week. De nieuwe voorzitter gaat een commitment aan voor minimaal een termijn van vier jaar.

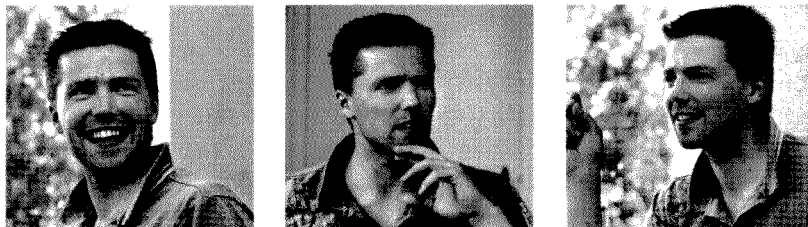
••••• Wat heeft de ideale kandidaat in huis?

••••• Vanzelfsprekend heeft de voorzitter van het CDAV een brede belangstelling, grote politieke interesse en bestuurlijke ervaring. Als persoon is zij toegankelijk en heeft een enthousiasmerende stijl van leidinggeven. Haar vlotte en duidelijke manier van communiceren zorgen ervoor dat de CDAV-visie duidelijk en helder voor het voetlicht wordt gebracht. Daarnaast is een gezonde dosis humor en relativeringsvermogen een must om deze vrijwillige functie met veel plezier uit te oefenen.

••••• Kijk voor een uitgebreide vacatureomschrijving op www.cda.nl/vacatures

••••• Het CDAV nodigt geïnteresseerde vrouwen uit hun belangstelling voor deze functie kenbaar te maken. Nadrukkelijk zijn ook kandidaten vanuit provinciale of regionale CDAV-besturen of overlegorganen van harte uitgenodigd te reageren. Stuur uw sollicitatie vergezeld van een actueel CV en een korte visie op de hedendaagse emancipatie per e-mail naar Hester Maij,

••••• hestermaj@planet.nl Voor meer informatie over deze functie kunt u ook telefonisch contact met haar opnemen op ☎ 074-3767041. De termijn sluit de op 1 juni 2009. Gesprekken met de selectiecommissie vinden plaats op 16 juni 2009.

ROB KLEINLANGEVELSLOO

De boer als ondernemer

Raalte. Een zonnige maandagmiddag. Aan de keukentafel bij boer Rob Kleinlangevelsloo. Langs het pad naar de boerderij grazen grote, zwarte waterbuffels. In de wei ligt een kalfje dat zaterdag geboren is.

Tekst **Marjolijn van der Stel** Fotografie **Dirk Hol**

Kleinlangevelsloo vertelt: 'Tot 2003 hadden mijn ouders een melkveebedrijf. Door gezondheidsomstandigheden werden ze gedwongen om te stoppen. Omdat ik zelf ook graag het boerenbedrijf in wilde, hebben we gezocht naar een nieuwe uitdaging.' Zijn ouders runnen een paardenpension waar mensen uit de omgeving hun paard kunnen stallen. Samen met zijn vader fokt hij jongvee op. 'Het vrouwelijke jongvee wordt bij ons geïnsemineerd, op twee-jarige leeftijd gaan ze naar een andere boer om daar haar hun kalf te krijgen. De koe blijft daar voor de melkproductie en het kalf komt na een week of acht bij ons terug om groot te worden.'

En natuurlijk de waterbuffels. Het zijn er nu nog zo'n twintig. Maar in de toekomst hoopt Kleinlangevelsloo uit te breiden. 'Dan ga ik ze melken. Van waterbuffelmelk kun je mozzarella maken.' Geen *mozzarella di bufala campana*, maar *mozzarella di bufala overijselli*.

Wat speelt er allemaal in de agrarische sector op dit moment?

'Je ziet veel schaalvergroting. Boeren willen een groter bedrijf, want dat brengt op termijn lagere kosten met zich mee. Maar de vraag naar producten groeit niet zozeer in Europa, maar vooral in Niet-westerse landen, die minder welvaart kennen.

We willen graag produceren voor de wereldmarkt. Terwijl de prijzen op die markt lager liggen dan de prijzen in Nederland. Tegelijkertijd zijn de overheadkosten in Nederland een stuk hoger. Nederland is de beste plek ter wereld om melk te produceren: goed klimaat, goede grond.

Maar er is beperkte ruimte en die heeft wel een prijs. Zelf kijk ik liever naar wat ik kan doen met de grond die ik heb. Ik kies ervoor om m'n eigen grondstoffen te produceren, anderen halen dan van derden. Bovendien, niet iedereen kan uitbreiden. Dat gaat op termijn ten koste van anderen. Schaalvergroting is een eindeloos proces.'

Wat heeft de Nederlandse landbouwsector te danken dankzij de Europese Unie? En, wat betekent dat concreet voor jou?

'Omdat we een exportland zijn, is het goed dat we bij de Europese Unie horen. Maar het heeft ook een keerzijde. Veel boeren zijn te afhankelijk geworden van de landbouwsubsidies. Voor veel boeren zijn de subsidie een vast onderdeel van hun inkomen. Met deze subsidie gaan ze vervolgens uitbreiden. Als de landbouwsubsidies in 2013 herzien worden, kunnen ze in de problemen komen. Ik zie het stoppen van de subsidie als een kans. Een kans voor goed ondernemerschap. Minister Verburg, en hiervoor minister Veerman, moeten boeren hiervan bewust maken. Ik vind dat ze dat goed doen of gedaan hebben.'

Stel, je mocht één Europese regel per direct afschaffen. Welke zou dat zijn?

'Natura 2000. We zijn maar een klein land. Iedereen wil wat en dat gaat vaak ten koste van de natuur. Er is een enorme complexiteit tussen het ondernemer zijn en het landschap beheren. Het is goed dat we natuur willen behouden, maar de verjuridisering in wet- en regelgeving die ontstaat door

'Geen mozzarella di bufala campana, maar mozzarella di bufala overijsseli.'

Natura 2000 maakt het lastig. Een boer in een Natura 2000-gebied die één extra koe wil aanschaffen, mag dat vaak niet wegens milieu-normen. Een boer een paar kilometer verderop die niet rond een Natura 2000-gebied zit, mag die koe wel aanschaffen. Dat is oneerlijk. De regels moeten voor iedereen hetzelfde zijn. Of dat nou een Natura 2000-gebied is of niet.'

Als er geen EU-subsidies zouden zijn, wat zou dat betekenen voor de boeren in Nederland?

'Een aantal sectoren ontvang veel inkomenssteun uit Brussel. Als voorbeeld kunnen melkveehouders worden genoemd. We moeten ons realiseren dat we in Nederland niet alle melk voor de wereld kunnen produceren. Je bent als boer ook een ondernemer. Als het slecht gaat, moet je niet bij de minister aankloppen om extra geld. Andere ondernemers, ook die in de agrarische sector, doen dat ook niet.

Iedere boer, iedere ondernemer, moet zelf een keuze maken. Wel of niet uitbreiden. De een vindt het een kick om 250 koeien te melken de ander niet. Maar de boer moet niet bij de overheid gaan klagen dat de melkprijs daalt. Hij creëert zelf het aanbod. Ik maak de keuze om niet heel groot te worden. Een bedrijf met 70 koeien kan ook een inkomen opleveren.

Ik vind wel dat het Europese geld bij de agrarische sector moet blijven. Het moet dan gaan naar dingen waar de maatschappij om vraagt. Bijvoorbeeld het beheer van het landschap. Als ik de bomen langs de weg die op mijn land staan wil snoeien heeft de samenleving daar belang bij. Maar er is niemand die daarvoor gaat betalen. Dat moet de overheid dan doen.' ■

Het GLB van de EU.....

..... Het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) van de EU omvat twee grote luiken; enerzijds moet het concurrentievermogen van Europese landbouwers worden ondersteund en anderzijds moet de ontwikkeling van het platteland, met name van probleemgebieden, worden gestimuleerd. Dit heeft tot een wijziging van de financieringsvoorwaarden voor de landbouwers geleid; er wordt meer en meer nadruk gelegd op het respect voor het milieu en op de kwaliteit van de producten en niet langer op de geproduceerde hoeveelheden. Bovendien voert de Europese Unie haar inspanningen voor de ontwikkeling van het platteland op door van één enkel financieringsinstrument gebruik te maken voor de ontwikkeling van de land- en bosbouw en van alle activiteiten ten behoeve van het platteland. Verder spelen systemen voor controle en toezicht een centrale rol in het beheer van deze maatregelen en wordt erover gewaakt dat de transacties een regelmatig verloop kennen en dat de landbouwsector in de Unie zich verder ontwikkelt.

Federatie of

**De Eerste Kamerleden
René van der Linden en
Alfons Dölle over Europa,
vetorechten en de vraag
of Europa een federatie of
een confederatie moet zijn.**

Tekst **Marjolijn van der Stel**
Fotografie **Dirk Hol**

**Wat heeft de
Europese Unie
ons gebracht?**

VAN DER LINDEN 'Het beste dat de Europese Unie ons gebracht heeft is vrede, welvaart en stabiliteit. We hebben nog nooit zo'n lange periode zonder oorlog gekend. Er is een aantal belangrijke momenten in de geschiedenis van de EU. Allereerst het begin van de samenwerking in 1949. Europese leiders zeiden tegen elkaar "nooit meer oorlog". De basisvoorwaarden daarvoor waren en zijn democratie, rechtsstaat, mensenrechten, sociale cohesie en culturele pluriformiteit. Die hebben nog steeds een volle geldingskracht. In 1957 is de Europese Economische Gemeenschap opgericht. Zes landen besloten dat ze met elkaar gingen samenwerken op het gebied van kolen en staal, landbouw en handel. Andere landen wilden niet meedoen. Maar de geschiedenis heeft uitgewezen dat dit allemaal spijtoptanten zijn geworden. Nu nog willen nieuwe landen meedoen aan dit: succesverhaal.

En dan 1989. De heling van Europa, een belangrijk moment – misschien wel het belangrijkste voor onze generatie – in de geschiedenis. Landen spraken met elkaar af dat er geen nieuwe scheidslijnen in Europa mocht

ten ontstaan. Dit proces is succesvol afgerond met de toetreding van de nieuwe lidstaten. We staan nu voor nieuwe uitdagingen die een gemeenschappelijke aanpak vergen: klimaat, veiligheid, energie, voedsel en armoedebestrijding. Dat kan niet effectief met behoud van vetorechten.'

DÖLLE 'Ik ben het ermee eens dat de EU belangrijk is geweest voor de vrede en welvaart. De actuele verdienste van de Unie is dat sommige problemen vragen om de EU, bijvoorbeeld het klimaat.

Maar er zijn ook bezwaren. Voor de toekomst van de EU zijn er hoe je het ook wendt of keert in laatste instantie twee opties. Een federaal Europa of een confederaal Europa. In het eerste geval, een federatie zoals de VS, krijgt de EU steeds meer bevoegdheden. En, het is geen kwade opzet, maar de EU eigent zich wel degelijk steeds meer bevoegdheden toe. Het Hof speelt daarbij een wezenlijke aanjagende rol. Ik pleit daarom voor een confederaal Europa. Het uitgangspunt blijft dan het historisch verband van staten. Nederland doet al sinds 1581 eerst als confederale republiek later constitutionele monarchie mee in de geschiedenis. Dat moeten we niet zomaar overboord zetten. Individuele landen moeten alleen bevoegdheden overdragen als dat niet anders kan. Dat kan overigens ook voor een beperkte tijd als dat nodig is.

Hoe kan het dat veel burgers toch zo kritisch zijn over zo'n succesverhaal?

DÖLLE 'Inderdaad, veel burgers zijn buitengewoon kritisch over Europa. Niet alleen in Nederland, dat zagen we met de referenda in Frankrijk en Ierland. Je ziet wel dat de EU een be-

confederatie?

tere aansluiting heeft bij de rijkere groepen in de samenleving. Vanuit de elite ontstaat dan de neiging om de anderen, de tegenstanders, egoïsten te noemen, mensen die het niet snappen. Maar veel mensen hebben bezwaren tegen de ondoorzichtige besluitvorming in Europa. Er ontstaat een gevoel dat Europa vaag maar onontkoombaar is. Dat besluitvorming niet langer op het niveau van de 16 miljoen maar ergens op een ver weg podium dat vele honderden miljoenen vertegenwoordigt. De vraag is: waar gaat Europa over. Dat is moeilijk om te zeggen, want het gaat niet over a, b, c en d in de ogen van de meeste mensen. De angst voor waar het eindigt, is een verklaring voor de vervreemding.'

'De vraag is: waar gaat Europa over'

VAN DER LINDEN 'Ik ben het met je eens dat Europa niet moet doorschieten op details. In het onbehagen over de EU spelen nationale politici echter ook een rol. Zij kiezen vaak voor electoraal gewin. Bij het debat over de grondwet ging het ook vooral over nationale thema's. Er werd gezegd "Europa kost veel geld". Door dat te zeggen creëer je een verkeerd beeld, Europa levert ons namelijk veel meer op. Het is de enige weg vooruit. Er zijn te weinig nationale politici met kennis van en engagement voor Europa.'

De kritiek op de EU moeten we tegelijkertijd niet bagatelliseren. Als er wordt gesproken over onnodig ingewikkelde regelgeving hebben de lid-

staten meer boter op hun hoofd dan de EU. Er ontstaat namelijk geen enkele Europese wet zonder instemming van de lidstaten. Wat betreft de vraag waar het ophoudt met Europa, dat is moeilijk te voorspellen. Ik vind dat we niets in beton moeten gieten, want de wereld verandert steeds.'

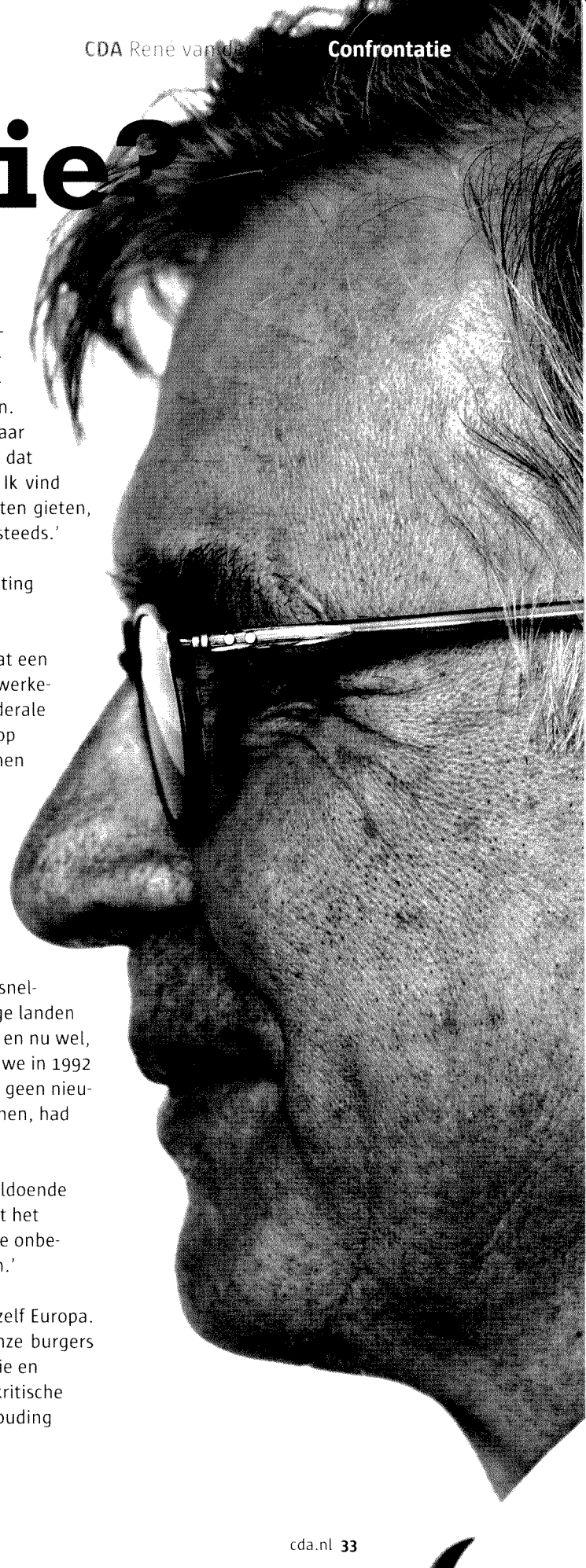
DÖLLE 'Dan neig jij dus richting federalisme.'

VAN DER LINDEN 'Ik vind dat een kunstmatige discussie. De werkelijkheid laat zien dat we federale elementen hebben en dat op een groeiend aantal terreinen de noodzaak van een communautair optreden zich opdringt. Met een intergouvernementele aanpak komen we er niet.'

De rest van de wereld wacht niet op ons. Je ziet bovendien dat er rond de euro een Europa van twee snelheden is ontstaan. Sommige landen wilden eerst niet meedoen en nu wel, denk aan Denemarken. Als we in 1992 hadden gezegd dat er later geen nieuwe landen bij mochten komen, had dat nu niet gekund.'

DÖLLE 'Toch moeten we voldoende kritisch blijven, anders leidt het tot een federaal Europa. Die onbestemdheid irriteert mensen.'

VAN DER LINDEN 'Wij zijn zelf Europa. Het moet dus altijd om onze burgers te doen zijn. Dat vraagt visie en een missie, maar ook een kritische beschouwing over de verhouding Europa, lidstaat, regio.' ■

Frank Visser

‘Een volle rugzak’

Frank Visser (22), geboren in Bangkok, getogen in Friesland is sinds 2004 lid van het CDJA, waarvoor hij momenteel Algemeen Bestuurslid is. Tijdens zijn studie Bestuurskunde verbleef Frank een half jaar als Erasmus-student in Finland. Blij is hij en dankbaar, dat hij die kans kreeg, want hij heeft er veel van geleerd.

Tekst **Caroline Tax** Fotografie **Dirk Hol**

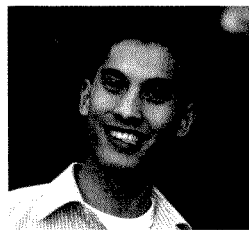
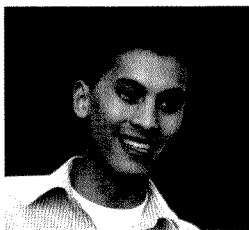
FRANK VISSER ‘Het was in één woord geweldig om de kans te hebben om een tijdje in het buitenland te studeren. Je doet als Erasmus-student niet alleen vakinhoudelijke kennis op, je leert vooral veel van de cultuur van het land waar je verblijft, en daarnaast ook het oplossen van eventuele problemen in een onbekende omgeving. Ontdekken dat het in andere landen soms anders gaat, en daarmee om leren gaan en dit tegelijkertijd te accepteren en te respecteren, is heel waardevol. Ik heb veel geleerd over manieren van werken, interpreteren en oplossen van problemen door vele studenten uit veel verschillende Europese landen.’

Waarom het belangrijk is om een gedeelte van je studie in een ander EU land te volgen?

FRANK VISSER ‘Studenten moeten mobiel zijn, oog hebben voor wat zich afspeelt in een steeds meer internationaliserende wereld. Wij – jonge mensen – zijn de bestuurders van morgen. En om ervoor te zorgen dat de bestuurders van de toekomst het goed doen, moeten ze een zo vol mogelijke “rugzak” meekrijgen. Die bagage is onontbeerlijk, vind ik.’

FRANK VISSER

Student

Onontbeerlijk, dat zijn zware woorden.

Waarom is internationale ervaring zo belangrijk voor de huidige generatie jongeren?

FRANK VISSER 'We leven in een globaliserende wereld. Relatief wordt de wereld steeds kleiner. Dat danken we aan media als telefoon, internet, e-mail, maar ook aan de enorme mogelijkheden om je in mum van tijd van A naar B te verplaatsen. Wie wil zit met een paar uur in China. Onze maatschappij en economie zijn steeds meer afgestemd op die snelheid en internationalisering. Je ziet dat de Europese Unie voor de economische positie van de verschillende EU-landen van groot belang is. De samenwerking tussen de verschillende lidstaten is niet meer weg te denken. Wie als Europeaan een plaatsje in deze globaliserende wereld in wil nemen moet gewoon weten en ervaren hebben wat Europa is. En ook wat het niet is. Je moet aan leren voelen waar de overeenkomsten tussen de lidstaten liggen, wat wij als Europeanen delen. Maar tegelijk moet je ook leren dat ieder land een eigen land is, met eigen gewoonten, een eigen taal, eigen omgangsvormen zelfs.'

Heb je dat geleerd?

FRANK VISSER 'Ja. Ik heb gezien dat Finland anders is dan Nederland, en dat er ook veel zaken zijn die we delen. Ik geloof niet dat het perse nodig is om van iedere aparte EU lidstaat exact te weten waar de verschil- en overeenkomsten liggen, maar ik geloof wel dat het bewustzijn hiervan iets heel belangrijks is voor de huidige jongeren-generatie. En dat is nu precies wat je leert, wanneer je een tijdje in het buitenland studeert.'

Heb je alleen gestudeerd in Finland?

FRANK VISSER 'Naast het studeren was er gelegenheid om te reizen. Zo ben ik ondermeer naar de Baltische landen en Zweden geweest voor korte vakanties. Een georganiseerd seminar vanuit de universiteit bracht me in Sint Petersburg en een studie- en kennisuitwisseling op het gebied van internationale handel en economie deed me in het vliegtuig naar Beijing stappen. Ik heb kansen gekregen om veel te reizen en te ontdekken.' Lachend voegt hij toe: 'Denk nu niet dat deelnemen aan een Erasmusprogramma een goed

excuus is voor studenten om een paar maanden de toerist uit te hangen en af en toe college volgen. Als Erasmus-student heb je volop mogelijkheden om culturele en ontspannende activiteiten te ondernemen, maar uiteraard zul je zeker een aantal studiepunten (ECTS) moeten behalen. Deze worden door je onderwijsinstelling in Nederland erkend en omzet naar je studie in Nederland.'

Zijn uitwisseling naar de Haaga-Helia University in Helsinki zag Frank als 'een geweldige kans om zijn eigen 'rugzak' verder te vullen.' Zijn de mogelijkheden om te studeren in een ander EU-land al helemaal op en top?

FRANK VISSER 'Een buitenlandverblijf zou veel meer gestimuleerd kunnen worden. Ik heb de indruk dat er bij onderwijsinstellingen nog te vaak een soort angst heerst om studenten naar het buitenland te laten gaan: vakken die niet exact aansluiten, vragen over niveaoverschillen etc. Dat is niet nodig. Een uitwisseling is een ontzettend leerzame ervaring, niet alleen vakinhoudelijk.'

Wat zou er praktisch gezien voor studenten kunnen verbeteren?

FRANK VISSER 'Een eenduidige titulatuur, waarmee je verwarring over het niveau zowel onder studenten als onder onderwijsinstellingen en potentiële werkgevers weg kunt nemen zou een enorme vooruitgang zijn. En wat ook absoluut een punt van aandacht is... roamingkosten. Als we willen werken aan meer mogelijkheden binnen Europa, zowel op het gebied van uitwisseling van studenten als op economisch vlak of welk ander terrein dan ook, kan het toch niet zo zijn dat belkosten de pan uitrijzen, wanneer je een stap over de nationale grens zet. Bellen binnen de EU is te duur en moet worden aangepakt. Momenteel is bellen van Maastricht naar Leeuwarden goedkoper dan van Maastricht naar Aken. Gelukkig heeft de jongerenkandidaat voor de Europese Verkiezingen, Michiel Dijkman, dit op de agenda weten te zetten en ik heb er alle vertrouwen in dat wanneer hij in het Europees Parlement komt, hij van dit belangrijke obstakel werk gaat maken.' ■

Tweegesprek in... Den Haag

Tekst **Wopke Hoekstra** en **Eelco Ockers** Fotografie **Dirk Hol**

Twee Hagenaars treffen elkaar op een zonnige maandagmiddag in de Tweede Kamer op de kamer van Wim van de Camp. Hij gaat in gesprek met Joke Leidekker, al vele jaren de steun en toeverlaat van de CDA-fractie in Den Haag als fractieassistent.

Personalia

LEIDEKKER 'Geboren op 25 september 1948 in Den Haag, getrouwd, gereformeerd met een Evangelische inslag.'

VAN DE CAMP 'Geboren op 27 juli 1953 in Oss, samenwonend, rooms-katholiek.'

Jullie geven beiden aan zeer gecharmeerd te zijn van Den Haag. Wat vinden jullie het mooiste aan de stad?

LEIDEKKER 'Den Haag is schitterende stad. Daarnaast heeft het een prachtige combinatie van de deftigheid – bijvoorbeeld het Lange Voorhout – en allerlei gewone volkswijken, zoals Mariahoeve waar ik zelf woon. Daarnaast vind ik in de duinen fietsen en wandelen fantastisch.'

VAN DE CAMP 'Het groene van de stad trekt mij enorm aan. Ik woon in het Statenkwartier, praktisch in de tuin van het Catshuis. Als mijn familie op bezoek komt zijn ze altijd verbaasd hoe groen het hier is, het is hier groener dan in Brabant. Het mooiste plekje van Den Haag vind ik de Scheveningseweg, ook daar is het oogverblindend groen.'

Wat vinden jullie het mooiste aan het CDA?

LEIDEKKER 'Het feit dat het CDA altijd voor de rechten van de burger is opgekomen.'

VAN DE CAMP 'De gereformeerden! Eerlijk waar, de verschillende christelijke stromingen binnen het CDA vind ik een van de meest waardevolle elementen van onze partij. Daarnaast is het CDA echt een holistische partij. Daarmee bedoel ik dat we voor alle stromingen van de samenleving het beste willen, en voor hen opkomen.'

Wat zijn jullie passies?

VAN DE CAMP 'Bij mij is het P&M: politiek en motorrijden. Voor de rest blijft er niet veel tijd over.'

LEIDEKKER 'Ik houd erg van lezen en ik ben erg nieuwsgierig naar van alles. Ik wil van alles om mij heen wat weten en ben daardoor altijd erg druk.'

Wat is jullie favoriete boek?

LEIDEKKER 'Gloed van Sandor Marai vond ik schitterend, dat heeft grote indruk op me gemaakt.'

VAN DE CAMP 'Het laatste boek dat ik heb gelezen is *Nachttrein naar Lissabon*, ik vond dat een prachtig boek. Daarnaast ben ik een groot liefhebber van het werk van W.F. Hermans. Met name *Ik heb altijd gelijk* vond ik schitterend, en erg herkenbaar. Dat gaat over een eigenwijze katholieke jongen, en toen ik een jaar of zeventien was voelde ik mij daar erg mee verbonden.'

Laten we – in het licht van Wims nieuwe rol – inzoomen op Europa. Wie zien jullie als grootste Europeaan?

VAN DE CAMP 'Ik zou zeggen Schuman. Wij hebben nu al 64 jaar vrede, nog nooit is er zo een lange aaneengesloten periode van vrede in Europa geweest. In deze tijd van economische crisis vergeten wij dat nog wel eens, maar Europa heeft hier een grote rol in gespeeld. Schuman en Monet hebben aan de basis hiervan gestaan.'

LEIDEKKER 'Dan denk ik aan Sicco Mansholt. Hij heeft veel baanbrekend werk gedaan voor Europa. Ik begrijp dat ik mij nu wel op glad ijs begeef door iemand van een andere partij te noemen. Aan de andere kant heb ik gewoon veel respect voor mensen die veel goeds hebben gedaan en dat stijgt toch boven de partijen uit.'

Wat is volgens jullie de grootste uitdaging voor Europa?

LEIDEKKER 'Om mensen aan de kant van Europa te krijgen en niet op het negatieve te focussen. Daarnaast om dingen aan te pakken die moeilijk en omstrede zijn voor ons allemaal. Kortom: zaken die echt belangrijk zijn voor de burger.'

VAN DE CAMP 'Daar kan ik duidelijk in zijn: er zijn natuurlijk ontzettend veel zaken waar we aan moeten werken, maar het allerbelangrijkste is het oplossen van de economische crisis. Dat moet absoluut in samenwerking met Europa, hierin kunnen wij niet zonder elkaar. De Europese Unie is begonnen als economische samenwerking. Daarin zijn wij erg succesvol geweest, en ook daar moeten wij nu ook op focussen. Ik kan nu wel heel dure verhalen houden over andere dingen die ook belangrijk zijn, zoals bijvoorbeeld klimaatverandering, maar in een periode als deze, waarin mensen hun baan verliezen, gaat het in de eerste plaats om het weer aan de praat krijgen van de economie.'

Hebben jullie de indruk dat de mensen in Nederland voldoende op de hoogte zijn van de resultaten van Europa?

VAN DE CAMP 'Nee, en dat ligt ook aan de politici. Wij moeten meer communiceren met onze achterban. Ik laat mij dan ook zeker niet opsluiten in Brussel. Ik houd een kantoor in Den Haag aan en ga elke vrijdag "spreekuur" houden voor de Nederlandse kiezers om zo op de hoogte te blijven wat er hier leeft. Natuurlijk moet ik ook veel in Brussel zijn; het wordt daarom de kunst om het evenwicht te vinden tussen die twee.'

Moet Turkije lid worden van de EU?

LEIDEKKER [twijfelend] 'Ik denk nog even niet. Naar mijn mening staan ze qua democratie en staatsstelsel nog te ver van ons af. En als je leest dat zij steeds opnieuw niet voldoen aan hun "Europese huiswerk", dan vraag ik mij af: hoe graag wil je dan?'

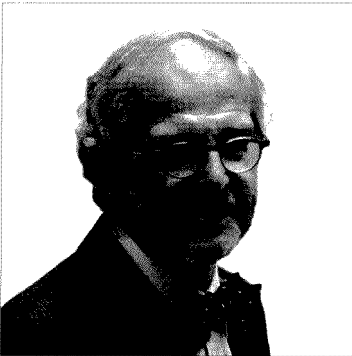
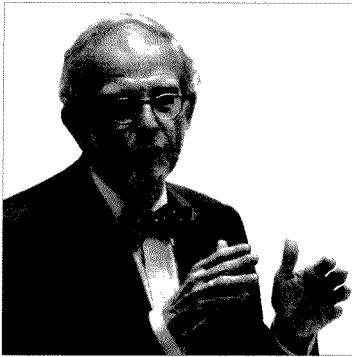
VAN DE CAMP 'Ik kan mij wel vinden in het antwoord van Joke. Ik vraag mij ook af hoeveel waarde zij hechten aan het lidmaatschap. Er zit nu een krachtige regering en een krachtige premier. Ik zou daarom wel wat meer daden van hun kant willen zien. Europa heeft naar mijn mening zijn uiterste best gedaan, en nu moet Turkije het maar gaan laten zien. Tegelijkertijd zou het jammer zijn als zij hun blik blijvend naar Iran richten. Dat is natuurlijk wel een zorg.'

Wat verwachten jullie van het CDA de komende verkiezingen?

VAN DE CAMP 'Ik hoop op de huidige zeven zetels plus een. Dat maakt acht, en dat zou een uitstekende uitkomst zijn. Dat komt neer op ongeveer 25 procent van de stemmen.'

LEIDEKKER 'Tien zetels! Dit betekent een winst van drie zetels, al is de wens hier de vader van de gedachte.' ■

Wie zijn het CDA? Wat beweegt ons en bindt ons? Wopke Hoekstra en Eelco Ockers trekken er op uit om twee leden te ontmoeten in hun woonplaats. De één prominent aanwezig in de politieke arena als minister of staatssecretaris, de ander 'gewoon' lid van onze partij.

JAN SCHINKELSHOEK
Tweede Kamerlid

Bijna Nee...

Het wordt tijd voor een bekentenis.

Een paar jaar geleden, in 2005, heb ik op het punt gestaan om bij het referendum over de Europese Grondwet tégen te stemmen.

Ja, de verleiding van het Nee was voor mij heel erg groot. Niet omdat ik de spookverhalen van de tegenstanders geloofde, laat staan die karikaturen. Maar bij mij begon dat 'Europa' te wringen.

De Europese eenwording bereikt geleidelijk z'n grenzen. Wat de eerste jaren na de oorlog een succesvol experiment was, is stapje voor stapje wel heel ver doorgeschoten. De Europese Grondwet deed er formeel niks aan toe of af. Maar het was, misschien wel ondanks zichzelf, een symbool geworden van het Europa-dat-steeds-hoger-grijpt.

En die Grondwet vond ik een onding. Er stond niet zo veel gekkigheid in, in elk geval niet zo veel als tegenstanders beweerden. Maar een basisverdrag van meer dan vierhonderd artikelen deugt natuurlijk niet. Wie niet in een paar kantjes kan uitleggen waar het om gaat – zoals de Amerikaanse Grondwet wel doet – weet het niet, kan het niet of deugt niet. Een beetje schoolmeester zou dat huiswerk hebben laten overdoen.

'Die Grondwet vond ik een onding'

Wat, eerlijk gezegd, minstens zo zeer meespeelde was een soort kwajongensgedrag. Ik voelde een sterke behoefte om de voosheid van volksstemmingen aan te tonen. Om te laten zien dat je er van alles mee kunt, ook waar ze niet voor bedoeld zijn. Een referendum heeft alles in zich om gecompliceerde, democratische samenlevingen als in Europa te ontregelen, om het bestuur lam te leggen. Ik houd het bij de vertegenwoordigende, parlementaire democratie, een systeem waarbij kiezers het regeren voor om een paar jaar uitbesteden aan ministers en kamerleden. Op straffe van een afrekening bij de volgende verkiezing. Dat garandeert evenwichtiger resultaten dan een beslissingen-per-referendum, die steeds over iets anders dreigen te gaan dan waarover ze eigenlijk gaan.

Of er nog een reden was om voor die Europese Grondwet te stemmen?

Ja, eentje. Het raakt aan de *Europese Droom*, het ideaal van vlak na de Tweede Wereldoorlog dat zo veel Europeanen bezielde om – na alle ellende, alle oorlog en alle verwoesting – een 'gemeenschap' van vrede, veiligheid en welvaart op te bouwen. Dat is een ongeëvenaard succes geworden. Europa is het in de geschiedenis nog nooit zo goed gegaan als de zestig jaar na 1945 – ondanks de duizend-en-een tekortkomingen die iedereen elke dag om zich heen ziet.

Soms lijkt Europa blind voor het eigen succes. Het laat zich te vaak als een verwend kind meezuigen in sceptische, cynische onvoldaanheid. En het straalt telkens weer te weinig optimisme uit om die Europese Droom levend te houden.

Maar dat ideaal is zelfs voor een dwarskop als ik zo inspirerend dat het vier jaar geleden bij een *bijna Nee* gebleven is. En het motiveert me om het er ook op 4 juni niet bij te laten zitten. 🦋

Naam Merel van Fessem
 Leeftijd 26
 Opleiding/werk
 Bachelor Theater- Film
 en Televisiewetenschap,
 Master Kunstbeleid
 en -management,
 nu werk ik op het
 CDA Partijbureau
 en ben ik
 verantwoor-
 delijk voor
 CDAtv.
 Woonsituatie
 Samenwonend
 in Amsterdam

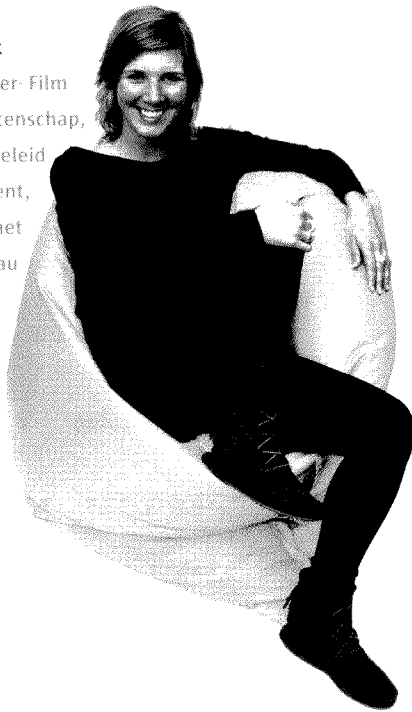

FOTO DIRK HOL

Nieuw lid van de maand

Omschrijf je karakter eens in zes woorden

Ondernemend, direct, attent, kritisch, gezellig

Wie is je favoriete politicus, en waarom?

Wim van de Camp, de lijsttrekker voor de Europese Verkiezingen.
 Een politicus zonder poespas, prettig in de omgang en inhoudelijk goed op de hoogte.

Ik heb voor het CDA gekozen, omdat ...

Bij het CDA de mensen in de samenleving centraal staan en – zo ben ik ook opgevoed – christendemocratische waarden en normen van belang zijn.

Houd het CDA de grootste!

Het CDA is nu nog de grootste politieke ledenorganisatie van het land. Het totale ledenaantal van het CDA daalt echter wel. Vandaar dat het CDA een lid-werft-lid-actie heeft: *Houd het CDA de grootste!*

Met deze lid-werft-lid-actie kunt u mooie prijzen winnen

Heeft u aan het eind van het jaar de meeste nieuwe leden geworven, dan mag u een bedrag weggeven van € 1000,- aan een goed doel en wint u zelf € 500,-. Ook wordt er iedere maand een

aanmoedigingsprijs uitgekeerd aan de 'winnaar van de maand'.

Als ieder lid één lid werft, worden we twee keer zo groot! Doet u ook mee? U kunt de bon sturen naar CDA, Antwoordnummer 1700, 2501 WB Den Haag.
www.cda.nl

Dit nieuwe lid heb ik geworven

Naam m/v
 Adres
 Postcode
 Plaats
 Geboortedatum
 E-mailadres
 Telefoonnummer

Hij of zij wil

- lid worden van het CDA voor € 48,- per kalenderjaar
- proeflid worden voor slechts € 19,95 tot 1 januari 2010

Als welkomstgeschenk wil hij/zij graag

- De smaak van het CDA, boek met recepten van CDA'ers
- gratis een Speciale Editie van het weekblad Elsevier
- dat het CDA € 5,- overmaakt aan de Clinclowns
- niets ontvangen

Het nieuwe lid is geworven door

Naam
 Woonplaats

Week Nederlandse Missionaris 2009

21 mei T/M 1 juni 2009

Steun de mensen welzijn van missies en werkers
Geef uw collecte of per giro 676

Mensen met een Missie

De uitvoering van de Week voor de Nederlandse Missionaris is toevertrouwd aan Mensen met een Missie.

LEADERSHIP

MEER DAN 16 MILJOEN MENSEN
 MEER DAN 3 MILJOEN CHRISTENEN
 MEER DAN 100.000 LEIDERS
 1 VAKBLAD

LEADERSHIP
 VAKBLAD VOOR CHRISTELIJKE LEIDERS

PROBEER NU EEN PROEFNUMMER OP

WWW.LEADERSHIPMAGAZINE.NL/ABONNEREN

Bellen kan ook: 088-326 33 34 (lokaal tarief)

18 / 1000000

WWW.MOTORVANEUROPA.NL

CDA

4 juni

Wim van de Camp

'de motor van Europa!'

Stem 4 juni

CDA
 werken aan zekerheid

cda.nl

HET TIJDSCHRIFT

Dvpp

Nummer 3 | Juli 2009

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

THEMANUMMER
JONGEREN
GASTHOOFDREDACTEUR
JEROEN VAN VELZEN

FOTO DIRK HOL

Jeroen van Velzen

Gasthoofdredacteur

Voor u ligt een themanummer van *CDA.nl* over jongeren.

Het is mooi dat het CDA daarmee onderstreept dat jongeren binnen de partij van belang zijn. Het kan ook bijna niet anders, want jongeren zijn de toekomst. Dat klinkt heel optimistisch, maar het fenomeen 'jongeren' ligt de laatste tijd ook wat lastig. Met de dreigende vergrijzing in combinatie met de financiële crisis zien oudere generaties hoopvol, maar enigszins onzeker, op naar de jongeren die straks de lasten van die vergrijzing en crisis moeten gaan dragen. Gelukkig heeft het CDA al een aantal keer duidelijk gemaakt dat solidariteit twee kanten opwerkt. Natuurlijk, jongeren moeten solidair zijn met ouderen. Maar andersom moeten ouderen ook solidair zijn met jongeren.

En op dat laatste punt mag het CDA zich als gezinspartij zich wat het CDJA betreft meer uitspreken. Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen hoopt het CDJA dat de CDA afdelingen daadwerkelijk jongeren op een verkiesbare plaats durven te plaatsen. In dit nummer is er aandacht voor jongerenthema's, maar vooral ook voor jongeren in onze partij. Een profielschets van het CDJA laat u zien wat de CDA-jongeren willen, waarom ze politiek betrokken zijn en wat ze hopen te bereiken. Ik wens u heel veel leesplezier.

Namens het bestuur van het CDJA,

Jeroen van Velzen
Voorzitter CDJA

Heeft u op- of aanmerkingen over *CDA.nl* – *het tijdschrift* dan kunt u deze mailen naar redactie@cda.nl

Colofon

Juli 2009

Jaargang 5 | nummer 3

CDA.nl is een uitgave voor de leden van het CDA. De uitgave wordt tenminste zes keer per jaar verspreid in een oplage van ruim zestigduizend exemplaren. Leden ontvangen het tijdschrift gratis.

Uitgever

CDA Bureau
Postbus 30453
2500 GL Den Haag
☎ 070 3424888
✉ redactie@cda.nl
🌐 www.cda.nl

Fotografie voorplaat **iStockphoto**

Vrouw en Politiek

CDA Vrouwen

Hoofdredactie

Jeroen van Velzen,
Michael Sijbom (adjunct)

Eindredactie

Marjolijn van der Stel

Redactie

Hilbert Bredemeijer, Alie Dijkslag,
Wopke Hoekstra, Karin Hoentjen,
Marieke Mol, Eelco Ockers, Hans
Slooijer, Wietze Smid, Caroline
Tax en Corine Toussaint

Vormgeving

Rebekka Muller en Mirella Roor

Opmaak

Mirella Roor

Fotografie

ANP Photo, Dirk Hol, iStockphoto

Aan dit nummer

werken verder mee

Jan Schinkelshoek en al onze leden en vrijwilligers die deze uitgave mogelijk hebben gemaakt

Drukwerk

Senefelder Misset BV,
Doetinchem

Advertentie-exploitatie

Acta Uitgeversorganisatie
Havenstraat 2a, Postbus 1177
6050 AD Maasbracht
☎ 0475 463465

Niet alle artikelen in dit tijdschrift vertolken noodzakelijkerwijs de standpunten van het CDA of van de redactie. Alle bijdragen in *CDA.nl* zijn beschermd door het auteursrecht. Uit deze uitgave mag daarom niets op enigerlei wijze worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De redactie kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor ongevraagd toegezonden beeldmateriaal of kopij.

CDA.nl wordt gedrukt op milieuvriendelijk houtvrij papier en verzonden in natuurvriendelijk, afbreekbaar p.e.-folie.

INHOUD

6 Dubbelinterview

Waar het CDA zegt 'daar gaan we het nu niet over hebben' heeft het CDJA een rol

10 Jong in de politiek

Een jong raadslid, een jong Statenlid en een jong Tweede Kamerlid

30 CDA blijft de grootste partij

Terugblik op de Europese verkiezingen

36 Tweegesprek

Gerda Verburg en Piet Veerman ontmoeten elkaar in Woerden

In dit nummer:

- 4 Uit de regio
- 5 Van de voorzitter
- 6 Interview: Harry van der Molen en Jeroen van Velzen
- 9 Premier
- 10 Jong in de politiek
- 13 Generatie (ma)X(ime) versus generatie Y
- 16 De gedachte
- 17 Partijnieuws
- 25 Uitgelicht
- 26 Parlement
- 28 Vrouw en politiek
- 30 CDA blijft de grootste partij
- 32 CDJA
- 34 Confrontatie
- 36 Tweegesprek
- 38 Jan Schinkelshoek
- 39 En dan dit nog ...

Marcel Mige

CDJA Zeeland, klein maar actief

Zeeland is een relatief kleine, maar stabiele en actieve CDJA-afdeling. Onlangs bezocht de afdeling de COVRA, de Centrale Organisatie Voor Radioactief Afval dat pal naast de kerncentrale gelegen is. Het CDJA Zeeland is een groot voorstander van nucleaire energie en ziet al jaren uit naar de komst van een tweede centrale – in Borssele. Een bezoek aan de COVRA kon dan ook rekenen op veel enthousiasme van de Zeeuwse CDJA'ers.

Het meeste radioactieve afval dat in Zeeland wordt opgeslagen is slechts laagradioactief en is maar een korte periode 'gevaarlijk'. Het hoogradioactieve afval moet lang bewaard blijven. De komende eeuw blijft het in Borssele, veilig opgeborgen in een massief kunstwerk. Na honderd jaar

zal het afval waarschijnlijk naar een permanente laatste rustplaats getransporteerd worden, diep in de schoot van moeder Aarde.

Het lijkt waar te zijn dat de weerstand tegen kernenergie toeneemt naarmate mensen er verder vandaan wonen. Dat was al zo begin jaren zeventig toen de Borssele bevolking zich verbaasde (en stoorde) over de actievoerders die kwamen protesteren tegen de komst van de centrale. Hij kwam er toch en sindsdien is de centrale geliefd gebleven. Het CDJA liep eind jaren negentig voorop in de kernenergiediscussie. Nog altijd is er enthousiasme, zonder dat de negatieve kanten van kernenergie worden onderschat. In tijden waarin we de uitstoot van CO2 willen verminderen en dui-

delijk wordt dat de fossiele voorraden niet eindeloos zijn lijkt deze vorm van energiewinning – die bovendien economisch rendabel is – een manier waar je niet zonder kunt.

De Zeeuwse CDJA'ers werden getraakteerd op een zeer boeiende rondleiding die werd gehouden door Hans Codée, directeur van de COVRA. Later op de middag mocht Codée in debat met CDA-europarlementariër Lambert van Nistelrooij, publicist/trend watcher Adjiedj Bakas en PvdD-lijsttrekker bij de Europese verkiezingen Natasja Oerlemans. Een boeiend debat, met vier winnaars: Codée, Van Nistelrooij, Bakas en het publiek...

Het succes van de lokale campagne

We hebben onder een economisch en politiek gesternte dat nog vele vragen kent pittige verkiezingen achter de rug. We hebben het zeteltal van de vorige verkiezingen niet kunnen evenaren. We zijn er wel in geslaagd een campagne te voeren die aanwezig en herkenbaar was. Positief is ook dat het CDA de grootste partij in het Europees Parlement is gebleven.

Onze partij heeft een sterk regionale campagne gevoerd. In alle regio's van het land waren onze mensen aanwezig en zichtbaar. Geen enkele partij kan ons dat nazeggen.

'Deze uitslag geeft moed om verder te gaan'

Het is daarom mooi dat alle vijf de CDA'ers die in het Europees Parlement komen op eigen kracht hun zetel hebben gewonnen. Jammer blijft dat we op negenduizend stemmen na de zesde restzetel missen.

Zonder de inzet van al die CDA'ers in het land was deze campagne niet mogelijk geweest. De kandidaten konden dankzij die inzet een regionale campagne voeren. En dat is gelukt. Want waar ik ook kwam de weken voorafgaand aan de campagne, op de verkiezingsborden heb ik alle kandidaten zien hangen in hun eigen regio. Geplakt door toegewijde vrijwilligers. Het blijkt steeds weer opnieuw: het CDA was, is en blijft de partij van de regio's.

Wij waren het meest zichtbaar in de media: een heuse CDA-luchtballon, een blauwe krokodil (tegen Brusselse regelzucht), eurocheques, CDA-tv, maar ook dichterbij huis met de borden in de wei.

Deze uitslag geeft moed om verder te gaan. Het lijkt nog ver weg, maar over zeven maanden zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Voor een aantal afdelingen zijn die zelfs al in november als gevolg van gemeentelijke herindelingen.

Wij zullen keihard moeten knokken om de gunst van de kiezer. Met heldere, betrouwbare beleid waar het land, uw gemeente, beter van wordt. Ik heb er alle vertrouwen in dat wij met deze uitslag tot op het bot gemotiveerd zijn deze uitdaging aan te gaan.

PETER VAN HEESWIJK
Partijvoorzitter

Waar het CDA zegt **'daar gaan we het nu niet** heeft het CDJA een rol

Een themanummer over jongeren kan natuurlijk niet zonder een interview met vertegenwoordigers van de doelgroep zelf. Een tweegesprek tussen twee prominente CDA-jongeren. Jeroen van Velzen, sinds 15 mei voorzitter van het CDJA, in gesprek met Harry van der Molen, voorzitter van het CDJA van 2006 tot 2009 over onder andere drijfveren, politieke betrokkenheid, de positie van het CDJA en samenwerken met de PVV.

Tekst **Wietze Smid** Fotografie **Dirk Hol**

over hebben'

Het CDJA is een politieke jongerenorganisatie. Vandaar dat onze core business de politiek is. Ons doel is om jongeren enthousiast te maken voor de christendemocratie. Dat doen we door het organiseren van debatten, werkbezoeken en trainingen. Maar ook door de stem van jongeren luider te laten klinken in de partij, de Kamer, de provinciale staten en de gemeenteraden in Nederland.

Jeroen van Velzen (20) uit Den Haag is in mei gekozen tot voorzitter van het CDJA. Hij is gekozen voor een periode van twee jaar. Hij volgt Harry van der Molen (29) uit Leeuwarden op. Harry was drie jaar voorzitter van het CDJA. www.cdja.nl

JEROEN

*'Wat ik zie en
wat ik hoor maak
ik bespreekbaar'*

In een tijd dat steeds minder mensen lid worden van een politieke partij zijn jullie politiek zeer actief. Wat was je drijfveer om politiek actief te worden en waarom voor het CDA?

JEROEN 'In de periode net na de moord op Pim Fortuyn zat ik in de derde klas van de havo. Veel klasgenoten reageerden cynisch op de politiek en hadden de neiging zich af te zetten. Ik vond dat het CDA echt een ander geluid liet horen; een alternatief voor "het parse beleid" en een sterk verhaal over normen en waarden. Ik besloot me niet af te keren van de politiek maar me juist in te zetten en actief te worden.'

HARRY 'Mijn oud-docent in Leeuwarden vroeg me, toen zij zojuist lijsttrekker was geworden van het CDA Leeuwarden, of ik niet een keer met haar mee wilde gaan naar een gemeentelijke CDA-bijeenkomst. De avond dat ik mee was, sprak net de kersverse fractievoorzitter van het CDA in de

Tweede Kamer Jan Peter Balkenende. Ik was zeer onder de indruk van zijn verhaal. Ik besloot lid te worden, me in te zetten en ik merkte dat ik er veel plezier in kreeg. Van het een kwam het ander.

Hoe is het met de vertegenwoordiging van jongeren gesteld binnen het CDA?

JEROEN 'Als je een vergelijking maakt met andere politieke partijen dan doet het CDA het helemaal niet zo slecht. De PvdA bijvoorbeeld had niet eens een jongerenkandidaat op de kandidatenlijst voor de Europese verkiezingen. De sterke regionale vertegenwoordiging in de Kamer is nadelig voor jongeren. De partij is toch geneigd te kiezen voor mensen die al jaren meelopen.'

HARRY 'Ik vind wel dat we in de Tweede Kamer slecht zijn vertegenwoordigd. Het CDJA is natuurlijk erg blij met Sander de Rouwe als Kamerlid. Maar ook hij zat er in eerste instantie niet bij. Vooral op gemeentelijk niveau zijn >>

>> veel jongeren voor het CDA actief en regelmatig sleept een CDA'er de prijs voor beste jong raadslid in de wacht (deze prijs wordt door VNG uitgereikt).'

Welke rol kan het CDJA spelen in het scherp houden van het CDA?

JEROEN 'Ik denk dat bij uitstek studenten geworteld zijn in de samenleving en signaleren wat er allemaal gebeurt. Ik zelf woon bijvoorbeeld in een echte volkswijk in Den Haag. Wat ik zie en wat ik hoor maak ik bespreekbaar. Zo vind ik het uitstekend dat CDA-fractievoorzitter in Den Haag Karsten Klein een punt heeft gemaakt van het naroeppen op straat van meisjes. Bestuurders die zelf in de betere wijken wonen merken dit niet op. Ik zelf zie dit verschijnsel elke dag en ben dan ook blij dat Karsten dit onder de aandacht heeft weten te brengen.'

HARRY 'Het CDA is momenteel geneigd te veel in termen van beleid te praten en vergeet daardoor nog wel eens te benoemen waar de problemen echt liggen. We hebben als CDJA dan wel een taak deze te benoemen. Dat doen we door gesprekken met bewindspersonen maar ook door ingezonden stukken in de krant. We willen als jongeren niet dat er een beeld ontstaat dat het CDA niet meer weet wat de mensen bezighoudt. In gesprekken met jonge kiezers blijkt dat veel mensen niet op het CDA hebben gestemd bij de laatste verkiezingen omdat "dingen moeten veranderen". Als je dan doorvraagt blijkt het over thema's als integratie, Europa, sociale kwesties te gaan wat in feite echte CDA-thema's zijn. Daar waar het CDA zegt "daar gaan we het nu niet over hebben" daar heeft het CDJA een rol.'

Wat heeft Harry van der Molen in zijn tijd als CDJA voorzitter goed gedaan?

JEROEN 'Onder leiding van Harry is er flink geïnvesteerd in onze organisatie. Veel zaken zijn geprofessionaliseerd wanneer we kijken naar de huisstijl, secretariaat en congressen. We hebben een behoorlijke aanwas aan nieuwe leden binnen gekregen.'

Laat je met een gerust hart je 'nalatenschap' achter in handen van Jeroen?

HARRY 'De kansen liggen de komende periode in het laten horen van een jong christendemocratisch geluid en de versterking van onze afdelingen, met name in grote steden. Op inhoudelijk terrein wordt het interessant en zullen we de discussie over onder andere de toekomst van het onderwijs, sociaaleconomische hervormingen en integratie niet moeten schuwen.'

Nog een paar actuele vragen. Hoe kijken jullie aan tegen regeren met het de PVV?

HARRY 'Ik ben daar uitgesproken in: niet met de PVV regeren. Ik zie het niet zitten om compromissen te sluiten over fundamentele punten. Je sluit scholen bijvoorbeeld omdat ze niet goed presteren, niet omdat ze islamitisch zijn. Dan kom je aan de vrijheid van onderwijs. En zo zijn er nog wel een paar voorbeelden te bedenken. Ik vond het erg goed dat minister Verhagen laatst in de krant zei dat hij niet in een land wil wonen waar deze rechten met voeten worden getreden.'

JEROEN 'Het CDA moet gaan voor de toekomst, hervormingen zijn in mijn ogen echt belangrijk hierin. De PVV is eigenlijk een oerconservatieve club. Ze zijn overal tegen. Tegen verhoging van de pensioensleeftijd bijvoorbeeld. Dat schiet gewoon niet op. Je moet op voorhand nooit iets uitsluiten denk ik maar ik zie een samenwerking met de PVV inhoudelijk niet zitten.'

Wat vinden jullie van het vertrek van CDA-wethouder Geluk in Rotterdam?

JEROEN 'Ik vind heel erg jammer. Geluk is een van de weinige echte gezichten van het CDA in de grote stad. We hebben als CDA sowieso wel een probleem wat betreft ons christendemocratische verhaal in de grote stad. Geluk sprak veel mensen aan, had een duidelijk CDA-verhaal. Met de gemeenteraadsverkiezingen op komst, is dit geen goede ontwikkeling.'

HARRY 'De helft van de mensen in Rotterdam is van allochtone afkomst. Die mensen moet je aan je binden. Ik had de indruk dat Geluk hier goed mee bezig was. Jammer dat hij stopt!'

Wie is in jullie ogen de beste CDA bewindspersoon?

HARRY 'Zonder enige twijfel Piet Hein Donner. Hij vaart zijn eigen koers, heeft durf en humor en wil hervormen. Hij is een doorpakker. Of het nu gaat om het ontslagrecht of de AOW-leeftijd.'

JEROEN 'Ik ben ook erg gecharmeerd van Donner. Verder vind ik dat Jan Kees de Jager het geweldig doet. Het lijkt wel of hij er al jaren zit. Het vergroenen van het belastingstelsel pakt hij voortvarend aan. Ook Marja van Bijsterveldt vind ik positief opvallen.' ■

Calvijn: CDA avant la lettre

Het is niet iets om je voor te schamen: calvinist zijn. Ook ik durf mijzelf een 'calvinist' te noemen. Net als velen van u waarschijnlijk.

Calvijn spreekt niet alleen kerkmensen aan. Het is iemand die - in dit Calvijjaar - ook buitenkerkelijken nieuwsgierig maakt. Het gaat niet alleen meer over clichés als soberheid, star dogmatisme en kleinburgerlijke benepenheid. Het gaat ook over verantwoordelijkheid.

'Calvijn spreekt niet alleen kerkmensen aan'

Want Calvijn was niet alleen een kerkhervormer. Meer nog dan dat was hij een maatschappijhervormer. Zijn ideeën gingen over alle terreinen van het leven. Nu, tijdens de economische crisis, blijkt maar weer hoe actueel zijn gedachtegoed is. Calvijn had uitgesproken ideeën over de omgang met geld en het geven van rente. Je niet focussen op korte termijn winst, maar ook kijken naar de toekomst. De toekomst van jezelf, maar ook die van anderen.

Het zijn waarden die antwoord geven op de vragen van deze tijd. Want, hoewel we in een seculiere samenleving leven, mensen hebben steeds meer behoefte aan houvast en normstelling. Behoeftte aan 'samen' in plaats van 'ieder voor zich'. Juist nu weer blijkt dat geestelijke houvast veel belangrijker is dan materiële hebzucht.

Juist die opvattingen van Calvijn over verantwoordelijkheid raken aan mijn overtuiging waar het heen moet met de samenleving. De eigen verantwoordelijkheid is de afgelopen decennia steeds meer op de achtergrond komen te staan. Of dat nu ging om de verzorgingsstaat of juist om meer markt.

Zowel de doorgeslagen verzorgingsstaat en het te ver doorgevoerde marktdenken staan te ver af van de mens. In een maatschappij die wij voorstaan staat niet die overheid of die markt centraal, maar de mens. Die balans moeten we weer terug zien te vinden.

Ik geloof dat het moet. Ik geloof dat het kan. Mensen die zich verantwoordelijk voelen voor zichzelf, zijn ook betrokken bij anderen. In zo'n samenleving draait het niet om 'ik', maar om 'wij'; om respect voor elkaar.

JAN PETER BALKENENDE
Minister-president

Jong in de politiek

In het CDA zijn veel jonge volksvertegenwoordigers actief.
Als lid van de gemeenteraad, Provinciale Staten of de Tweede Kamer.
Een drieluik.

Tekst **Marjolijn van der Stel** Fotografie **Dirk Hol**

Karsten Klein (32) is fractievoorzitter van het CDA in Den Haag en lijsttrekker voor de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2010. Eerder deze maand werd hij door de VNG gekozen tot het beste jonge raadslid van 2009. Behalve fractievoorzitter is hij senior auditor bij het ministerie van Financiën.

Hoe lang ben je al politiek actief?

'Ik ben negen jaar geleden lid geworden van het CDA. In het begin van mijn actieve lidmaatschap van het CDA ben ik plaatsvervangend campagneleider van CDA Zuid-Holland geweest voor de provinciale statenverkiezingen. Daarna ben ik binnen de Haagse afdeling aan de slag gegaan. Als voorzitter van de stadsdeelwerkgroep Centrum heb ik diverse debatten, werkbezoeken en bijeenkomsten georganiseerd. Sinds 2006 zit ik voor het CDA in de gemeenteraad van Den Haag, vanaf september 2008 als fractievoorzitter.'

Waarom ben je politiek actief geworden?

'Ik ben actief geworden vanuit mijn wens om dingen te veranderen en mijn wil om daar zelf actief mee aan de slag te gaan. Niet zozeer om mijn politieke ambities uit te kunnen voeren, als wel om mijn idealen uit te kunnen voeren.'

Wat kunnen jongeren toevoegen in een fractie?

'Jongeren zijn vaak goed op de hoogte van wat er leeft onder leeftijdsgenoten. Hierdoor kennen ze de interesses, maar ook zorgen van jongeren. Ook gebruiken jongeren over het algemeen veel nieuwe media waardoor ze politiek toegankelijker kunnen maken voor veel doelgroepen. Binnen een fractie moet sprake zijn van een goede afspiegeling, jongeren zijn daar een onlosmakelijk onderdeel van. Ook hebben jongeren 'nog niet alles gezien en meegeemaakt'; hiervan gaat vaak enthousiasme en gedrevenheid. Deze energie heb je nodig in een fractie.'

***Veel jongeren vinden politiek maar saai.
Hoe kunnen we jongeren (meer) betrekken
bij de politiek?***

'Politiek hoort te gaan over serieuze en belangrijke onderwerpen. Dat politiek saai is herken ik niet direct; hooguit de manier waarop sommigen erover praten. Het is in ieder geval geen vermaak of spel en dat hoort het ook niet te worden. Jongeren moeten betrokken worden door te laten zien dat ze door hun politieke inzet dingen kunnen bereiken.'

Jouw 'tip' en 'top' voor het CDA!

'Top: De creativiteit waarmee de Europese campagne is neergezet: de luchtballon, metershoge billboards en vrachtwagens met Wim achterop werken enthousiasmerend op veel leden en vrijwilligers.

Tip 1: Er blijft veel aandacht nodig voor de grote steden en de positie van het CDA hierin. Het CDA moet de grote steden herwinnen en bepalend worden op de thema's die hier spelen, zoals het wonen voor gezinnen, parkeerproblematiek en niet in de laatste plaats integratie en inburgering.

Tip 2: Het is belangrijk om steeds meer leden actief te krijgen voor het CDA. Als vrijwilliger in welke vorm dan ook. Het CDA Den Haag heeft een actie gestart "Adopteer een verkiezingsbord". Zo proberen we ook de nog niet actieve leden te bereiken met als doel dat ze de verkiezingsborden voor de komende verkiezingen onder hun hoede nemen en permanent in de gaten houden.'

Petra Paulides-Ruitenbergh (29)
is Statenlid in de provincie Noord-Brabant. In het dagelijks leven is zij griffier van de gemeente Woudrichem.

Hoe lang ben je al politiek actief?

'Het is allemaal begonnen bij het CDJA, ergens in 2002. Ik ben eerst even actief geweest in een schrijfgroepje en het jaar erop was ik al lid van het Dagelijks Bestuur. De mensen die ik in die tijd heb leren kennen kom ik nog steeds regelmatig tegen bij bijeenkomsten, congressen of op andere interessante en gezellige plekken.'

Waarom ben je politiek actief geworden?

'In 2006 zat ik namens het CDJA in het Algemeen Bestuur van het CDA Brabant. Toen daar de kandidatenlijst besproken werd voor Provinciale Staten bleek dat er niemand onder de dertig op de lijst stond. Namens het CDJA heb ik daar bezwaar tegen gemaakt. De voorzitter wilde wel mensen toevoegen aan de lijst, maar vroeg mij of ik zelf ook geen kandidaat wilde zijn. Het leek me het juiste moment om dan ook maar de daad bij het woord te voegen. Tenslotte is het goed dat vanuit alle lagen en alle hoeken er vertegenwoordigers zijn! Uiteindelijk kreeg ik een prachtige plek op de lijst en ben ik inmiddels iets meer dan twee jaar Statenlid.'

***Wat kunnen jongeren toevoegen
in een fractie?***

'In mijn beleving vooral een andere kijk op de zaak. Het goed is voor een fractie dat er verschillende mensen met verschillende achtergronden samen kijken naar een voorstel of een maatschappelijk probleem. Politiek is toch vaak voor mannen boven de vijftig, daarnaast mag best een ander geluid gehoord worden. Verder zie ik dat de jongere mensen ook graag wat bestuurlijke vernieuwingen op gang brengen, wat ook naast de inhoud ook het niveau van het proces leuke discussies oplevert.'

***Veel jongeren vinden politiek maar saai.
Hoe kunnen we jongeren (meer) betrekken
bij de politiek?***

'Ik kan eerlijk gezegd een hoop praktische dingen verzinnen, maar de basis moet zijn dat je mensen de ruimte geeft om zich in hun tempo te ontwikkelen. Ik heb vaak gezien dat ondanks de goede bedoelingen, mensen "dood worden geknuffeld" of een keurslijf wordt aangemeten waarbinnen ze amper kunnen bewegen. Maar mensen moeten vooral geboeid zijn door hetgeen om hen heen gebeurt, zonder deze liefde is er geen beginnen aan. Ik hou mensen altijd voor dat als je iets wil veranderen je eerst de huidige regels zal moeten accepteren om vervolgens daarbinnen je slag te slaan. Volgens mij is het dus vooral doorbijten met graag een open houding van de andere kant.' >>

Jouw 'tip' en 'top' voor het CDA!

'Top: de korte lijnen tussen alle lagen van het CDA van gemeenten tot Europa. Iedereen staat open voor elkaar en staat elkaar netjes te woord. Dit maakt schaken op meerdere borden mogelijk, maar komt ook het leerproces voor een ieder ten goede. Immers mensen met verschillende achtergronden kijken ook vaak verschillend naar problemen. Lang leve de diversiteit!

Tip: Neem de positie van vrouwen en jongeren serieuzer. Belijd niet alleen met je mond dat je het belangrijk vindt, maar zorg dat mensen op kieslijsten terecht komen en creëer ook de voorwaarde dat mensen tot hun recht komen. Eerlijk gezegd heb ik wat moeite met verhalen dat ze er niet waren of het uiteindelijk toch niet paste.'

Sander de Rouwe (28) is sinds 1 maart 2007 lid van de Tweede Kamer.

Hoe lang ben je al politiek actief?

'Ik volg de politiek al vanaf de basisschool, maar het duurde "even" voordat ik lid werd van het CDA en CDJA. Ik was toen zeventien jaar en zat op het MBO. Binnen een maand was ik voorzitter van het CDJA Fryslân. Dat klinkt natuurlijk heel mooi en snel, maar er was gewoonweg niemand die de kar wilde trekken en ik had er wel zin in! Die zin en het plezier in het werk is nooit verdwenen! Na mij CDJA-voorzitterschap werd ik op 21-jarige leeftijd gekozen tot gemeenteraadslid van Bolsward. Ik werd daar in 2006 lijsttrekker.

Na het winnen van de daaropvolgende gemeenteraadsverkiezingen in werd ik gekozen tot fractievoorzitter. Op 1 maart 2007 werd ik beëdigd tot lid van de Tweede Kamer.'

Waarom ben je politiek actief geworden?

'Politiek noch het CDA heb ik van thuis uit mee gekregen. In dat opzicht was ik een buitenbeentje. Zowel op school als thuis werd niet of zelden over politiek gesproken. Toch stond mijn keuze voor het CDA al van jongs af aan vast. De thema's van toen zijn ook nu mijn thema's: respect, eigen verantwoordelijkheid, gezin en waarden en normen. Ik hield ook wel van een partij die verantwoordelijkheid wilde nemen zonder standaard "links" of "rechts" te moeten denken. En *last but not least*: mijn lidmaatschap kwam ook voort uit pure nieuwsgierigheid. Na jaren van turen op afstand, wilde ik nu ook wel eens zien hoe het er achter de schermen van het CDA aan toeling. Ik had zoiets van "ben benieuwd of ze open staan voor een jonge MBO'er". Nou dat heb ik geweten!'

Wat kunnen jongeren toevoegen in een fractie?

'Kwaliteit ontstaat door een goede mix en een goed samenspel van verschillende en professioneel ingestelde mensen. Jongeren kunnen daarbij letterlijk en figuurlijk het verschil maken. Vergeet daarnaast de positieve uitstraling van jonge mensen niet. Kiezers hebben enorm veel waardering voor partijen die open staan voor nieuwe en jonge mensen.'

Veel jongeren vinden politiek maar saai. Hoe kunnen we jongeren (meer) betrekken bij de politiek?

'Als het gaat om jongerenwerving zijn we vaak zelf het grootste struikelblok. Veel afdelingen willen jonge leden hebben, maar vergeten vervolgens om op hen af te stappen. We denken al heel gauw dat jongeren niet geïnteresseerd zijn in politiek en het CDA. Nou, dan moet je een keer met een klas bij mij op bezoek komen in Den Haag! Al vele docenten moesten na afloop van een groepsbezoek aan de Kamer tot de conclusie komen dat ze zich lelijk vergist hadden in de "desinteresse" van jongeren.'

Jouw 'tip' en 'top' voor het CDA!

'We hebben goud in handen met die vele duizenden jongeren die zich heel actief en betrokken voelen bij het CDA. Het geeft aan dat een partij toekomstgericht is en aantrekkingskracht heeft op de nieuwe generaties. Het CDA is de enige partij in Nederland die jonge mensen ook daadwerkelijk een grote kans biedt. We praten niet alleen over jongeren maar zetten ze ook in het kabinet, de Kamer, vele gemeenteraden en colleges. Geen enkele partij in Nederland die ons dat kan nazeggen! Het CDA is samen met het CDJA dé jongerenpartij van Nederland! Wat er fout gaat? Dat we dit wel eens vergeten.' ■

Generatie (ma)X(ime) versus generatie Y

De generatie X, geboren vlak na de babyboom, was in de jaren tachtig de eerste groep jongeren die tijdens een recessie van school kwam. De huidige generatie Y, geboren tussen 1976 en 1994 moet opnieuw een weg zoeken op een arbeidsmarkt die verre van rooskleurig is.

Tekst **Alie Dijkslag** Fotografie **ANP, Eigen Archief**

Anders dan X'ers missen Y'ers de vanzelfsprekendheid dat het allemaal beter wordt, het vooruitgangsgeloof heeft zijn langste tijd gehad. Slagen Y'ers erin om met nieuwe idealen waarin materiële welvaart geen hoofdrol speelt naar de toekomst te kijken? In een dubbelinterview vertellen X'er Maxime Verhagen (1954) en Y'er Naomi Krausz (1981) over hun gezin van herkomst, hun visie op werk en hun toekomstidealen. Maxime Verhagen (CDA) is minister van Buitenlandse Zaken. Naomi Krausz is psychologe. Ze heeft twee tijdelijke contracten voor twee en drie dagen als stafmedewerker in respectievelijk de jeugdzorg en het onderwijs. Het laatste contract is sinds een maand omgezet in een vast contract.

Vertel eens iets over het gezin waarin u/jij bent opgegroeid

MAXIME 'Ik kom uit een gezin met drie jongens die in leeftijd dicht op elkaar zitten en waarvan ik de jongste ben. Mijn moeder werkte niet maar was wel zeer actief in het vrijwilligerswerk. Zij deed veel voor het Astmafonds en leidde discussiegroepjes met jongeren over maatschappelijke thema's. Mijn vader deed naast zijn werk veel voor de sportstichting, de harmonie en hij zat in de Maastrichtse gemeenteraad. Kortom een zeer maatschappelijk betrokken gezin, waarin oog voor de medemens werd bijgebracht evenals verantwoordelijkheid voor de samenleving. Je werd geacht je in te zetten voor anderen, en ook voor de kerk. Ik ben als jongetje jarenlang misdienaar geweest in onze rooms-katholieke kerk.'

'Er was een goede en optimistische sfeer in ons gezin. Dat hield ook verband met het besef dat het tegenwoordig beter is dan vroeger. Mijn vader heeft de oorlog had meegeemaakt en mijn grootvader heeft in een concentratiekamp gezeten. Mijn ouders waren er zich van bewust dat >>

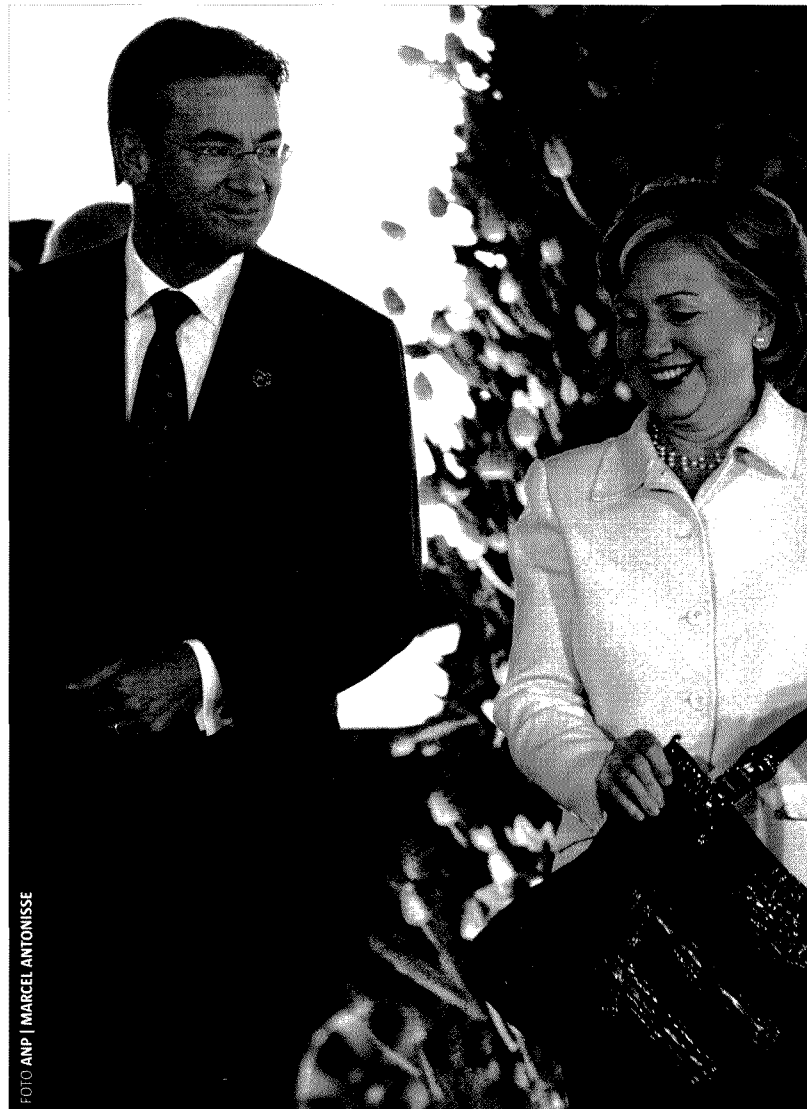

FOTO ANP | MARCEL ANTONIÏSE

>> het beter was geworden en dat je daaraan moest blijven werken. We kregen vroeger thuis veel kansen. We konden sporten, er was plaats voor kunst en cultuur, musea in musea uit, er werden concerten bezocht en opera's- en er was alle ruimte om te studeren en lid te zijn van een studentenvereniging. Maar het was wél een strenge opvoeding. Een opvoeding van waarden en nomen: dit zijn de regels. Het feit dat we het goed hadden was geen vanzelfsprekendheid. Je daarop laten voorstaan was er al helemaal niet bij. Normaal doen en delen met anderen was de norm.'

NAOMI 'Ik ben de jongste uit een gezin met drie kinderen. We zijn allemaal dol op Amsterdam, hoewel mijn ouders toen wij opgroeiden bewust verhuisden van Amsterdam naar Alphen aan de Rijn omdat ze ons ruimte en groen gunden. Nu wonen wij weer in Amsterdam. Mijn ouders hebben allebei geneeskunde gestudeerd en hebben beide altijd fulltime gewerkt. Mijn moeder was thuis toen ik heel jong was, maar daarna was er een oppas of mijn grootouders als ik uit school kwam. Ik heb meegekregen dat het heel vanzelfsprekend is om hard te werken, maar tegelijkertijd was er altijd veel ruimte voor zelfontplooiing, in de vorm van kunst, cultuur, natuur, sport, muziek. Ook was ik mij er altijd van bewust dat van mij werd verwacht dat ik mij inzette voor school, diploma's haalde en eruit haalde wat erin zit.'

'Ik ben opgevoed met duidelijke normen en waarden. Vooral mijn moeder sprak die ook uit. Gelijkheid en rechtvaardigheid, waaronder het opkomen voor zwakkeren in de samenleving waren principes die mij erg aanspraken. Mijn ouders waren vroeger idealistisch. Ze hebben in hun jongere jaren bijvoorbeeld vijf zorgkinderen in huis genomen terwijl weinig inkomen hadden. Ik heb hun maatschappelijke betrokkenheid altijd erg bewonderd. Dit heeft mijn kijk op de maatschappij ook positief beïnvloed. Wel merk dat ik in de jaren ook realistischer ben geworden. Ik probeer nu een middenweg te vinden: opkomen voor minder bedeelden en zwakkeren, maar met behoud van een realistische kijk.'

Hoe was/is het om te leven in onzekerheid over werk en heeft dat invloed op zaken als geld verdienen, balans werk en privé en zelfontplooiing?

MAXIME 'Mijn kansen op werk na mijn studie waren klein. Het was een tijd van crisis en het was geen vanzelfsprekendheid dat je een baan kreeg. Ik heb geschiedenis gestudeerd, een studie waarbij het extra moeilijk was op de arbeidsmarkt en een groot deel van mijn medestudenten in die tijd werd werkloos. Doordat ik in de gemeenteraad zat en medewerker in de Tweede Kamer was kwam ik wel aan de bak, maar als ik het van mijn studie alleen had moeten hebben dan had het er slecht uitgezien. Je moest dus iets extra's doen. Toen kwam bij mij ook het besef: ik ga het niet automatisch zo goed krijgen als mijn ouders.'

'Omdat ik al zo jong de politiek ben ingegaan heb ik qua baan altijd geleefd met onzekerheid. Het was altijd de vraag of je na vier jaar nog wel werk had. Dat is nog steeds zo. Ik werk omdat ik het leuk vind en omdat ik idealen heb. Ik had elders waarschijnlijk veel meer kunnen verdienen. Werken in de politiek werkt ook door in de verhouding werk en privé. Hard werken is nodig omdat je weer gekozen moet worden. Dat betekent dus extra vaak niet thuis zijn maar op pad voor het werk. Dat vraagt het nodige van vrouw en kinderen. Ik denk dat het uiteindelijk een keuze is om datgene op te pakken waar je iets mee kunt doen, je kansen te pakken. Dat heb ik meegekregen van mijn ouders. Het is hen niet komen aanwaaien. Mijn vader was eerstejaars student toen de oorlog uitbrak. Dan komt het allemaal niet vanzelf. Na de oorlog moest hij zelf een studiebeurs betalen en daarna gewoonweg keihard werken om iets te bereiken.'

NAOMI 'Ik heb nu een baan in dezelfde instelling waar ik als psychologiestudent stage heb gelopen. Na mijn stage eerst een half jaar op een trajectbureau gewerkt. Hier wilde ik graag terecht komen omdat ik had gehoord dat die functie als een springplank gold voor een betere baan binnen de instelling. Die kwam er gelukkig ook in de vorm van twee tijdelijke contracten, in de jeugdzorg en in het onderwijs. Ik heb beide banen nodig om het financieel te kunnen redden, maar ik vind het daarnaast ook belangrijk veel werkervaring op te doen. Het was een hele interessante maar ook een onrustige periode zonder baanzekerheid. Ik heb hard gewerkt, ook om de kans op een vaste baan te vergroten. Ik heb het geluk dat ik werk in een branche waarin werk te vinden is. Mijn vriend met wie ik samenwoon heeft een eigen bedrijfje waar de economische crisis wel merkbaar is. Daarom voel ik mij extra verantwoordelijk om mijn banen te houden. Sinds een maand heb ik nu een vast contract voor mijn werk in het speciaal onderwijs. Financieel is het geen vetpot, maar ik ga uiteindelijk toch niet voor geld maar voor een leuke baan.'

'Vroeger heb ik veel en intensief gesport. Ik denk dat ik mede daardoor ambitieus ben en doorzettingsvermogen heb ontwikkeld. Ik ben van het type "niet klagen maar doen". Het is me inmiddels twee keer overkomen dat ik 's avonds op mijn werk zat opgesloten. De conciërge heeft me moeten bevrijden. Een werkdag is erg onvoorspelbaar waardoor het niet vanzelfsprekend is dat het werk wat je die dag wilde doen ook voor vijf uur af krijgt. Soms kan dan een uurtje langer net het verschil maken voor een kind, daar voel ik me dan verantwoordelijk voor. Werk is voor mij niet alleen zaligmakend. Mijn persoonlijke ontwikkeling is net zo belangrijk: vrije tijd en sociale contacten. Ik doe aan sport, bezoek concerten, theater en ik wil kunnen reizen. Mijn sociale contacten zijn belangrijk voor mij, op dat punt wil ik beslist niet inleveren. Als daar geen tijd meer voor overblijft zou ik dingen anders gaan aanpakken.'

Wat is uw/jouw ideaal als X'er of als Y'er?

MAXIME 'We leven in een onzekere wereld. Twintig jaar na de Val van de Muur is er nog geen nieuw evenwicht ontstaan. Nieuwe economische grootmachten eisen – terecht – een grotere rol op, op het wereldtoneel. En dat maakt dat samenwerking tussen landen in de 21ste eeuw geen luxe, maar bittere noodzaak is. Of het nu gaat om de financieel-economische crisis, internationaal terrorisme, de Mexicaanse griep of klimaatverandering, door de onderlinge verwevenheid treffen internationale ontwikkelingen ons overal even hard. Dat is de keerzijde van de globalisering, die ons natuurlijk ook heel veel goeds heeft gebracht. Maar het is geen keuzemenu. Je kunt niet zeggen: wel graag de lusten van globalisering, maar niet de lasten. Eén ding is zeker: die grensoverschrijdende problemen vragen om grensoverschrijdende oplossingen. Geen enkel land, ook niet de grootmachten, ook niet een supermacht als de VS, kan het in de wereld van vandaag alléén. Het is niet alleen kortzichtig, maar ook onverantwoordelijk om te doen alsof we het allemaal zelf wel kunnen regelen. Dat getuigt van weinig realisme en een verknipt wereldbeeld. In het belang van onze werkgelegenheid, onze veiligheid, ons klimaat en onze gezondheid zullen we internationaal met elkaar moeten samenwerken. Er is geen alternatief. Nederland is geen eiland. Ons wel en wee hangt af van wat er in de wereld gebeurt. En daar moeten we dus bij zijn. Meedoen. Meedenken. Meebeslissen.'

'Ik werk aan zekerheid in de wereld; zekerheid voor Nederland. En dat werk doe ik vanuit de joods-christelijke waarden waarmee ik ben opgegroeid. Vrede en vrijheid. Gerechtigheid. Gelijkwaardigheid. Medemenselijkheid. Solidariteit, rentmeesterschap. Deze waarden probeer ik steeds in het oog te houden bijvoorbeeld wanneer we in Europa gezamenlijk besluiten nemen. Dat doe ik omdat ik vind dat de problemen in de wereld om ons heen ook ónze problemen zijn. Onvrijheid in Birma. Verkrachtingen in Congo. Censuur in Oezbekistan. Executies van homoseksuelen in Iran. Kinderarbeid in India of het leven van de mensen in Afghanistan. Wij kunnen als Europese landen niet onverschillig te blijven of weggijken. Want mensenrechten gelden voor iedereen, altijd en overal.'

NAOMI 'Ik vind het lastig om me met economie en politiek op wereldniveau bezig te houden. Dan houd ik me vooral bezig met de ontwikkelingen in Nederland. Soms natuurlijk Europa, zoals onlangs bij de verkiezingen. Ik probeer wereldkwesties wel te volgen, maar ik neig snel om keuzes te

Naomi Krausz (links)

maken waar ik mij in wil verdiepen en wat mij interesseert, zoals kinder- en mensenrechten, ontwikkelingshulp, milieukwesties. Het is belangrijk oog te hebben voor de dingen die om je heen gebeuren, ook buiten Nederland of de Westerse wereld en je hiervoor in te zetten. Wel vind ik dat er bij het oplossen van problemen op wereldniveau meer belang en waarde moet worden gehecht aan de religie(s) en de cultuur van het land. Wij als Westerse wereld zijn soms, met name in onze ontwikkelingshulp geneigd een te 'arrogante' houding aan te nemen en bepaalde opvattingen op te leggen. Beter is het zelfstandig en onafhankelijk maken van een land door scholing van de bevolking.'

'Uiteindelijk liggen mijn idealen toch voornamelijk heel dichtbij. In mijn werk liggen voor mij de meeste kansen om iets te kunnen betekenen. Concreet betekent dat vooral iets ondernemen tegen bureaucratie en inefficiëntie. Het frustrert mij als ik merk dat ik minder tijd aan kinderen kan besteden omdat ik veel tijd kwijt ben met papierwerk. In ons werk geldt sterk dat administratief werk ten koste kan gaan van de tijd die je één op één met een kind kunt doorbrengen. In mijn hoofd ben ik er voortdurend mee bezig hoe dat beter kan. Als ik ergens tegenaan loop dan probeer ik dat bespreekbaar te maken op vergaderingen. Echte successen kan ik nog niet noemen, maar als ik meer ervaring heb dan hoop ik meer te kunnen bereiken op dit punt.' ■

CDV 'Tegengif in crisistijd'

Het lentenummer van Christen Democratische Verkenningen CDV 'Tegengif in crisistijd' is helemaal gewijd aan de generatie Y in crisistijd waarin vroegere vanzelfsprekendheden zoals het vooruitgangsgeloof tot het verleden behoren. Dit nummer is te bestellen via www.cda.nl/wi

Jack de Vries

Jack de Vries is staatssecretaris van Defensie. Van 1992 tot 1996 was hij voorzitter van het CDJA.

De analyse van ook de laatste – Europese – verkiezingen leert dat de uitslag vooral bepaald wordt door wie er wel of niet naar de stembus gaat: de stemmers van het CDA bleven te veel thuis terwijl Wilders er in slaagde nieuwe stemmers wel te laten gaan.

In 2006 werd het CDA de grootste partij onder jongeren met een hoge opkomst voor de Kamerverkiezingen. Ook met thuisblijven heb je dus invloed op de verkiezingen. Feitelijk steun je dus de winnaar.

Bepalend voor jongeren om te gaan is vaak de mate van duidelijkheid en de spanning van de ‘wedstrijd’. Zo won Balkenende de strijd van Bos door zowel de spannende wedstrijd als zijn duidelijkheid. Jongeren zijn daarmee veel minder honkvast en bepalen hun stem per verkiezing. Dat maakt dat er veel minder snel gekozen wordt om lid te worden van een politieke partij of – jongerenorganisatie. Dat is zowel jammer voor de inhoud van de politiek, als voor de jongeren zelf.

Wat de inhoud betreft heeft het namelijk als gevolg dat de belangen minder worden gehoord. Discussies over sociale zekerheid zijn daar een goed voorbeeld van. Wat doorslag geeft is vaak het belang van de babyboomgeneratie, terwijl de rekening naar twintigers en dertigers verschuift.

‘Jongeren: de beslissende stem!’

Het CDJA heeft dat heel goed in de gaten en heeft dat thema opgepakt. Als oud-CDJA-voorzitter juich ik dat toe. Maar het CDJA heeft me nog veel meer gebracht dat politieke invloed. Het heeft voor een belangrijk gedeelte mijn netwerk bepaald, en daarmee carrière beïnvloed.

En dat element wordt in deze tijd van economische crisis steeds meer van belang. Een leuke baan vind je nog altijd het beste via en niet door

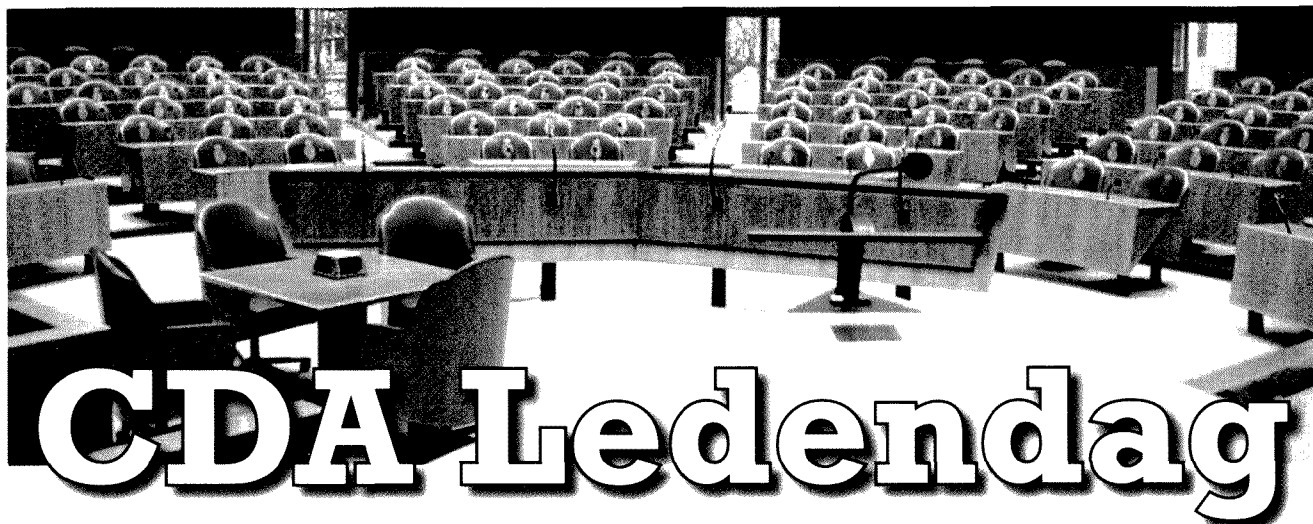
middel van een advertentie. Daarom stond het CDA ook op de carrierebeurs: lid worden van een politieke partij bezorgt je niet alleen invloed op je eigen toekomst via de inhoud, maar ook voor wat betreft je loopbaan.

Via het CDJA werd ik eerst medewerker van de gemeenteraadsfractie in Amsterdam, daarna van een Tweede Kamerlid en uiteindelijk hoofd Voorlichting van de fractie. Heb zowel voor Heerma, De Hoop Scheffer als Balkenende mogen werken en van hen alledrie ontzettend veel geleerd. De politieke activiteit heeft me ook dingen laten ontdekken waar ik anders waarschijnlijk nooit mee in aanraking was gekomen: van de gehandicaptenzorg tot een asielzoekerscentrum, van een producent in gewassen groente tot hoog innovatieve bouwer van vliegtuigonderdelen.

Mijn advies is dus helder: verrijk je leven, vergroot je kansen en vergeet niet te stemmen!

CDA PARTIJNIEUWS

Zaterdag 21 november 2009

CDA Ledendag

Bent u al eens in de Tweede Kamer geweest? Wij bieden u graag de mogelijkheid het hart van de Nederlandse democratie te bezoeken. Op zaterdag 21 november a.s. bent u van harte welkom op de CDA Ledendag in de Tweede Kamer!

Wat is er te doen?

- rondleiding door Tweede Kamerleden
- interactieve workshops (debattechnieken, C van het CDA, campagnevoeren)
- volop gelegenheid om Kamerleden en bewindspersonen te spreken

Wanneer en waar?

Zaterdag 21 november 2009,
Tweede Kamer, Den Haag.

ochtendprogramma 9.30-12.30 uur

middagprogramma 13.30-16.30 uur

(beide programma's zijn gelijk aan elkaar)

Aanmelden

Uiterlijk 1 november 2009 via

 www.cda.nl/ledendag

Wat kost het?

Niets! U betaalt wel zelf uw reis- en eventueel parkeerkosten.

U komt toch ook?!

Pieter van Geel
Fractievoorzitter CDA

Peter van Heeswijk
Partijvoorzitter

Aanmeldbon CDA Ledendag 21 november 2009

* Ik kies voor het

* ochtendprogramma (9.30-12.30 uur)

* middagprogramma (13.30-16.30 uur)

* Deze bon in een voldoende gefrankeerde envelop

* toesturen naar: CDA Bureau, t.a.v. Ledendag,

* Postbus 30453, 2500 GL Den Haag

Relatienummer (indien bekend):

Naam:

m/v

Adres:

Postcode

Woonplaats:

E-mailadres:

Geboortedatum:

Presentatie nieuw WI-rapport

Op woensdag 17 juni 2009 is het WI-rapport *Een sociale vlaktaks: naar werkbare en begrijpelijke inkomstenbelastingen* aangeboden aan Staatssecretaris De Jager van Financiën. In dit rapport wordt gepleit voor een uniform marginaal belastingtarief voor alle inkomen uit arbeid. In een steeds flexibelere arbeidsmarkt is een dergelijke vlaktaks een belangrijk voordeel, omdat een loonbelastingverklaring kan vervallen en werkgevers kunnen communiceren wat werknemers netto overhouden. Door de ZVW-werkgeversbijdrage te bruteren en de bijdrage in de vorm van een loon- en somheffing of nominale premie vorm te geven komt er één loonbegrip, zodat werknemers in een oogopslag hun loonstrook kunnen lezen. Draagkracht wordt

bewerkstelligd door een gericht stelsel van toeslagen en heffingskortingen. De inkomenseffecten kunnen verder worden beperkt, indien een vlaktaks wordt gecombineerd met een topinkomenheffing. Belangrijk is ook een verschuiving van de loon- en inkomstenbelasting naar indirecte belastingen zoals de btw en stroomlijning van diverse regelingen, zodat het marginale vlaktakstarief verder naar beneden kan tot circa 33 procent. In een volgende *CDA.nl* zal worden ingegaan op de reacties op dit rapport.

Het rapport is te downloaden via de website www.cda.nl/wi of in gedrukte vorm te bestellen bij het secretariaat van het WI (✉ wi@cda.nl of ☎ 070 342 4870).

DIRK HOL

Succesvol symposium

‘Christenen in de politiek’

Op 6 mei vond aan de Vrije Universiteit een bijeenkomst plaats “Christenen in de politiek.” georganiseerd door het WI voor het CDA, VU Podium en het onderzoeksinstituut VISOR aan de Vrije Universiteit. Er waren inleidingen van de heer Donner, minister van SZW, de heer Cohen, burgemeester van Amsterdam en de heer De Gaay Fortman, oud-Tweede Kamerlid voor de PPR, en de heer Reitsma, hoogleraar aan de Theologische Faculteit van de VU. De inleiding van de heer Donner is via de website van het WI en het CDA beschikbaar. Er waren ruim 150 belangstellenden op deze bijeenkomst.

In alle inleidingen kwam naar voren dat heel veel christelijk geïnspireerde mensen actief zijn in de politiek en het maatschappelijk middenveld en dat velen op zoek zijn naar een moderne invulling van diepgewortelde inspiratie. Iedereen doet dat vanuit zijn eigen invalshoek. Donner deed als christelijk-sociaal denker vooral een beroep op persoonlijke verantwoordelijkheden en de rol die religie daarin kan spelen. De Gaay Fortman ging voor zijn inspiratie terug naar het herderlijk schrijven van de Nederlandse Hervormde Kerk in 1955 en de politieke keuzen waartoe dit in zijn visie zou moeten leiden. Ook de heer Cohen

benadrukte vanuit een heel andere rol het belang van religie voor de wereld van vandaag en ging in op de scheiding van kerk en staat. De discussie werd ingeleid door de heer Reitsma, die de rol van christenen in de politiek van een kritische reflectie voorzag.

Ook werd tijdens dit WI-symposium het boek *Publieke gerechtigheid* aangeboden aan de weduwe van Kees Klop, mevrouw Trix Klop, en heer Donner. In dit boek staan vrienden van Klop uit de politiek, wetenschap en journalistiek stil bij het gedachtegoed van de heer Klop, de oud-adjunct directeur van het WI, die ons helaas in 2007 is overleden.

Aspirant raadsledencursus

Als kandidaat CDA-raadslid voor de lokale gemeenteraadsverkiezingen van 2010 wordt u geacht zich goed voor te bereiden. Een van de manieren om dat te doen is door u aan te melden voor de:

Aspirant-raadsledencursus

In deze cursus leert u onder andere hoe het lokale bestuur in elkaar steekt, wat de rol en de taken van een raadslid zijn en oefent u essentiële vaardigheden. Als rode draad door de cursus loopt het CDA-gedachtegoed, zodat u dit gedachtegoed tijdens de campagne en na de verkiezingen helder kunt uitdragen zodat u duidelijk herkenbaar bent als 'CDA raadslid'. De 'Aspirant-raadsledencursus' wordt gegeven door geselecteerde trainers samen met ervaringsdeskundigen. De cursus bestaat uit 5 dagdelen van ongeveer 3 uur, waarvan 4 dagdelen voor de verkiezingen plaatsvinden.

Let op! Er wordt van u verwacht dat u het nodige huiswerk doet om zo in een korte tijd een brede basis te leggen. Om u aan te melden voor de cursus en/of informatie over de cursus bij u in de buurt verwijzen we u naar de website

☞ www.si.cda.nl of uw contactpersoon voor het Regionale Scholingswerk (contactgegevens zijn ook te vinden op de website).

Lokaal HRM-beleid Het belang van beoordelingsgesprekken

Veel afdelingsbesturen 2009 zijn inmiddels druk doende met de voorbereidingen op de kandidaatstellingsprocedure voor de raadsverkiezingen in 2009. De Lokaal Appèl Tour besteedt aandacht aan de campagne, het schrijven van een verkiezingsprogram en aan de werving en selectie van kandidaten voor de raad. De afdeling HRM ondersteunt de afdelingen bij die kandidaatstellingsprocedure met ondermeer een profielschets van het raadslid en een handreiking met informatie over de werving en selectie van nieuwe raadsleden. Zittende raadsleden doorlopen echter een ander 'selectieproces'. Jaarlijks voeren de fractievoorzitter en afdelingsvoorzitter functioneringsgesprekken met de raadsleden aan de hand van de profielschets en competentieprofiel. Ook met de fractievoorzitter en de wethouder wordt een functioneringsgesprek gevoerd. In een dergelijk gesprek komt het huidig en toekomstig functioneren op een gestructureerde wijze ter sprake. Het functioneringsgesprek is een instrument om concrete afspraken te maken over de zgn. ontwikkelpunten met als doel de kwaliteit van de werkzaamheden te verbeteren. In het jaar voorafgaand aan de raadsverkiezingen wordt de balans opgemaakt in het beoordelingsgesprek. Beoordelingsgesprekken hebben tot doel een oordeel uit te spreken over het functioneren van het raadslid, de fractievoorzitter en de wethouder in de afgelopen periode. Daarmee wordt een oordeel gegeven over de eventuele verkiesbaarheid en de plek op de kandidatenlijst. Met deze HRM-instrumenten wordt beoogd de kwaliteit van onze volksvertegenwoordigers en bestuurders te borgen en het bewustzijn van 'permanent leren' te versterken.

Leden gezocht CDA Praktijkpanel Binnenvaart

Tweede Kamerlid Sander de Rouwe

Tweede Kamerlid Sander de Rouwe is namens de CDA-fractie in de Tweede Kamer lid van de fractiecommissie

Verkeer en Waterstaat en o.a. woordvoerder binnenvaart. Dhr. De Rouwe is op zoek naar geschikte deskundige leden van het CDA die mee willen denken over het thema binnenvaart. Als lid neemt u plaats in een zogenaamd Praktijkpanel. Het panel komt maximaal tweemaal per jaar samen in de Tweede Kamer. Bent u door werkervaring en/of opleiding bekend op het terrein van binnenvaart en wenst u deel

te nemen aan het Praktijkpanel van Sander de Rouwe? Dan is dit de uitdaging voor u om inhoudelijk uw steentje bij te dragen aan het werk van een Tweede Kamerlid!

Voor aanmelding en informatie kunt u contact opnemen met Sjoerd Noord:

✉ s.noord@tweedekamer.nl

Voor vragen kunt u ook bellen

☎ 070 318 3556

Zaterdag 26 september CDA Familiedag

Beleef spannende avonturen in

avonturen park HELLENDOORN

Kom met het hele gezin naar de CDA Familiedag! In Avonturenpak Hellendoorn is voor iedereen iets te beleven. Voor de durfals de Wild Waterval, Donderstenen en Piraat Enterhaak. Voor de hele familie de Sungai Kalimantan, het Galjoen en de 3 geheime Torens. En voor de allerkleinsten de draaimolen, de Postkoets en de Dombomolen.

Op de CDA Familiedag kunt u ook in gesprek gaan met ministers, kamerleden en europarlementariërs.

CDA-leden krijgen op 26 september meer dan 10 euro korting op de toegangsprijs van Avonturenpark Hellendoorn! U kunt alleen kaarten bestellen als u lid bent van het CDA. Uw introducés hoeven geen lid te zijn. Kom daarom met het hele gezin naar de CDA Familiedag!

Betalen

Het totale bedrag kunt u overmaken op bankrekeningnummer 65 06 16 944

t.n.v. CDA-Acties te Den Haag o.v.v. van bij voorkeur uw relatienummer (te vinden op uw ledenpas) of, als u het relatienummer niet bij de hand heeft, uw postcode en huisnummer.

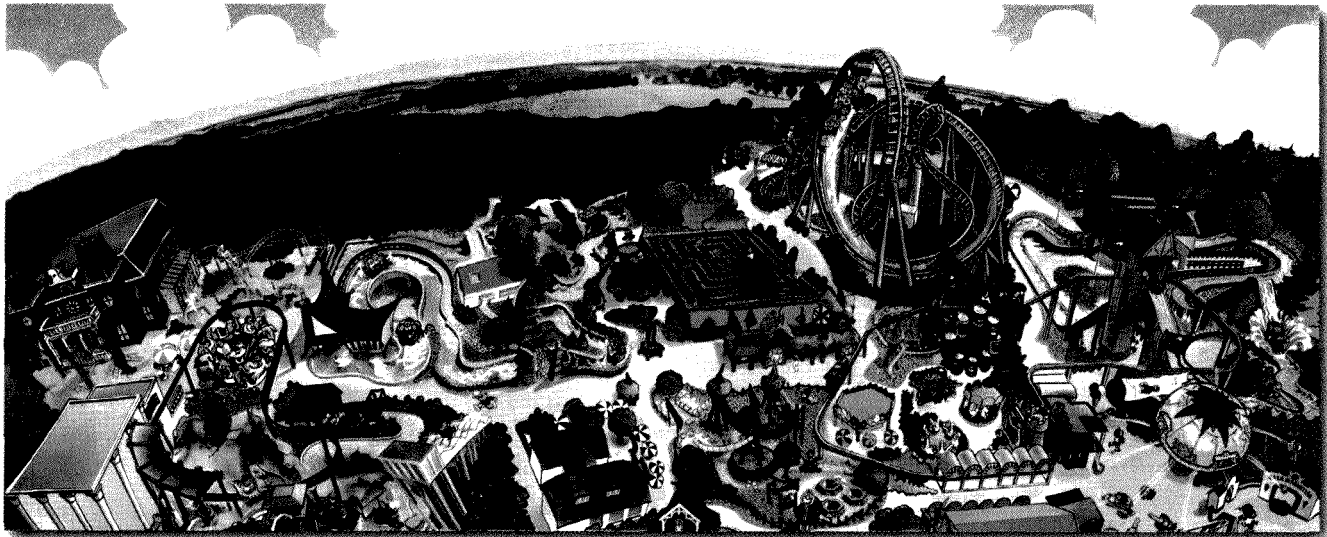
De aanmelding (via bon of internet) moet uiterlijk 10 september a.s. binnen zijn. Daarna is de inschrijving gesloten. De betaling moet uiterlijk 14 september a.s. binnen zijn.

Nieuwsgierig geworden?

Kijk dan op de website van het Avonturenpark Hellendoorn
www.avonturenpark.nl of op
www.cda.nl/familiedag

Waar? Avonturenpark Hellendoorn
 Wanneer? Zaterdag 26 september 2009
 Hoe laat? 10 - 17 uur

Aanmeldbon CDA Familiedag 26 september 2009

Persoonsgegevens

Relatienummer (indien bekend): _____

Naam: _____ m/v

Adres: _____

Postcode: _____

Woonplaats: _____

E-mailadres: _____

Telefoon: _____

Ik wil graag de volgende kaarten bestellen:

Entree

Volwassene (11 jaar en ouder) (normaal € 19,75) aantal: x € 9,00 = €

Kind (3 t/m 10) (normaal € 19,75) aantal: x € 7,00 = €

Kind (0 t/m 2) aantal: x € 0,00 = €

Lunchpakket

De lunch zal bestaan uit: 2 broodjes, krentenbol, yoghurt, fruit en een drankje en voor de kinderen een verrassing.

Lunch volwassene aantal: x € 6,00 = €

Lunch volwassene vegetarisch aantal: x € 6,00 = €

Lunch kind (1 broodje minder) aantal: x € 5,00 = €

Lunch kind vegetarisch (1 broodje minder) aantal: x € 5,00 = € +

Totaal €

Deze bon voor **10 september 2009** a.s. in een voldoende gefrankeerde envelop toesturen naar:

CDA Bureau, t.a.v. Familiedag, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag

CDA Scoutingcommissie

Talentvolle CDA'ers in beeld brengenTekst **Brendan Troost**

De vele leden van het CDA vormen de motor vormen van onze politieke vereniging. Het CDA hecht veel waarde aan het 'benutten' van haar menselijk kapitaal. Daarom levert de afdeling HRM (Human Resource Management) met twee full-time HRM-functionarissen service op maat aan de vele deskundige en ambitieuze leden die het CDA rijk is. De CDA Scoutingcommissie vormt één van de pijlers van het HRM-beleid van het CDA en heeft de ambitie om de zeer talentvolle leden van het CDA te ondersteunen in het realiseren van hun wensen.

Waar staat de CDA Scoutingcommissie voor?

De afdeling HRM werkt continu aan het vergroten van haar zicht op de kwaliteiten en ambities van vele CDA'ers. Binnen het CDA fungeert de CDA Scoutingcommissie sinds 2005, onder voorzitterschap van dhr. Geert Jansen, commissaris van de koningin in Overijssel, als infrastructuur binnen de partij om talentvolle leden in kaart te brengen door hen op te sporen en te spreken. De CDA Scoutingcommissie telt 25 vooraanstaande leden die de rol van gespreksvoerders vervullen. De gesprekspartners fungeren daarbij als klankbord voor het vormgeven van de betrokkenheid van de kandidaat bij de partij. Zij vervullen voor de gesprekskandidaat een adviserende en sturende rol door verschillende aangrijpingspunten aan te reiken voor het realiseren van hun specifieke wensen.

Voor de CDA Scoutingcommissie is het belangrijk om geen verkeerde verwachtingen te wekken bij de ge-

sprekskandidaten. Het betrokken lid voert namelijk zelf de regie over zijn of haar eigen ontwikkeling en loopbaanperspectief.

Wat is het doel?

Het CDA is altijd op zoek naar goede potentiële wethouders, burgemeesters en Tweede Kamerleden. Maar ook buiten de politieke arena wil het CDA van zich laten horen in functies als bestuurder, toezichthouder, of als lid van werkgevers- en werknemersorganisaties. Om die bestuurlijke en politieke invloed uit te kunnen oefenen in Nederland, spreekt de CDA Scoutingcommissie met leden die middels hun competenties en ervaring beschikken over een mate van 'gewichtigheid' en landelijk profiel.

Aan welk profiel moet een talent voldoen?

Marry Visser-van Doorn, voormalig Tweede Kamerlid en lid van de CDA Scoutingcommissie, licht toe dat een talent dat in aanmerking komt voor een gesprek met de Scoutingcommissie moet beschikken over de volgende drie kernkwaliteiten:

1. Bezitten van maatschappelijke en professionele bagage om zwaardere politieke, bestuurlijke en maatschappelijke functies te kunnen bekleden, of de potentie daar toe;
2. Nauwe verbondenheid met het CDA;
3. Stevige motivatie om zich (op termijn) in te zetten en te ontwikkelen voor het CDA.

Marry Visser-van Doorn: 'De hier boven genoemde kwaliteiten kunnen niet altijd op voorhand worden herkend en zijn ook geen harde selectie-

criteria. De drie kenmerken fungeren echter wel als aanknopingspunten om te oordelen of een kandidaat in aanmerking komt voor een gesprek met de CDA Scoutingcommissie.'

Hoe wordt een talent binnen het CDA opgespoord?

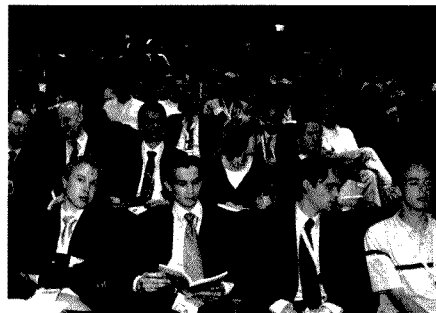
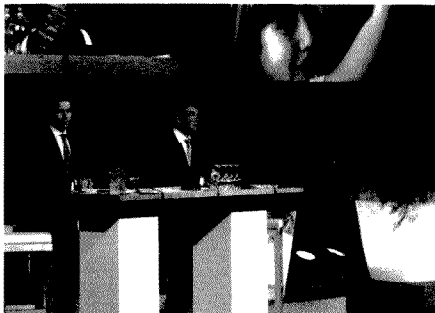
Binnen het CDA fungeren de twee HRM-functionarissen van het CDA Bureau en de in 2007 aangestelde provinciale HRM-contactpersonen als aanspreekpunten richting onze leden en afdelingen, om de CDA Scoutingcommissie te voeden met goede kandidaten. De stafmedewerkers HRM kunnen tevens een beroep door op een informele scoutstructuur met vertegenwoordigers van verschillende gelieerde organisaties die actief zijn binnen het CDA.

Tot slot

Het reservoir aan talentvolle leden kan voor het CDA nooit groot genoeg zijn. Daarom is de CDA Scoutingcommissie altijd op zoek naar bijzonder talentvolle leden. Het CDA excelleert immers op basis van de inzet en kwaliteiten van haar leden!

Voor meer informatie over de afdeling HRM, de CDA Scoutingcommissie of het aanmelden van talent kunt u kijken op www.cda.nl/hrm of contact opnemen met de secretaris van de CDA Scoutingcommissie, stafmedewerker HRM, Brendan Troost, via ☎ **070 3424816** of ✉ troost@cda.nl

Drs. B.W. Troost is stafmedewerker HRM en secretaris van de CDA Scoutingcommissie.

FOTO'S DIRK HOL

31 oktober 2009

Vooraankondiging Partijcongres

Het Partijcongres van 31 oktober zal plaatsvinden in het Beatrix Theater in de Jaarbeurs te Utrecht, tussen 09.30-16.30 uur. In het huishoudelijk deel komen onder meer de volgende punten aan de orde: vaststelling begroting 2010, verkiezing voorzitter Eduardo Frei Stichting en de verkiezing van de nieuwe tweede vicevoorzitter. Ook zal er tijdens het Partijcongres aandacht worden besteed aan de Gemeenteraadsverkiezingen van 3 maart 2010.

Meer informatie

Meer informatie over het programma treft u aan in het nummer van *CDA.nl* dat eind september uitkomt of eerder al www.cda.nl/partijcongres

Aanmelden

Via de site of onderstaande bon kunt u zich nu al aanmelden voor het Partijcongres. Aanmelden kan t/m woensdag 28 oktober. Daarna is de inschrijving gesloten.

Kijk voor de procedures rondom stemrecht en het indienen van resoluties op www.cda.nl/partijcongres

Lunch Partijcongres

De lunch kost 10 euro per persoon. We reserveren alleen een lunch als u voor 22 oktober het bedrag hebt overgemaakt. U kunt het bedrag overmaken op Giro nummer 102.575, t.n.v. Centrale Verrekenkas CDA PR/C, Den Haag, o.v.v. lunch + vermelding naam en/of relatienummer.

Aanmeldbon Partijcongres 31 oktober 2009

Persoonsgegevens

Relatienummer (indien bekend):

Achternaam: m/v

Adres:

Postcode en woonplaats:

E-mailadres:

Ik meld me aan voor

- ochtenddeel
- lunch
- middagdeel
- naborrel

Eerste Partijcongres

- Ik kom voor het eerst

Ik ontvang graag de volgende stukken

- Vergaderstukken
- Begroting 2010

Introducé

- Ik neem een introducé mee:

Naam:

Adres:

Postcode en woonplaats:

E-mailadres:

Deze bon **voor 28 oktober** a.s. in een voldoende gefrankeerde envelop toesturen naar: CDA Bureau, t.a.v. Partijcongres, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag

Over de Dijk

Ontwikkelingssamenwerking en de voedselcrisis

Een jaar geleden stond de voedselcrisis in het centrum van de aandacht. Dat duurde niet lang, en toen stond de energiecrisis in het middelpunt van de aandacht. Piet Bukman (voorzitter Commissie Buitenland) tijdens de opening van de conferentie over ontwikkelingsamenwerking en de voedselcrisis: 'Een crisis duurt lang, maar de aandacht ervoor is vaak kort'.

De conferentie van de Eduardo Frei Stichting in Wageningen had wél aandacht voor de wereldwijde voedselcrisis. Ruim 150 mensen kwamen bijelkaar op 8 juni jl. om met elkaar in gesprek te gaan over dit vraagstuk: mensen uit het veld, studenten en belangstellenden. Inleidingen werden verzorgd door Hans Eenhoorn (voormalig associate professor aan de Universiteit Wageningen), Albert Jan Maat (voorzitter LTO Nederland-Agriterra) en Arjen Hoekstra (professor waterbeheer aan de Universiteit Twente). Allen wezen vanuit hun eigen achtergrond en kennis op het probleem, de oorsprong en ontwikkelingen die er zijn. Elke avond gaan één miljard mensen met honger naar bed.

In deelsessies werd gesproken over landbouwbeleid en armoedebestrijding, boerencoöperaties in ontwikkelingslanden en de handelsstromen die rondom voedsel wereldwijd bestaan.

De bijeenkomst werd afgesloten door minister Koenders (Ontwikkelingsamenwerking): 'Wij staan voor de immense opgave om het hardnekkige probleem van honger structureel op te lossen en tegelijkertijd de stijgende bevolking te

blijven voeden. De kunst daarbij is het zo eerlijk mogelijk verdelen van de schaarse middelen: het gaat hier namelijk ook om een koopkrachtprobleem! Slagen wij er niet in aan dit probleem iets te doen, dan voorspel ik u dat de pastaprotesten die wij vorig jaar hebben gezien in Italië en de volksoptstanden in Haiti en Egypte slechts een voorbode waren van een veel bredere golf van sociale onrust en conflicten. Conflicten die onherroepelijk gevolgen zullen hebben voor Nederland en Europa. Via hogere prijzen in de supermarkt bij u en mij op de hoek, maar – waarschijnlijker – via vele duizenden vluchtelingen die in gammele bootjes de oversteek wagen naar Europa.'

Dagvoorzitter Piet Bukman sloot af en concludeerde dat veel partijen een rol spelen in de voedselcrisis. Eenheid in actie is nodig, waarbij ieder – ook ngo's en private partijen – zijn of haar maat-

schappelijke verantwoordelijkheid moet nemen.

De bijeenkomst op 8 juni was de vierde in een reeks bijeenkomsten in het kader van Over de dijk. Eerdere bijeenkomsten gingen over 3D (defensie, ontwikkelingsamenwerking en diplomatie), ontwikkelingsamenwerking en religie, en ontwikkelingsamenwerking en globalisering. Er volgen nog bijeenkomsten over China en Afrika, mensenrechten en democratie, en tien jaar millenniumdoelen.

 Kijk op www.overdedijk.nl voor meer informatie

Integratie

FOTO ANP EXTRA LEX VAN LIESHOUT

Integratie

Ondanks dat iedere partij de indruk probeert te wekken dat ze gewonnen heeft, was er 4 juni maar een grote winnaar: de PVV. Wilders, dat moet een ieder hem toch nageven, heeft het slim gespeeld. Hij sprak zich nadrukkelijk uit tegen een Europese superstaat. En uiteraard had hij ook zijn duidelijke antwoord klaar op de toestroom van immigranten. De belangrijkste reden voor de eurosceptis van Nederlanders is, zo bleek o.a. uit het onderzoek 21minuten.nl, dat Nederlanders bang zijn om 'hun Nederland' kwijt te raken. Enerzijds komt die angst om de eigen identiteit te verliezen door een groter wordend Europa. Anderzijds door de grote toestroom van immigranten en integratievraagstuk. De toestroom van immigranten en het integratievraagstuk worden nu al veel te lang geclaimd door Wilders. Wat is er toch aan de hand in ons mooie Nederland? En belangrijker nog: hoe gaan we het integratieprobleem nu eens oplossen?

FOTO DIRK HOI

..... reactie van *Caroline Tax (CDJA)*

'Terecht of onterecht, angst voor verlies van de Nederlandse identiteit is een gegeven dat om een duidelijk antwoord vraagt. Dat momenteel geen enkele politieke partij in staat lijkt om met een passend antwoord op het integratieprobleem te komen is zorgwekkend. Naast bezinning op onze eigen identiteit moeten we ervoor waken dat het integratieprobleem ons koud laat en we ons terugtrekken in ons eigen wereldje.

Misschien moeten wij, als doorgewone burgers, ons zelfs juist actiever inzetten om de integratie te bevorderen. Als 'zij' niet naar ons komen, laten 'wij' dan naar 'hen' toe gaan. We kunnen zelf de dialoog te zoeken, vanuit ons eigen vertrekpunt. We kunnen kleine projecten opzetten in onze eigen omgeving en daar immigranten bij betrekken. Laten we zoeken naar een opbouwende mogelijkheid om samen Nederland vooruit te helpen. De politiek kan daarvoor de kaders scheppen, ondersteuning bieden, faciliteren. Dat moet ze ook. Maar het is niet alleen een taak van overheid en politiek. Wij zelf hebben ook de verantwoordelijkheid om bruggen te slaan en de schouders onder dit probleem te zetten. Laat de immigranten maar zien wat dat is. Maar op een positieve manier. We hebben zoveel moois in Nederland! Moslims dehumaniseren kan en mag niet het Nederlandse antwoord op het integratievraagstuk zijn.'

Parlement

FOTO ANP | ERIK VAN 'T WOUDE

Van Vroonhoven: Samenwerking Historisch en Openlucht Museum vereiste

FOTO
HOL

Afgelopen tijd is er veel gesproken over de plaats waar het nieuwe Nationaal Historisch Museum moet komen. Minister Plasterk van OCW besloot

eerder om het niet naast het Openluchtmuseum te laten bouwen, zoals eerder het plan was, maar in de binnenstad van Arnhem aan het water. Het CDA vindt de keuze van de minister niet verstandig, om een aantal redenen. Twee jaar geleden is de kamer enthousiast akkoord gegaan met de plannen van de stad Arnhem voor het museum naast het Openlucht Museum. Op die manier zou je de theorie en de praktijk van de geschiedenis van Nederland naast elkaar hebben; toegankelijk, laagdrempelig. Het zou een tweeluik worden.

‘Met de beslissing voor de locatie bij de brug komt de samenwerking tussen de musea wat het CDA betreft in gevaar. Twee rijksmusea in een vrij kleine stad, gescheiden door een aan-

tal kilometers, een hele stad, en een brug. Wij zien deze twee musea eerder concurrenten van elkaar worden, dan partners. En dat zou voor beide musea zonde zijn’, zegt CDA-kamerlid Nicolien van Vroonhoven.

Ze vindt dat het de taak van een minister is om draagvlak voor zijn besluiten te vinden. Dat draagvlak uit de samenleving, en dus uit de Tweede Kamer, is er niet voor dit besluit. Terwijl het museum in eerste instantie een wens vanuit de Tweede Kamer was. Van Vroonhoven: ‘Wij zeggen, laten we teruggaan naar het pakket waar iedereen zich twee jaar geleden in kon vinden en dat een mooie samenwerking tussen de musea zou betekenen, en van daaruit nu voort maken met het realiseren van het Nationaal Historisch Museum.’

Van Geel: Betrokkenheid aandeelhouders bij bedrijven vergroten

FOTO
DIRK HOL

Een sociale markteconomie, met haar vrije markt en gelijke kansen voor iedereen, is nog steeds een logische indeling van

onze economie. Dat heeft CDA-fractievoorzitter Pieter van Geel in een debat over de economie gezegd. ‘In de crisis moeten we zoeken naar kansen om Nederland ook in de toekomst een van de meest welvarende regio’s van Europa te maken.’

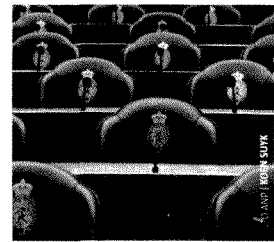
Cultuuromslag en achterstallig onderhoud

Van Geel vindt, ondanks de crisis, niet dat de sociaaleconomische ordening zoals we die nu kennen verkeerd is geweest. ‘Er is wel een aantal uitwassen zichtbaar geworden, zoals onverantwoorde risico’s en extreme bonussen. Daar moet een cultuuromslag in komen.’ Van Geel benadrukte dat het terugtrekken van de overheid uit een aantal sectoren de afgelopen decennia ook veel voordelen kent. ‘Marktwerving in het openbaar vervoer, de telecomsector en medicijnprijzen is voor burgers van belang geweest. Voor de kwaliteit, keuzemogelijkheden en prijs.’

Mondialisering en weerbaarheid

De fractievoorzitter schetste hoe de Nederlandse economie sinds de jaren 60/70 enorme veranderingen heeft doorgemaakt. De wereld is steeds

PARLEMENT
Actueel nieuws
uit de Eerste en
Tweede Kamer

meer een 'global village' met 'global market' geworden, mede door de verbeterde mobiliteit en de informatietechnologie. Dit heeft ook een toenemende individualisering tot gevolg. 'Als dat ertoe leidt dat mensen zich niet meer verantwoordelijk voelen voor de samenleving, gaat het hoe dan ook mis', aldus Van Geel. Hij noemde de extreme bonuscultuur daar een voorbeeld van. 'Het is belangrijk om oog te hebben voor de mensen die deze mondialisering bangstigend vinden. Veel ervan is echter onomkeerbaar. Het is geen oplossing om terug te gaan naar de jaren 50.' Wel moeten onze samenleving, onze economie en bedrijven weerbaarder gemaakt worden. Bijvoorbeeld door het stimuleren van langetermijn-aandeelhouderschap, waardoor mensen zich langer verbinden aan een bedrijf, in plaats van alleen voor de snelle winst te gaan.

Vakmanschap moet voorop

Van Geel waarschuwde voor de gevaren van schaalvergroting in sectoren als onderwijs en zorg. 'In het bedrijfsleven is dit een logische ontwikkeling, maar schaalvergroting is geen doel op zich. In onderwijs en zorg moeten in-

stellingen dicht bij hun klanten staan. Niet management maar vakmanschap moet daar voorop staan.'

Toekomst

De ontwikkelingen in de financiële wereld zijn de afgelopen tijd sneller gegaan dan het toezicht bij kon houden, zei Van Geel tot slot. Daarom komen regels niet zonder verantwoordelijkheid. Voor de toekomst is beter toezicht nodig; maar bankiers en beleggers moeten zich vooral verantwoordelijk gaan voelen voor hun handelen. 'Ik pleit dan ook voor herstel van persoonlijke verantwoordelijkheid. De samenleving dient centraal te staan. Want in die samenleving ligt de kracht van Nederland', aldus Van Geel.

Spies: Subsidieregeling voor dubbel glas eindelijk rond

Op aandringen van CDA-vicefractievoorzitter Liesbeth Spies heeft minister Van der Laan (Wonen, Wijken en Integratie) toegezegd op korte termijn met een subsidieregeling voor dubbel glas te komen. Van der Laan stelde hier-

voor in eerste instantie in totaal 40 miljoen euro beschikbaar voor de periode 2009-2010. Het CDA vond dit voorstel niet toereikend, daarom heeft CDA-kamerlid Pieter Omtzigt er tijdens het parlementaire debat over het fiscale stimuleringspakket voor gezorgd dat nog eens 30 miljoen euro beschikbaar komt voor deze subsidieregeling. Er komt dus in totaal 70 miljoen euro beschikbaar voor de subsidieregeling voor dubbel glas. In het amendement is ook opgenomen dat de financiering in 2010 opnieuw kan worden bezien, na de evaluatie van 2009.

Eigenaar-bewoners van woningen die voor 1995 zijn gebouwd kunnen een beroep doen op de subsidieregeling. Deze subsidie zal maximaal 20 procent van het investeringsbedrag bedragen. De regeling zal zo worden vormgegeven dat deze terugwerken de kracht heeft tot 1 juli 2009. Naast de subsidieregeling zal dankzij aandringen van Spies ook de BTW op het isoleren van huizen worden verlaagd van 19 naar 6 procent.

Even bellen met...

Chantal Teunissen, lijsttrekker CDA Nijmegen

Op het CDA Congres van november 2008 heeft de partij de CDAV-resolutie: m/v-50/50 in alle CDA-vertegenwoordigingen aangenomen. De voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen 2010 zijn volop bezig en is dé gelegenheid om de resolutie tot uitvoering te brengen. Daarom vanaf dit nummer elke keer een interview met een lokale CDA'er over de kansen en uitdagingen van deze resolutie. Dit keer bellen we met Chantal Teunissen (30), CDA-raadslid en lijsttrekker in Nijmegen.

Wat vind je van de resolutie m/v-50/50?

'In Nijmegen speelt dit eigenlijk niet. Onze fractie bestaat uit drie mannen en twee vrouwen, een evenwichtige verdeling dus. Ik heb een beetje tweeledig gevoel bij de resolutie. Ik besef dat deze resolutie noodzakelijk is voor de bewustwording in sommige afdelingen. Bij ons is het probleem echter niet dat we geen vrouwen willen, maar dat het moeilijk is om vrouwen te vinden.'

Waardoor komt dat volgens jou?

'Het raadswerk vraagt ontzettend veel tijd – vrije tijd wel te verstaan! In tegenstelling tot een wethouderschap is het werk van raadslid geen

betaalde fulltime baan. Dat realiseert zich lang niet iedereen. Alles bij elkaar ben ik zo'n dertig uur per week kwijt aan de politiek.'

Maar jij doet het toch ook naast je werk?

'Klopt, maar ik heb geen kinderen. Mijn collega-raadslid Marianne van der Sloot evenmin. Zij is ook nog jong, 27 jaar, en kan ook veel energie stoppen in het raadswerk. Ik merk dat vrouwen met een druk gezinsleven uiteindelijk toch kiezen voor hun privéleven in plaats van de politiek. Dat baart me zorgen, maar tegelijkertijd begrijp ik het wel.'

Dus voortaan dan maar alleen twintigers of vrouwen boven de vijftig benaderen?

'Welnee! De lijst moet een evenwichtige samenstelling hebben, dus graag ook vrouwen met jonge kinderen. Voorop staan echter je kwaliteiten, ongeacht je leeftijd of dat je man of vrouw bent. Ik wil gekozen worden om mijn kwaliteiten, omdat ik Chantal ben. En niet omdat ik toevallig vrouw ben.'

'Graag ook vrouwen met jonge kinderen op de lijst'

Hoe krijg je die vrouwen dan zover?

'Goede vraag! Ik denk dat voorlichting over en reclame voor het raadswerk cruciaal is. Niet alleen naar potentiële raadsleden, maar ook naar bedrijven toe. In bepaalde sectoren, zoals het onderwijs, is het raadswerk goed te combineren met je baan. Maar als je werkt in een commercieel bedrijf is

de combinatie een stuk lastiger – ook voor mannen trouwens. Het raadswerk is bovendien niet alleen essentieel voor onze democratie, maar bovendien ook ontzettend leuk. Dat mag ook wel eens gepromoot worden.'

'In bepaalde sectoren, zoals het onderwijs, is het raadswerk goed te combineren met je baan'

Ga je gang!

'Als raadslid mag je mensen uit je stad vertegenwoordigen, dat is echt een hele eer. Je maakt je stad een beetje beter en dat geeft enorm veel voldoening.'

Gaat het Nijmegen lukken om geschikte vrouwen te vinden?

'Daar gaan we voor zorgen! We hebben een kweekvijver van actieve leden die we onlangs hebben opgeroepen te solliciteren. We hebben bovendien veel persoonlijk contact, bellen bijvoorbeeld altijd even op als iemand zich voor onze nieuwsbrief inschrijft of lid wordt. Zo raak je in gesprek en wie weet komt daar wat uit. Kwaliteit staat voorop, dat spreekt voor zich. Maar vrouwen die een bijdrage kunnen leveren aan het team, zijn meer dan welkom.'

50/50

EPP-congres

Op 29 en 30 april jl. vond in Polen het congres van de EPP (European People's Party) plaats. Namens de CDAV regiegroep Buitenland zijn Heidi van Haastert, Ellettha Schoustra en Monique Vogelaar naar Warschau afgereisd.

EPP-Women

Net als het CDA kent de EPP ook een actieve en invloedrijke vrouwenorganisatie. Tijdens het EPP-congres was er daarom ook een bijeenkomst van de EPP-Women. Nadat de financiële verantwoording 2008 en de verantwoording voor het activiteitenprogramma 2008 besproken was, is er uitgebreid stilgestaan bij de verkiezingen voor het Europees Parlement, die op dat moment nog moesten plaatsvinden.

Er werd nog meer vooruit gekeken. Bijvoorbeeld naar het EPPW-congres op 9 oktober 2009 in Sibiu, Roemenië. En bijna was de vergadering door de voortvarende voorzitter Doris Pack (CDU) gesloten zonder dat er gesproken was over het EPPW-congres in 2010. Monique Vogelaar (voorzitter CDAV Regiegroep Buitenland) hield haar bij de les en liep uiteindelijk de zaal uit met de toezegging op zak dat het CDAV het EPPW-congres in 2010 mag organiseren!

Vlamdend betoeg

Het congres werd tijdens de plenaire zitting op de eerste dag opgeluisterd door een groot aantal prominente sprekers waaronder Jan Peter Balkenende, Angela Merkel, Barosso, Berlusconi en Saakajvili.

Op hoofdlijnen kwamen de toespraken neer op het belang van democratie en de belangrijke rol die Europa speelt op het wereldtoneel, zowel politiek als sociaaleconomisch. Europa draagt bij tot stabiliteit en welvaart voor haar burgers.

Op de laatste dag van het congres was er nog kort de gelegenheid de ervaringen van de CDAV-delegatie uit te wisselen met Jan Peter Balkenende, voordat de zitting weer werd geopend met een staande ovatie voor Lech Walesa. In een vlamdend en indrukwekkend betoeg onderstreepte hij het belang van democratie waarin mensen zich

kunnen ontwikkelen, zich vrij voelen om hun mening te uiten en waar met respect mee wordt omgegaan.

Meer weten over de EPPW?

☞ Kijk dan eens op
www.epp-women.org

..... Agenda CDAV

18 september Netwerkbijeenkomst CDAV provincie Utrecht
locatie: Lopik

Aanmelden en meer informatie: Loes Dekkers ☒ loesdekkers@planet.nl

3 oktober Netwerkbijeenkomst CDAV Noordelijk Netwerk
locatie: Karmelklooster

aanmelden en meer informatie: Sjoerdje Kok ☒ s.a.kok@freeler.nl

5 oktober Thema-avond Combinatie zorg en arbeid
CDAV provincie Groningen

aanmelden en meer informatie: Jeanne de Haan

☒ jdehaankramer@zonnet.nl

10 oktober ALV CDAV-Brabant

aanmelden en meer informatie: José Mureau ☒ josemureau@casema.nl

12 oktober Najaarsbijeenkomst CDAV provincie Utrecht

aanmelden en meer informatie: Loes Dekkers ☒ loesdekkers@planet.nl

Aanmelden van CDAV-activiteiten voor de agenda kan via

Liesbeth van Heest ☒ vanheest.cdav@cda.nl

Colofon Redactie Corine Toussaint | **CDAV-adres** Postbus 30453, 2500 GL Den Haag, contactpersoon Liesbeth van Heest ☎ 070-3424857 | ☒ vanheest.cdav@cda.nl | De redactie van *Vrouw en politiek* is onafhankelijk.

Terugblik Europese verkiezingen

CDA blijft de grootste

Tekst **Marjolijn van der Stel** Fotografie **Eigen Archief**

Bij de verkiezingen voor het Europees Parlement is het CDA met vijf zetels de grootste partij gebleven.

Wim van de Camp: 'Gelukkig zijn we de grootste partij gebleven, ook in Brussel. Natuurlijk had ik graag een zesde zetel erbij gehad. Opgewekt en duidelijk ga ik met mijn collega's aan de slag. Ik heb veel geleerd over Europa de afgelopen maanden en heb er zin in!'

De vijf CDA'ers die de nieuwe delegatie vormen zijn:

1. Wim van de Camp (579775 stemmen)
2. Corien Wortmann (48270 stemmen)
3. Esther de Lange (43406 stemmen)
4. Lambert van Nistelrooij (41846 stemmen)
5. Ria Oomen (70388 stemmen)

Het CDA feliciteert hen van harte!

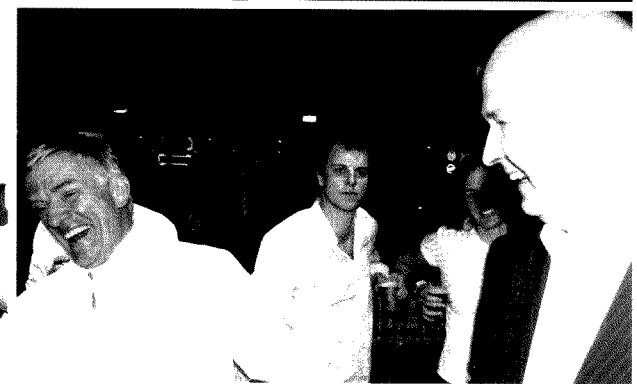
In totaal stemden op 4 juni 913233 mensen op het CDA.

Ook Maria Martens, nummer 3 op de lijst, heeft voldoende stemmen (38781) gekregen om de voorkeursdrempel te halen. Helaas heeft het CDA op basis van het totaal aantal stemmen maar recht op vijf zetels.

Peter van Heeswijk, partijvoorzitter: 'Ik wil Maria heel hartelijk danken voor haar inzet voor het CDA in Europa en de wijze waarop zij de CDA-delegatie de afgelopen jaren heeft geleid. Maria, bedankt!'

Het CDA bedankt ook Bert Doorn, niet herkiesbaar, en Cornelis Visser, nummer 6 op de lijst, voor hun inzet in het Europees Parlement de afgelopen jaren.

Het nieuwe Europees Parlement zal op 14 juli geïnstalleerd worden in Straatsburg.

CDJA Dagelijks Bestuur

Jongeren en politiek een vreemde combinatie? Het CDJA bewijst het tegendeel. Sinds het afgelopen congres medio mei zijn de CDA-jongeren weer vol enthousiasme aan de slag met een nieuw Dagelijks Bestuur. Wat het CDJA wil? Twee zaken: Het CDA ondersteunen én... de luis in de pels zijn.

Tekst **Het Dagelijks Bestuur van het CDJA** Fotografie **Dirk Hol**

Waar ze zich druk om maken? Bijvoorbeeld om de inkleding van het begrip solidariteit in deze financieel onzekere tijd, waar de vergrijzing ook nog eens als het zwaard van Damokles boven ons hoofd hangt. Het CDJA vindt dat er een discussie op gang moet komen over hoe de solidariteit tussen jong en oud, maar óók tussen oud en jong er de komende jaren uit moet gaan zien. En ze maken zich druk om het integratievraagstuk, waarop ze een duidelijker antwoord willen. En ook het onderwerp 'grote steden' krijgt wat het huidige DB [Dagelijks Bestuur, red.] betreft de komende tijd veel aandacht. Niet omdat het grootste deel van de zittende DB'ers uit de Randstad komt, maar wel omdat het ervan overtuigd is dat de christendemocratie een antwoord moet en kan hebben op de problematiek in grote steden. En met het oog op het droevige feit dat de PVV in een aantal grote steden met de Europese verkiezingen de grootste partij is geworden, wordt het daar ook hoog tijd voor.

Jeroen van Velzen, voorzitter:
Met veertien jaar al politiek actief

De kersverse voorzitter Jeroen van Velzen is twintig jaar en woont vlakbij het partijbureau. Politiek geïnteresseerd raakte hij rond de opkomst van Fortuyn. Hij was toen nog maar veertien jaar, maar weloverwogen besloot hij lid te worden van het CD(I)A. Jeroen: 'Het CDA pleitte toen voor een andere politiek, was hervormingsgezind en vroeg aandacht voor normen en waarden, en dat sprak mij aan.' Hij maakte diverse verkiezingen van dichtbij mee, zette zich in voor de campagne van de Tweede Kamer verkiezingen in 2006. Of hij ooit zelf de grote-mensen politiek in wil? Jeroen: 'De komende twee jaar richt ik mij op het kritisch volgen van het CDA en leidend zijn in de discussie over ons gedachtegoed. Daarna moet ik maar zien of politiek nog steeds zo leuk is ...'

David van Dis, penningmeester:
Bovenmatig interesse voor cijfers

David van Dis is sinds anderhalf jaar penningmeester van het CDJA. Waarom hij juist voor functie van penningmeester ging? David: 'Een bovenmatige interesse voor cijfers en financiële zaken, gecombineerd met politieke betrokkenheid, deed mij penningmeester van het CDA in Delft en de lokale CDJA-afdeling worden. Toen dit in een gesprek met een oud-voorzitter van het CDJA ter sprake kwam, wees deze mij erop dat de vacature van penningmeester nog open stond bij het CDJA-bestuur. Van het een kwam het ander en zo werd ik in november 2007 penningmeester van het CDJA.' Of hij zelf de politiek in wil? David: 'Dat weet ik nu nog niet. Het lijkt me een prachtige omgeving om te werken, maar tegelijkertijd moet je er veel voor op geven, vooral privé. De toekomst zal uitwijzen welke weg voor mij de juiste is.'

Caroline Tax, Dagelijks Bestuurslid Communicatie:
Weigerde reclamespotje GroenLinks

Caroline Tax, 25 jaar, Dagelijks Bestuurslid Communicatie, noemt zichzelf christendemocraat in hart en nieren. Waarom? Caroline: 'Voor ik lid werd van het CD(I)A heb ik het program van uitgangspunten van A tot Z gelezen. Het idee van gespreide verantwoordelijkheid gaat uit van een heel mooi en positief mensbeeld, waarin iedereen meetelt en van belang is. Op zo'n uitgangspunt ben ik apetrots.' Of ze wel eens op de proef is gesteld als CD(I)A'er? 'Ja. Een aantal jaar geleden deed ik af en toe wat acteerwerk in tv-series of commercials. Net toen ik op het punt stond om lid te worden van het CD(I)A werd ik door een castingbureau benaderd. Ze wilden me hebben voor een tv-spotje voor GroenLinks, waarin ik met een groen hart naast Femke Halsema zou zitten. Maar na vijf minuten bedenkijd was de kogel

door de kerk. Ik werd lid van het CD(J)A en vol trots meldde ik de casting director: Ik ga het niet doen. Mijn hart ligt bij het CD(J)A.'

Marijse Klink, Dagelijks Bestuurslid politiek:

Herkent zich in het christendemocratische mensbeeld
 Marijse Klink, 21 jaar, is de huidige DB-er politiek. Zij werd in dezelfde periode lid van het CDJA en het CDA als Jeroen. Waarom juist CD(J)A? Marijse: 'Vanwege mijn christelijke achtergrond en het CDA-gedachtegoed, waarin overheid, maatschappelijk middenveld en burgers elk een eigen verantwoordelijkheid dragen. Ik herken mij in het mensbeeld en de visie op samenleving en staat die in het christendemocratisch gedachtegoed worden verwoord. Daarbij is onze basis, het evangelie of wat mij betreft de Bijbel, van blijven-de en onmisbare waarde.' Hoe ze in het Dagelijks Bestuur terecht kwam? 'In 2004 werd ik actief binnen het CDJA, en dat werkt erg verslavend! Ik ben begonnen als vrijgekozen Algemeen Bestuurslid. Ik ben lid geweest van de werkgroep Justitie en Binnenlands Bestuur en ik werd lid van de redactiecommissie, die ik zo'n anderhalf jaar heb voorgezeten. Vanaf 2008 was ik vicevoorzitter van de provinciale afdeling Zuid-Holland en nu sinds een maand Dagelijks Bestuurslid politiek.'

Marcel Migo, secretaris: De 'J' maakt het onderscheid

Marcel Migo zit al anderhalf jaar in het Dagelijks Bestuur van het CDJA. Tijdens het voorlaatste congres werd hij unaniem herkozen als secretaris. Welke letter van het CDJA hij het belangrijkste vindt? Daar hoeft Marcel niet lang over na te denken: de 'J'. Waarom? Marcel: 'De "J" onderscheidt ons van het CDA. De "J" benadrukt dat wij een eigen positie in kunnen nemen en niet gebonden zijn aan coalities, regeerakkoorden en dergelijke. Het CDJA is daarmee de vereniging bij uitstek om het christendemocratische geluid te laten horen.' Wat Marcel zo leuk vindt aan het CDJA? 'Het vooroordeel dat er veel grijze muizen in de politiek zitten is natuurlijk niet helemaal uit de lucht gegrepen. Het is

geweldig om met een grote groep jongeren, die hetzelfde vertrekpunt hebben, te sparren over politiek en maatschappij. De gesprekken die ik met mede CDJA'ers heb zijn heel waardevol en ook nog eens heel gezellig.'

Wilke van Beest, Dagelijks Bestuurslid Ledenbeleid: Het rentmeesterschap past bij mij!

Ook tijdens afgelopen congres verkozen is Wilke van Beest. Zij beheert de portefeuille ledenbeleid. Waarom ze zichzelf als christendemocraat ziet? Wilke: 'Ik ben christendemocraat vanuit mijn christelijke geloofsovertuiging. Daarnaast sluiten de grondtonen van het CDA goed aan bij mijn eigen overtuigingen. Hiermee doel ik met name op het rentmeesterschap. Ik geloof dat het je taak als christen is om zo goed mogelijk zorg te dragen voor de wereld en alles wat daarop leeft.' Wilke is al jaren enthousiast voor het CD(J)A. Wilke: 'Ik heb ontzettend veel leuke dingen voor het CDJA mogen doen en mogen organiseren. Het leukste was de campagne bij de vorige landelijke verkiezingen. Ik was toen één van de jongeren van Team TKMST en mocht mee naar landelijke bijeenkomsten, lijsttrekkersdebatten en op de dag van de verkiezingen mee in de tourbus om door heel Nederland campagne te voeren.'

Frank Visser, Dagelijks Bestuurslid Organisatie: Bezoek aan de NAVO was hoogtepunt

Frank Visser, 22 jaar is Dagelijks Bestuurslid Organisatie voor het CDJA. Zijn leukste CDJA-activiteit ooit? Frank: 'In 2006 heb ik, samen met een aantal andere CDJA'ers, het hoofdkwartier van de NAVO in Brussel bezocht. Dat was een ontzettend leuke en interessante ervaring. Je leert andere CDJA'ers op een informele manier kennen. Ik ontmoette bijvoorbeeld mijn huidige bestuursgenoten Jeroen en Marcel voor de eerste keer.' Waarom hij ooit de keuze maakte voor het CD(J)A? Frank: 'Het CDA is een grote partij met een zeer divers ledenbestand, een brede volkspartij. Die brede volkspartij, waarin ruimte is voor verschillende ideeën en meningen, spreekt mij aan.' ■

Veiligheid vs.

Coskun Çörüz (CDA) en Fatma Koser Kaya (D66) gaan de confrontatie aan over probleemjongeren.

Tekst **Marjolijn van der Stel**
Fotografie **Dirk Hol**

Wat zijn de belangrijkste verschillen tussen jullie als het gaat om jeugd- en gezinsbeleid?

ÇÖRÜZ 'Bij het CDA zijn ouders verantwoordelijk voor hun kinderen. Kinderen zijn niet van de staat en niet van de straat. D66 heeft wat ons betreft de privacy iets te hoog in het vaandel staan. Het elektronisch kinddossier, etnische registratie, verplichte opvoedondersteuning: daar is D66 allemaal tegen.'

KOSER KAYA 'Wij benaderen en benadrukken met betrekking tot jeugd- en gezinsbeleid alle soorten gezinnen. Niet alleen het traditionele gezin waar de man werkt en de vrouw het huishouden doet, maar ook gezinnen waar beide ouders werken, waar alleenstaanden zorgen voor hun kinderen, waar partners ongehuwd zijn en homostellen met bijvoorbeeld geadopteerde kinderen.'

Wat zijn de grootste uitdagingen waar we voor staan?

KOSER KAYA 'Mensen die de wet overtreden dien je aan te pakken. En dat doe je door de focus op het gebied van jeugdcriminaliteit te leggen op handhaving. Een jongere die de wet overtreedt moet je straffen, en dat kan je pas doen als je hem oppakt. Wat dit kabinet echter doet is de kans kleiner maken dat zo een jonge crimineel wordt gepakt, laat staan aangepakt, door te bezuinigen op politie. Daartegenover zet het kabinet de Centra voor Jeugd- en Gezin. Hoewel wij hier voorstander van zijn, is het belangrijk ervoor te zorgen dat dit niet de zoveelste instellingen worden op het ge-

bied van jeugd- en gezinsbeleid en dat ze op die manier geldverslindend worden. Dan is de vraag namelijk waar je prioriteiten liggen. Naast dit probleem ligt de grootste uitdaging op het gebied van jeugdcriminaliteit in het scheppen van mogelijkheden voor jongeren. Hen perspectief bieden op goed onderwijs, met als gevolg kansen op de arbeidsmarkt. Dat vermindert vanzelf de kans dat jongeren de criminaliteit als oplossing zien.'

ÇÖRÜZ Veel grote gemeenten hebben last van doelloos rondhangende jongeren die respectloos en intimiderend gedrag vertonen zoals wildplassen, bespugen, overmatig drankgebruik en vernielingen veroorzaken zij een gevoel van onveiligheid bij hun omgeving. Nog erger als het ontaardt in belagen van hulpverleners als ambulance personeel, buschauffeurs of agenten. Met name de groepsoverlast door Marokkanen en Antillianen is ernstig. Zij bederven het niet alleen voor hun eigen groep maar met name voor de samenleving als geheel. We hebben een flinke jeugdcriminaliteit. Zelfs beneden de 12 jaar zijn er duizenden kinderen die zich op het slechte pad hebben begeven. Dit overlastgevende, criminele gedrag begint zulke vormen aan te nemen, dat het er op lijkt dat we in Nederland niet alleen te maken hebben met een financiële crisis maar ook met een mentale crisis. De schade van al dit "overlast gevend gedrag" is enorm. En de kosten? Daarvoor draait de belastingbetaler op.'

Hoe moeten we deze problemen aanpakken?

KOSER KAYA 'Het bestrijden van schooluitval – met name in het vmbo – is in de bestrijding van jeugdcriminaliteit cruciaal. De focus voor D66 ligt in de bestrijding van jeugdcriminaliteit in het aanpakken van de problemen in het onderwijs. Uiteraard dienen ouders ook aangesproken te worden op de problemen die hun kroost ver-

Privacy

oorzaakt, en hebben zij ook zeker een verantwoordelijkheid. Toch zijn zaken als taalachterstand op jonge leeftijd – die uiteraard veelal wordt veroorzaakt door de situatie thuis – van doorslaggevend belang in de verdere ontwikkeling van een kind. Dit dient ondanks de situatie thuis echter voornamelijk op school te worden aangepakt.'

ÇÖRÜZ 'Vooral door preventie in repressie moeten we het tij keren. *Het gezag moet worden hersteld. Normerende ouders zijn natuurlijk wenselijker dan een normerende overheid. Veiligheid staat of valt met de handhaving van regels. En dit begint in het gezin! Wij hebben bereikt dat ouders mee moeten naar terechtzitting van hun kind en dat wordt. 12-minners met politiecontacten worden geregistreerd ook op etniciteit. En bij drie politiecontacten komt een onder toezichtstelling in beeld en verplichte opvoedondersteuning.* De pakkans is aanzienlijk vergroot door dit kabinet dat sterk inzet op veiligheid. In deze kabinetsperiode komen er bijvoorbeeld 500 politie agenten erbij. Agenten op straat zijn de oren en ogen van de samenleving. Burgemeesters krijgen nieuwe bevoegdheden. Zij kunnen gebieds-, contactverboden en een avondklok opleggen. Ook kan een meldingsplicht bij de politie (bijvoorbeeld voor bepaalde tijden) opgelegd worden. Doe dat met jongeren die wiet scoren buiten de deur van coffeshops. Wat al mogelijk was: preventief fouilleren, cameratoezicht, samenscholingsverboden, het sluiten van panden en het huisverbod. Al met al veel mogelijkheden om overlast en schadeveroorzakend gedrag tegen te gaan dan wel te voorkomen.

In de strijd tegen overlast/criminaliteit kiest het CDA naast repressie nadrukkelijk voor preventie. Dus voldoende voorzieningen voor jeugdigen in de buurt. Ik zie het in mijn eigen buurt. Een simpel trapveldje helpt al. Het kabinet nam al maatregelen

om schooluitval tegen te gaan. Met kansen bieden (diploma, stageplek, werk) voorkom je dat jongeren in de fout gaan. Daarom staan wij achter de leer/werkplicht van het kabinet.'

Tot hoe ver mag de overheid gaan? Mag die bijvoorbeeld achter de voordeur komen?

KOSER KAYA 'De verantwoordelijkheid van de opvoeding ligt principieel bij de ouders en niet bij de overheid. Toch kan de overheid, met name via het onderwijs een rol spelen binnen de ontwikkeling van deze verantwoordelijkheid. Door zowel jongeren als hun ouders op hun gedrag aan te spreken. Op deze manier achter de voordeur kijken, betekent echter niet – zoals het huidige kabinet wil – op de stoel van de ouders zitten.'

ÇÖRÜZ 'Wij vinden dat overheid ver mag gaan. Als een kind een bedreiging vormt voor zichzelf en de samenleving dan is er voor de overheid nadrukkelijk een taak ook achter die voordeur. De samenleving reageert geschokt als er iets erg is gebeurd, zoals zinloos geweld, maar als de overheid preventief optreedt om dat erge te voorkomen, deinst men terug.'

Tot slot, met veel jongeren gaat het wel goed.

KOSER KAYA 'Het is inderdaad belangrijk om je te richten op de positieve voorbeelden. En die zijn er genoeg. Bovendien creëer je op die manier rolmodellen voor deze – en eventuele toekomstige – probleemjongeren. En dat triggert hun ambitie.'

ÇÖRÜZ 'Gelukkig gaat het inderdaad goed met 85 procent van de jongeren. Er moet blijvend geïnvesteerd worden in activiteiten en voorzieningen voor jongeren. Hier ligt een taak op lokaal niveau en bij het maatschappelijk middenveld.' ■

Tweegesprek in...

Woerden

Tekst **Wopke Hoekstra** en **Eelco Ockers** Fotografie **Dirk Hol**

Deze keer treffen twee leden elkaar die in Woerden – in hun woorden de poort naar het Groene Hart – wonen: Gerda Verburg, minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Piet Veerman, ondernemer in de bouwsector en voorzitter van het CDA Woerden.

Personalia

VEERMAN Woerden 1949, getrouwd met Hennie, drie zonen van 37, 36 en 26 jaar; PKN

VERBURG Zwammerdam, 1957, samenwonend met Willy; PKN

Hoe kennen jullie elkaar?

VERBURG 'Piet is mijn voorzitter.'

VEERMAN 'Ja, ik ben eigenlijk Gerda's baas.'
(*luid gelach van beiden*)

Hoe vaart het CDA in Woerden?

VEERMAN 'We hebben een buitenwonen enthousiaste en hechte club mensen, die midden in de samenleving staat. En er worden voortdurend nieuwe initiatieven ontwikkeld. Zo zijn we met de afdeling net terug uit Berlijn, waar we met vijftig leden de CDU bezocht hebben. Dat is inmiddels een traditie: vorige jaar waren we in Brussel, en volgend jaar gaan we naar Straatsburg. Overigens heb ik voor Woerden nog wel een wens: dat we er op termijn in slagen een jongerenafdeling op te zetten.'

VERBURG 'Politiek bedrijven is bloedserieus want je moet je altijd afvragen wat je wilt, en wat dat betekent voor mensen ook op langere termijn. Maar er moet ook drive, schwing en humor inzitten. Het mag ook leuk zijn. Piet en zijn bestuur zijn er goed in geslaagd die combinatie te realiseren. Als het even kan ga ik dan ook naar de afdelingsvergadering.'

Wat is het mooiste aan Woerden?

VEERMAN 'De ligging van de stad. Woerden ligt zeer centraal in het land, en je bent binnen 20-25 minuten in ieder van de vier grote steden. Tegelijkertijd is de natuur er schitterend – je zet een stap buiten de deur en je staat in de polder.'

VERBURG 'De combinatie van ambities. Woerden wil stedelijk zijn en is een prachtige historische plaats, maar staat daarnaast in open verbinding met het platteland, is zeer toegankelijk en kent heel veel vrijwilligers.'

Politiek is voor jullie beiden een passie. Welke andere passies hebben jullie?

VERBURG 'Voor mij is dat lezen, en alles wat met paarden te maken heeft. Daarnaast loop ik graag hard.'

VEERMAN 'Ik ben een fervent zeiler. Zeilen is voor mij een ideale vorm van ontspanning. Ik ben dit weekend nog de Wadden opgeweest, dat is echt twee dagen vakantie. Daarnaast reis ik graag en beoefen ik allerlei soorten sport.'

Jullie zijn beiden overtuigde CDA'ers; wat is er minder mooi aan onze partij?

VEERMAN 'Om eerlijk te zijn komt er niets bij me op. Natuurlijk is er wel eens een mindere uitslag, en zegt er wel eens iemand iets onverstandigs, maar dat is inherent aan het feit dat we een brede, multiculturele club zijn, met verschillende opinies.'

VERBURG 'We zijn een middenpartij, en daar kies ik zeer voor. We staan voor eigen initiatief, en zorgen er ook voor dat er geen mensen tussen de wal en het schip raken. Tegelijkertijd zie je dat er door die middenkoers soms weinig debat is binnen de partij, en dat zou van mij zo nu en dan wel wat meer mogen. Overigens dragen de Dertigers, en ook het Wetenschappelijk Instituut, in positieve zin bij aan dat debat, en aan het naar voren brengen van nieuwe invalshoeken.'

Van het CDA naar de politieke arena en het werkerterrein van de minister. Wat vinden jullie van een *one issue*-partij zoals de Partij voor de Dieren?

VERBURG 'Bij de PvdD zie je dat hun opstelling doorslaat in orthodoxie, en dat het opkomen voor de belangen van dieren soms ten koste gaat van mensen. Laat ik een voorbeeld geven. In het begrotingsdebat zei de PvdD dat de Nederlandse landbouw tot de bodem moet worden afgebroken, en dan opnieuw moet worden opgebouwd. Als je vervolgens vraagt wat men denkt dat dat betekent voor duizenden gezinnen, volgt er een boze reactie.'

Dat je politiek bedrijft vanuit een bepaalde visie, en opkomt voor bepaalde belangen begrijp ik. Maar tegelijkertijd moet je als politicus ook opkomen voor het algemeen belang. En daar ontbreekt het vaak aan bij partijen als de PvdD.'

VEERMAN 'Als ik het bondig moet formuleren: buitengewoon eenzijdig. Het is prima dat men opkomt voor de belangen van dieren, dat staat ook niet ter discussie. Maar dat alles moet wijken voor dierenrechten en er geen enkele nuance meer wordt aangebracht, gaat me te ver.'

Met wie zou je liever het debat aangaan, met Marianne Thieme of met Dion Graus van de PVV?

VEERMAN 'Met die dame, Marianne Thieme. Ik heb het idee dat ze meer openstaat voor redelijkheid dan Graus.'

Is het Europese landbouwbeleid, met miljoenen en miljoenen euro's aan subsidie, vooral richting Franse boeren, op termijn wel houdbaar?

VERBURG 'Ik heb bezwaren tegen de oppervlakkigheid van het debat over de financiering van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Het is veel duurzamer, en veel breder maatschappelijk geworteld dan wordt gedacht. Het geld dat aan landbouw binnen de Unie wordt uitgegeven, wordt relatief ook steeds minder. Mensen moeten zich realiseren dat het landbouwbeleid altijd sterk heeft ingespeeld op veranderingen in de samenleving, en heeft zich sinds de jaren '50 sterk aangepast aan de maatschappelijke wensen. Destijds was de wens: nooit meer honger

door middel van voldoende productie. Dat is gerealiseerd. Vervolgens, toen we constateerden dat er overschotten werden geproduceerd heeft er een correctie plaats gevonden, en zijn we boeren gaan ondersteunen om niet teveel te produceren. Nu staan we weer voor een volgende fase. Nu verwachten we van boeren, naast het produceren van voedsel, dat zij ook een nadrukkelijke rol spelen in beheren van natuur, het landschap, dat ze aandacht aan dierenwelzijn besteden en aan waterkwaliteit.

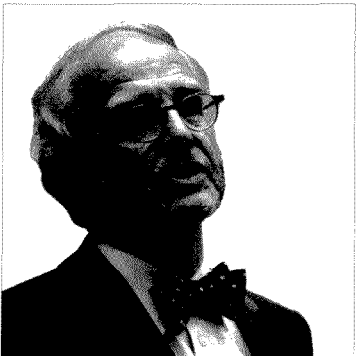
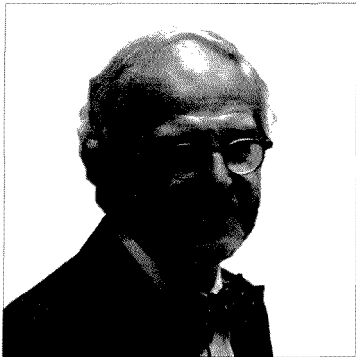
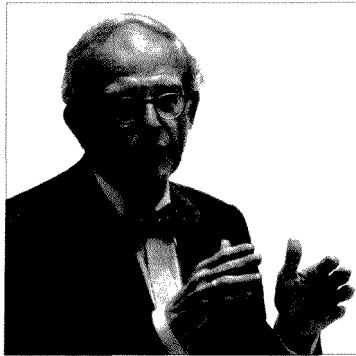
En voor die belangrijke rol willen wij hen waarderen. Daarnaast willen we dat de landbouw op termijn ook gaat meehelpen met het aanpakken van de klimaatproblematiek – denk aan bodembeheer, alternatieve energie, biodiversiteit en CO₂-opslag.'

Tenslotte: wie is de grootste staatsman van de afgelopen honderd jaar?

VERBURG 'In Nederland Abraham Kuyper. Buiten Nederland ben ik een groot bewonderaar van Nelson Mandela. De wijze waarop hij, na 27 jaar gevangenschap, is teruggekomen en de mensen weer hoop heeft geboden is fenomenaal.'

VEERMAN 'Ik ben het eens met de keuze voor Mandela, en moet daarnaast denken aan Gorbatsjov. Samen met Reagan heeft hij de aanzet gegeven tot het beëindigen van de Koude Oorlog, zonder bloedvergieten. Dat vind ik zeer bijzonder.' ■

.....
Wie zijn het CDA? Wat beweegt ons en bindt ons? Wopke Hoekstra en Eelco Ockers trekken er op uit om twee leden te ontmoeten in hun woonplaats. De één prominent aanwezig in de politieke arena als minister of staatssecretaris, de ander 'gewoon' lid van onze partij.
.....

JAN SCHINKELSHOEK
Tweede Kamerlid

Die goeie ouwe tijd

Was het vroeger inderdaad allemaal beter?

Als ik me ergens aan erger zijn het de verhalen over die goede oude tijd.

Alsof het toen veel boeiender was.

Alsof het toen écht ergens over ging.

Soms word ik vermanend aangekeken. En dan komen ze, de verhalen over vroeger. Over het kabinet-Den Uyl, de tijd dat de verbeelding aan de macht was. Over de heftige debatten tussen Den Uyl, Van Agt en Wiegel in de Tweede Kamer, de hoogtepunten van de polarisatie. Over de totstandkoming van het CDA, op en neer. Over Van Agt, die eenzame fietser. Over Lubbers die een 'karwei' afmaakte. Over de oppositie tegen het kleurloze Paars. Over ...

Ja, het waren boeiende tijden. Het ging ergens over. Ik kan er over meepraten, ik was erbij. Als verslaggever, als voorlichter, als adviseur heb ik met m'n neus vooraan gestaan. Maar niemand zal me die tijden horen verheerlijken. Dat is me, bij wijze van spreken, al vanaf de eerste dag aan het Binnenhof ingeprint. Het moet ergens in het najaar van 1972 zijn geweest – Biesheuvel wachtte nieuwe verkiezingen af. Als jong parlementair verslaggever meldde ik me op de parlementaire perstribune in de wat tegenwoordig de Oude Zaal van de Tweede Kamer heet, de zaal met de groene bankjes. Nog maar nauwelijks verwelkomd, legde een oude, doorgroefde collega – hij zat er al vanaf de oorlog, geloof ik – me uit dat ik 'veel te laat' was. Hoezo, te laat, mijnheer? Nou, de spannende, boeiende tijden in de Tweede Kamer waren wel voorbij. Hij had de tijd van Drees, Romme, Schouten en Tilanus nog meegemaakt. In vergelijking met die 'politieke reuzen' was het tegenwoordig maar niks. Met Den Uyl, een half mislukte wethouder uit Amsterdam. Met Van Agt, verwaald in Den Haag. En met de jonge heer Wiegel. Hij schudde het grijze hoofd. Ik kon beter sportverslaggever worden – of zoiets.

'Ik kan er over meepraten, ik was erbij'

Dat is inderdaad een wijze les geweest. Mij zul je niet min horen doen over de tijd-van-tegenwoordig. En niet alleen omdat elke periode, ook in de politiek, z'n eigen problemen, opgaven en uitdagingen heeft. Dat is een te gemakkelijke cliché. Maar omdat er vandaag de dag meer dan genoeg te doen is. Sterker nog: ik durf de stelling te verdedigen dat het nu boeiender, uitdagender en misschien wel riskanter is dan toen.

Neem de kredietcrisis, uitgelopen tot de grootste depressie sinds de jaren '30. Neem het einde van het neoliberale marktdenken, dat een nieuw antwoord vraagt. Neem de klimaatcrisis, zo groot dat het bijna niet te bevatten is. Neem het maatschappelijk onbehagen, zoals je te midden van al die mopperende, klagende mensen op straat niet kunt ontgaan. Neem het populisme, misschien wel de grootste bedreiging voor parlementaire democratie zoals die aan het Binnenhof wortel heeft geschoten. Neem de ontvankelijkheid voor gemakkelijke, al te simpele 'oplossingen' ...

Zou, zou het vroeger dan toch beter zijn geweest?

Naam Tijs Prinsen
 Leeftijd 26
 Woonplaats Utrecht
 Opleiding/werk
 Hotelschool en
 School voor Journalistiek
 Woonsituatie
 Met twee vrienden
 deel ik een verkapt
 studentenhuus

FOTO DIRK HOL

Nieuw lid van de maand

Omschrijf je karakter eens in vijf woorden

Ambitueus, koersvast, ongeduldig, opgewekt, extravert

Wie is je favoriete politicus, en waarom?

Maxime Verhagen, hij is een echte CDA-politicus, laat zich niet leiden door de waan van de dag. Hij wilde altijd al eens minister van Buitenlandse Zaken worden, dat was zijn droombaan en ik heb groot respect voor mensen die hun dromen weten te verwezenlijken.

Ik heb voor het CDA gekozen omdat...

Ik mij helemaal kan vinden in de grondtonen van de partij. Vooral het rentmeesterschap, we zijn immers verantwoordelijk voor de wereld waarin ook volgende generaties zullen leven.

Houd het CDA de grootste!

Het CDA is nu nog de grootste politieke ledenorganisatie van het land. Het totale ledenaantal van het CDA daalt echter wel. Vandaar dat het CDA een lid-werft-lid-actie heeft: *Houd het CDA de grootste!*

Met deze lid-werft-lid-actie kunt u mooie prijzen winnen

Heeft u aan het eind van het jaar de meeste nieuwe leden geworven, dan mag u een bedrag weggeven van € 1000,- aan een goed doel en wint u zelf € 500,-. Ook wordt er iedere maand een

aanmoedigingsprijs uitgekeerd aan de 'winnaar van de maand'.

Als ieder lid één lid werft, worden we twee keer zo groot! Doet u ook mee? U kunt de bon sturen naar CDA, Antwoordnummer 1700, 2501 WB Den Haag.
www.cda.nl

Dit nieuwe lid heb ik geworven

Naam _____ m/v
 Adres _____
 Postcode _____
 Plaats _____
 Geboortedatum _____
 E-mailadres _____
 Telefoonnummer _____

Hij of zij wil

- lid worden van het CDA voor € 48,- per kalenderjaar
- proeflid worden voor slechts € 19,95 tot 1 januari 2010

Als welkomstgeschenk wil hij/zij graag

- De smook van het CDA, boek met recepten van CDA'ers
- gratis een Speciale Editie van het weekblad Elsevier
- dat het CDA € 5,- overdraakt aan de Cliniclowns
- niets ontvangen

Het nieuwe lid is geworven door

Naam _____
 Woonplaats _____

Zaterdag 21 november 2009

CDA Ledendag

Bent u al eens in de Tweede Kamer geweest?

Wij bieden u graag de mogelijkheid het hart van de Nederlandse democratie te bezoeken. Op zaterdag 21 november a.s. bent u van harte welkom op de CDA Ledendag in de Tweede Kamer!

Wanneer en waar?

Zaterdag 21 november 2009, Tweede Kamer, Den Haag.
ochtendprogramma: 9.30-12.30 uur
middagprogramma: 13.30-16.30 uur
(beide programma's zijn gelijk aan elkaar)

Kijk op pagina 17 voor meer informatie!

Zaterdag 26 september CDA Familiedag

Beleef spannende avonturen in

avonturen park HELLENDOORN

Kom met het hele gezin naar de CDA Familiedag!

In Avonturenpak Hellendoorn is voor iedereen iets te beleven. Voor de durfals de Wild Waterval, Donderstenen en Piraat Enterhaak. Voor de hele familie de Sungai Kalimantan, het Galjoen en de 3 geheime Torens. En voor de allerkleinsten de draaimolen, de Postkoets en de Dombomolen.

Waar? Avonturenpark Hellendoorn

Wanneer? Zaterdag 26 september 2009

Hoe laat? 10 - 17 uur

**Kijk op pagina 20
voor meer informatie!**

www.cda.nl

CDA

cda.nl

HET TIJDSCHRIFT

DNPP

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

VEILIGHEIDSHUIZEN

Effectieve samenwerking
in de gemeente Ede

BELGIË EN NEDERLAND

De Clerck
Hirsch Ballin

DRIELUIK

CDA'ers in de bajes

THEMANUMMER

VEILIGHEID

GASTHOOFDREDACTEUR

ERNST HIRSCH BALLIN

Ernst Hirsch Ballin
Gasthoofdredacteur

..... REDACTIONEEL

Veiligheid

'Je kunt een plant niet harder laten groeien door aan de bladeren te trekken'. Zo mooi verwoordde Jan de Koning ooit het gevoel van ongeduld in de politiek. De samenleving wil dat nieuw beleid zo snel mogelijk zichtbaar wordt in gewenste resultaten. De praktijk is meestal weerbarstiger en eer dat de resultaten zichtbaar worden is de politieke aandacht al weer verlegd naar nieuwe problemen.

Bij het aantreden van het vierde kabinet-Balkenende is de ambitieuze doelstelling geformuleerd om de overlast en criminaliteit voor het einde van de kabinetsperiode met een kwart terug te dringen. Het nieuwe beleid, waarbij een persoonsgerichte aanpak van criminelen en overlastgevers centraal staat, lijkt zijn eerste vruchten af te werpen. Het aantal geweldsincidenten is met bijna 15 procent gedaald; het aantal vermogensdelicten nam met 20 procent af.

Toch ervaart nog niet iedereen dat het veiliger wordt. Daar zijn ongetwijfeld vele wetenschappelijke verklaringen voor. Maar een hele menselijke verklaring hoorde ik onlangs op een spreekbeurt bij het CDA-café van Marleen de Pater in Zutphen. Daar merkte iemand op dat mensen die ooit slachtoffer zijn geweest van criminaliteit dit langer meedragen dan de statistieken kunnen rapporteren.

In dit nummer van *CDA.nl* mag ik u iets laten zien van de wijze waarop we er hard aan werken om de doelstelling van het kabinet om de criminaliteit aan te pakken, in de praktijk realiseren: met Justitie en politie, met alle partners in de Veiligheidshuizen, met onze burgemeesters, op straat en in de wijk.

Heeft u op- of aanmerkingen over *CDA.nl* – het tijdschrift dan kunt u deze mailen naar ✉ redactie@cda.nl

Colofon

September 2009

Jaargang 5 | nummer 4

CDA.nl is een uitgave voor de leden van het CDA. De uitgave wordt tenminste zes keer per jaar verspreid in een oplage van ruim zestigduizend exemplaren. Leden ontvangen het tijdschrift gratis.

Uitgever

CDA Bureau
Postbus 30453
2500 GL Den Haag
☎ 070 3424888
✉ redactie@cda.nl
🌐 www.cda.nl

Fotografie voorplaat

ANP PHOTO | ERIK VAN 'T WOUDE

Vrouw en Politiek

CDA Vrouwen

Hoofdredactie

Ernst Hirsch Ballin,
Michael Sijbom (adjunct)

Eindredactie

Lilian Madern en Marjolijn
van der Stel

Redactie

Hilbert Bredemeijer, Alie
Dijkslag, Wopke Hoekstra, Karin
Hoentjen, Marieke Mol, Eelco
Ockers, Hans Slooijer, Wietze
Smid, Caroline Tax en Corine
Toussaint

Vormgeving

Rebekka Muller en Mirella Roor

Opmaak

Mirella Roor

Fotografie

ANP Photo, Dirk Hol, iStockphoto

Aan dit nummer

werkten verder mee

Jan Schinkelshoek en al onze
leden en vrijwilligers die deze
uitgave mogelijk hebben
gemaakt

Drukwerk

Senefelder Misset BV,
Doetinchem

Advertentie-exploitatie

Acta Uitgeversorganisatie
Havenstraat 2a, Postbus 1177
6050 AD Maasbracht
☎ 0475 463465

Niet alle artikelen in dit tijdschrift vertolken noodzakelijkerwijs de standpunten van het CDA of van de redactie. Alle bijdragen in *CDA.nl* zijn beschermd door het auteursrecht. Uit deze uitgave mag daarom niets op enigerlei wijze worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De redactie kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor ongevraagd toegezonden beeldmateriaal of kopij.

CDA.nl wordt gedrukt op milieuverantwoord houtvrij papier en verzonden in natuurvriendelijk, afbreekbaar p.e.-folie.

INHOUD

6 Veiligheidshuis verbindt zorg, straf en toezicht

*Effectieve samenwerking
in de gemeente Ede*

13 België en Nederland

*Ernst Hirsch Ballin en
Stefaan De Clerck
in gesprek*

29 Drieluik CDA'ers in de bajes

*'Als mensen op zichzelf zijn
aangewezen, zien ze waar
het op aan komt'*

36 Tweegesprek

*Brabanders
Peter van Heeswijk
en Henk Sengers*

In dit nummer:

- 4 Uit de regio
- 5 Van de voorzitter
- 6 Veiligheidshuis verbindt zorg, straf en toezicht
- 9 Premier
- 10 Parlement
- 12 Frontaal
- 13 Interview: Hirsch Ballin – De Clerck
- 16 Gedachte
- 17 Partijnieuws
- 25 Uitgelicht
- 26 Vrouw en politiek
- 28 Onze vrouw in...
- 29 CDA'ers in de bajes
- 32 Samen kom je verder
- 34 Confrontatie
- 36 Tweegesprek
- 38 Jan Schinkelshoek
- 39 En dan dit nog

Marriët Mittendorff

Preventie is essentieel

De gemeente Eindhoven is erg actief op het gebied van preventief (jeugd)criminaliteitbeleid. Op de scholen in Eindhoven vinden preventieve activiteiten plaats als onderdeel van de aanpak van risicojeugd. Mijn uitgangspunt is om alle jongeren op school te houden, ook de probleemjongeren. Door activiteiten op scholen krijgen we risicojongeren goed in beeld en kunnen we tijdig ingrijpen.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin speelt een grote rol bij het aanpakken en begeleiden van de thuissituatie en zorgt voor een goede afstemming en communicatie tussen de instellingen die met jongeren werken. In de nieuwe miljoenennota is aandacht besteed aan de combinatie van preventie en handhaving. Ik ben hier blij om, want preventie is essentieel. Het kabinet zet via de ministeries Defensie en Jeugd en

Gezin vijf miljoen euro apart voor een pilot in Eindhoven gericht op scholing van risicojeugd. Het is een specifieke opleiding met een 24-uurs opvang voor leerlingen, voor wie een stevige structuur tijdelijk nodig is om een diploma te halen. Als de opleiding met succes wordt afgerond biedt het ministerie van Defensie een baangarantie. Dit is een effectieve combinatie, omdat de jongeren dan meer bewust en overtuigd aan een opleiding beginnen.

Het is belangrijk dat de aanpak van risicojeugd in het landelijk beleid staat. Het kabinet wil de criminaliteit met 25 procent verminderen, dit is een mooi streven. Daarvoor moeten we beginnen bij de jeugd, want dat is in mijn ogen de belangrijkste groep. Het Rijk en de gemeenten moeten hierbij goed samenwerken. Ik hoop daarbij wel dat het kabinet nog meer de nadruk gaat leggen op preventie. Liever

voorkomen dan laat te moeten ingrijpen, zeker bij jongeren. Daar zullen we op moeten blijven hameren.

Bij de aanpak van criminaliteit door preventie en handhaving is een eerste stap natuurlijk hoe mensen zich tot elkaar verhouden. Hoe gaan we met elkaar om? De huidige situatie, waarin mensen zich onveilig voelen op straat, ligt niet alleen aan de jongeren. Als een oudere vrouw niet over een brug durft te lopen, omdat er jongeren staan, denk ik: Je kunt elkaar best aanspreken en 'goedendag' zeggen. We moeten elkaar weer durven aanspreken op dingen. Bijvoorbeeld als iemand vuilnis op straat gooit, er iets van zeggen. Wees open en duidelijk!

Marriët Mittendorff is wethouder Jeugd en Gezin en locoburgemeester van Eindhoven.

CDA staat pal voor veiligheid en respect

'Mensen moeten veilig kunnen zijn in hun eigen leefomgeving.' Zo begint in ons verkiezingsprogramma *Vertrouwen in Nederland, vertrouwen in elkaar* de paragraaf over veiligheid. Het zorgen voor veiligheid is in onze ogen een kerntaak van de overheid. Veiligheid is en blijft voor onze partij dan ook een toprioriteit.

Dat geldt ook voor het kabinet. Dat heeft zich een ambitieus doel gesteld: namelijk 25 procent minder criminaliteit in 2011. Uit de op Prinsjesdag gepresenteerde Justitiebegroting blijkt dat het kabinet wat dit betreft op schema ligt. De criminaliteit neemt aantoonbaar af. Dat betreft zowel het aantal gewelds- als vermogensdelicten.

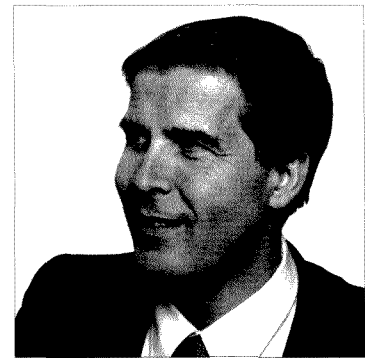
Dat wil echter niet zeggen dat wij er al zijn. Er is nog een lange weg te gaan. De criminaliteit moet verder worden teruggedrongen en ook de maatschappelijke overlast dient een halt te worden toegeroepen. Ook het gedogen is veel mensen een doorn in het oog. Het is logisch en terecht dat voor mensen onveiligheid zorg nummer één is en dat het gevoel van onveiligheid ondanks de dalende criminaliteitscijfers nog groot is. Het kabinet ziet dat ook en doet er in 2010 nog een tandje bij als het gaat om de aanpak van overvallen, geweldsdelicten en veelplegers.

'Het zorgen voor veiligheid is in onze ogen een kerntaak van de overheid'

Veiligheid is een onmisbaar onderdeel van een samenleving waarin mensen respectvol met elkaar omgaan. Het CDA staat voor respect en veiligheid. In de aanloop naar de raadsverkiezingen van maart 2010 leggen wij dan ook sterk de nadruk op respect in de lokale gemeenschap. Ook voor gemeentebesturen ligt er een taak. Een goed voorbeeld daarvan vormen de zogeheten veiligheidshuizen in grotere steden. In deze huizen werken gemeenten, jeugd- en zorginstellingen, politie en justitie samen om criminaliteit en overlast aan te pakken. Een aanpak waarbij preventie voorop staan. Eind dit jaar zullen er in circa veertig gemeenten veiligheidshuizen zijn.

Met een krachtige aanpak van kabinet en gemeenten kunnen wij de onveiligheid terugdringen. Een goede balans tussen preventie – voorkomen is beter dan genezen – en repressie is daarbij van groot belang. Evenals het stoppen met gedogen.

Voor burgers moet het nu en straks bij de raadsverkiezingen van maart 2010 duidelijk zijn dat het CDA pal staat voor een veilige samenleving met respect.

PETER VAN HEESWIJK
Partijvoorzitter

Veiligheidshuis verbindt zorg, straf en toezicht

Het kabinet wil minder criminaliteit en overlast in wijken. Minister Hirsch Ballin verwacht daarbij veel van de veiligheidshuizen. Hulpverleners, politie, justitie en reclassering werken in een veiligheidshuis nauw samen. Zo leren professionals de wijken kennen, tot achter de voordeur als dat nodig is. Liefst nemen ze maatregelen vóór de situatie in een gezin of buurt escaleert.

Tekst **Alie Dijkslag** Fotografie **Fotogalerij Ministerie van Justitie, iStockphoto**

De Veluwe gemeente Ede kampt met een groep Marokkaanse jongeren die een criminele kern vormen en andere jongeren dreigen mee te trekken in het criminele circuit. Toen de jongeren vier auto's in brand staken was de maat vol voor burgemeester Cees van der Knaap (CDA, sinds vorig jaar burgemeester van Ede). 'Er was weinig samenhang bij de aanpak van acute problemen. Ik heb heel wat onwelgevoeglijke taal gebezigd in die dagen. Elk paardenmiddel om de problemen de kop in te drukken was in mijn ogen geoorloofd.' Er kwam een samenscholingsverbod en de politie vertoonde zich continu op straat. Het is nu een stuk rustiger in Ede. Maar in het bestuurscentrum van het raadhuis werd ondertussen gedacht: kan het niet anders?

René Lotte, hoofd Algemene en Juridische Zaken van de gemeente Ede, voelde wel iets voor een veiligheidshuis waarbij zorgpartners en justitiepartners de handen ineen slaan. Tot ieders verrassing werd de aanvraag voor subsidie in Den Haag onmiddellijk gehonoreerd. Van der Knaap: 'Dat gaf een enorme drive en enthousiasme om er samen voor te gaan.' In mei werd Veiligheidshuis West Veluwe Vallei, een prachtige locatie op steenworp van het raadhuis, geopend. Aan de buitenkant ziet het witte gebouw er vriendelijk en enigszins voornaam uit. Binnen werken 'vooruitgeschoven' ambtenaren van de gemeente, het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming, de reclassering, de politie, Bureau Jeugdzorg en het Regionaal Steunpunt Huiselijk Geweld. Binnenkort sluit ook het Centrum Jeugd en Gezin zich aan. Van der Knaap is voorzitter van het bestuurlijk overleg van veiligheidshuis. Veiligheidshuis West Veluwe Vallei is er niet alleen voor de inwoners van Ede. Het politiedistrict West Veluwe

Vallei omvat ook de gemeenten Barneveld, Nijkerk, Scherpenzeel, Wageningen en Renkum. In totaal profiteren daarmee meer dan 300.000 mensen van de voorziening. In het veiligheidshuis kan versneld zitting worden gehouden. Dit lik-op-stukbeleid geeft een duidelijk signaal. Maar repressie is niet het voornaamste doel. Het gaat erom dat ook de achterliggende problemen worden aangepakt.

Straf als breekijzer

Ook de probleemjongeren en andere overlast veroorzakende burgers profiteren van het veiligheidshuis. Niet in de laatste plaats jongeren die dreigen te worden meegezogen door broers of vrienden die hen *streetwise* 'opleiden'. René Lotte schetst een praktijkvoorbeeld van een jongen die we Yusuf zullen noemen. Hij komt uit een gezin waar geweld en spanning de boventoon voeren. De Marokkaanse vader van Yusuf zit in de gevangenis, zijn moeder spreekt slechts een paar woorden Nederlands en is wantrouwig tegen hulpverleners. Yusuf heeft een oudere broer met een laag IQ die zich opwerpt als een pleegvader, daarbij geweld niet schuwt en zijn jongere broers inzet bij zijn criminele activiteiten.

Maar Yusuf is de jongste en hij doet het goed op de havo. Totdat hij begint te spijbelen en mensen lastig valt op straat. Op een dag wordt hij betrapt als hij door de stad rijdt op een brommer die door een andere jongere blijkt te zijn gestolen. Voorheen zou Yusuf een Halt-straf opgelegd krijgen. Het zou hem op straat wellicht alleen maar meer status hebben opgeleverd. Het veiligheidshuis biedt meer mogelijkheden, zegt Lotte. 'We zitten regelmatig samen om de tafel en ook tussendoor is het mogelijk om iemand aan te spreken over een casus. Door die afwisseling van >>

>> formele en informele contacten kun je snel schakelen bij nieuwe situaties. Informatie over de straatcultuur veroudert snel omdat telkens nieuwe figuren de toon zetten. In het veiligheidshuis beschik je sneller over actuele informatie. We onderhouden ook intensieve contacten met het onderwijs. Scholen zijn belangrijke vindplaatsen.'

'In geval van Yusuf zouden we straf als breekijzer gebruiken om zorg op te dringen. We kijken dan bijvoorbeeld of de Raad voor de Kinderbescherming mogelijkheden heeft om maatregelen te nemen zoals een ondertoezichtstelling. Dan krijgt Yusuf een gezinscoach die zijn schoolgang in de gaten houdt en gedragstraining voor hem regelt zodat hij zijn agressie leert beheersen. Zo voorkom je hopelijk dat Yusuf op een dag zelf brommers gaat stelen of in de drugshandel belandt.' 'We willen echt achter de voordeur zien te komen', beaamt Van der Knaap. Overwegingen van privacy mogen dat niet belemmeren wat hem betreft. 'Als je fysiek bij elkaar zit deel je makkelijker informatie. De vraag of iemand in jouw dossier mag kijken is voor mij niet relevant.' Waar de grenzen liggen wat betreft privacy? Van der Knaap: 'Die grenzen zijn er niet. We doen het toch om mensen te helpen?'

Alle bestuurders aan tafel

Het is nog geen jaar geleden dat het idee van een veiligheidshuis werd geopperd in Ede. Nu is het ideaal al

realiteit. Van der Knaap en Lotte lijken zelf verbaasd over zoveel vaart. Ging het echt zo makkelijk? En hoe zit het met de weerbarstige praktijk die telkens opduikt als organisaties gaan samenwerken? Is een structuur veranderen niet veel makkelijker dan de cultuur veranderen van organisaties met elk hun eigen belang? Van der Knaap: 'Het helpt als je elkaar elke morgen tegenkomt bij de koffiebar. Dat geeft meer wij-gevoel.' Lotte: 'Medewerkers zijn minder bezig met het organisatiebelang en wat meer met het gezamenlijk belang van de persoonsgerichte aanpak. Ze zijn vaker bereid om de eigen moederorganisatie wat achter zich te laten en hun expertise in te zetten in het belang van dat gezamenlijke doel.'

Van der Knaap bekent dat het begin best moeilijk was. Ook in Ede kennen ze het probleem van organisaties die moeite hebben het organisatiebelang ondergeschikt te maken. 'Ik ben op een bepaald moment wanhopig geweest. Maar er is hard aan getrokken op bestuurlijk niveau. De gedeputeerde bracht alle bestuurders rond de tafel. De hoofdofficier van justitie, de korpschef, de raad voor de Kinderbescherming, de reclassering en een rechter. Ik zat er als burgemeester ook bij. Unaniem kwamen we tot de conclusie dat er geen belemmering was voor samenwerking. Dat is een steun in de rug voor de mensen die het uitvoerende werk moeten doen. Het creëert commitment.' ■

.....Veertig veiligheidshuizen in Nederland.....

• Minister Hirsch Ballin realiseert nog dit jaar een landelijk dekkend netwerk van veiligheidshuizen in ons land. Inmiddels bieden • veiligheidshuizen op ruim dertig plaatsen maatwerk bij een lokale aanpak van criminaliteit en overlast. Veiligheidshuizen richten • zich op veelplegers, ex-gedetineerden, risicojeugd en daders en slachtoffers van huiselijk geweld. De kracht van de veiligheids- • huizen ligt volgens de minister in de mogelijkheid om snel, gericht en op basis van meer informatie dan voorheen samen te • werken als justitiepartners en zorgpartners onder één dak. Ook roemt hij de bereidheid en de creativiteit van professionals om • een individuele aanpak te bedenken die is gericht op gewenste effecten en niet op de regels van de eigen organisaties. •

De weg naar herstel

De Algemene Politieke Beschouwingen hebben in het teken van de wereldwijde economische crisis gestaan. Nederland kampt met een economische krimp die zijn weerga in de moderne geschiedenis niet kent.

De crisis stelt de Nederlandse samenleving voor een grote opgave.

De gevolgen zijn groot en acuut. Veel Nederlanders zullen dat helaas aan den lijve ondervinden. Banen en inkomenszekerheid staan op het spel en bedrijven hebben het moeilijk. Voor het kabinet heeft het prioriteit om in deze omstandigheden behoud en herstel van werk en bedrijvigheid absolute prioriteit. Het begrotingsjaar 2010 staat dan ook sterk in het teken van de korte termijn reactie op de economische crisis.

Meer dan ooit is solidariteit nodig: tussen hen die een baan houden en hen die hun baan verliezen, tussen de markt en de collectieve sector.

De focus op crisisbeleid in 2010 is noodzakelijk, maar de ambities uit het Coalitieakkoord om te werken aan een sterke economie, een duurzame leefomgeving, sociale samenhang, veiligheid en een dienstbare publiek sector staan onverminderd overeind. De omstandigheden waaronder deze ambities gerealiseerd moeten worden, zijn intussen wel drastisch veranderd.

De regering heeft al het nodige gedaan. Door de financiële sector fors te ondersteunen is het financiële systeem overeind gehouden. Door de overheidsuitgaven op peil te houden ondanks minder inkomsten, is de vraaguitval beperkt. Door gerichte, stimulerende maatregelen heeft de regering de direct schadelijke gevolgen van de crisis beperkt.

'Meer dan ooit is solidariteit nodig'

Deze crisis dwingt ons het concept van de sociale markteconomie opnieuw te doordenken en te definiëren. Tegelijkertijd zal de bredere discussie over de rol van waarden in de economie ook op bedrijfsniveau tot verandering en vernieuwing moeten leiden.

Duurzaamheid, oog hebben voor continuïteit en de lange termijn, sociaal werkgeverschap – het zijn klassieke Rijnlandse begrippen, maar ze zijn actueler dan ooit. Maatschappelijk verantwoord ondernemen moet daarom in deze tijd tot de core business van elke onderneming behoren.

De indicaties zijn wereldwijd dat het dieptepunt van de crisis is bereikt. Dat opent de weg naar herstel. De weg voorwaarts vraagt moeilijke offers van ons allemaal. Er is geen makkelijke weg uit de crisis, een weg terug naar hoe het was. Maar er is wel een betere toekomst mogelijk.

Met vastberadenheid en bereidheid tot veranderen.

JAN PETER BALKENENDE
Minister-president

Parlement

FOTO: ANP | LERIK VAN 'T WOUDE

Algemeen Politieke Beschouwingen

Nu het stof na de Algemeen Politieke Beschouwingen weer is neergedaald kijkt fractievoorzitter Pieter van Geel terug en vooruit. ‘De Algemeen Politieke Beschouwingen werden ondergesneeuwd door twee dingen: elke partij heeft een verschillende aanpak voor de crisis en het kabinet zou te weinig daadkracht tonen. Dat eerste hoort bij de politiek. Maar dat het kabinet weinig daadkrachtig zou zijn is een beeld dat niet waar is. In heel Europa wordt Nederland geprezen om de aanpak van de financiële en economische crisis. En wat gebeurt er in de Tweede Kamer? Een motie van wanstrouwen ...

De oppositie heeft een beeld opgeroepen van uitstel en afstel. Ook waar het gaat om de twintig commissies die aan de slag gaan om maatregelen door te denken en voor te stellen. Dat is geen uitstel of afstel, het is hoe ambtenaren werken. Elke maatregel of wet wordt eerst door verschillende ambtenaren bekeken. Daarbij is alles mogelijk, we moeten in deze situatie *out of the box* durven denken. Iedereen is doordrongen van de urgentie van deze situatie. Iedereen is het er ook over eens dat de maatregelen niet dit jaar of volgend jaar in moeten

gaan. Daarom is het helemaal niet erg dat het kabinet nu de tijd neemt om goed over de dingen na te denken: je kunt ook over een halfjaar besluiten nemen over 2011. Ik wil deze heroverwegingsoperatie “Operatie Sophie” noemen. Sophie is de meest gegeven meisjesnaam van 2008. Het pakket van ingrijpende maatregelen die we moeten nemen wil ik deze symbolische naam geven. We doen dit namelijk niet voor onszelf, maar voor de toekomst van ons land, en vooral voor de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen.

De maatregelen zullen ingrijpend zijn. Ik spreek veel CDA'ers die zeggen: “we hebben moeite met de maatregelen, bijvoorbeeld het verhogen van de AOW-leeftijd naar 67, maar we begrijpen dat het nodig is”. De crisis is de oorzaak dat dit soort maatregelen genomen moeten worden. Het is op dit moment niet een kwestie van of-of, maar van en-en. We waren na het beleid van Balkenende II en III klaar om een dipje in de economie op te vangen, maar niet voor deze klap. Vergelijk het met een huishouden: iedereen heeft duurdere maanden in een jaar en maanden waarin minder wordt uitgegeven. Dan lukt het wel om rond te komen. Maar als iemand plotse-ling z'n baan kwijt raakt, lukt dat niet

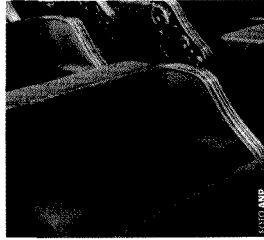
meer. Dat is wat er nu op grote schaal gebeurt.

We hebben in Nederland de ervaring dat als we snel maatregelen nemen we hier in Europa concurrentievoordeel mee kunnen behalen. Dat gebeurde in de jaren tachtig en recenter in 2002. Hoe dat komt? Ons poldermodel heeft ook voordelen. We kennen een cultuur van samenwerken. Soms gaat het hard tegen hard tussen de bonden, de werkgevers en de ambtenaren, maar op een bepaald moment wordt het punt bereikt om samen een oplossing te zoeken. Om te voorkomen dat iedereen natte voeten krijgt, moet je samen aan de dijk werken, dat is de Nederlandse cultuur.

Importbruiden

Vanuit de steden vingen we steeds vaker het signaal op dat het wat integratie betreft dweilen met de kraan open is. De mensen daar zeggen: “we doen van alles om van kansarmen kansrijken te maken, maar het lukt niet omdat er steeds huwelijkspartners uit het land van herkomst worden gehaald”. Er is al veel gedaan aan dit probleem zoals hogere eisen aan de inburgering in het land van herkomst, het verhogen van de leeftijd en het leren van de taal. Het kabinet heeft ons voorstel om neef-nichthuwelijken te verbieden overgenomen. Het gaat zelfs nog een

PARLEMENT
Actueel nieuws
uit de Eerste en
Tweede Kamer

PIETER VAN GEEL

'En we noemen haar Sophie'

stap verder; het kabinet wil dat mensen die naar Nederland komen een opleiding hebben gevolgd die gelijk staat aan de Nederlandse leerplicht.

Relschoppers

De criminaliteitscijfers nemen af, dat is een positieve ontwikkeling. Het beleid van de afgelopen jaren werkt dus. Aan de andere kant zie je wel dat het aantal overvallen toeneemt. Ook neemt het gevoel van onveiligheid bij veel burgers toe. Mensen ergeren zich met name aan overlast op straat en verloedering van de openbare ruimte. Ook het feit dat hulpverleners worden aangevallen is nieuw. Een paar jaar geleden hoorde je zoiets incidenteel, nu kun je wekelijks in de krant lezen dat er een hulpverlener is bedreigd.

De kaders moeten duidelijker en er moet consequenter gestraft worden. Daar vraag ik veel aandacht voor. Regels en wetten moeten worden gehandhaafd, bestuurders moeten hun verantwoordelijkheid niet afschuiven. Ik word een beetje moedeloos van burgemeesters die vragen om nog meer bevoegdheden. Burgemeesters kunnen en mogen al heel veel. Ik zeg: doe dat dan ook. In de zomer hebben we het boekje *De maat is vol* gepresenteerd. Daarin staat wat gemeen-

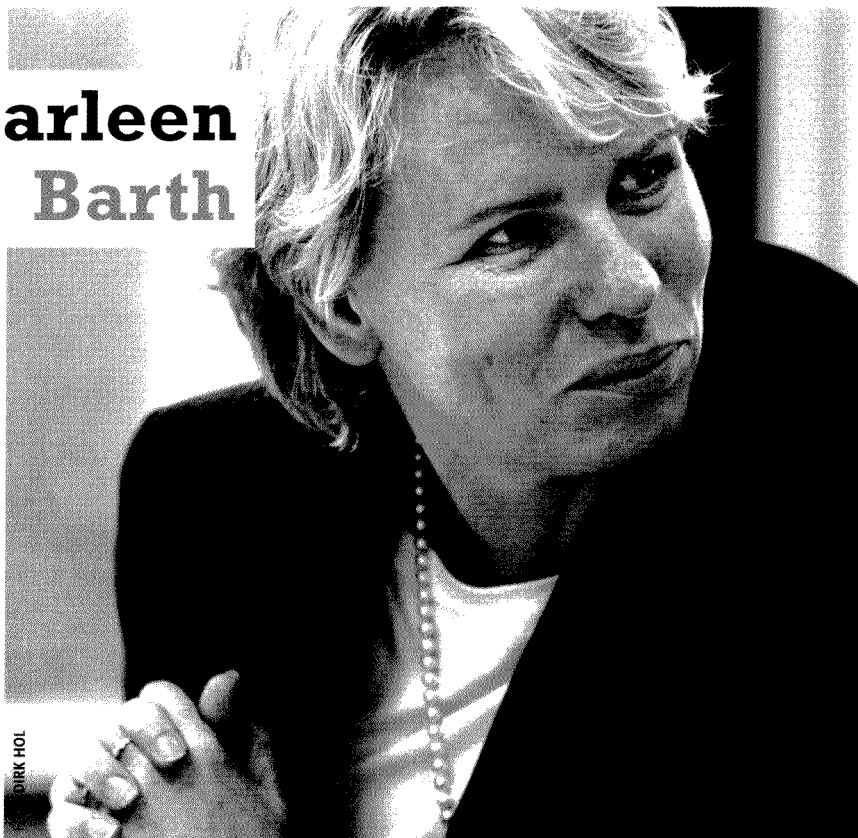
ten concreet kunnen doen. Maak daar gebruik van.

“Hoek van Holland” had niets te maken met het ontbreken van bevoegdheden. Die waren er genoeg, er zijn inschattingsfouten gemaakt. Dat neemt niet weg dat de relschoppers voor de volle honderd procent verantwoordelijk zijn voor wat er is gebeurd. Overal waar mensen werken worden fouten

gemaakt. Aan ons de taak om die foutmarge zo klein mogelijk te houden.

Het is lastig om dit soort groepen te bestempelen als criminele organisatie. Bovendien is het de vraag wat het oplevert, want tot nu toe zijn veel leden van criminele organisaties vrijgesproken. Dat kan nooit de bedoeling zijn. We moeten zoeken naar andere oplossingen hiervoor. ■

Marleen Barth

Marleen Barth is voorzitter van GGZ Nederland.

'Dit kabinet heeft een ommekeer teweeggebracht op het gebied van forensische geestelijke gezondheidszorg. Wij zijn blij met de huidige bewindspersonen op het Ministerie van Justitie (Hirsch Ballin en Albayrak). Zij zetten beiden in op behandeling van gedetineerden in plaats van een harde aanpak. Het eerste blijkt veel effectiever te zijn. Er wordt fors geïnvesteerd in de forensische GGZ. Het is ingebed in een breed beleid.

Ik maak me wel zorgen om de bevindingen van de commissie-Visser. Deze commissie is een aantal jaren geleden ingesteld om het tbs-stelsel te onderzoeken. Zij vond dat er een betere aansluiting moet zijn tussen de reguliere GGZ en forensische GGZ. Die aansluiting werkt nog niet goed op dit moment. De forensische GGZ hoor je niet geïsoleerd te benaderen. Ook moeten de bekostiging en de behandeling beter op elkaar aansluiten. Mensen moeten niet uit het oog verloren worden tijdens de overgang naar

andere sectoren van GGZ. Daarnaast behoort het kabinet waakzaam te zijn als het gaat om bezuinigingen in de GGZ. Het moet namelijk niet zo zijn dat je beter af bent in een tbs-kliniek dan binnen de reguliere GGZ.

'Problemen aanpakken bij de bron'

Het is gebleken dat tussen de 40 en 70 procent van gedetineerden een (psychische) stoornis heeft. Het huidige beleid is humaner dan die van het voorgaande kabinet. Nu doet men een poging om mensen weer op eigen benen te laten staan. Dit beleid heeft kans van slagen, omdat zij het probleem bij de bron aanpakt. We zien het terug in de afname van het aantal

gedetineerden. Daarnaast zie je ook dat het aantal incidenten rond tbs'ers is verminderd. Uitbannen van risico's is natuurlijk nooit helemaal mogelijk. Als het tbs-beleid is ingebed in het grotere geheel, dan is het makkelijker om incidenten een plaats te geven.

Ik vind wel dat de verblijfsduur binnen de forensische GGZ niet verder moet stijgen. Dit zou het draagvlak in de maatschappij kunnen aantasten. Tbs hoort niet stilzwijgend over te gaan in een soort levenslange straf, maar moet gericht zijn op terugkeer naar de maatschappij.. Het is de bedoeling dat de behandeling van gedetineerden straks begint in de gevangenis, een goede ontwikkeling. Daarbij is en blijft belangrijk dat het beleid van de forensische GGZ integraal wordt ingebed in het algemene GGZ-beleid. Een beleid met inhoud en een brede visie.'

INTERVIEWStefaan De Clerck en
Ernst Hirsch Ballin

België en Nederland

Brabant. Een van de warmste dagen van het jaar. Een ontmoeting. Een Belg en een Nederlander. De overeenkomst? Ze zijn allebei christendemocraat en ze zijn allebei minister van justitie: Stefaan De Clerck en Ernst Hirsch Ballin.

Tekst **Marjolijn van der Stel** Fotografie **Dirk Hol**

Het begint met de actualiteit: de situatie in de Belgische gevangenissen. De Clerck: 'Dat wat Hirsch Ballin in de jaren negentig moest doen op het terrein van de gevangenissen, moet ik nu doen. Mijn eerste periode als minister van justitie [De Clerck was eerder minister van 1995 tot 1998, red.] stond volledig in het teken van de zaak Dutroux. Nederland kwam toen al toe aan het hervormen van de politie en de magistratuur. Ook kwam er aandacht voor de rol van het slachtoffer. Wij in België hadden toen geen organisatorische mogelijkheden voor hervormingen. Nu wel. Ik refereer graag aan de Nederlandse methodieken in deze kwestie.' Hirsch Ballin: 'Er zijn inderdaad overeenkomsten met de Nederlandse situatie. Wij hebben heel lang een stijgende criminaliteit gehad. Op dit moment zie je een duidelijke kentering. We hebben zelfs cellen over, terwijl de situatie nog maar een paar jaar geleden compleet anders was. Deze kabinetsperiode willen we dit beleid voortzetten en verdiepen.'

Veiligheidshuizen

Hirsch Ballin kiest voor een persoonsgerichte aanpak van criminelen en overlastgevers. 'We moeten de persoonlijke problemen aanpakken. Want deze problemen zijn vaak de oorzaak van criminaliteit.' Hoewel de criminaliteit over de hele breedte daalde, nam de geweldscriminaliteit niet af. Volgens de minister komt dat door de complexe achterliggende problematiek. 'Dat gaan we aanpakken. In de eerste plaats hebben we voor de echte probleemgevallen de veiligheidshuizen. Daarin werkt justitie samen met verschillende hulpverleningsorganisaties, zoals de reclassering, verslavings- en jeugdzorg. Daarnaast verandert de wijze van be-

straffing. Het doel is: terug de samenleving in. Hier wordt tijdens de detentie al aan gewerkt.'

In België is men tien jaar geleden al begonnen met de "justitiehuzen". Daar heeft de paleiskant ook een menselijk gezicht gekregen. De Clerck beaamt dat de aandacht voor de complexe problematiek van veel criminelen een nieuw fenomeen aan het worden is. 'Je ziet dat psychiatrie en criminaliteit vaak samen gaan, vooral bij jongeren. Dit vraagt om een nieuwe benadering.' >>

Moedig

‘De aandacht voor de individuele oorzaken van criminaliteit’, vervolgt Hirsch Ballin, ‘past bij ons christendemocraten’. ‘Ja’, beaamt De Clerck, ‘het is inderdaad mooi en dankbaar werk. Maar deze aanpak vraagt wel moed om tegen de stroom in te varen. Want het hedendaagse populisme roept vaak om een andere aanpak.’ Hirsch Ballin: ‘Wij weten dat wat wij doen werkt. In Tilburg is de recidive onder jongeren met vijftig procent afgenomen. Dat is een concreet resultaat van de nieuwe aanpak en dan kost moed vatten weinig moeite.’

Samenleving

De Clerck merkt dat in België de limieten van de maatschappelijke capaciteit bereikt zijn. ‘De bereidheid om criminelen met een taakstraf op te nemen neemt af. Op dit moment leggen we zo’n tienduizend alternatieve straffen per jaar op. De grens lijkt bereikt. We moeten op zoek naar een nieuw elan voor alternatief sanctioneren, voor het straffen buiten de gevangenis.’ In Nederland is dit geen dominant probleem. ‘Het gaat niet moeiteloos, maar voortsnog zijn taakstraffen makkelijk te plaatsen’, aldus Hirsch Ballin. ‘We kijken in ons land wel of de taakstraf in alle gevallen een passende straf is en dan bij voorkeur in combinatie met persoonsgerichte voorwaarden. Op die manier kan

een taakstraf heel effectief zijn en zeker niet vrijblijvend. Iemand moet echt laten zien dat hij zijn gedrag wil veranderen. De Clerck herhaalt dat er gezocht moet worden naar nieuwe formules. ‘We moeten de verbinding zien te leggen met de sociale economie. Daar treedt vermoeidheid op. Dat komt natuurlijk ook omdat de complexiteit van de problemen toeneemt; het zijn vaak problemen waarin drugs, een psychiatrische achtergrond, opvoedingsvragen en schooluitval een rol spelen. Al deze deelproblemen moeten aangepakt worden.’ ‘Het is vaak een hele reeks van factoren die elkaar versterken. Het is daarom van belang om er op tijd bij te zijn. De verbinding met de samenleving moet er zijn en moet worden uitgediept’, reageert Hirsch Ballin.

Overgeorganiseerd

De Clerck: ‘Het is in Nederland eenvoudiger om dingen te veranderen en aan te pakken dan in België. Dat komt door de homogeniteit van Nederland. Bij ons heb je te maken met de verschillende regionale overheden en de federale overheid, die botsen nog wel eens. In Nederland is er een vast budget voor een x-aantal zaken. Dat is het verschil.’ Hirsch Ballin: ‘Het gaat niet om het budget, maar om de taken. De afgelopen jaren is heel bewust gewerkt aan de budgettering en versterking van justitie. De capaciteit van de verschillende gerechten is nauwkeurig afgestemd op de vraag.’

‘Ja, maar wij zijn Belgen’, zegt de Clerck. ‘Wij zijn complexer. Dat heeft te maken met de tweetaligheid van het land en de manier waarop de overheid is georganiseerd. In theorie zou het niet uit moeten maken, we moeten ons allebei aan de Europese wetten en regels houden. Toch zie je dat de dagelijkse praktijk verschillend is. Nederland is ordentelijk georganiseerd. Op ons komt het wel eens overgeorganiseerd over. In België is het allemaal wat losser, gezelliger.’

Hirsch Ballin: ‘We hebben een gemeenschappelijk verleden én een gemeenschappelijke toekomst. We bevinden ons momenteel weer in een periode van intensieve samenwerking. Dat kan ook goed. Want de basispatronen van de maatschappij zijn gelijk in België en Nederland. Die stammen nog uit de Franse tijd en de vijftien jaar daarna, van toen we nog één land waren. Ook onze toekomst is geza-

..... **Ernst Hirsch Ballin**
• In het derde kabinet-Lubbers was Ernst Hirsch Ballin (1950) ook •
• al minister van justitie. Daarna was hij tot 1995 lid van de Tweede •
• Kamer. Hij was tegelijk deeltijd-hoogleraar wetgevingsvraag- •
• stukken aan de Katholieke Universiteit Brabant. Vanaf 1995 was •
• hij hoogleraar internationaal recht aan deze universiteit en lid •
• van de Eerste Kamer der Staten-Generaal. Hirsch Ballin is sinds •
• september 2006 opnieuw minister van justitie. •
•.....

menlijk, die ligt in Europa. Dat vraagt om intensieve samenwerking. Je kunt moeiteloos de grens over van het ene land naar het andere. Dat is geen probleem als je in België lekker wilt eten, dat is een van de voordelen van de open grenzen. Ze hebben uiteraard ook een nadeel, want criminelen maken ook dankbaar gebruik van de open grenzen binnen de EU.'

Samenwerken

Een mooi voorbeeld van de samenwerking tussen Nederland en België is het plan om tijdelijk Belgische gevangenen op te nemen in de Tilburgse gevangenis. De Clerck: 'Ik heb vijfhonderd extra plaatsen nodig om capaciteit in België vrij te maken. Het gaat om een tijdelijke oplossing. In die tijd kunnen we zelf nieuwe gevangenissen bouwen. Maar een gevangenis is meer dan een blok cellen. Het is ook een forensisch instituut en een ziekenhuis waar gevangenen behandeld kunnen worden. Het zou mooi zijn als Nederland hierbij de helpende hand kan toesteken. Het is een mooi voorbeeld van grensoverschrijdende samenwer-

Stefaan De Clerck

Stefaan De Clerck (1951) was minister van justitie in België van 1995 tot 1998. Hij moest aftreden na de ontsnapping van Marc Dutroux. Op 9 oktober 1999 werd Stefaan de Clerck verkozen tot voorzitter van de CVP. Ook werd hij burgemeester van Kortrijk. De Clerck zette zich ook in voor vernieuwing van zijn partij. In 2001 leidde dat tot een nieuwe naam voor de partij: CD&V. Sinds 2008 is hij opnieuw minister van justitie.

king.' In Nederland staan sinds kort cellen leeg, er is overcapaciteit. Hirsch Ballin: 'Het is nu mogelijk om – tegen vergoeding van de kosten – een oplossing te bieden. Het biedt ook de mogelijkheid om "Tilburg" in stand te houden. Dat is goed voor het personeel dat zijn baan behoudt en daarmee goed voor de lokale samenleving.'

De Clerck: 'Het is hét bewijs dat landen een andere rol krijgen binnen de Europese structuur. Deze vorm van uitwisseling en samenwerking zou een Europese primeur zijn!' ■

Paul van Geest

In de late Middeleeuwen had de pest op de populatie van Europa een werkelijk verwoestende uitwerking. Bijna een derde van de toenmalige Europese bevolking overleed aan de gevolgen van deze ziekte. De zwarte dood bracht uiteenlopende reacties teweeg. Massabewegingen als die van de 'dancers' ontstonden. 'Dancers' trokken van stad naar stad; zij brachten zichzelf in trance door waanzinnige dansen om toch vooral de werkelijkheid uit het oog te kunnen verliezen. Dan waren er nog de flagellanten, die zichzelf met leren riemen geselden en inspeelden op schuld- en angstgevoelens van de stedelingen. Soms hielden deze groepen ook steden en dorpen in de Nederlanden in hun greep. De angst en gevoelens van onveiligheid uitten zich dan in massapsychosen. Maar in vergelijking met die van Engeland en Frankrijk bleef de bevolking hier behoorlijk gespaard. Eigenlijk hadden de angst en het aangewakkerde gevoel dat mensen zich nergens meer veilig konden weten in de Nederlanden grotere gevolgen voor de loop van de geschiedenis dan de pest zelf.

Klaarblijkelijk kan de angst voor iets dat reëel lijkt, maar toch niet gebeurt, hele bevolkingsgroepen in de ban

houden. En kennelijk zijn er groepen of mensen die behendig inspelen op gevoelens van angst en onveiligheid. Gevolg is dan dat hele bevolkingsgroepen bepaalde ontwikkelingen in de samenleving niet meer nuchter, redelijk en alert kunnen beoordelen. Angst voor 'de islamisering van Nederland', 'de dreigende werkloosheid'; angst ook om het eigen bezit te verliezen in tijden van kredietcrisis: zij zijn gemakkelijk met holle retoriek aan te wakkeren. Maar de geschiedenis leert dat het gevoel van onveiligheid dat dan ontstaat grotere, ongunstiger gevolgen kan hebben voor een samenleving dan de geconstateerde verschijnselen zélf. Gelukkig een land, waarin een bevolking nuchter blijft en ál te onredelijk doemdenken naar de randen van het bewustzijn verdringt. Wie dat namelijk doet, legt de basis voor een veilige samenleving.

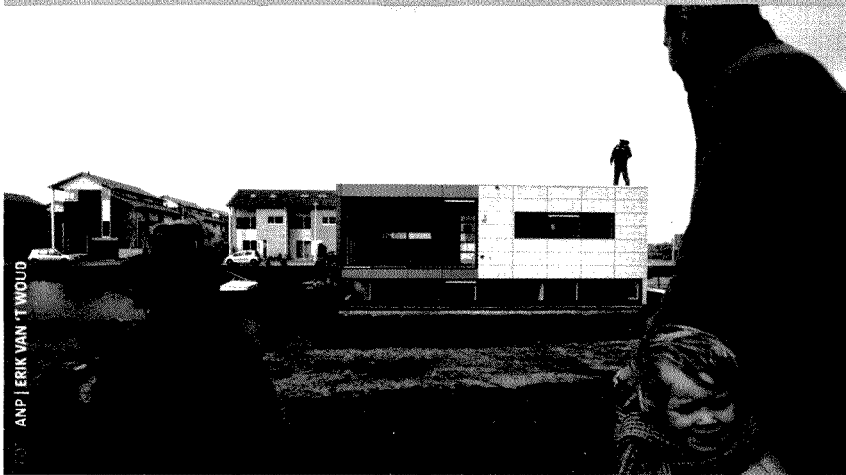
Zeker, veiligheid en een ordelijk leven in welbevinden worden in een samenleving gewaarborgd als huiselijk geweld, alcohol- en drugsmisbruik, winkeldiefstal, financieel-economische criminaliteit, cybercrime, criminaliteit in de prostitutie of overlast en verloedering in bepaalde wijken krachtig worden aangepakt. De inzet van goed opgeleide agenten en dienstverleners

Paul van Geest is hoogleraar patristiek aan de Faculteit Katholieke Theologie van de Universiteit van Tilburg en aan de Faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit Amsterdam. Hij is redactielid van Christen Democratische Verkenningen en vicevoorzitter van het CDA Lansingerland.

'De inzet van goed opgeleide agenten en dienstverleners is onontbeerlijk'

is onontbeerlijk. Maar de basis voor de veiligheid in welke laag van de samenleving ook wordt wél gelegd als wij elkaar in boardroom of in de klas, op de werkvloer of in collegezalen een zogenaamde 'reflexieve ruimte' gunnen. Dit is een tijd en ruimte, waarin wij ons gezamenlijk of individueel bezinnen op tendensen in de wereld die naar massapsychosen en gevoelens van onveiligheid kunnen leiden; ons bezinnen ook op onze eigen drijfveren. In hoeverre leiden die ertoe dat mensen zich veilig weten?

In de late middeleeuwen waren er in de Nederlanden kleine groepen mensen, die zich niet lieten meeslepen door massahysterie. In hun gezamenlijke 'reflexieve ruimte' formuleerden zij hun droom: (onder meer) een veilige samenleving. In hun strategie hadden zij de armenzorg en de ontwikkeling van het schoolsysteem voorzien, zoals wij dat wereldwijd nog kennen: met klassen, proefwerken en overgangsexamens. Moderne Devoten werden zij genoemd. De grote christenhumanist Erasmus kwam uit hen voort. Niet verwonderlijk is dat hij in zijn wereldberoemde *Lof der zotheid* veiligheid gepaard ziet gaan met goede vorming én met nuchtere realiteitszin, die gevoed wordt door bezinning.

CDA PARTIJNIEUWS

Ledendebatten in Zwolle en Eindhoven over woningmarkt op 12 en 15 oktober a.s.

Op maandag 12 en donderdag 15 oktober a.s. organiseert het CDA in respectievelijk Zwolle en Eindhoven twee ledendebatten over de toekomst van de woningmarkt.

Aanleiding is het rapport *Goed Wonen!* dat juli jongstleden werd gepresenteerd aan partijbestuur en Tweede Kamerfractie. Dit rapport is geschreven door een partijbrede commissie onder leiding van Ferdinand Grapperhaus. Het rapport is een direct uitvloeisel van een in november 2007 door het congres aanvaarde resolutie.

Het programma van beide bijeenkomsten ziet er als volgt uit

Programma

19.00 uur inloop – gespreksleider is mw. Koop

19.30 uur inleiding door de heer Grapperhaus, voorzitter woningmarktcommissie (advocaat, hoogleraar Europees arbeidsrecht en kroonlid SER)

19.45 uur vragenhalfuurtje – stel uw vragen over het rapport aan het panel (leden woningmarktcommissie)

20.15 uur Discussie met leden – uw vraag centraal!

21.30 uur Afsluiting

Op 12 oktober zijn we in de nieuwe Buitensociëteit, Stationsplein 1 in Zwolle. In het panel hebben zitting dhr. Denissen (voormalig lid commissie volkshuisvesting gemeente Amsterdam), dhr. Huiskamp en dhr. Van Heugten (CDA-Tweede Kamerlid).

In Aristo Eindhoven, Vestdijk 30 in Eindhoven zijn we op 15 oktober.

In het panel zitten dan dhr. Van Harsseel (bestuurslid Sir 55+), de heer Zwart (directeur Timpaan) en dhr. Van Heugten (ovb Kameragenda) Discussie met leden - Uw vraag centraal! Mail uw vraag, zorg, visie over de toekomst van de woningmarkt naar evenementen@cda.nl en ga met andere leden en het panel op 12 of 15 oktober in debat.

Aanmelden en vragen mailen naar

evenementen@cda.nl
Vergeet niet uw lidnummer of uw adres te vermelden.

Het rapport *Goed Wonen!* staat op de website www.cda.nl

CDJA brengt politiek dicht bij studenten

Honderden studenten met groene en oranje CDJA ballonnen, een druk bezette stand, waar aankomende studentes even een CDJA lipgloss kwamen scoren terwijl de heren een blik wierpen in de grote groene CDJA-chevey. Een impressie van het CDJA tijdens de introductiedagen voor Hogescholen en Universiteiten dit jaar.

Tekst **Caroline Tax**

Maar liefst veertien studentensteden werden door het 'CDJA on Tour'-team bezocht. Leden van het Dagelijks bestuur en van de Commissie Ledenwerving trokken gemeenschappelijk op met lokale en provinciale afdelingen om het CDJA in studentensteden meer bekendheid te geven. Ook landelijke CDA-politici droegen graag hun steentje bij aan de studentenstedentour.

Mirjam Sterk in Utrecht

In Utrecht konden studenten door middel van een wedstrijd kans maken op een dagje meelopen met Mirjam Sterk. Zij zelf was in Utrecht aanwezig om jongeren aan te moedigen om mee te doen aan de wedstrijd en menig student was aangenaam verrast om zo opeens met een Tweede Kamerlid te staan praten. Voor sommige aanstormende corpsleden was het zelfs een hele eye opener dat je als politica leuk en hip kunt zijn.

Sander de Rouwe in Zwolle

Eenzelfde effect had de aanwezigheid van Sander de Rouwe in Zwolle. Enthousiast ging hij in gesprek met de jongeren, vulde ballonnen met helium, waarmee men een vlucht met een zweefvliegtuig

kon winnen. Tussen neus en lippen door vertelde hij hoe belangrijk maatschappelijke betrokkenheid is en hoe geweldig het CDJA is. De jongeren van D66 die tegenover ons stonden keken ietwat beteuterd toe hoe alle studenten rechtstreeks op de groene chevey afstormden om een ballon op te laten, een lipgloss of kaartspel te scoren en vervolgens met een mooie CDJA-folder in hun hand wegliepen. De stromende regen mocht de pret niet drukken en ondanks dat het hele 'CDJA on Tour'-team inclusief Sander zelf aan het eind van de dag doorweekt was, hadden we het wel voor elkaar dat de volledige campus oranje-groen kleurde.

Jan Kees de Jager in Rotterdam

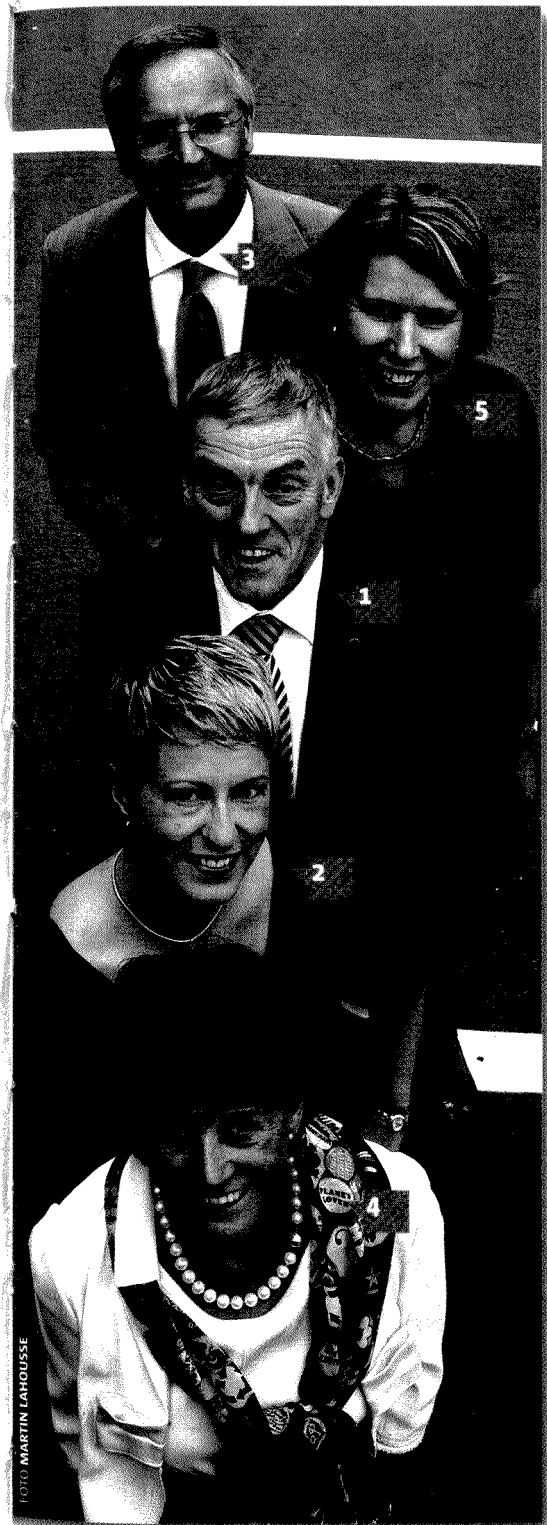
Niet alleen Kamerleden, ook CDA-bevindspersonen hielpen om de introductiedagen tot een succes te maken. Jan Kees de Jager verblijdde Rotterdam vrij onverwacht met een bezoek. Iedereen was enthousiast toen de jonge staatssecretaris arriveerde en de kans kreeg om alle studenten even plenair toe te spreken. Uiteraard liet hij het niet na om iedereen op de CDJA-stand attent te maken.

Op bezoek bij Camiel Eurlings

Ook de stand in Maastricht werd goed bezocht. Het arriveren van de chevey op het Vrijthof zorgde al voor heel wat nieuwsgierige blikken. Toen bleek dat studenten Camiel Eurlings schriftelijk een vraag konden stellen en daarmee kans maakten op een livegesprek met de minister, wilden met name de studentes een CDJA pen in de hand nemen. Vragen variërend van standaard flauwe filevragen tot aan een vraag op rijm in Limburg dialect, werden enthousiast neergepend. Ook de Jonge Socialisten en JOVD'ers (VVD Jongeren) wilden best kans maken op een face to face meeting met de minister en zo deden ook zij mee aan de CDJA-wedstrijd.

Al met al mag het CDJA terugkijken op een mooie actie, die past bij de CDA-gedachte van permanente campagne. Veel dank aan iedereen die heeft meegeholpen; niets is zo leuk als om samen ergens de schouders onder te zetten. Heel wat studenten hebben in de eerste weken van hun student-zijn kennis gemaakt met het CDJA. En er is geen student, die de eerste studentenweken vergeet.

Verdeling beleidsterrein CDA-delegatie Europees Parlement

1 Wim van de Camp

is verkozen als voorzitter van de CDA-delegatie. Verder is hij woordvoerder op het gebied van justitie, binnenlandse zaken, asielaangelegenheden en de Europese privacywetgeving. Daarnaast neemt hij de interne markt voor zijn rekening en consumentenbescherming. Tot slot doet hij ook cultuur, onderwijs en constitutionele zaken. Dit laatste gaat vooral over de manier waarop de besluitvorming binnen de EU democratischer, efficiënter en transparanter kan worden gemaakt.

Wim van de Camp is contactpersoon voor de provinciale afdelingen Noord-Holland en Zuid-Holland.

2 Esther de Lange

is woordvoerder milieubeleid, volksgezondheid en voedselveiligheid. Daarnaast is zij landbouwwoordvoerder. Grote uitdagingen voor het toekomstige EU-beleid zijn de omgang met de klimaatverandering, zorgen voor voldoende en veilig voedsel en het zorgen voor een vitaal platteland. Tot slot heeft zij begrotingszaken in haar portefeuille.

Esther de Lange is contactpersoon voor de provinciale afdelingen Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel.

3 Lambert van Nistelrooij

is vicevoorzitter van de delegatie. Hij combineert deze functie met die van penningmeester. Hij is woordvoerder voor het Europees regionaal beleid, inclusief de Europese Regionale Fondsen. Dit zijn stimuleringsprogramma's waar veel

provincies gebruik van maken. Daarnaast heeft hij industriebeleid, telecom, onderzoek en energiebeleid in zijn portefeuille. Ook is hij woordvoerder visserij en ontwikkelingssamenwerking.

Lambert van Nistelrooij is contactpersoon voor de provinciale afdelingen Noord-Brabant en Zeeland.

4 Ria Oomen-Ruijten

is woordvoerder buitenlands beleid inclusief de toetredingsonderhandelingen met Turkije en het Europese defensie- en veiligheidsbeleid. Zij is eveneens woordvoerder werkgelegenheid en sociale zaken waaronder de problematiek van de grensarbeid en de grensoverschrijdende zorg. Daarnaast is zij verantwoordelijk voor de portefeuilles internationale handel en mensenrechten. Ria Oomen-Ruijten is contactpersoon voor de provinciale afdeling Limburg.

5 Corien Wortmann-Kool

is woordvoerder economische- en monetaire zaken en mededinging; transport en toerisme, evenals vrouwenrechten en gelijke behandeling. Corien is in het Europees Parlement vicevoorzitter van de EVP-fractie. Zij is verantwoordelijk voor de afstemming binnen de 265 leden tellende fractie voor de beleidsterreinen economie en milieu. Zij is tevens vicevoorzitter van de Europese Volkspartij waar het CDA lid van is.

Corien Wortmann is contactpersoon voor de provinciale afdelingen Utrecht, Flevoland en Gelderland.

Aspirant-raadsledencursus

Als kandidaat-raadslid voor de lokale gemeenteraadsverkiezingen van 2010 wordt u geacht zich goed voor te bereiden. Hiervoor kunt u zich opgeven voor de aspirant-raadsledencursus.

In deze cursus leert u onder andere hoe het lokale bestuur in elkaar steekt, wat de rol en de taken van een raadslid zijn en oefent u essentiële vaardigheden. Als rode draad door de cursus loopt

het CDA-gedachtegoed, zodat u dit gedachtegoed tijdens de campagne en na de verkiezingen helder kunt uitdragen en duidelijk herkenbaar bent als 'CDA-raadslid'.

De 'Aspirant-raadsledencursus' wordt gegeven door geselecteerde trainers samen met ervaringsdeskundigen. De cursus bestaat uit vijf dagdelen van ongeveer 3 uur, waarvan vier dagdelen voor de verkiezingen plaatsvinden.

Let op! Er wordt van u verwacht dat u het nodige huiswerk doet om in een korte tijd een brede basis te leggen.

Om u aan te melden voor de cursus en/of informatie over de cursus bij u in de buurt verwijzen we u naar de website www.si.cda.nl of uw contactpersoon voor het regionale scholingswerk (contactgegevens zijn ook te vinden op de website).

CDJA Congres

Op vrijdag 27 en 28 november organiseert het CDJA zijn halfjaarlijkse congres. Het congres zal plaatsvinden in Kerkrade. Tijdens dit congres zal gediscussieerd worden over stedenbeleid. Ook zijn er diverse CDA-prominenten en staan er enkele bestuursverkiezingen op het programma. Meer informatie over het congres verschijnt spoedig op www.cdja.nl. Voor vragen kunt u terecht bij Marcel Migo, via

✉ secretaris@cdja.nl

CDA-debat toernooi 2010

Op zaterdag 30 januari 2010 organiseert het Steenkampinstituut het jaarlijkse CDA-debattoernooi. Dé gelegenheid om in toernooivorm uw debatvaardigheden te verbeteren. Wilt u eerst nog eens oefenen in het debat of uw debattechniek voor het toernooi oprispen, dan kan dat tijdens de Masterclass op zaterdag 23 januari.

Vanaf oktober/november kunt u voor meer informatie en aanmelden terecht op onze website www.cda.nl/si

WASHINGTON - Op 14 juli jl. brachten Jan Peter Balkenende en Maxime Verhagen het Witte Huis. Zij hadden daar onder meer een ontmoeting met Barack Obama en Hilary Clinton.

Op de agenda...

Het CDA op radio ...

Zaterdag 10 oktober
Radio 5 19.50 – 20.00 uur

Zaterdag 24 oktober
Radio 5 19.38 – 19.48 uur

Zaterdag 7 november
Radio 5 19.26 – 19.36 uur

Zaterdag 21 november
Radio 5 19.14 – 19.24 uur

...en televisie

Vrijdag 2 oktober
Nederland 2
11.00 – 11.03 uur (H)

Maandag 12 oktober
Nederland 2
21.48 – 21.51 uur

Donderdag 15 oktober
Nederland 2
11.00 – 11.08 uur (H)

Maandag 9 november
Nederland 2
21.48 – 21.51 uur

Dinsdag 10 november
Nederland 2
11.05 – 11.08 uur (H)

Vrijdag 20 november
Nederland 2
11.00 – 11.03 uur (H)

Maandag 23 november
Nederland 2
21.48 – 21.51 uur

Wethouderscursus

Het volgen van de landelijke wethouderscursus bereidt u voor op het ambt van wethouder en op de invulling daarvan als CDA'er. U krijgt zicht op de belangrijkste speelvelden en hoe u daar als CDA-wethouder mee om kunt gaan. U wordt in de gelegenheid gesteld een landelijk netwerk van CDA-wethouders op te bouwen en komt via deze cursus in contact met ervaren wethouders die u daarna gemakkelijk als coach, mentor of adviseur kunt benaderen.

Binnen de wethouderscursus wordt het programma afgestemd op de aanwezigen. Er zal gedifferentieerd worden naar grootte van de gemeente en naar het hebben of juist ontbreken van raadservaring. Om uw beginsituatie goed in beeld te krijgen wordt u na uw aanmelding gevraagd een wethouderspaspoort (een uitgebreide vragenlijst) in te vullen. Dit wethouderspaspoort zal bij de verschillende programmaonderdelen terugkomen en er voor zorgen dat u voorbereid bent op situaties die u later tegen kunt komen.

De wethouderscursus bestaat uit twee delen die desgewenst afzonderlijk gevolgd kunnen worden.

Wethouderscursus deel 1

Doelgroep: Kandidaat wethouders

Datum: vrijdag 8 januari – zaterdag 9 januari

Duur: vijf dagdelen

Locatie: 'Woudschoten' in Zeist

Inhoud: De eerste 100 dagen, onderhandelen, rechtspositie, speelvelden en opbouwen van een landelijk netwerk.

Wethouderscursus deel 2

Doelgroep: Beginnende wethouders (u bent gekozen)

Datum: vrijdag 16 april – zaterdag 17 april

Duur: vijf dagdelen

Locatie: 'Edda Huzid' in Voorthuizen

Inhoud: Ambtelijk apparaat, interactief bestuur, collegiaal bestuur, netwerken, gemeentefinanciën, integriteit.

Voor meer informatie en om u aan te melden www.si.cda.nl

Kosten

- Deel 1: € 495,-
- Deel 2: € 495,-
- Deel 1 & 2: € 850,- (dit bedrag wordt verrekend als u zich voor deel 2 op geeft).

Rapport Vlaktaks gepresenteerd aan staatssecretaris de Jager

Op 17 juni jl. heeft het Wetenschappelijk Instituut het rapport *Een sociale vlaktaks. Naar werkbare en begrijpelijke inkomstenbelastingen* uitgebracht (een pdf van het rapport kunt u downloaden via www.cda.nl/wi). Tijdens een druk bezochte persconferentie werd dit rapport aan Staatssecretaris de Jager van Financiën aangeboden. In de vakliteratuur en in week- en dagbladen heeft vervolgens een intensieve discussie over dit voorstel plaatsgevonden. *Elsevier* wijdde op 11 juli een essay aan dit rapport en volgens de auteur 'was de vlaktaks nooit dichterbij dan nu'. Op de opiniepagina van het *Nederlands Dagblad* verscheen een artikel van Willem Stevens met als titel 'Weg met de bevoogding via belastingstelsel'. Hij reageert hier op een eerder verschenen artikel van de politoloog en lid van GroenLinks Theo Brand met als titel 'Vlaktaks van CDA goed voor rijken'. Ook verschenen in verschillende

regionale dagbladen opinieartikelen. Opmerkelijk was het dat de Rotterdamse fiscalist, prof. dr. L. Stevens, in het *Financieele Dagblad* het vlaktaksvoorstel 'een feest van herkenning' noemde en geeft dat het rapport inspireert tot vernieuwend fiscaal beleid. Op woensdag 7 oktober jl. hebben tijdens het openbare gedeelte van de bijeenkomst van de Stichtingsraad van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA prof. dr. C.A. (Flip) de Kam, hoogleraar RUG, en prof. dr. R.H.J.M. (Raymond) Gradus, directeur van het WI voor het CDA, met elkaar gediscussieerd over dit voorstel.

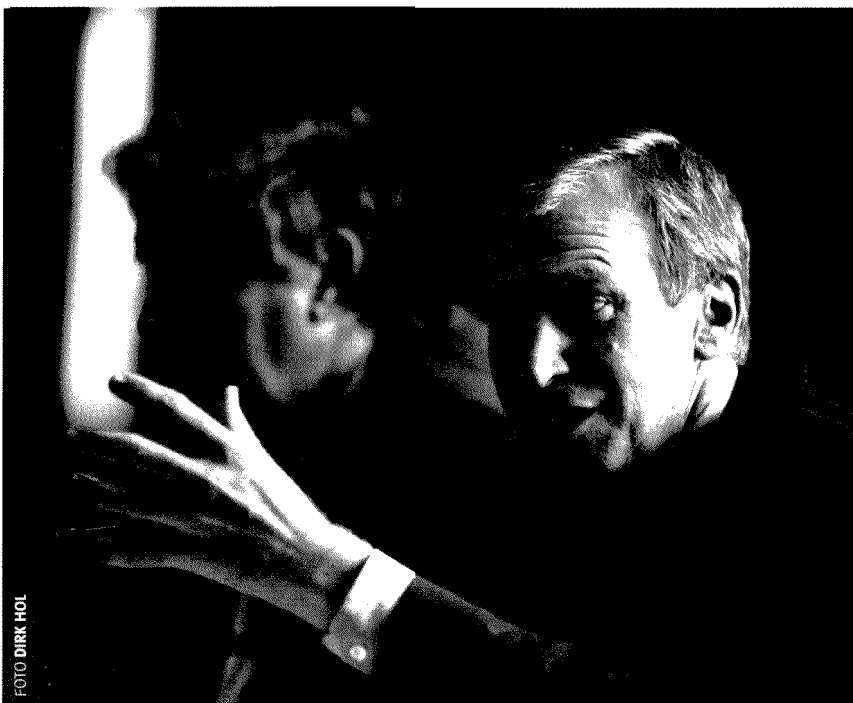
Zeer geslaagd symposium 'De nieuwe wereld en de rol van Europa'

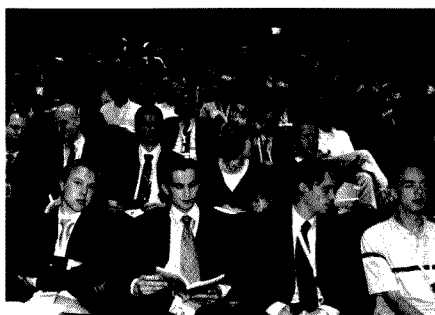
Op donderdag 3 september organiseerde het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA en uitgeverij Boom een symposium in de vergaderzaal van de Eerste Kamer. Dit vond plaats naar aanleiding van het verschenen zomernummer en de te verschijnen herfstuitgave van Christen De-

mocratische Verkenningen (CDV) over de levenskracht van Europese idealen. Het symposium startte met een rede van de heer Verhagen (minister van Buitenlandse Zaken). Verhagen ging ondermeer in op de vermeende spanning tussen een realistisch en idealistisch buitenlands beleid. In zijn ogen is er geen spanning tussen beiden. 'Het is nu eenmaal beter zaken doen in een stabiele wereld waarin de regels van de rechtsstaat worden nageleefd en de mensenrechten worden gerespecteerd.' De rede van de heer Verhagen is via de website van het WI beschikbaar (www.cda.nl/wi).

Na afloop van de rede vond een geanimeerde forumdiscussie plaats tussen de heren Leterme (minister van Buitenlandse Zaken van België), Veerman (oud-minister van LNV, hoogleraar aan LUW en voorzitter bestuur Wetenschappelijk Instituut) Scheffer (publicist en hoogleraar UvA) en Heldring (nestor van Nederlandse journalistiek) onder leiding van de heer van Benthem. (buitenlandcommentator voor het *Nederlands Dagblad*). In de discussie werd stilgestaan bij de eerder genoemde spanning. Ook in het licht van de afnemende hegemonie van de Verenigde Staten en het toenemend belang van autoritaire regimes als China. Er werd ingegaan op de rol van Europa en de rol van idealen die aan de wieg van de Europese integratie stonden. Welke zeggingskracht, deze idealen vandaag de dag hebben.

Het CDV-zomernummer *De Nieuwe Wereld* is in boekvorm in de boekhandel verkrijgbaar. Ook kunt u zich abonneren op Christendemocratische Verkenningen of kunt u donateur worden van het WI. U ontvangt dan zowel alle nummers van CDV als alle WI-rapporten. Meer informatie treft u aan op de website van het WI.

FOTO'S DIRK HOL

31 oktober 2009 CDA Partijcongres

Het Partijcongres van 31 oktober zal plaatsvinden in het Beatrix Theater in de jaarbeurs te Utrecht, tussen 09.30-16.30 uur. In het huishoudelijk deel komen onder meer de volgende punten aan de orde: vaststelling begroting 2010, verkiezing voorzitter Eduardo Frei Stichting en de verkiezing van de nieuwe tweede vicevoorzitter. Ook zal er tijdens het Partijcongres aandacht worden besteed aan de Gemeenteraadsverkiezingen van 3 maart 2010.

Meer informatie

Meer informatie over het programma treft u aan in het nummer van *CDA.nl* dat eind september uitkomt of eerder al www.cda.nl/partijcongres

Aanmelden

Via de site of onderstaande bon kunt u zich nu al aanmelden voor het Partijcongres. Aanmelden kan t/m woensdag 28 oktober. Daarna is de inschrijving gesloten.

Kijk voor de procedures rondom stemrecht en het indienen van resoluties op www.cda.nl/partijcongres

Lunch Partijcongres

De lunch kost 10 euro per persoon. We reserveren alleen een lunch als u voor 22 oktober het bedrag hebt overgemaakt. U kunt het bedrag overmaken op Giro nummer 102.575, t.n.v. Centrale Verrekenkas CDA PR/C, Den Haag, o.v.v. lunch + vermelding naam en/of relatienummer.

Aanmeldbon Partijcongres 31 oktober 2009

Persoonsgegevens

Relatienummer (indien bekend):

Achternaam:

m/v

Adres:

Postcode en woonplaats:

E-mailadres:

Ik meld me aan voor

- ochtenddeel
 lunch
 middagdeel
 naborrel

Eerste Partijcongres

- Ik kom voor het eerst

Ik ontvang graag de volgende stukken

- Vergaderstukken
 Begroting 2010

Introducé

- Ik neem een introducé mee:

Naam:

Adres:

Postcode en woonplaats:

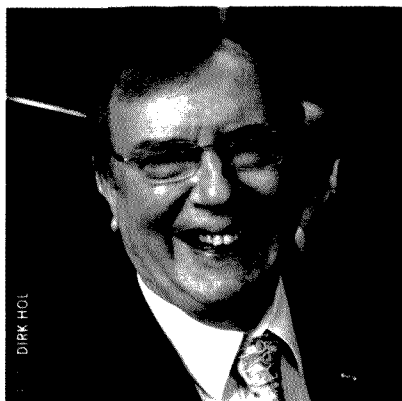
E-mailadres:

Deze bon **voor 28 oktober** a.s. in een voldoende gefrankeerde envelop toesturen naar: CDA Bureau, t.a.v. Partijcongres, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag

Kandidaten tweede vicevoorzitterschap stellen zich voor

Tijdens het congres op 31 oktober kiezen de leden een nieuwe tweede vicevoorzitter voor het Dagelijks Bestuur. De kandidaten stellen zich voor.

Hans Klein Breteler

Het tweede vicevoorzitterschap van het landelijk CDA-bestuur is een belangrijke functie, de persoon zelf in mindere mate. Het gaat er niet om de beste te zijn; het gaat erom anderen tot hun recht te laten komen.

Dit is mijn inzet en het is nodig voor het CDA. We doen het goed, maar er is ook druk. Houden we onze partij vitaal? Verkiezingen staan voor de deur. Er is veel nervositeit. Wie houdt het hoofd koel? Bestaand talent moet worden benut, nieuwe generaties staan klaar en moeten naar de top worden geleid. Wie kan daarbij helpen? Wie staan naast de voorzitter als het spannend wordt?

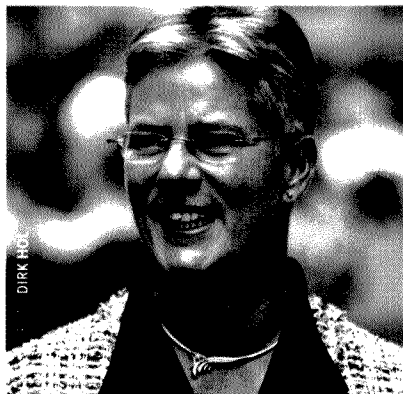
Graag help ik om het bestuur sterk te maken als het sterk moet zijn. Dat is al heel lang mijn rol, in mijn werk, nevenfuncties en binnen het CDA.

Mijn werkzaam leven heb ik vooral in de zorg doorgebracht. Als leidinggevende

heb ik veel in gang gezet. Vanuit mijn rol heb ik veel vertegenwoordigende activiteiten mogen doen (VNO/NCW, SER), nu nog voor het pensioenfonds PGGM. Even heb ik gedacht dat ik het als 'vrijgestelde' rustiger aan kon doen. Niets is minder waar. Zo ben ik deze zomer gevraagd om tijdelijk het bestuur van CDA-afdeling Rotterdam voor te zitten. Daarnaast heb ik veel bestuurlijke 'klussen' mogen doen. Variërend van de afdeling Westland tot het fractievoorzitterschap van Provinciale Staten Zuid-Holland. Van voorzitter zijn van allerlei commissies tot en met het lidmaatschap van de Eerste Kamer. En altijd beschikbaar voor de leden. In al die functies vind ik het een eer en genoeg om tot oplossingen te komen die hout snijden.

Als tweede vicevoorzitter wil ik daarmee doorgaan. Helpen, de weg wijzen, meedenken en anderen tot hun recht laten komen. Voor ons CDA.

Ineke Giezeman

Waarom ben ik beschikbaar voor het 2e vicevoorzitterschap van het CDA?

Daarbij spelen 3 motieven, in willekeurige volgorde:

Het eerste motief is de portefeuille buitenland. In diverse functies heb ik erva-

ren dat ik in staat ben en het leuk vind om mensen te verbinden, in allerlei talen, culturen en situaties. Daarbij komt dat ik moeiteloos switch van Nederlands naar Duits, Frans en Engels (en enigszins Italiaans). Inhoudelijk vind ik het een uitdaging hoe we als CDA, onze vier kernbegrippen –gerechtigheid, solidariteit, gespreide verantwoordelijkheid, rentmeesterschap– vertalen naar buitenlands beleid en ontwikkelingssamenwerking. Juist nu er druk staat op budgetten.

Een tweede motief is dat ik als oudste van zes in een katholiek ondernemersgezin gewend ben 'de handjes te laten wapperen' en in werk en samenleving je talenten ook voor anderen in te zetten. Mijn talent is verbinden, netwerken en besturen. Daaruit haal ik voldoening, vooral als zich dat afspeelt op het snijvlak van onderneming en samenleving. Als directeur van Stichting Milieukeur was ik bijvoorbeeld medeverantwoordelijk voor de realisatie van het Europees ecolabel. Duurzaamheid is, naast onderwijs, een belangrijk thema voor mij.

Het derde motief is dat ik de waardevolle ervaring die ik de afgelopen 35 jaar in diverse bestuursfuncties binnen het CDA heb opgedaan, graag wil inzetten als tweede vicevoorzitter. Als secretaris/penningmeester van Kaderschool/Steenkampinstituut ben ik bijvoorbeeld lange tijd medeverantwoordelijk geweest voor HRM-beleid binnen de partij. Daarin kunnen we als CDA voorop blijven lopen. Meld u aan voor het congres op 31 oktober! Samen geven we het CDA gestalte, ieder op zijn of haar plek: oud en jong, man en vrouw.

Parkeerplaats Eindhoven

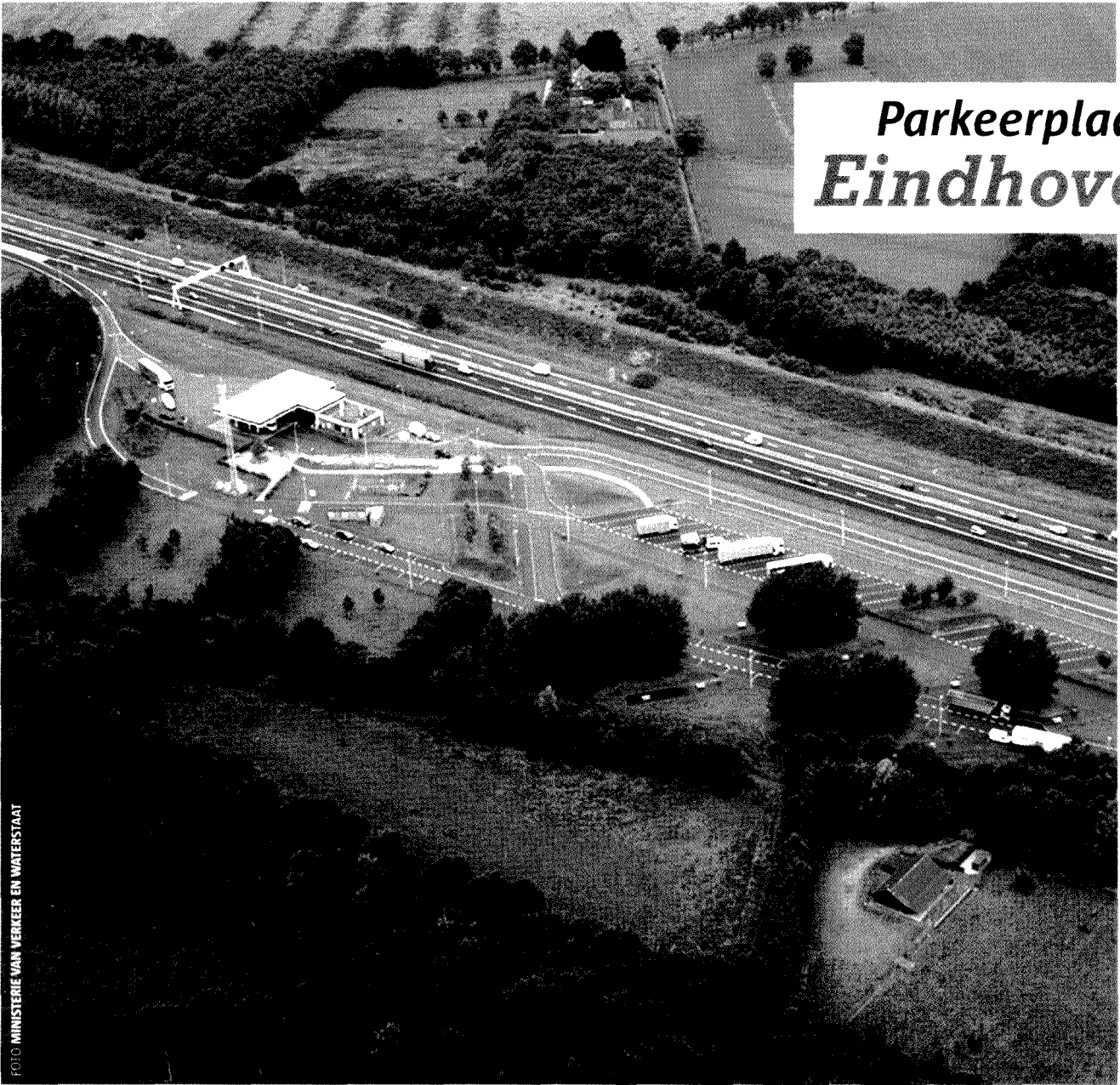

FOTO: MINISTERIE VAN VERKEER EN WATERSTAAT

Parkeerplaats Eindhoven

Veel vrachtwagenchauffeurs krijgen er mee te maken: diefstal. Terwijl de chauffeur slaapt, wordt de lading uit zijn truck gehaald. Om dit te voorkomen worden er in de Europese Unie beveiligde parkeerplaatsen aangelegd. Bij Eindhoven werd onlangs de eerste beveiligde parkeerplaats van ons land geopend. Dat is dubbel veilig: er komen voldoende plekken waar chauffeurs uit kunnen rusten én de lading blijft veilig.

..... reactie van *Corien Wortmann*

'Veiligheid is een belangrijke CDA-prioriteit in Nederland en in Europa. Daarom werk ik als Transportwoordvoerder aan het bestrijden en voorkomen van transportcriminaliteit. 75 procent van de chauffeurs heeft te maken gehad met diefstal van lading of trucks, soms gepaard gaand met grof geweld. Met Europees geld zijn proefprojecten gestart voor veilige parkeerplaatsen en steeds vaker zijn particuliere investeerders actief. Die ondervinden veel hindernis van overheidsinstanties, dus politieke druk blijft nodig. Het CDA zet zich samen met Minister Eurlings in om de veiligheid voor die voor Nederland zo belangrijke logistieke sector te waarborgen.'

Even bellen met...

Loek Schueler, voorzitter CDA Utrecht

Op het CDA congres van november 2008 heeft de partij de CDAV-resolutie 50/50 in alle CDA vertegenwoordigingen aangenomen. De voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezingen zijn volop bezig en het is de gelegenheid om de resolutie ten uitvoer te brengen. Daarom in Vrouw & Politiek elke keer een interview met een lokale CDA'er over de kansen en uitdagingen van deze resolutie. Dit keer bellen we met Loek Schueler, voorzitter van het CDA Utrecht.

Wat betekent de resolutie voor jou?

'Ik vind het streven naar een evenredige vertegenwoordiging een goede zaak. Ook voordat de resolutie was aangenomen op het Partijcongres was ik hier al bewust mee bezig. In Utrecht houden we bij het samenstellen van de lijst wel degelijk rekening met de verhouding man/vrouw op de lijst.'

Ervaar je moeilijkheden bij het vinden van geschikte vrouwen?

'Diversiteit is ook in de politiek van belang. Net zoals al in meerdere studies is aangetoond dat dit ook in het bedrijfsleven geldt. Ik heb er niet per se bij stilgestaan dat het zoeken naar

en vinden van voldoende vrouwen op de lijst moeilijk is. Ik streef naar diversiteit op de lijst, dus niet alleen blanke mannen van middelbare leeftijd, maar inderdaad ook vrouwen, jongeren en allochtonen. En ja, dan blijkt toch wel dat je de vrouwen meer moet overtuigen omdat ze het moeilijker vinden om dit te combineren met een drukke baan en een gezin. Hoewel de vraag om actief te worden in de politiek meestal erg positief wordt ontvangen. Twintig uur lokale politiek per week, naast een baan en een gezin is ook niet niks. Dat begrijp ik ook wel. Terwijl mannen het ook combineren met een baan en de verantwoordelijkheid voor een gezin, is mijn ervaring dat zij toch anders reageren op zo'n vraag. Die ervaren het probleem van combineren blijkbaar minder.'

'Diversiteit is ook in de politiek van belang'

Hoe is dat te veranderen?

'Dat is lastig. Ik snap het uitgangspunt van vrouwen heel goed. Daarnaast verwacht ik inzet van mijn mensen. Het raadswerk vraagt naast een gegeven aantal uren werk per week ook feitelijke aanwezigheid in de gemeenteraad, de wijk, bij (maatschappelijke) organisaties en de partij. En dan niet alleen op momenten die goed uitkomen of waar makkelijk omheen te plannen is. Daar wil ik geen doekjes om winden.'

Maar toch blijf je zoeken naar geschikte vrouwen...

'Een mix van mannen en vrouwen is ideaal voor een goede besluitvor-

ming. In het CDA-bestuur van de gemeente Utrecht is die mix er wel, in de raad voor het CDA momenteel niet.'

Wat zijn jouw ervaringen als voorzitter op dit vlak?

'De leden van de afdeling zien mij gewoon als Loek Schueler, de voorzitter. Ik richt mijn functie in naar eigen inzicht. Mijn vrouwelijke eigenschappen zijn daarbij geïncorporeerd in het totaalplaatje. Als voorzitter wil ik transparant zijn en de CDA-afdeling Utrecht zichtbaar maken. Ik ben blij dat ik deze functie kan vervullen voor het CDA en blij omdat het goed gaat met de afdeling. Wel vind ik het een pre dat vrouwen zichtbaar zijn op belangrijke posities binnen de partij. En ben ik dus ook dankbaar dat ik op dit moment hieraan mijn steentje kan bijdragen!'

Dus het CDAV is er niet voor niets?

'Het is goed dat er inspanning wordt geleverd om vrouwen actief te krijgen binnen de politiek en dat er aandacht is voor de combinatie zorg en arbeid. Naar aanleiding van de resolutie zou het CDAV duidelijke handvatten moeten geven voor het bewerkstelligen van de diversiteit, want het is makkelijker in een resolutie gesteld dan gedaan.'

Hoe staat het met de diversiteit op de lijst voor het CDA Utrecht?

'Op dit moment voeren we nog selectiegesprekken met de kandidaten dus over de definitieve samenstelling kan ik nog niets zeggen.'

Maar hopelijk toch wel vrouwelijke kanshebbers voor een verkiesbare plaats op de lijst?

'Jazeker!'

50/50

Agenda CDAV

Vooruitblik EVP- Vrouwencongres Roemenie

In oktober laat het CDAV ook op internationaal niveau weer van zich horen! Een stevige delegatie, bestaande uit een aantal bestuursleden en leden van de regiegroep Buitenland zal het EVP-Vrouwencongres in Boekarest bezoeken. Hier vindt de verkiezing van een nieuw Dagelijks bestuur van de EVP-vrouwen plaats.

Het CDAV heeft Ria Oomen-Ruijten voorgedragen voor de functie van penningmeester en Hillie van de Streek voorgedragen voor de functie van secretaris-generaal. Beide vrouwen bekleden deze functies al sinds 2006 en zij hopen met steun van het CDAV te worden herkozen voor een volgende termijn van 2009 tot 2012. Daarnaast zal het EVP-Vrouwencongres in het teken staan van de economische crisis. Centraal thema is of deze crisis een achteruitgang is of juist nieuwe kansen biedt voor vrouwen op de arbeidsmarkt. Ook zal er gewerkt worden aan een resolutie over dit onderwerp die namens de EVP-Vrouwen wordt ingediend op het EVP-congres in Bonn op 9 en 10 december 2009.

Gezocht: enthousiaste nieuwe leden voor de CDAV regiegroep communicatie en pr!

Heb jij een verfrissende blik op emancipatie in de hedendaagse maatschappij? Ervaring op het gebied van communicatie en pr en zie jij het wel zitten om je actief in te gaan zetten voor het CDAV?

Mail dan naar vanheest.cdav@cda.nl
of bel 070-3424857

3 oktober Netwerkbijeenkomst CDAV Noordelijk Netwerk

locatie: Karmelklooster

Aanmelden en meer informatie: Sjoerdje Kok ✉ s.a.kok@freeler.nl

5 oktober Thema-avond Combinatie zorg en arbeid

CDAV Provincie Groningen

aanmelden en meer informatie:

Sjoerdje Kok ✉ jdehaankramer@zonnet.nl

10 oktober ALV CDAV Brabant

Aanmelden en meer informatie: Jose Mureau ✉ josemureau@casema.nl

12 oktober Najaarsbijeenkomst CDAV provincie Utrecht

Aanmelden en meer informatie: Loes Dekkers ✉ loesdekkers@planet.nl

9 januari 2010 Nieuwjaarsbijeenkomst CDAV

Aanmelden en meer informatie: Liesbeth van Heest

✉ vanheest.cdav@cda.nl

*'Veiligheid als leitmotiv
in Singapore'*

De stadstaat Singapore telt 4,5 miljoen inwoners en is zo groot als de provincie Utrecht. Ruim 1 miljoen van de 4,5 miljoen inwoners zijn buitenlanders. Onder hen Filipino's (christenen), Chinezen (taoisten/boeddhisten) en Bengalen, Pakistanen en Indonesiërs (moslims). Singapore voelt zich kwetsbaar. Men is al fysiek ingeklemd tussen moslimlanden en daar komt bovenop dat men zich om economische redenen genoodzaakt ziet een hoeveelheid gastarbeiders binnen de landsgrenzen toe te laten.

Het zijn echter vooral de Singaporese moslims die werken aan een betere samenleving. Door een religieuze raadgevingsgroep op te zetten die geradicaliseerde gedetineerden en hun gezinnen bijstaat met raad en daad bijvoorbeeld. Men vindt hier dat religieuzen zelf verantwoordelijk zijn voor de reinheid van hun religie. Een kortzichtige interpretatie van de Koran waaruit een gewelddadige houding voortvloeit, vindt men dan ook maar niks. De inlichtingen- en opsporingsdiensten zijn goed geoutilleerd en van grote klasse. Zij zijn niet alleen op het

buitenland gericht, maar zeker ook intern. Niet gehinderd door 'een wet op de privacy' gaat de overheid ver in het zich permitteren van inbreuken op de persoonlijke leefomgeving van de Singaporese burger.

Het wemelt van de camera's op kruispunten en in gebouwen. Het volgen van elektronische sporen die mensen nalaten lijkt gemeengoed. Denk daarbij aan het gebruik van je mobiele telefoon, het gebruik van het internet e.d. Maar men scant ook je post en vraagt te pas en te onpas om je paspoort.

Uit deze — voor Nederlandse begrippen ondenkbare — situatie vloeit wel een zeer veilige samenleving voort. De pakkans is 85 procent en de strafmaat hoog. Stokslagen en dood door ophanging behoren tot het arsenaal. Er is hier erg weinig criminaliteit en je kan veilig over straat. Daar staat tegenover dat heel veel verboden is in Singapore. Zoals bijvoorbeeld kauwgum kauwen in de metro, zonder voorafgaande permissie met meer dan vier personen bijeenkomen in de

publieke ruimte en vrijelijk demonstreren. De democratische beginselen worden voor de bühne wel toegepast, maar van een werkelijke democratie is geen sprake.

In mijn dagelijkse leven merk ik van het bovenstaande niet veel behalve dat ik me erg veilig voel en leef in erg schone omgeving. Ik voel de druk soms wel en ik vraag me vaak af of wat onder gecontroleerde omstandigheden en bij grote druk een eenheid is, bij crisis niet erg fragiel zal blijken.

Reineke Kraan – Van Haaren is 36 jaar, getrouwd en heeft twee jonge zoons. Drie jaar geleden heeft zij haar baan bij het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA opgegeven en is haar echtgenoot gevolgd die voor Buitenlandse Zaken naar Singapore werd uitgezonden.

DRIELUIK

Rien Timmer,
Jan Eerbeek en
Rikus Jager

CDA'ers in de bajes

Ze zijn lid van het CDA en zijn betrokken bij het gevangeniswezen.
Elk vanuit zijn eigen achtergrond. Elk met zijn eigen motivatie.

Tekst **Lilian Madern en Marjolijn van der Stel** Fotografie **Dirk Hol**

De ontmoeting vindt plaats in het Exodushuis in het sjeike Haagse Statenkwartier. In het huis worden achttien ex-gedetineerden opgevangen en begeleid naar hun terugkeer in de samenleving. Dit alles vanuit de gedachte dat iedereen een tweede – of soms derde of vierde – kans verdient.

Aan tafel zitten Rien Timmer, directeur van Exodus Nederland, Jan Eerbeek, hoofdpredikant bij justitie, en Rikus Jager, Tweede Kamerlid. Wat hebben zij met de gevangenis, wat motiveert hen?

RIEN TIMMER 'Mensen. Natuurlijk is Exodus – net als andere organisaties die zich met (ex-)gedetineerden bezig houden – ook gewoon een bedrijf. Maar het gaat uiteindelijk om mensen en om hun verleden en toekomst. Wij noemen de bewoners van de Exodushuizen daarom ook geen cliënten. We moeten als samenleving samen met deze mensen optrekken.'

JAN EERBEEK 'Ik werk in de gevangenis vanuit de kerk, ik ben predikant. Het is een van de kerntaken van de christelijke kerk om om te zien naar gevangenen. Jezus heeft gezegd: "Ik ben in de gevangenis geweest en gij zijt tot Mij gekomen". In de gevangenis heb ik geleerd om over de grenzen van de kerk heen te kijken. Als mensen helemaal alleen zijn en op zichzelf zijn aangewezen zien ze waar het op aan komt. Vragen over het leven en over God worden juist dan gesteld. Het is de taak van de kerk om zich over (ex-)gedetineerden te ontfermen.'

RIKUS JAGER 'Begin jaren zeventig zocht ik een baan en ik kon bij justitie aan de slag. Ik kon kiezen tussen het Openbaar Ministerie en de rechterlijke macht. Het werd het OM. Ik ben helemaal onderaan de organisatie begonnen als schrijver; via interne opleidingen ben ik uiteindelijk parketsecretaris geworden. Tijdens mijn justitietijd was ik bijvoorbeeld betrokken bij een project "justitie in de buurt". Daar heb ik veel van geleerd. Vanuit dat werk ben ik ook steeds meer maatschappelijk betrokken geraakt.'

'Als mensen helemaal alleen zijn en op zichzelf zijn aangewezen zien ze waar het op aan komt'

Julie zijn allemaal christendemocraten. Wat voor invloed heeft dit op het werk?

JAN EERBEEK 'Het CDA is de enige partij van "samen". De partij wil maatschappelijke verbanden een plaats geven. Dus ook de re-integratie van criminelen is een taak van de samenleving. We moeten mensen die volledig zijn vastgelopen helpen om terug te keren in de maatschappij. Ik vind de beleidsinzet van de minister en de staatssecretaris van justitie op dit punt heel goed.'

RIKUS JAGER 'Ik kan me grotendeels bij Jan aansluiten. Het CDA is een verbindende volkspartij. Het is niet specifiek >>

>> een christelijke partij, maar wel een partij die het Evangelie als uitgangspunt heeft. Dat laatste biedt meer ruimte in een politieke omgeving die om meerderheden vraagt.

JAN EERBEEK 'Het Evangelie heeft wel een bepaalde mensvisie. Mensen moeten hun eigen identiteit ontwikkelen, maar wel in relatie tot anderen.'

RIEN TIMMER 'Het CDA mag van mij soms best wat meer bij die kern blijven. Ik ben lid, maar wel een kritisch lid. Soms moet je van binnenuit roepen: "zo is het wel genoeg geweest" als er te ver van de kern wordt afgedwaald om een meerderheid te halen. Ik zou tegen het CDA willen zeggen: wees trots op je beleid. Loop niet al te makkelijk mee met populistische roepen om meer strengheid als het gaat om ex-gedetineerden.'

RIKUS JAGER 'Daar ben ik het mee eens. Duidelijkheid is niet per se hetzelfde als streng. Als je de ene keer streng bent en de andere keer soft raakt men het vertrouwen in de overheid kwijt.'

Is het niet lastig om als dominee in een gevangenis te werken? Veel gevangenen hebben een ander geloof of helemaal geen geloof.

JAN EERBEEK 'De grens tussen wel en niet geloven is flinterdun. Sommige overtuigde niet-gelovigen willen toch bidden als er iets ingrijpends gebeurt. In Nederland is het wettelijk vastgelegd dat gevangenen recht hebben op hun eigen geloof. Zestig jaar geleden waren dat alleen verschillende soorten christenen. Nu zijn dat ook moslims, hindoes, joden, humanisten en boeddhisten. Maar je ziet dat

'Burgers en politici gaan te snel mee in de hype van het moment en de media doen vrolijk mee'

het werkt, de verschillende geloven bestaan naast elkaar in de gevangenis.'

RIEN TIMMER 'Het ene geloof sluit het andere ook niet uit. Hier bij Exodus heb ik ook heel goede gesprekken gevoerd met moslims. We zijn duidelijk en staan open voor iedereen. Dat is een van de krachten van Exodus. Ieders persoonlijke geloof en motivatie is essentieel om je leven weer op het goede spoor te krijgen.'

JAN EERBEEK 'Verschillende onderzoeken tonen aan dat mensen bij geestelijke verzorging komen met diepe levensvragen. Vanuit de maatschappij is hier dus behoefte aan. Ik ben trots op de kerken dat zij dit oppakken. Het hoort natuurlijk ook bij het christelijk geloof om naar elkaar om te zien.'

Wordt het werken in de gevangenis beïnvloed door de beeldvorming in de maatschappij?

RIKUS JAGER 'Ja, burgers en politici gaan te snel mee in de hype van dat moment. Als er bijvoorbeeld een tbs'er ontsnapt, heeft iedereen daar een mening over en wordt er

geroepen om strengere straffen. Dat terwijl je nooit iets hoort over al die gevallen waar het wel goed mee gaat. Ik merk dat er in de samenleving weinig begrip is voor criminelen. Een crimineel is een crimineel. Maar volgens mij ligt het genuanceerder: iemand die alleen maar luxe goederen steelt doet dat met een ander motief dan iemand die kinderleertjes steelt. Die laatste doet het waarschijnlijk als een schreeuw om hulp. Ze zijn allebei fout, maar moeten op een andere manier gestraft worden. Politiek is er weinig ruimte voor deze nuancing, het gaat om snel scores. En de media doen vrolijk mee.'

RIEN TIMMER 'Je zou inderdaad wensen dat er meer politici opstaan die zo denken.'

JAN EERBEEK 'Ook hier zie ik een rol voor de gevangeniskerk en de vrijwilligers die daar actief zijn. Op die manier breng je de samenleving en gedetineerden dicht bij elkaar.'

Is een crimineel altijd het product van zijn omgeving?

RIKUS JAGER 'Deels ...'

JAN EERBEEK 'Laat ik een voorbeeld geven. Tien jaar geleden hadden we hier in het Exodushuis de eerste vrouwelijke bewoner. In de toch wel macho-omgeving was het voor vrouwen moeilijk om zich staande te houden. Deze vrouw lukte het wel, zij was bokskampioen geweest. Om te overleven had ze geleerd mensen letterlijk van zich af te slaan. Ze had geen vertrouwen in zichzelf. Zij heeft moeten leren om mensen toe te laten in haar leven.'

RIEN TIMMER 'Het is een combinatie van eigen verantwoordelijkheid en verantwoordelijkheid vanuit de maatschappij. De samenleving moet dus ook ruimte geven als iemand zijn leven wil beteren. Als het nodig is keer op keer.'

RIKUS JAGER 'We moeten hen bij de samenleving betrekken en warmte geven. Maar ik vind wel dat sommige misdadigers nooit meer terug moeten keren in de maatschappij. Soms zijn mensen reddeloos verloren. Er zijn ook tbs'ers die blij zijn dat ze in een tbs-kliniek zitten. Daar voelen ze zich veilig.'

'We zijn duidelijk en staan open voor iedereen'

JAN EERBEEK 'Het is heel goed dat er de laatste jaren inderdaad veel aandacht voor de slachtoffers van misdrijven is gekomen. Er zijn overigens nog meer slachtoffers waar vaak niet aan wordt gedacht. Denk bijvoorbeeld aan de familieleden van een misdadiger.'

RIEN TIMMER 'Dat klopt. Er is vaak aversie tegen het helpen van gevangenen. Het gaat erom het juiste evenwicht te vinden, zodat uiteindelijk alle betrokkenen bij criminaliteit weer verder kunnen in hun leven zoals het bedoeld is.' ■

..... Exodus

- Exodus biedt opvang en ondersteuning aan ex-gedetineerden •
- en gedetineerden in de laatste fase van hun straf die gemoti- •
- veerd zijn uit de criminaliteit te stappen. •
- Deze (ex-) gedetineerden kunnen terecht in één van de tien •
- Exodushuizen verspreid in het land of bij een maatje uit het •
- Exodus vrijwilligersnetwerk. Jan Eerbeek begon in 1981 met •
- het eerste Exodusinitiatief. Hij schreef hier, en over zijn werk •
- als gevangenispredikant, onlangs een boek over: Een misda- •
- diger is meer dan zijn delict. •

• Kijk voor meer informatie over Stichting Exodus op •

• www.exodus.nl •

Jos Wienen en Hubert Bruls

Samen kom je verder

De burgemeesters van Katwijk en Venlo, Jos Wienen en Hubert Bruls, over het Haagse veiligheidsbeleid.

Tekst **Hans Slooijer** Fotografie **Dirk Hol**

Dagelijks lezen we in de krant berichten over onveiligheid, criminaliteit, overlastgevende jongeren, agressie en zinloos geweld. Dergelijke berichten zijn schokkend en zorgelijk, maar alleen maar signaleren lost dergelijke problemen niet op. Dit kabinet heeft zich de afgelopen periode hard ingezet om de veiligheid te verbeteren, de criminaliteit en het geweld te verminderen en de overlast streng aan te pakken. Het heeft veiligheid hoog in het vaandel staan. De minister van Justitie heeft, samen met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, met het project 'Veiligheid

begint bij voorkomen' een breed pakket maatregelen in gang gezet om de criminaliteit met 25 procent te verminderen. Centraal in dit pakket staan de veiligheidshuizen met de persoonsgerichte aanpak en de nazorg om recidive zoveel mogelijk terug te dringen. Justitie werkt samen met de gemeenten hard aan een landelijk dekkend netwerk van veiligheidshuizen. Op dit moment zijn er al ruim dertig veiligheidshuizen operationeel. Het langst bestaande veiligheidshuis in Tilburg laat al positieve resultaten zien. De recidive is de afgelopen periode onder jeugdige criminelen significant gedaald met circa 50 procent.

Jongeren

Justitie stimuleert ook het opzetten van lokale gedragscodes en buurtbemiddelingsprojecten teneinde het wederzijds respect en vreedzame omgangsvormen tussen burgers te bevorderen. In januari 2009 is in vijf gemeenten gestart met jongerenbuurtbemiddeling.

Het kabinet wil het alcoholgebruik onder jongeren terugdringen en verstoring van de openbare orde voorkomen. Gemeenten krijgen ondersteuning in de ontwikkeling en uitvoering van het lokale alcoholbeleid.

Het kabinet richt zich voor de aanpak van Marokkaans-Nederlandse jongeren samen met gemeenten op de uitvoering. Gemeenten krijgen van een praktijkteam van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hulp bij de aanpak van acute problemen. Door een goede samenwerking in de veiligheidshuizen krijgt de persoonsgerichte, integrale aanpak in het casuoverleg vorm. In zo'n overleg wordt door alle betrokken instanties per individueel geval besproken welke aanpak het beste werkt. Daarnaast worden gemeenten financieel ondersteund met de inzet van straatcoaches en gezinsmanagers in aanvulling op het optreden van politie en justitie. Kern van het beleid van de

Minister van Justitie is dat Justitie in de veiligheidshuizen intensief samenwerkt met gemeenten en hulpinstellingen (reclassering, verslavingszorg, jeugdzorg, onderwijsinspectie, etc.) om voor elke crimineel of overlastgever die in beeld komt een aanpak te ontwikkelen om zo te voorkomen dat iemand nog verder afglijdt of opnieuw de fout ingaat. Het is een niet-vrijblijvende combinatie van preventie en zorg. Natuurlijk staat voorop dat als iemand echt strafrechtelijk de fout in gaat, deze door de rechter hiervoor wordt afgestraft. De aanpak wordt nu landelijk ingevoerd. Eind dit jaar moet er een landelijk dekkend netwerk van veertig veiligheidshuizen zijn.

Ook op andere terreinen is er sprake van versterkte samenwerking tussen justitie en lokaal bestuur. Denk bijvoorbeeld aan de inzet van supersnelrecht bij grote evenementen, de aanpak van maatschappelijke overlast, etc. Het besef is aan beide kanten doorgedrongen dat samenwerking tot aanzienlijke betere resultaten leidt. Met het wetsvoorstel *Maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast* krijgt de burgemeester een uitbreiding van zijn bevoegdheden. De burgemeester krijgt de mogelijkheid om diegenen die structureel overlast veroorzaken een gebiedsverbod en/of meldingsplicht op te leggen. Met deze maatregelen kan ernstig overlastgevend gedrag sneller en effectiever aangepakt worden. Het wetsvoorstel is aanvaard door de Tweede Kamer.

De praktijk

De uitvoering van dit beleid ligt op lokaal niveau. Vanuit de dagelijkse praktijk zijn de burgemeesters van Venlo, Hubert Bruls, en Katwijk, Jos Wienen, zeer te spreken over de komst van de veiligheidshuizen en de samenwerking die daarmee in de veiligheidsketen wordt gerealiseerd. Tot die keten behoren niet alleen politie, justitie en gemeente, maar ook instellingen voor zorg en welzijn.

In Venlo is het veiligheidshuis ruim twee jaar open. Hubert Bruls weet hoe belangrijk het is dat de genoemde instanties elkaar goed weten te vinden. Het gaat dan in de eerste plaats om informatieuitwisseling. In het belang van de cliënt wordt onder professionals de cultuur gestimuleerd elkaar te informeren via het casusoverleg.

Door de samenwerking is snelheid van handelen mogelijk. Dat is belangrijk als het bijvoorbeeld gaat om huiselijk geweld. Bruls: 'Sinds de introductie van het huisverbod per 1 januari 2009 is deze maatregel in Venlo al twintig keer toegepast en is erger voorkomen. Om snel te kunnen handelen in dit soort situaties hebben wij een casemanager die de bevoegdheid heeft gekregen van de deelnemende partners om beslissingen te nemen. De basis hiervoor is de goede samenwerking, maar een meer structurele voorziening is de burgemeester doorzettingsmacht toe te kennen.' Bruls voorziet dan ook kwaliteitsverlies als het veiligheidshuis vanwege bezuinigingen zou moeten sluiten. Hij ziet het als een uitdaging voor het Rijk en voor de gemeente om door scherpe keuzes te maken voldoende financiën daarvoor over te houden. Hij is vol lof over Hirsch Ballin die het mogelijk maakt regionaal en lokaal invulling te geven aan landelijke aanpakken, zoals buurtbemiddeling. De burgemeester heeft nog wel een wens. Hij zou graag meer inzicht krijgen in het moment waarop een rechter uitspraak doet. 'Dat zou de keten sluitend maken.'

Katwijk

Jos Wienen, burgemeester in Katwijk, kan uit eigen ervaring bevestigen dat goede samenwerking belangrijk is. 'Door informatie te delen bestaat de mogelijkheid om met elkaar mee te denken over de beste oplossing in moeilijke situaties.' Als succesvol voorbeeld noemt hij het convenant dat door politie, justitie, gemeente met horecaondernemers is gesloten om overlast in Katwijk te beperken. 'Maar', zegt hij, 'belangrijker nog dan de inzet van formele bevoegdheden is de betrokkenheid en de wil om samen verder te komen dan bij een solitaire aanpak mogelijk is.' Hij juicht het daarom toe om met het veiligheidshuis een structuur neer te leggen als goede basis voor de samenwerking tussen partners in de veiligheidsketen. Zo ontstaat ketenverantwoordelijkheid waaraan iedere partij vanuit de eigen verantwoordelijkheid zijn bijdrage levert. Voor zijn gemeente ziet hij veel voordelen in het regionaal op te zetten veiligheidshuis in Leiden als er ook een verbinding wordt gemaakt met het Centrum voor Jeugd en Gezin, dat in Katwijk goed van de grond is gekomen. 'Vanuit de regionaal werkende instellingen kan zo gewerkt worden aan oplossingen voor lokaal specifieke problemen', aldus Wienen. Het regionale veiligheidshuis is naar verwachting aan het einde van dit jaar operationeel. 'Deze nieuwe vormen van samenwerking passen goed bij de Nederlandse cultuur van polderen. Ik vind het heel goed dat de minister hier zoveel aandacht voor heeft en er daadwerkelijk werk van maakt.' ■

Graffiti: kunst

De een vindt het vernieling van de openbare ruimte, de ander vindt het een vorm van kunst. Tweede Kamerlid Sybrand van Haersma Buma en graffitikunstenaar Arend Maatkamp gaan de confrontatie aan.

Tekst Lilian Madern
Fotografie Dirk Hol

MAATKAMP 'Graffiti is niet per definitie kunst. Het is een uitingsvorm in de Westerse samenleving anno 2009. Mensen willen hun omgeving aankleden, dat is altijd al zo geweest. Graffiti is je naam op iets kalken en het "terug" claimen van de "openbare" ruimte. Het is een extreme uiting van het individualisme.'

VAN HAERSMA BUMA 'Ik geloof dat het kunst kan zijn. Het ligt eraan waar en hoe je het doet. Als ik in Amsterdam rondloop, denk ik: Weg ermee. Hoe kijk jij daar tegenaan?'

MAATKAMP 'Ik erger me daar minder aan. Graffiti is een medium en de openbare ruimte is het canvas. Je bent niet automatisch een artiest als je een spuitbus in je hand hebt, net als iemand met een kwast in zijn hand ook niet per se een artiest is. De grens is soms onduidelijk; Ik heb redelijk wat gesprekken met treinreizigers gehad die zich afvroegen of de trein vandalistisch is beklad of in opdracht van de NS bespoten.'

VAN HAERSMA BUMA 'Ik vind het bij de NS echt vreselijk. Dan denk ik meteen aan mensen die het allemaal moeten schoonmaken.'

VAN HAERSMA BUMA 'Ik heb weleens een voorstel gedaan om graffitibussen

alleen te verkopen aan personen boven de achttien jaar. Zij moeten zich dan ook legitimeren.'

MAATKAMP 'Leuk idee, maar dat gaat niet werken. Eigenaren van die winkels zijn zelf vaak artiest en knijpen daardoor vaak makkelijker een oogje toe als het gaat om dit soort maatregelen. En als je het niet in Nederland kunt kopen, dan kan je het even makkelijk via internet uit Duitsland halen.'

'Graffiti is ook een subcultuur'

Graffitiworkshops voor kinderen

VAN HAERSMA BUMA 'In Amsterdam is er een cursus voor kinderen om graffiti te leren. Hoe halen ze het in hun hoofd, denk ik dan ...'

MAATKAMP 'Zelf geef ik ook workshops. Ik heb er een beetje een half-half gevoel bij. Het is belangrijk dat je die kinderen vertelt dat graffiti op straat natuurlijk niet mag. Dit soort cursussen is ook gewoon een modeverschijnsel. Net zoals kinderen liever een rapworkshop volgen dan vioolles.'

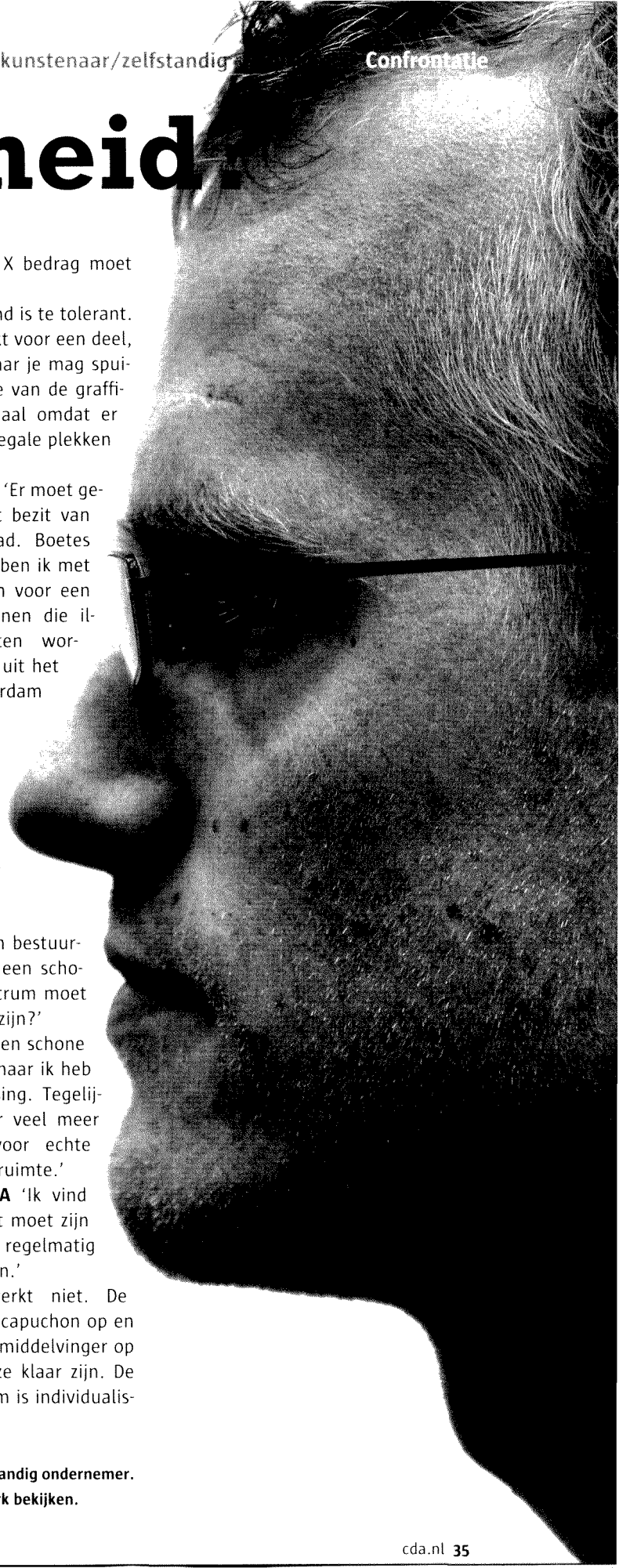
VAN HAERSMA BUMA 'Deze cursus wordt betaald met belastinggeld, de kinderen gaan op straat spuiten met graffiti om stoer over te komen naar hun vriendjes. Zo breng je kinderen in aanraking met iets waarvan je hoopt dat ze er nooit mee in aanraking zullen komen.'

Verloedering

VAN HAERSMA BUMA 'Als kunst vind ik graffiti prima. De vraag is: staat het los van de samenleving of is het juist een onderdeel van de samenleving?'

MAATKAMP 'Ja, maar het blijft hoe dan ook een menselijke uiting.'

of baldadigheid

VAN HAERSMA BUMA 'Daar kan ik niet aan wennen. Kijk bijvoorbeeld in de trein. Graffiti lokt verloedering uit. Eerst komt de graffiti, daarna verschijnt er afval. En wat vind je van dat geklad op nieuwe geluidswallen? Ik vind het te gênant voor woorden.'

MAATKAMP 'Ik vind dat vaak ook niet mooi, maar het is ook dom van de ontwerper. Geluidswallen nodigen vaak uit om te gaan bekladden. Je kunt er beter klimop overheen laten groeien.'

VAN HAERSMA BUMA 'Die wanden kun je beter laten schoonmaken door de graffitispuiters zelf vind ik.'

VAN HAERSMA BUMA 'Zijn er geen andere manieren om je af te zetten tegen de samenleving?'

MAATKAMP 'Het is slechts een gedeelte van de graffitispuiters dat zich op die manier afzet tegen de maatschappij. Graffiti is ook een subcultuur.'

Oplossingen?

VAN HAERSMA BUMA 'Als graffiti kunst is, waarom maken we er dan geen musea voor?'

MAATKAMP 'Kunst hoort helemaal niet in een museum – geen enkele kunstvorm – musea komen voort uit het verlichtingsdenken. Sindsdien is er één groep die denkt te kunnen bepalen hoe iedereen moet leven. Kunst, en dus ook graffiti, hoort juist in een stad. Die legale graffiti muren moeten gewoon op een goede plaats staan. Niet bij een skatepark in een buitenwijk waar alleen maar kinderen rondhangen.'

VAN HAERSMA BUMA 'Wat doe je met graffiti die je niet wilt? Zie jij het als optie om de plaats die je beklad hebt schoon te moeten maken?'

MAATKAMP 'Ja, dat zie ik wel als optie. Zelf kreeg ik een keer een boete van 750 euro, die ik netjes heb betaald. De muur werd alleen niet schoon gemaakt. Een taakstraf vind ik realistischer. Het lijkt me dat de meeste mensen liever iets schoon ma-

ken, dan dat ze een X bedrag moet betalen.'

MAATKAMP 'Nederland is te tolerant. Boetes verhogen werkt voor een deel, plekken aanwijzen waar je mag spuiten ook. Een gedeelte van de graffitiartisten spuit illegaal omdat er gewoon geen goede legale plekken zijn.'

VAN HAERSMA BUMA 'Er moet gestraft worden als het bezit van anderen wordt beklad. Boetes werken niet, daarom ben ik met het voorstel gekomen voor een gebiedsverbod. Personen die illegaal graffiti spuiten worden dan bijvoorbeeld uit het centrum van Amsterdam verbannen.'

MAATKAMP 'Je verplaatst zo alleen het probleem. Die persoon verhuist naar een andere stad en gaat daar rustig verder.'

VAN HAERSMA BUMA 'Wat moet een bestuurder dan doen als hij een schone stad wil? Het centrum moet toch schoon en veilig zijn?'

MAATKAMP 'Ik vind een schone stad ook belangrijk, maar ik heb niet 1-2-3 een oplossing. Tegelijkertijd vind ik dat er veel meer ruimte moet zijn voor echte kunst in de openbare ruimte.'

VAN HAERSMA BUMA 'Ik vind dat er cameratoezicht moet zijn op de plekken waar regelmatig graffiti wordt gespoten.'

MAATKAMP 'Dat werkt niet. De meesten hebben een capuchon op en steken nog even een middelvinger op naar de camera als ze klaar zijn. De kern van het probleem is individualisme.' ■

Arend Maatkamp is zelfstandig ondernemer.

Op joax.nl kunt u zijn werk bekijken.

Tweegesprek in...

Luyksgestel

Tekst **Wopke Hoekstra** en **Eelco Ockers** Fotografie **Dirk Hol**

In Luyksgestel ontmoeten wij deze keer twee Brabanders in hart en nieren: partijvoorzitter Peter van Heeswijk en Henk Sengers, financieel en commercieel directeur bij Sengers Metaal.

Personalia

VAN HEESWIJK Luyksgestel 1962; getrouwd, 2 kinderen; rooms-katholiek

SENGERS Luyksgestel 1970; getrouwd, 3 kinderen; rooms-katholiek

Jullie zijn overduidelijk goede bekenden; hoe kennen jullie elkaar?

SENGERS 'Wij kennen elkaar van jongs af aan, want we zijn beiden geboren en getogen in Luyksgestel.'

VAN HEESWIJK 'Bovendien hebben we jaren samen in het tweede elftal van De Raven gespeeld, onze voetbalclub. Daarbij is de sociale structuur van dit dorp nog intact, waardoor er grote onderlinge betrokkenheid heerst.'

Wat is het mooiste aan Luyksgestel?

SENGERS 'Dat het voetbalveld van De Raven midden in het dorp ligt, en dat zeg ik niet omdat ik er voorzitter ben. De voetbalclub heeft mede door de ligging een belangrijke sociale functie. We hebben recent stevig gelobbyd om het veld te houden waar het ligt, en dat is gelukt.'

VAN HEESWIJK 'Ik sluit me daar bij aan. Het gemeenschapsleven speelt zich hier in belangrijke mate in en om het voetbalveld af, en dat komt omdat het in het hart van het dorp ligt, aan de voet van de kerk. Daarnaast vind ik het rond de Hutten schitterend qua natuur, als kind ging ik daar vaak vissen en ook nu kom ik er nog vaak.'

Peter is tegenwoordig dagelijks actief in de politiek; Henk, hoe zit het met jouw politieke ambities?

SENGERS 'Ik vind politiek erg interessant, en zou op termijn graag meer willen doen dan de Commissie Grondgebiedzaken van de gemeente Bergeijk, waar ik nu in zit. Tegelijkertijd realiseer ik me dat ik nog veel moet leren, en bovendien in de eerste plaats ondernemer ben. In ons bedrijf is

het toch vooral: zó gaan we het doen, terwijl je in de politiek veel meer met belangenafweging bezig bent.'

VAN HEESWIJK 'Toch zijn er belangrijke parallellen tussen politiek en ondernemerschap. Het model met de klassieke baas die eenzijdig beslist wat er moet gebeuren bestaat al lang niet meer, zo weet ik uit eigen ervaring [Van Heeswijk heeft een familiebedrijf met een aantal bakkerijen, red.]. Goed overleg en het creëren van draagvlak zijn cruciaal, en dat is in de politiek ook zo.'

Was het wennen, de overstap van ondernemer naar partijvoorzitter?

VAN HEESWIJK 'Eigenlijk viel dat erg mee. Ik was natuurlijk al geruime tijd actief in de politiek, eerst lokaal en daarna in de Provinciale Staten. Het belangrijkste verschil tussen mijn vorige en mijn huidige baan is de infrastructuur die om je heen bestaat. Bij mijn bedrijf liep iedereen zo even binnen, in mijn huidige rol is alles veel meer gepland en georganiseerd. Daarnaast is een belangrijk verschil dat je bij een bedrijf vrijwel dagelijks op hele concrete zaken wordt afgerekend: de winst natuurlijk, maar ook de samenwerking met en de tevredenheid van medewerkers. In de politiek is dat meer diffuus en speelt bovendien de pers een zeer belangrijke rol.'

Jullie zijn beiden ondernemers pur sang. Hoe kan het CDA zich sterker profileren als partij voor de ondernemer?

VAN HEESWIJK 'Ten eerste is het belangrijk dat we lokaal een appèl blijven doen op ondernemers om politiek actief te worden, en zich in te zetten voor de samenleving. Daarnaast zoeken we via de recent opgerichte CDA Business Club actief de dialoog met ondernemers, en bieden wij hen de mogelijkheid met elkaar in contact te komen. Overigens zijn ondernemers binnen het CDA momenteel uitstekend vertegenwoordigd: kijk maar naar Jan Kees de Jager, en bijvoorbeeld de Kamerleden Jack Biskop en Ad Koppejan.'

SENGERS 'Voor het CDA blijft het belangrijk goed te weten wat er leeft bij ondernemers, en daar op in te spelen. Dat zit 'm vaak in regelgeving, maar op dit moment is de crisis

natuurlijk de belangrijkste zorg. Er zijn allerlei regelingen voor het bedrijfsleven om de pijn van de crisis te verzachten, maar die zijn vooral relevant voor multinationals. Het CDA zou zich wat mij betreft sterker moeten focussen op het MKB, wat toch de motor van onze economie is.'

Even verder over de economische crisis, die jullie beiden als de meest ingrijpende gebeurtenis van de afgelopen periode bestempelen. In hoeverre ondervinden jullie zelf de gevolgen van de crisis?

VAN HEESWIJK 'In Nederland hebben we de koopkracht nog goed op orde, wat mede te danken is aan de ingrepen van het vorige kabinet-Balkenende waar ik eerder aan refereerde. Maar afgezien daarvan is de impact enorm, en ik zie om mij heen regelmatig wat het voor mensen persoonlijk betekent om hun baan te verliezen. We moeten daarom als land alles op alles zetten om de economie aan de gang te houden. Wat ons bakkersbedrijf betreft: door de aard van ons product zijn we niet erg conjunctuurgevoelig. Gelukkig hebben we daarom tot nu toe betrekkelijk weinig last ge-

had van de crisis, zeker als je dat vergelijkt met andere sectoren, zoals die waar Henk actief in is.'

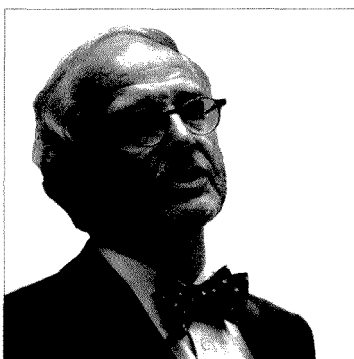
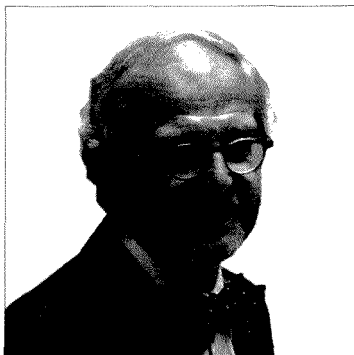
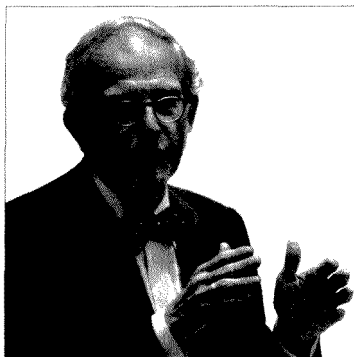
SENGERS 'Bij ons is de crisis zeer sterk voelbaar, en het is onvoorstelbaar hoe snel alles is veranderd. Tot halverwege 2008 rolde het werk vrijwel als vanzelf binnen, terwijl we nu al tevreden zijn als de maandomzet niet meer dan 25 procent is teruggelopen in vergelijking met een jaar geleden. Tegelijkertijd proberen we hetzelfde sociale bedrijf te zijn als voorheen, en samen de schouders eronder te zetten, maar dat is niet altijd eenvoudig.'

Tenslotte een vraag die in dit interview niet kan ontbreken: wie hopen jullie dat er landskampioen voetbal wordt?

SENGERS 'Uit de mond van een rasechte Brabander klinkt dat misschien verrassend, maar ik hoop Ajax.'

VAN HEESWIJK 'Ik heb me er vaker over verbaasd dat Ajax hier, in het hart van Brabant, een grote aanhang heeft... Zelf kies ik voor PSV.' ■

Wie zijn het CDA? Wat beweegt ons en bindt ons? Wopke Hoekstra en Eelco Ockers trekken er op uit om twee leden te ontmoeten in hun woonplaats. De één prominent aanwezig in de politieke arena als minister of staatssecretaris, de ander 'gewoon' lid van onze partij.

JAN SCHINKELSHOEK
Tweede Kamerlid

FOTOGRAFIE DIRK HOL

Stoorzenders

'Een hoofdredacteur', schreef een minister mij al weer heel wat jaren geleden vermanend, 'is aangesteld om het kaf van het koren te scheiden. Maar waarom wordt toch steeds weer het kaf afgedrukt.' Hij was boos, heel boos – over een krantenbericht dat het niet waard was. Achteraf vraag ik me af waarom hij zo opgewonden deed. Zo erg was het toch ook weer niet? Ik moet kortaangebonden hebben gereageerd.

Van nature heb ik de neiging om het op te nemen voor de journalistiek. Dat zal mijn afkomst wel zijn. Nog steeds vind ik dat politici wel heel erg snel geneigd zijn 'de krant' de schuld te geven. Zonder zich af te vragen of men daartoe aanleiding had gegeven. Ga er maar aan staan – om uit alles wat de politiek, in Den Haag zowel als in het land, aan geluid produceert iets begrijpelijks te maken, om dat-wat-er-toe-doet te scheiden van vluggertjes, om je niet voor een karretje te laten spannen, om te achterhalen wat er werkelijk speelt achter de dikke deuren van departementen, in de ministerraad en tijdens fractievergaderingen. Zelfs val ik niet over het eerste beste foutje. Als ik in de loop der jaren binnen en buiten de journalistiek iets geleerd heb, is het wel dat zoiets als objectiviteit niet bestaat. Onpartijdigheid wel, onbevangenheid niet. De ene journalist komt uit de Tweede Kamer of de gemeenteraad met een ander verslag dan zijn collega. Even te goeder trouw. 't Is net als met een avond in een donker bos. Afhangelijk van wie je tegenkomt, krijg je een ander verhaal: de jager, de stroper of het verliefde stelletje.

'Van nature heb ik de neiging om het op te nemen voor de journalistiek'

Maar steeds meer bekruipt me twijfel. Nee, ik behoor niet tot het slag lieden dat vindt dat vroeger alles beter was. Vergeleken met 'mijn' tijd (1973-1983) is de politieke journalistiek er op vooruit gegaan. Maar als me vanuit de Tweede Kamer iets opvalt, is het vooral de afstandelijkheid, de zurigheid dat in de altijd tegendraadse verhouding tussen politiek en pers gekropen is. Plus een overmatige neiging tot 'kleedkamerjournalistiek'. Waar is het klassieke wedstrijdverslag gebleven? Gecombineerd met een overmatige scoringsdrift, levert het te vaak een berichtgeving op waarvan ik me afvraag of het een getrouw beeld geeft van waar het echt om gaat. Alle ophef over wat vaak niet meer is dan een treurig incident voedt het cynisme. Er wordt wel heel erg veel in karikaturen gegrossierd. Iemand als Joop van den Berg, oud-parlementariër en oud-journalist, aarzelt niet media uit te maken voor 'een steeds ernstiger stoorzender' voor een fatsoenlijke democratie. Dat is ruig. Maar ik zie ook steeds meer kaf onder het koren.

En weet je wat het ergste is? Als je de journalistiek er op aanspreekt, schreeuwt men binnen de kortste keren moord en brand. En reageren ze net zo kribbig – als ik zo veel jaar geleden tegen die minister deed. ♡

Naam Alexandra Speetjens

Leeftijd 27

Opleiding/werk

Rotterdam

Woonsituatie

Alleenstaand

Opleiding/werk

Bestuurskunde/

Werkhervattend

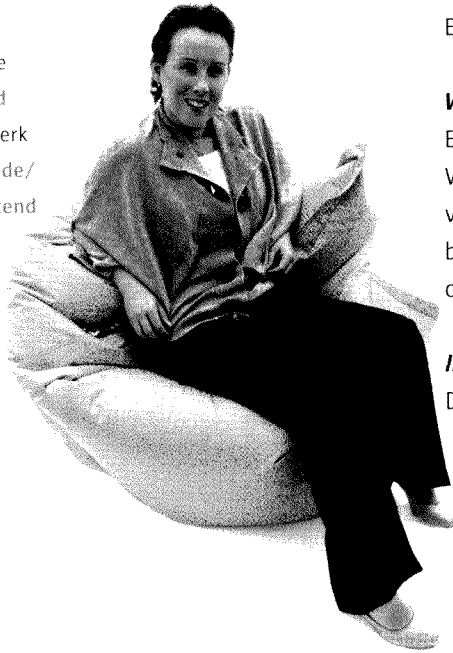

FOTO DIRK HOL

Nieuw lid van de maand

Omschrijf je karakter eens in vijf woorden

Enthousiast, leergierig, eerlijk, ondernemend en sportief.

Wie is je favoriete politicus, en waarom?

Er zijn diverse politici die ik erg sterk vind en/of die mij aanspreken. Waaronder Maxime Verhagen, Joop Atsma, Mirjam Sterk, Peter van Heeswijk en Wim van de Camp. En waarom niet een? Waarom beperken als zij allen dat uitdragen wat ik zo waardeer in het CDA; oprechte betrokkenheid en geen nonsense.

Ik heb voor het CDA gekozen omdat...

Dit voor mij de meest solide partij is, met de uitgangspunten waar ik mij het meest in herken.

Houd het CDA de grootste!

Dit nieuwe lid heb ik gewonnen

Hij of zij wil

-
-

Als welkomstgeschenk wil hij/zij graag

-
-

Het nieuwe lid is gewonnen door

Het CDA is nu nog de grootste politieke ledenorganisatie van het land. Het totale ledenaantal van het CDA daalt echter wel. Vandaar dat het CDA een lid-werft-lid-actie heeft: *Houd het CDA de grootste!*

Met deze lid-werft-lid-actie kunt u mooie prijzen winnen

Heeft u aan het eind van het jaar de meeste nieuwe leden gewonnen, dan mag u een bedrag weggeven van € 1000,- aan een goed doel en wint u zelf € 500,-. Ook wordt er iedere maand een

aanmoedigingsprijs uitgekeerd aan de 'winnaar van de maand'.

Als ieder lid één lid werft, worden we twee keer zo groot! Doet u ook mee? U kunt de bon sturen naar CDA, Antwoordsnummer 1700, 2501 WB Den Haag. www.cda.nl

Aanmeldbon CDA Ledendag 21 november 2009

Ik kies voor het

- ochtendprogramma (9.30-12.30 uur)
- middagprogramma (13.30-16.30 uur)

Deze bon in een voldoende gefrankeerde envelop
toesturen naar: CDA Bureau, t.a.v. Ledendag,
Postbus 30453, 2500 GL Den Haag

Relatienummer (indien bekend):

Naam: m/v

Adres:

Postcode

Woonplaats:

E-mailadres:

Geboortedatum:

Bent u al eens in de Tweede Kamer geweest? Wij bieden u graag de mogelijkheid het hart van de Nederlandse democratie te bezoeken. Op zaterdag 21 november a.s. bent u van harte welkom op de CDA Ledendag in de Tweede Kamer!

Wat is er te doen?

- rondleiding door Tweede Kamerleden
- interactieve workshops (debattechnieken, C van het CDA, campagnevoeren)
- volop gelegenheid om Kamerleden en bewindspersonen te spreken

Wanneer en waar?

Zaterdag 21 november 2009, Tweede Kamer, Den Haag.

ochtendprogramma 9.30-12.30 uur

middagprogramma 13.30-16.30 uur

(beide programma's zijn gelijk aan elkaar)

Aanmelden

Uiterlijk 1 november 2009 via

www.cda.nl/ledendag

Wat kost het?

Niets! U betaalt wel zelf uw reis- en eventueel parkeerkosten.

U komt toch ook?!

Pieter van Geel
Fractievoorzitter CDA

Peter van Heeswijk
Partijvoorzitter

LEADERSHIP
VAKBLAD VOOR CHRISTELIJKE LEIDERS

MEER DAN 16 MILJOEN MENSEN
MEER DAN 3 MILJOEN CHRISTENEN
MEER DAN 100.000 LEIDERS
1 VAKBLAD

LEADERSHIP
VAKBLAD VOOR CHRISTELIJKE LEIDERS

**PROBEER NU EEN
PROEFNUMMER OP**

WWW.LEADERSHIPMAGAZINE.NL/ABONNEREN

Bellen kan ook: 088-326 33 34 (lokaal tarief)

LEA-0909CDA

cda.nl

HET TIJDSCHRIFT

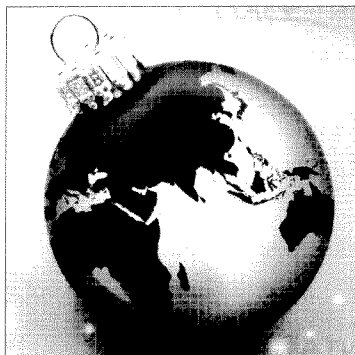
DNPP

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

THE MANUMMER
VREDE

..... REDACTIONEEL

Vrede

*De redactie van CDA.nl wenst u
gezegende Kerstdagen
en alle goeds voor 2010*

Heeft u op- of aanmerkingen over *CDA.nl – het tijdschrift* dan kunt u deze mailen naar ✉ redactie@cda.nl

Colofon

December 2009

Jaargang 5 | nummer 5

CDA.nl is een uitgave voor de leden van het CDA. De uitgave wordt tenminste zes keer per jaar verspreid in een oplage van ruim zestigduizend exemplaren. Leden ontvangen het tijdschrift gratis.

Uitgever

CDA Bureau
Postbus 30453
2500 GL Den Haag
☎ 070 3424888
✉ redactie@cda.nl
🌐 www.cda.nl

Fotografie voorplaat

iStockphoto

Vrouw en Politiek

CDA Vrouwen

Hoofredactie

Michael Sijbom

Eindredactie

Lilian Madern en Marjolijn van der Stel

Redactie

Hilbert Bredemeijer, Alië Dijkslag, Wopke Hoekstra, Karin Hoentjen, Marieke Mol, Frans de Nerée tot Babberich, Eelco Ockers, Hans Slooijer, Wietze Smid, Caroline Tax en Corine Toussaint

Vormgeving en Opmaak

Mirella Roor

Basis ontwerp Rebekka Muller, Mirella Roor

Fotografie

ANP Photo, Harry Breugom, Dirk Hol, iStockphoto

Aan dit nummer werkten verder mee

Jan Schinkelshoek en al onze leden en vrijwilligers die deze uitgave mogelijk hebben gemaakt

Drukwerk

Senefelder Misset BV,
Doetinchem

Advertentie-exploitatie

Acta Uitgeversorganisatie
Havenstraat 2a, Postbus 1177
6050 AD Maasbracht

☎ 0475 463465

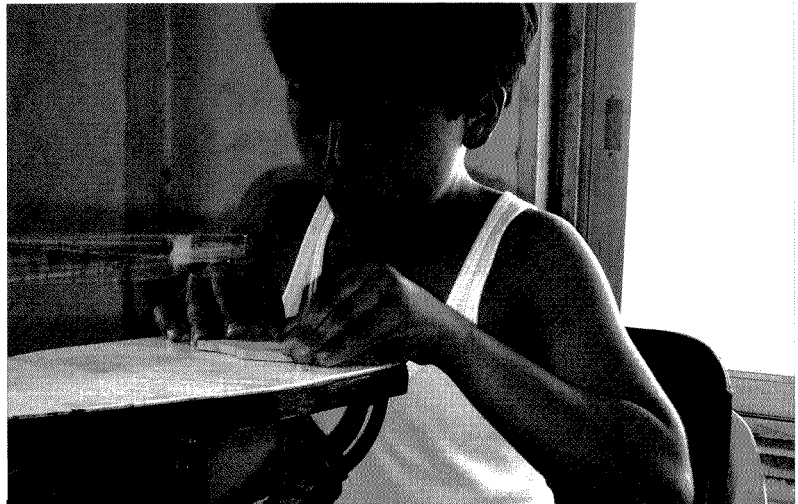
Niet alle artikelen in dit tijdschrift vertolken noodzakelijkerwijs de standpunten van het CDA of van de redactie. Alle bijdragen in *CDA.nl* zijn beschermd door het auteursrecht. Uit deze uitgave mag daarom niets op enigerlei wijze worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De redactie kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor ongevraagd toegezonden beeldmateriaal of kopij.

CDA.nl wordt gedrukt op milieuverantwoord houtvrij papier en verzonden in natuurvriendelijk, afbreekbaar p.e.-folie.

INHOUD

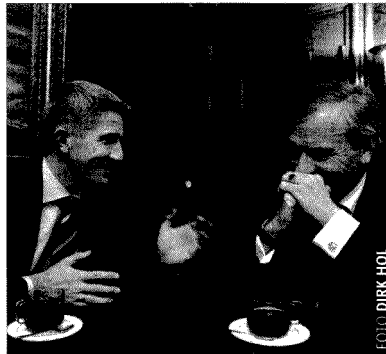
8 Kerk in Nood

*Kerk in Nood zet zich in
voor vervolgte christenen*

13 Dubbelinterview

*Jaap de Hoop Scheffer
en Jack de Vries*

In dit nummer:

- 4 Uit de regio
- 5 Van de voorzitter
- 6 Interview:
Ruben van Swieten
- 8 Kerk in Nood

- 11 Premier
- 12 Gedachte:
Maxime Verhagen

- 13 Dubbelinterview:
Jaap de Hoop Scheffer
en Jack de Vries
- 16 Onze man in ... Afrika

- 17 Partijnieuws
- 25 Vrouw en politiek

- 29 Nobelprijs voor de vrede
- 32 Buurtbemiddeling

- 35 Kerstgroet
- 36 Parlement: 65 wordt 67
- 38 Jan Schinkelshoek
- 39 En dan dit nog

29 Nobelprijs voor de vrede

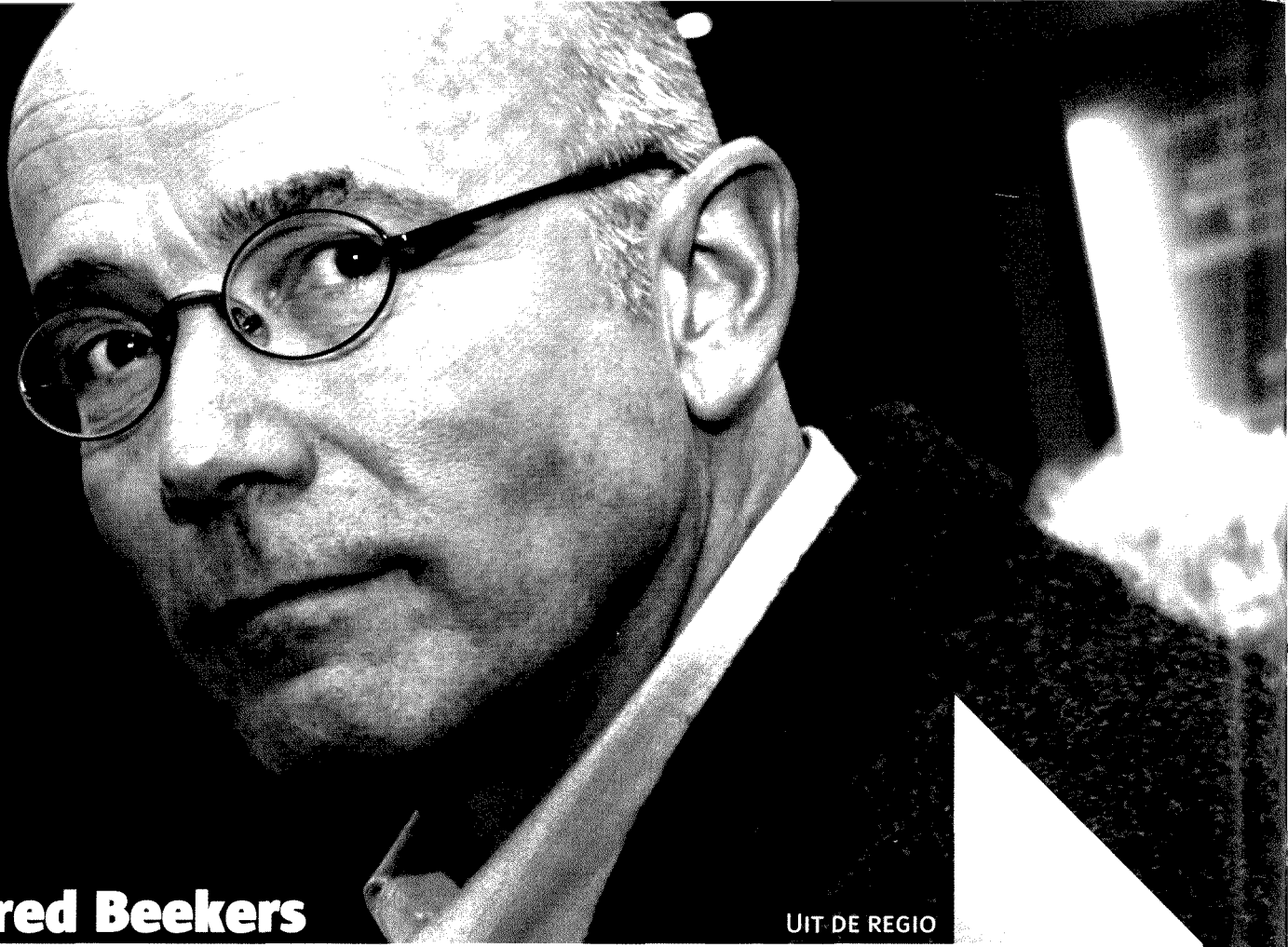
*Op 10 december ontvangt
Barack Obama de Nobelprijs
voor de vrede*

32 Buurtbemiddeling

*Mediation als middel om
burenruzies op te lossen*

Fred Beekers

UIT DE REGIO

Resto VanHarte brengt mensen bij elkaar

Wie wil zich niet geborgen en opgenomen in de samenleving? Iedereen heeft hier behoefte aan. Helaas is dit niet het geval vandaag de dag. Nederland is veranderd ten opzichte van dertig jaar geleden. Er is sprake van een nieuwe samenleving. Oude sociale verbanden zijn minder vanzelfsprekend geworden. Samenbindende factoren als kerk, familieverbanden en sociale controle hebben sterk aan betekenis ingeboet. Door deze snelle veranderingen in de samenleving worden volgens het SCP tenminste 1,5 miljoen mensen in Nederland geconfronteerd met sociale uitsluiting en eenzaamheid. Vooral eenoudergezinnen, (jonge) werkloze allochtonen en ouderen.

Drie CDA-leden en enkele ondernemers besloten de strijd tegen isolement aan te binden en wel door de eettafel als bindmiddel tussen mensen te gebruiken. Praktisch door het opzetten van wijkrestaurants in steden waar mensen uit de wijk elkaar tijdens een gezonde driegangen-

maaltijd ontmoeten. Het doel is sociaal isolement doorbreken, mensen betrekken bij de samenleving en de leefbaarheid te verhogen. Een Resto VanHarte is een warme plek in de wijk waar mensen zich opgenomen en geborgen voelen en iedereen van harte welkom is. Resto VanHarte helpt mensen weer terug naar elkaar en de samenleving. Elk Resto in het land werkt intensief samen met organisaties in de wijk die actief zijn op het gebied van onderwijs, zorg, welzijn, werkgelegenheid, veiligheid, religie en cultuur. De huisarts, pastoor, dominee, iman, ouderenconsulent en de wijkagent zijn dan ook graag geziene gasten aan de VanHarte eettafel en zij vertellen over hun activiteiten in de wijk. Het VanHarte motto is: "Eten, ontmoeten en activeren." In de VanHarte keukens doen leerlingen hun maatschappelijke stage en VMBO-studenten hun horeca- en zorg & welzijnsstage. Mensen in een re-integratie traject worden naar een baan begeleid en vele vrijwilligers vinden

hun plek. De oudste vrijwilliger is 92 jaar. In een Resto VanHarte hangt géén sfeer van armoede en zieligheid. Door een positieve, gastvrije en creatieve aanpak worden mensen en wijkorganisaties aan de eettafel met elkaar in contact gebracht. In mensenlevens worden nieuwe kansen gecreëerd. Per slot van rekening kan iedereen vroeg of laat met eenzaamheid worden geconfronteerd. Eigenlijk is het altijd kerstmis in de inmiddels twintig VanHarte Resto's in ons land. Inmiddels zijn premier Jan Peter Balkenende, kroonprins Willem Alexander en prinses Máxima te gast geweest in Resto VanHarte.

Sinds 1 november 2009 ligt het kookboek Hartverwarmend in de winkel, een boek met bijzondere verhalen en verrassende multiculturele recepten uit de keukens van Resto VanHarte. Het bevat niet alleen dertig heerlijke recepten, maar ook de verhalen van VanHarte gasten en medewerkers.

www.kookboek.restovanharte.nl

1989 en een nieuw klimaat van vrede

Wie heeft niet de beelden op zijn netvlies van de val van de Muur en de ineenstorting van de communistische regimes in Midden- en Oost-Europa in 1989? De afgelopen maanden is deze historische gebeurtenis op vele manieren herdacht. En terecht, want de vrede en vrijheid die Europa nu kenmerken zijn lange tijd verre vanzelfsprekend geweest. Integendeel, een groot deel van het Europese continent zuchtte decennialang onder een dictatoriaal regime. Eerst onder het nationaalsocialisme van Hitler, later onder het communisme.

Het mooie en ook ontroerende van de omwenteling van 1989 was dat het de volkeren, de mensen zelf, waren die de dictatuur omverwierpen. Het waren de mensen zelf die zorgden voor verandering: door massaal de straat op te gaan en vrijheid en democratie te eisen.

Zij werkten aan een nieuw klimaat van vrede. Een nieuw klimaat van vrede, was ook het motto van de interkerkelijke vredesweek dit jaar.

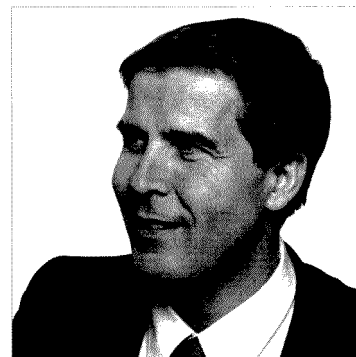
Een klimaat van vrede werd in die vredesweek omschreven als het geheel van opvattingen, gedragingen en houdingen in een gemeenschap die het mogelijk maken te werken aan vrede. Het gaat om burgers die samen willen bouwen aan een betere samenleving waar mensen in vrede en vrijheid met elkaar leven.

*‘Maar ook dichtbij huis
is er nog voldoende werk
aan de winkel’*

Doorslaggevend voor het werken aan zo'n nieuw klimaat van vrede is hoop. Hoop is ook voor christendemocraten een essentieel begrip. Het is geworteld in het Bijbelse denken. Tegen het heersende cynisme, tegen macht en geweld in, soms zelfs tegen beter weten in, biedt hoop en een mogelijkheid om toch door te gaan met werken aan een betere wereld.

Ook vandaag de dag is dat nodig. Miljoenen mensen leven nog onder dictatoriale en corrupte regimes die mensenrechten schenden. Ruim één miljard mensen leeft bovendien onder de armoedegrens. Verschillende crises werken funest op elkaar in: de voedselcrisis, de klimaatcrisis en de economische crisis.

Maar ook dichtbij huis is er nog voldoende werk aan de winkel. Onze samenleving wordt harder en grimmiger, zoals premier Balkenende op het recente CDA-congres terecht stelde. Respect, fatsoen, mensen in hun waarde laten. Allemaal zaken die soms ver te zoeken zijn. Met alle verschillen van mening die er zijn, vormen wij toch samen een gemeenschap. Niet onnodige polarisatie, maar samenbinding is anno 2009 nodig. Want ook hier, zijn mensen het meest gebaat bij een klimaat van vrede.

PETER VAN HEESWIJK
Partijvoorzitter

Ruben van Zwieten

Jong, ondernemer en predikant

Ruben van Zwieten is 26 jaar oud, ondernemer en predikant (in opleiding) verbonden aan de Thomaskerk in Amsterdam. Ik sprak met hem in zijn huis/kantoor aan de Herengracht in Amsterdam over de kerk, de Amsterdamse Zuidas en vrede.

Tekst Frans de Nerée tot Babberich Fotografie Dirk Hol

Je hebt op jonge leeftijd besloten om predikant te worden. Dat is een keuze die de jeugd van tegenwoordig niet snel meer maakt; hoe ben je tot die keuze gekomen? 'Het overlijden van mijn grootvader heeft op mij als jongetje een diepe indruk nagelaten. Ik zag en voelde dat de bijzondere band van mijn moeder met haar vader was opgehouden te bestaan. De predikant heeft daar tijdens de begrafenis lang over gespro-

ken. Nu terugkijkend sprak hij over eindigheid. Het heeft mij doen besluiten om, in plaats van piloot, predikant te willen worden. Pas bij mijn studiekeuze heb ik weer serieus over mijn toekomst moeten nadenken. Ik twijfelde toen tussen economie, rechten en theologie. Uiteindelijk heb ik voor theologie (en rechten) gekozen. Direct bij de aanvang van mijn studie vonden de gebeurtenissen van 11 september 2001 plaats. Op een wrange manier viel ik met mijn neus in de boter; het markeerde het beginpunt van een interessant religieus debat. Aan het einde van mijn studie heb ik me bedacht dat het in de theologie om meer gaat dan een technische en feitelijke benadering van het geloof alleen. Het gaat er ook om mensen hoop en visioenen te geven. Dat laatste heeft mij doen besluiten om de kerkelijke opleiding te gaan volgen.'

Je probeert een vrij atypische groep mensen aan jouw kerk te binden. Hoe doe je dat, wat is het concept? 'Een kerk is gericht op omringende wijken. In het geval van de Thomaskerk is dat de Amsterdamse Zuidas, het zakencentrum van Amsterdam. Deze wijk is anders dan andere wijken aangezien mensen vrijwel alleen naar de Zuidas komen om te werken; er wonen relatief weinig mensen. Onze doelgroep is dus inderdaad atypisch en vraagt ook een aparte en unieke aanpak. De mensen van de Zuidas, en dan voornamelijk de jongeren, bleken voor de Thomaskerk slecht te bereiken. Gaandeweg merkten we dat het verlangen onder deze mensen bestond om *back to basics* te gaan. Het sloeg aan als we echt elementaire vragen aan de orde stelden zoals: wat heeft Kerst ons eigenlijk te vertellen, waar gaat het met Pasen over, wie of wat is God? Dat doen we aan de hand van de klassieke drieslag "Leren, Dienen en Vieren". In het kader van het Leren organiseren wij, bijvoorbeeld, bijbelklassen en nodigen wij bankiers, advocaten en consultants uit om te discussiëren over de maatschappelijke functie van, bijvoorbeeld, een bankier of een advocaat. Een voorbeeld van Dienen is het recentelijk door ons georganiseerde straatvoetbaltoernooi, waarbij de teams bestonden uit jonge professionals enerzijds en jeugd uit probleemwijken anderzijds. Denk bij het Vieren aan filosofische cabarets, jazz en poëzie, concerten en, bovenal, de viering van de christelijke feestdag.'

RUBEN VAN ZWIETEN

Ondernemer en predikant
(in opleiding) verbonden aan
de Thomaskerk in Amsterdam

Maar hoe krijg je die mensen in eerste instantie weer naar de kerk? ‘Door in te spelen op de huidige tijdsgeest. Een goede aankondiging is essentieel; we maken gebruik van e-mails, flyers en prikkelende stellingen. Maar ook ons programma hebben we gemoderniseerd, aantrekkelijker gemaakt, zonder daarbij overigens de traditionele waarden uit het oog te verliezen. Met kerst organiseren wij onder de noemer *Story, Songs, Social* een kerstverhaal en aansluitend een borrel. Ik probeer dan – aan de hand van de Bijbel maar doordrenkt met voorbeelden uit de (leef)omgeving van de toehoorder – het kerstverhaal, afgewisseld met muziek, in drie kwartier te vertellen. Uitgangspunt daarbij is dat ik bijbelse verhalen voor een ieder helder en inzichtelijk probeer te maken, omdat ik denk dat het spreken over God niet oriëntatieloos mag zijn. Ik gebruik dan ook de Bijbel als richtsnoer. Het slaat aan, mensen vinden het interessant en de kerk zit vol. Eenzelfde concept hebben wij overigens met Pasen, met stukken uit de Matthëus Passion als intermezzi; “Boodschap, Bach, Borrel”.’

Heb je, met het oog op je doelgroep, sinds de uitbraak van de kredietcrisis een toename van kerkgangers bespeurd? ‘Nee, eerlijk gezegd niet. Ik ben ervan overtuigd dat als mensen voor de kredietcrisis de weg naar de kerk niet kenden, ze niet dóór de kredietcrisis die weg plotseling wel gaan vinden. Daar moet meer voor gebeuren denk ik. Wel merk ik een cultuuromslag sinds de kredietcrisis. Het lijkt wel of men meer open staat voor een andere boodschap. Hun houding is veranderd, ze zijn bereid te luisteren naar andere geluiden. Daar proberen wij in de Thomaskerk natuurlijk op in te spelen.’

Vrede is een belangrijk thema binnen het christendom. Wat betekent vrede voor jou? ‘Vrede betekent voor mij “voltooid bevrijding”. Anders gezegd, bevrijding is voor mij beginnende vrede en vrede is uiteindelijk de voltooid bevrijding. Wij moeten allemaal het idee hebben vrij te zijn, vrij in onze relaties, vrij in onze keuzes, vrij om te gaan en staan waar we willen. Als mensen zich niet vrij voelen leidt dat onherroepelijk tot conflict. Ik zal je een voorbeeld geven. Als een persoon zich niet vrij voelt in een relatie, doordat deze persoon in die relatie niet kan zijn wie

RUBEN VAN ZWIETEN

‘Vrede betekent voor mij voltooid bevrijding’

die is, dan zal dat op termijn leiden tot irritaties en uiteindelijk tot conflict. Als iemand zich echter wel vrij voelt in een dergelijke relatie dan zal dat leiden tot een vredelievende relatie. Wij moeten in figuurlijke zin vechten voor mensen die zich niet vrij voelen, bijvoorbeeld doordat zij niet de kansen krijgen om te worden wie ze zijn of zouden kunnen zijn. Op het moment dat alle mensen in vrijheid kunnen leven dan kun je elkaar ook weer open tegemoet treden en in vrede met elkaar leven.’

Amsterdam heeft binnen haar grenzen zeer veel verschillende bevolkingsgroepen. Vrede tussen deze verschillende bevolkingsgroepen is een belangrijk en terugkerend thema. Heb jij daar specifieke ideeën over? ‘Laten we als uitgangspunt nemen dat ieder mens in Nederland een mens is met een voor- naam en een achternaam. Laten we proberen niet direct mensen in hokjes te plaatsen maar elkaar open tegemoet te treden en te vragen: “wat is jouw naam”, “wat vind je interessant” en “wat is voor jou het leven waard”? Dat zou het beginpunt van het spreken met elkaar moeten zijn. Weg van algemene indelingen en terug naar het individu. In de filosofie noemt men dat “van de algemeenheid naar de bijzonderheid”. Als men daartoe in staat is dan denk ik dat iedereen elkaar, dus ook mensen uit volstrekt verschillende bevolkingsgroepen, veel beter zal begrijpen. Dan is het niet nodig om te verzanden in discussies die worden gedomineerd door de standpunten die een bepaalde bevolkingsgroep zou innemen. Het gaat dan om een persoon met een naam die deel uitmaakt van de groep “mensen”. Iedereen behoort tot die groep en binnen die groep is een ieder er één.’

Wat is jouw boodschap voor 2010? ‘Kom geen mensen tegen, maar ontmoet mensen.’ ■

‘Er is te weinig christelijke

Kerk in Nood vraagt aandacht voor onderdrukte christenen. Directeur Joris van Voorst tot Voorst: ‘Wij als Kerk in Nood zetten geen projecten op, dat doen de mensen zelf. Wij faciliteren hen; steunen de lokale projecten.’

Tekst **Caroline Tax** Fotografie **Eigen Archief**

Kerk in Nood is een wereldwijde organisatie die zich inzet voor vervolgte christenen over de hele wereld. Een drietal peilers zijn leidend voor het werk van *Kerk in Nood*: informatie verstrekken, gebed en financiële steun. Directeur Joris van Voorst tot Voorst vertelt: ‘In het Westen hebben veel mensen geen idee van de christenvervolgingen in de wereld. De westerse media schenken nauwelijks aandacht aan het thema. Wij als *Kerk in Nood* vinden het belangrijk dat er oog voor de vervolging van christenen is, dat bekend wordt wat er gaande is. In Nederland bijvoorbeeld zijn wij zeer tolerant naar moslims toe. Zij mogen hier moskeeën bouwen en hun geloof belijden. Maar in veel islamitische landen hebben christenen die vrijheid helemaal niet. Daar worden ze vervolgd en vermoord. Daarover bestaat teveel onwetendheid in het Westen. En wij als *Kerk in Nood* zeggen dat tolerantie twee kanten opwerkt. Als moslims hier moskeeën mogen bouwen, dan mogen christenen ook een kerk hebben in een Arabisch land. Daarover informeren we mensen. Dat is onze eerste peiler.’ De tweede peiler is gebed. Joris van Voorst tot Voorst: ‘Voor ons is gebed het belangrijkste middel om vervolgd en vervolgers te helpen. Onderdrukten weten ook dat wij voor hen bidden, en andersom bidden zij ook voor ons. Die wederkerigheid is mooi en belangrijk. Het klinkt misschien paradoxaal, maar vervolgte christenen staan vaak veel sterker in hun geloof. Dat sterkt mij vervolgens ook weer in mijn geloof. Soms vragen mensen mij of ik wel gelovig kan zijn als ik geconfronteerd wordt met al die vervolgingen van christenen in de wereld. Raak ik niet van mijn geloof af als ik al die ellende zie? Het tegenovergestelde is waar.’ Op kantoor bidden de medewerkers van *Kerk in Nood* iedere dag het Angelusgebed

en een keer per week vieren ze gemeenschappelijk de mis. Ook tijdens deze gemeenschappelijke momenten van gebed wordt voor verdrukten en verdrukkers gebeden. De derde peiler van *Kerk in Nood* is de financiële steun aan projecten, die de vervolgte mensen hebben. Joris van Voorst tot Voorst: ‘Wij als *Kerk in Nood* zetten geen projecten op, dat doen de mensen zelf. Wij faciliteren hen; steunen de lokale projecten.’

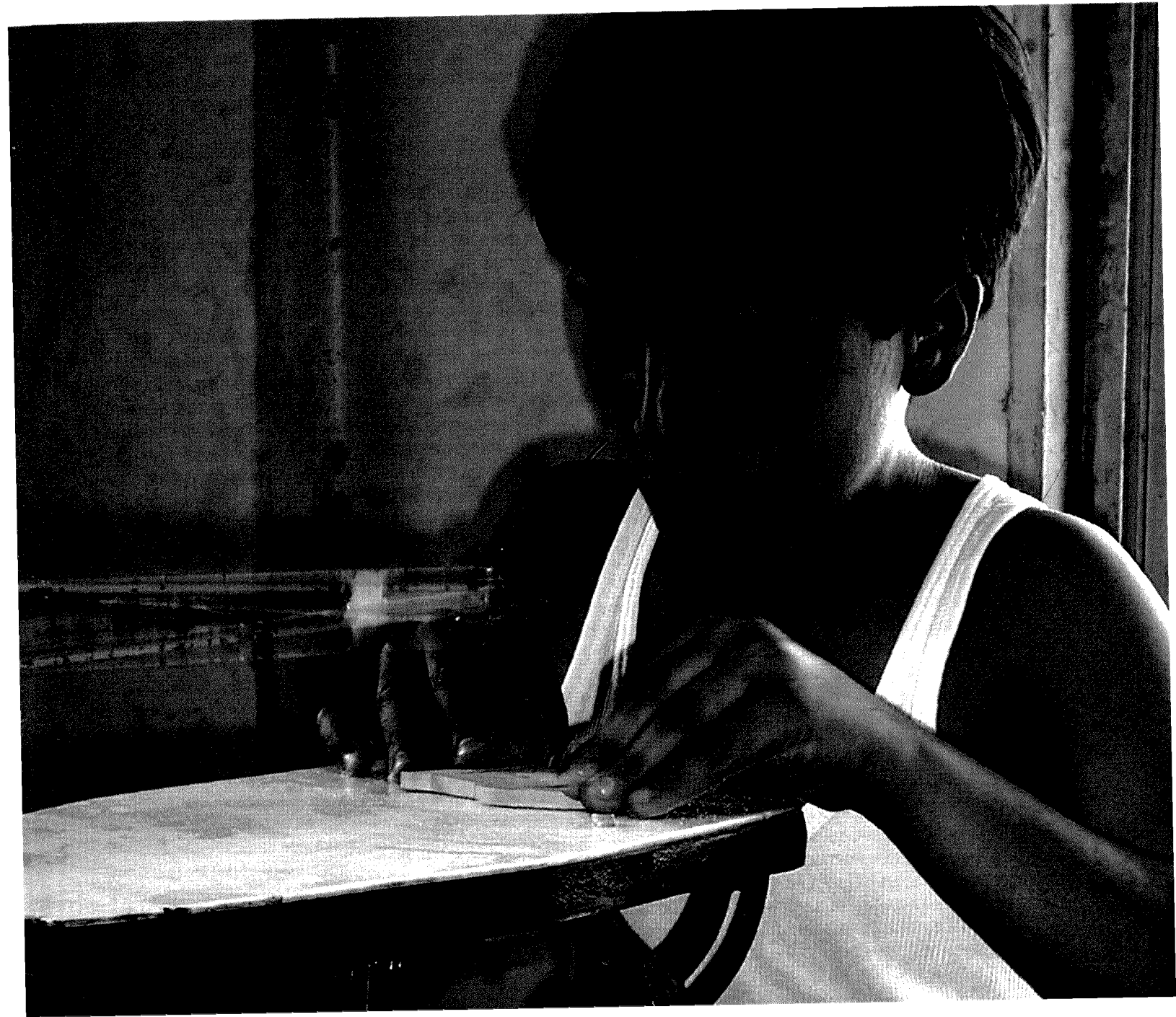
Concrete hulp en geheime wegen

Maar hoe helpt *Kerk in Nood* nu concreet? Wat kun je doen voor onderdrukte christenen? Joris van Voorst: ‘Wij bieden hulp op verschillende manieren. Soms gaat het gewoon om financiële steun, zodat men projecten uit kan voeren. Geldstromen gaan vaak niet via de officiële wegen. In China helpen wij bijvoorbeeld de ondergrondse kerk, die daar nog altijd niet officieel kan zijn. Dat geld wordt uiteraard niet via officiële rekeningen overgeschreven. Maar hoe dat verder gaat, daar kan ik niet te veel over zeggen.’ Dat klinkt spannend. Joris van Voorst: ‘Nou ja, spannend. Het gebeurt gewoon. Het moet gewoon zo, het kan niet anders.’ En elders, wat doet *Kerk in Nood* nog meer? Joris van Voorst: ‘In gebieden als Soedan, waar nu de genocide weer gaande is, kunnen we helpen met de opbouw van scholen. Of in Irak, in de gebieden waar veel aanslagen zijn, helpen we de bisschoppen ook op vele verschillende manieren.’

Het Heilige Land

Kerk in Nood is actief in het Heilige Land. Joris van Voorst bezocht het land eerder dit jaar. ‘Vooral in de omgeving van Bethlehem en de steden in en bij de Palestijnse territoria zijn wij actief. Zo ondersteunen we een instituut dat >>

aandacht voor Palestijnen'

de interreligieuze dialoog op gang houdt. Dit is heel belangrijk, temeer wanneer je bedenkt dat Palestijnse christenen niet alleen met de nederzettingen te kampen hebben, maar ook door hun moslimbroeders vervolgd worden. Ook bieden we concrete financiële hulp aan christelijke families, die bijna geen geld meer hebben.'

De muur

Wat Joris van Voorst tot Voorst in het Heilige Land gezien heeft? Hij gaat er even goed voor zitten, kijkt ernstig. Joris van Voorst: 'Het is triest om te zien.' Er valt een korte stilte. 'Ik heb de muur gezien. Die wordt door de Israëliërs gebouwd rondom alle Palestijnse gebieden. Acht meter hoog en daarbovenop prikkeldraad. Het is alsof je in een gevangenis leeft. In een getto. Dat is desastreus.' De muur loopt dwars door Palestijnse landerijen. Als een Palestijn een stuk land heeft, waar de muur nu doorheen loopt kan hij niet zomaar zijn land op. Daar zijn hele procedures voor.

Ze moeten door aparte poorten met zware controles. Ze hebben zo'n vier uur per dag nodig om door alle poortjes te komen. Er worden vingerafdrukken genomen en ga zo maar door.' Wat het nut hiervan is? Joris van Voorst tot Voorst: 'Doel is terrorisme te voorkomen. En enerzijds werkt dat wel. Maar aan de andere kant roept de manier waarop de Palestijnen nu behandeld worden ook weer terrorisme op. Ik wijs iedere vorm van terrorisme af. Absoluut. Maar dat de behandeling van Palestijnen zoals die nu in het Heilige Land plaatsvindt eerder terrorisme oproept dan oplost, zou ik me wel voor kunnen stellen. Die mensen zitten gewoon opgesloten. Naast de muur zijn er ook nog de nederzettingen op de Palestijnse gebieden, die een volledige versnippering van de Palestijnse gebieden tot gevolg hebben. Als je ooit zou willen denken aan een Palestijnse staat, is dat eigenlijk nu al bijna onmogelijk.' Een Palestijn kan, als er een nederzetting op zijn land is geplaatst, zijn land soms helemaal niet meer bereiken, zo legt Joris van Voorst tot Voorst uit.

Trots

Of het moeilijk is om christen te zijn in Israël? Joris van Voorst: 'De christenen die ik gesproken heb komen er wel voor uit dat ze christen zijn. En met trots. Ze zijn er ook trots op om als christenen in Bethlehem te leven. Maar het wordt steeds moeilijker voor hen.' Tijdens zijn laatste bezoek sprak Joris van Voorst tot Voorst met de directeur van een instituut dat zich met de interreligieuze dialoog bezig houdt. Joris van Voorst: 'Deze man zei mij dat het momenteel nog het lastigst is om de christenen in het Heilig Land te "wapenen" met voldoende geloofskennis. Want, waar halen zij de bagage vandaan? Hoe kunnen zij leren wat het christendom inhoudt, zich ervan bewust zijn waarom ze christen zijn en antwoord vinden op de vraag hoe ze hun christen-zijn in praktijk kunnen brengen? In de verdrukking.' Hoe dat nu geprobeerd wordt? Joris van Voorst tot Voorst: 'Scholing. Onderwijs. Christelijk onderwijs mag.

Er is alleen heel weinig geld voor, en weinig interesse. En ze worden tegengewerkt bij praktische zaken.' Christenen uit het Westen gaan vaak op vakantie of pelgrimstocht naar Israël en Palestijnse gebieden, zo steunen ze christenen. Verder kunnen ze Kerk in Nood steunen. Wat kan men nog meer doen voor de christenen in het Midden-Oosten? Joris van Voorst tot Voorst: 'Je kunt wel op vakantie gaan in Israël en zo een steentje bijdragen aan de Palestijnse economie, maar dat is niet waar wij als *Kerk in Nood* voor zijn. Wij richten ons echt heel specifiek op de Palestijnse christenen. Zij die enerzijds onder de nederzettingen en de muur en anderzijds ook nog onder vervolging door Palestijnse moslims te lijden hebben. Dat zijn de mensen waar wij ons voor inzetten. Volgend jaar zal *Kerk in Nood* een pelgrimstocht naar het Heilige Land organiseren die ten goede zal komen aan deze Palestijnse christenen. Als je dus iets wilt doen, dan zou je mee kunnen gaan en zo zowel zelf veel leren over de situatie van christenen in Palestina, hen financieel ondersteunen en ook nog voor ze bidden.'

Oproep

Er is te weinig oog voor de situatie in het Heilig Land. Joris van Voorst tot Voorst: 'Er is internationaal gezegd dat nederzettingen en de uitbreiding daarvan niet mogen. Maar we laten het gewoon gebeuren. Amerika heeft misschien een keer z'n tanden laten zien, maar daarna is ze gewoon vrolijk verder gegaan om Israël te steunen. Zoals ook Nederland.' Waarom we dat doen? Joris van Voorst tot Voorst: 'Israël is een belangrijke bondgenoot in die streek. Maar we mogen niet op deze manier doorgaan. Het mag niet zo zijn dat Palestijnse christenen op heel slechte manier behandeld worden. Daar moeten we iets van zeggen, daarin moeten we onze grenzen aangeven. Dat wil niet zeggen dat je de vriendschap met Israël op moet zeggen. Maar je kunt juist in die vriendschap grenzen aangeven en zeggen: dit gaat te ver.'

Wat zou Joris van Voorst tot Voorst tegen Balkenende willen zeggen? 'Zorg dat er vrede komt in het Heilige Land en dat niet alleen naar de wapens gepakt wordt. En spreek de staat Israël daar ook op aan. Een goede vriend moet je altijd de waarheid kunnen zeggen. Israël is toch een goede vriend van Nederland?' ■

Kerk in Nood

Joris van Voorst tot Voorst is getrouwd, vader van een groot gezin en al jaren betrokken bij Kerk in Nood. Voordat hij directeur werd zat hij in het bestuur van Kerk in Nood. Hij kende ook de oprichter van deze stichting, Pater Werenfried van Straaten, persoonlijk. Joris van Voorst: 'Bij de stichter van onze organisatie zag ik dat hij zich wilde richten op verzoening. Wij richten ons niet alleen op de onderdrukten, maar ook op degene die onderdrukken. We bidden voor hen, die christenen vervolgen, en we helpen de vervolgdgen. Dat is de kracht van onze organisatie.' Wat hem ten diepste beweegt om zich in te zetten voor Kerk in Nood? Joris van Voorst tot Voorst: 'Ik kan mijn geloof kwijt in mijn werk door me in te zetten voor andere christenen en te bidden voor hun vervolgers.'

Muur

Twintig jaar geleden, in de nacht van 9 november veranderde Berlijn voorgoed. Niet alleen Berlijn werd anders, ook Duitsland werd anders. Europa werd anders. De wereld werd anders.

De val van de Muur markeert het einde van een tijdperk. Daarvoor was de Muur symbool van een verdeeld Europa: Oost tegen West, wij tegen zij, kapitalisme tegen communisme. Twintig jaar geleden was Europa een continent van verdeeldheid, verwijdering, dreiging, intimidatie, angst en afstand.

Het Europa van 'de twaalf' had plotseling te maken met een nieuwe werkelijkheid. Midden- en Oost-Europa veranderen in rap tempo. De oude politieke, economische en sociale systemen werden volledig gereconstrueerd. Democratisch rechtsstaten en sociale markteconomieën werden opgebouwd en vervolmaakt. Kernwaarden als vrijheid, democratie, identiteit en verantwoordelijkheid werden ook hier leidende principes.

Ook de ontwikkeling van het Europa van de 12 – want uit zoveel landen bestond de Europese Gemeenschap in 1989 – raakte in een stroomversnelling.

Zo werd twee jaar na de Val van de Muur het Verdrag van Maastricht ondertekend. In Maastricht werd de basis gelegd voor verdere politieke en economische eenwording van de Europese Unie, voor het vrij verkeer van personen, goederen, diensten en kapitaal, voor die ene gezamenlijke munt – de Euro – voor een Europese rol bij het bevorderen van een gezond begrotingsbeleid in de lidstaten en voor een gemeenschappelijk buitenlands beleid.

In 1993 reikte de Europese Gemeenschap de landen in Midden- en Oost-Europa de hand. Zij kregen het perspectief op lidmaatschap. Mits ze voldeden aan het totaalpakket van regels, normen en waarden van de Gemeenschap. De handschoen werd daadkrachtig opgepakt. Economieën werden hervormd. Democratische instituten opgebouwd. Pijnlijke maatregelen niet geschuwd. Het was een lange, zware weg.

Het slot akkoord kwam op 1 mei 2004. Op deze dag kwam er formeel een einde aan de breuk die ons oude continent sinds 1945 verdeelde. Op die datum traden tien nieuwe lidstaten toe tot de Europese Unie: Cyprus, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Malta, Polen, Slovenië, Slowakije en Tsjechië.

De officiële toetredingsceremonie die bij deze gelegenheid werd gehouden in Dublin staat mij nog helder voor de geest. Het was een emotionele bijeenkomst. Alle aanwezigen beseften en voelden hoe groots dit moment was. Bij verschillende leiders van toetredende landen stonden de tranen van geluk in de ogen. Het waren tranen die een tijdperk afsloten en een nieuwe toekomst inluiden. Ik zal die tranen niet vergeten.

De Europese samenwerking begon in de jaren vijftig met de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal. Doel van deze samenwerking was: nooit meer zo'n oorlog in Europa. Nu ruim een halve eeuw later is de Europese Unie gegroeid tot het meest succesvolle vredesproject ooit: vrede voor alle Europeanen.

Graag wens ik u allen goede kerstdagen toe en een voorspoedig nieuwjaar.

JAN PETER BALKENENDE
Minister-president

Maxime Verhagen

De grensoverschrijdende uitdagingen van de 21e eeuw kunnen, als we niet oppassen, snel uitgroeien tot bedreigingen van onze vrede en veiligheid. De financieel-economische crisis, klimaatverandering, de proliferatie van massavernietigingswapens, internationaal terrorisme, pandemieën: geen land kan daar op eigen kracht een weerwoord op geven - we zullen die problemen gezamenlijk moeten oplossen. De noodzaak tot internationale samenwerking is nu groter dan ooit. Gelukkig is dat besef er, en niet alleen bij Nobel prijswinnaar president Obama - hoewel hij absoluut lof verdient voor de verandering in het internationale klimaat die hij het afgelopen jaar met zijn uitgestoken hand tot stand heeft gebracht. Maar ook China, ook Rusland, ook andere opkomende machten tonen zich bereid hun verantwoordelijkheid te nemen.

Vrede en veiligheid in de wereld komen dichterbij, wanneer alle landen - groot en klein - samenwerken en zich houden aan de spelregels die we internationaal met elkaar hebben af-

sproken. Door landen te verankeren in het internationaal systeem-waar democratie en mensenrechten leidend zijn- open je voor hun burgers de deur naar een beter en menswaardig bestaan. Maar ons beleid draagt ook een realistisch element in zich: zo kunnen wij het beste zaken doen

Naoorlogse verhoudingen

Dan moet dat internationale systeem natuurlijk wel aantrekkelijk zijn. Landen moeten er, naast zich eraan te verbinden, ook voldoende uit kunnen halen. Dat is op dit moment onvoldoende het geval. De Veiligheidsraad van de Verenigde Naties weerspiegelt nog steeds de naoorlogse verhoudingen in de wereld; de bestuursstructuur van het IMF en de Wereldbank is hopeloos verouderd. Als die organisaties niet voortvarend en ingrijpend worden hervormd, verliezen ze hun legitimiteit. Nu al zie je dat landen buiten de gevestigde structuren om gaan werken, of dat er ad hoc oplossingen worden gezocht. De G20 is in wezen zo'n ad hoc oplossing: jarenlang leidde de club een sluimerend

bestaan, maar nu is het ineens de belangrijkste aanjager van internationale economische samenwerking. Omdat de G20 inclusiever is, een betere regionale spreiding heeft, recht doet aan de economische verhoudingen in de wereld en dus, kortom, een groter draagvlak heeft in de wereld. Als dat geen wake up call is voor de Verenigde Naties...

Kloppend hart

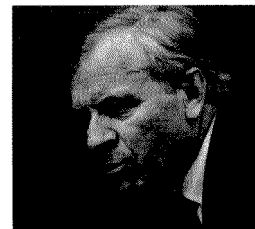
Wat Nederland kan doen, wat de Europese Unie kan doen, om succesvolle internationale samenwerking dichterbij te brengen, is aan te sturen op hervorming van de internationale structuur, zodat die respresentatiever en effectiever wordt. Tegelijkertijd moeten we vasthouden aan onze waarden in de wereld, en voor die waarden opkomen waar ze onder druk staan. Ik heb het dan over gelijkwaardigheid, gerechtigheid, humaniteit, solidariteit en vrijheid, waarden die ten grondslag liggen aan mensenrechten, die voor iedereen, altijd en overal gelden. Het zijn dezelfde waarden die de grondslag zijn van onze partij, het CDA. De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, die dit jaar zijn 61e verjaardag viert, moet nog steeds het kloppend hart zijn in onze internationale ordening. In die verklaring is namelijk vastgelegd, hoe we in de wereld met elkaar moeten omgaan. Die uitstraling, dat appèl, is niet veranderd voor de mensen die deze wereld bevolken. Hun leiders mogen er soms anders over denken, wij, Nederland, de EU - als waardengemeenschap pur sang - moeten ons blijven inzetten voor het behoud van die waarden - voor het respect voor mensenrechten.

Mensenrechten, stabiliteit en ontwikkeling zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Met onze *quest* naar respect voor mensenrechten dragen we dus ook bij aan vrede in de wereld.

Maxime Verhagen is minister van Buitenlandse Zaken

INTERVIEW

Jaap de Hoop Scheffer
en Jack de Vries

Missie: vrede

Nederlandse militairen nemen overal ter wereld deel aan vredesmissies. Dat is iets om trots op te zijn, vinden Jaap de Hoop Scheffer en Jack de Vries.

Tekst **Lilian Madern en Marjolijn van der Stel**
Fotografie **Dirk Hol**

We horen veel over militairen in Uruzgan. Maar Nederlandse militairen zitten ook op andere plekken in de wereld. Waar zitten ze nog meer en wat doen ze daar?

DE VRIES 'Veel Nederlanders zijn niet bekend met de wereldwijde inzet van Nederlandse militairen. Naast Afghanistan zijn Nederlandse militairen actief in Bosnië en Kosovo om te voorkomen dat het conflict daar opnieuw opblaait. In Irak worden militairen en veiligheidsfunctionarissen opgeleid. En Nederland voert dit half jaar het commando over de EU-operatie Atalanta in de wateren om het scheepvaartverkeer voor de kust van Somalië te beschermen. Met de Hr. Ms. Evertsen levert Nederland een belangrijke bijdrage aan de piraterijbestrijding. Tot slot maken onze militairen ook nog deel uit van een aantal kleinere missies in Afrika.'

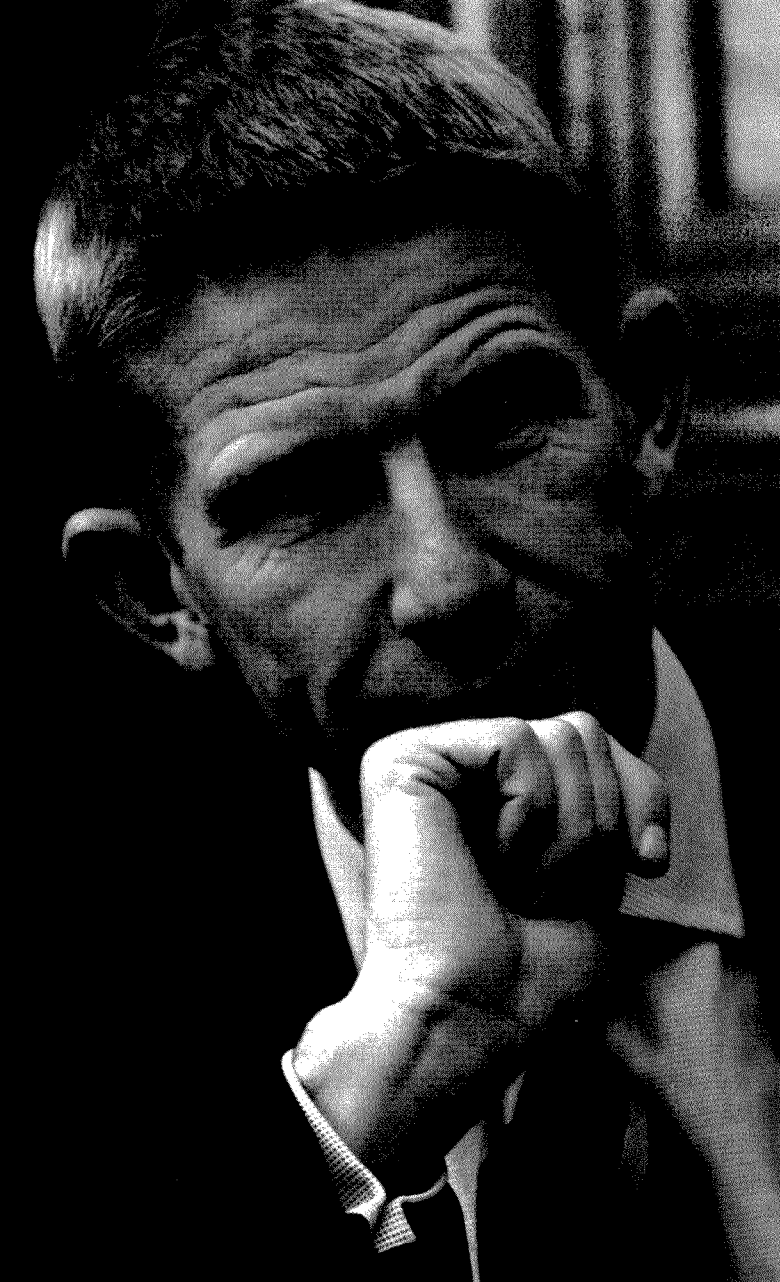
DE HOOP SCHEFFER 'Nederland was er vroeg bij in de piraterijbestrijding. Toen begin vorig jaar de humanitaire hulptransporten op schepen van het Wereldvoedselprogramma voor de Somalische kust groot gevaar liepen, vond ik het als Secretaris-Generaal van de NAVO van het grootste belang dat de NAVO de bescherming van deze schepen voor haar rekening zou nemen. Gelukkig kon ik snel overeenstemming bereiken met Jan Peter Balkenende en Maxime Verhagen om als een van de eerste een Nederlands fregat hiervoor in te zetten, ook toen was het de Hr. Ms de Evertsen. Nederland nam zijn verantwoordelijkheid en toonde daadkracht.'

De krijgsmacht opereert steeds internationaler. Wat doet de krijgsmacht aan de binnenlandse veiligheid?

DE VRIES 'Binnenlandse en buitenlandse veiligheid zijn nauw met elkaar verweven, zeker bij terrorismebestrijding is dat nadrukkelijk aan de orde. Onze missie in Afghanistan moet dan ook in dat licht worden gezien. Maar de krijgsmacht heeft ook taken in Nederland zelf, dat werk is een stuk minder zichtbaar. Er staan bijvoorbeeld 24 uur per dag, 7 dagen in de week F16's klaar om ons luchtruim te beschermen. De Marechaussee – ook een Defensieonderdeel – heeft een belangrijke taak in de grensbewaking, bijvoorbeeld op Schiphol.

DE HOOP SCHEFFER 'Op grond van mijn ervaring als zes jaar Secretaris-generaal van de NAVO meen ik mij een oordeel te mogen aanmeten over de Nederlandse krijgsmacht en durf ik te stellen dat Nederland het internationaal zeer goed doet. Om het in voetbaltermen te zeggen: Nederland staat bovenaan het linkerrijtje.

De afgelopen jaren heb ik zo'n 17 keer Afghanistan bezocht en met eigen ogen kunnen zien dat Nederland erg goed werk doet in Uruzgan. De Nederlandse 3D-aanpak [Defence, Development, Diplomacy, red.] is effectief en leidt tot indrukwekkende en duurzame resultaten. Daarvan zijn andere landen, waaronder de Verenigde Staten, inmiddels ook overtuigd geraakt en zij gaan op dezelfde manier werken. Nederland heeft met deze aanpak school gemaakt. >>

Ik zou het dan ook bijzonder betreuren als Nederland overhoopt zou besluiten niet langer een bijdrage te leveren aan deze missie. Het is uiteraard een besluit dat is voorbehouden aan de Nederlandse regering en het parlement. Maar na alle inspanningen en moeite en alle voortgang die is bereikt, gaat bij een volledig vertrek uit Afghanistan het nodige verloren, een desinvestering. Ik besef natuurlijk dat een Nederlandse rol op het huidige niveau voor zowel personeel als materieel niet mogelijk is. Ik zou het wel toejuichen indien de Nederlandse krijgsmacht weliswaar in afgeslankte vorm een bijdrage zou kunnen leveren.' Wat is de rol van internationale samenwerkingsverbanden in de toekomst? Is er bijvoorbeeld een rol weggelegd voor de Europese Unie?

DE HOOP SCHEFFER 'Ik ben een groot voorstander van het verder uitbouwen van Europese samenwerking op dit gebied. Vaak wordt gedacht dat dat schadelijk zou zijn voor de relatie met de NAVO, maar het tegendeel is het geval.

De NAVO is juist gebaat bij een krachtige Europese Unie ook op defensiegebied, dat komt de onderlinge samenwerking – die een stuk beter zou kunnen – ten goede. Wel vind ik de NAVO beter toegerust voor het uitvoeren van de meer omvangrijke en zwaardere missies. De NAVO heeft een heldere commandostructuur. Wat dat betreft hebben we een dure les geleerd in Srebrenica.'

Verder zou meer werk gemaakt kunnen worden van het poolen van middelen, zoals is gebeurd bij de gezamenlijke aanschaf van drie C-17 transportvliegtuigen door een aantal Europese NAVO-lidstaten waardoor de tekorten in het strategisch luchttransport worden ondervangen.'

DE VRIES 'Het CDA heeft altijd als uitgangspunt voor de Europese Unie "verdieping voor verbreding" gehanteerd. Met de recente uitbreiding van de Europese Unie is deze volgorde verloren gegaan. Taakspecialisatie tussen de Europese krijgsmachten blijkt verder een uiterst moeizaam proces. Ik deel de opvatting van Jaap dat de NAVO vooral geschikt is voor de zwaardere missies. De Europese Unie zou zich vooral kunnen toeleggen op de civiele missies.'

Veel mensen vinden dat Nederland te vaak zijn verantwoordelijkheid neemt als het gaat om vrede en veiligheid. Zij zeggen: laat andere landen ook maar eens militairen sturen naar gevaarlijke gebieden.

DE VRIES 'Daar ben ik het niet mee eens. We hebben een dure plicht vanuit het verleden. Want wat als de Amerikanen en Canadezen hun verantwoordelijkheid niet hadden genomen tijdens de Tweede Wereldoorlog? Onze grondwet bevat bovendien een unieke bepaling: "De regering bevordert de ontwikkeling van de internationale rechtsorde". Weinig andere landen kennen een dergelijke bepaling in hun grondwet. Nederland is het land van de dominee en de koopman. We komen op voor onze principes en het onrecht in de wereld, maar bedrijven tegelijkertijd buitenlandse- en defensiepolitiek vanuit welbegrepen eigenbelang.

Nederland is immers zeer afhankelijk van de internationale handel. De Nederlandse krijgsmacht is bijzonder professioneel. En gelukkig wordt twintig procent van het jaarlijkse budget geïnvesteerd in nieuw materieel.

DE HOOP SCHEFFER 'Het is inderdaad van het grootste belang dat de militairen met de beste spullen op pad worden gestuurd. De besteding van de defensiemiddelen gebeurt op een verstandige wijze. De financiële solidariteit binnen de NAVO laat evenwel te wensen over. Nederland heeft bijvoorbeeld geïnvesteerd in dure Apache's. Andere landen maken ook gebruik van deze helikopters terwijl ze zelf alleen relatief goedkope bewaking naar een gebied sturen. Verder vind ik dat er internationaal een discussie gestart moet worden over de financiering van wederopbouw. Nu wordt dat deels uit ontwikkelingsgelden betaald en deels uit defensiemiddelen. De internationale criteria daarvoor, de zogenaamde OESO-normen zijn discutabel en het is de moeite waard om te kijken of aanpassing mogelijk is.'

DE VRIES 'Wat dat betreft bevat de notitie van de CDA-fractie over ontwikkelingssamenwerking een interessant voorstel om 0,1 procent van de 0,8 procent te besteden aan onder andere Defensie.'

In het grootste deel van Europa hebben we al meer dan zestig jaar vrede. In andere delen van de wereld is dat niet zo. Het bekendste voorbeeld is natuurlijk de situatie in het Midden-Oosten. Maar ook in veel Afrikaanse landen wordt al decennialang gevochten. Hoe kan langdurige vrede ook voor die gebieden bereikbaar worden?

DE HOOP SCHEFFER 'Heb je een uurtje? Instabiliteit komt niet alleen door conflicten. Het heeft ook te maken met de klimaatverandering, de voedsel- en energiecrisis en slecht bestuur. In veel Afrikaanse landen bijvoorbeeld zorgen de regeringen slecht voor hun bevolking. Hier ligt een verantwoordelijkheid voor de internationale gemeenschap om good governance te stimuleren. In Afrika is dat succesvol gebeurd in Ghana en Liberia.'

DE VRIES 'Vooral het Midden-Oostenvraagstuk is relevant, want we zijn voor onze energie afhankelijk van deze regio. De Europese Unie dreigt de slag om energiebronnen te gaan verliezen. China daarentegen investeert op grote schaal in Afrika en verwerft zo oliebronnen, andere grondstoffen en landbouwgronden om de eigen groeiende bevolking te voeden.'

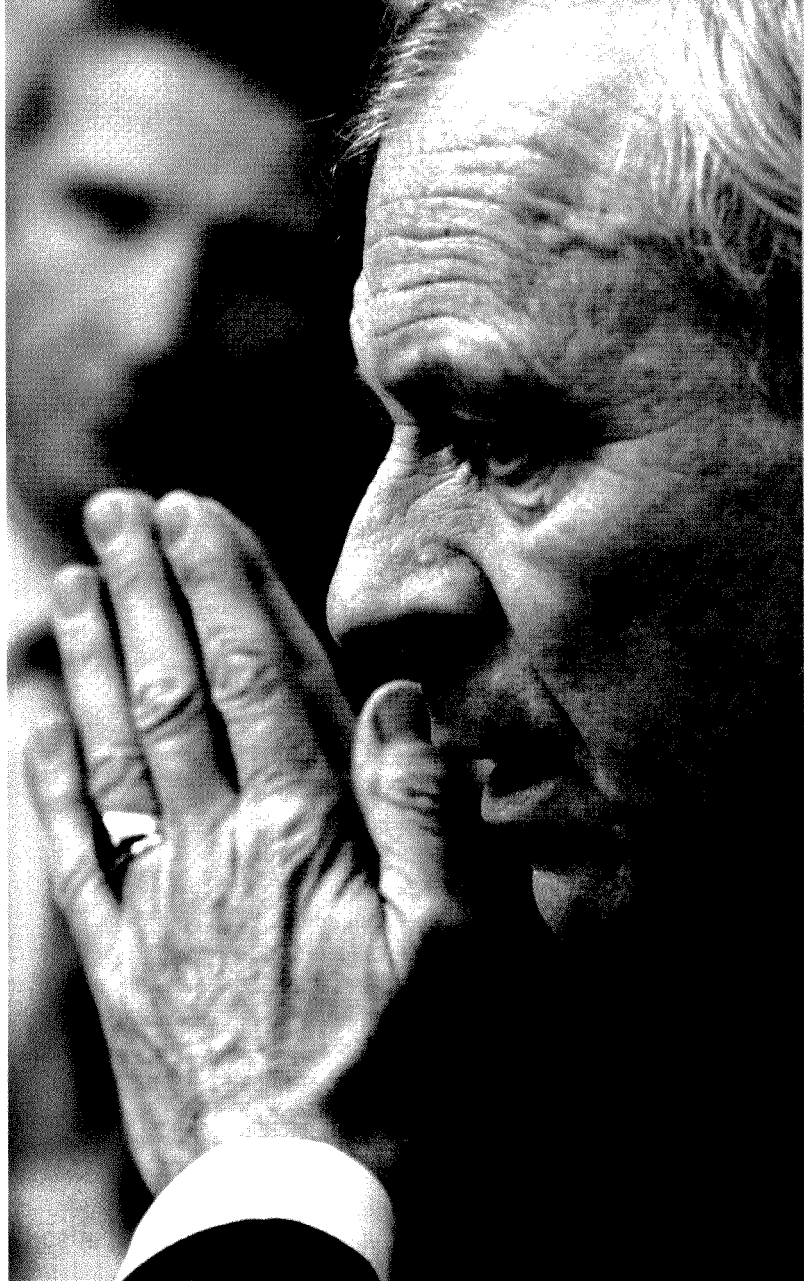
Is er hoop op vrede voor Afghanistan?

DE HOOP SCHEFFER 'Afghanistan is ingewikkeld, en complex. Het land kent een tribale structuur en verkeerde in 2001 de facto qua ontwikkeling nog in de Middeleeuwen. Niet voor niets neemt president Obama ruim de tijd voor de beslissing om eventueel meer troepen naar het land te sturen. Er zullen nog vele generaties overheen gaan voordat de ontwikkeling van Afghanistan, op een behoorlijk niveau is'

DE VRIES 'De positieve resultaten zijn helaas te weinig bekend. Er is al veel bereikt: meer mensen hebben schoon drinkwater, meisjes kunnen naar school, de gezondheidszorg is verbeterd. Het uiteindelijke doel is natuurlijk om de verantwoordelijkheid hiervoor bij de Afghanen zelf te leggen. Daarom leiden onze mensen ook politiemensen op.'

DE HOOP SCHEFFER 'Journalisten zijn alleen geïnteresseerd in slecht nieuws. Ik vroeg een meereizende journalist: eens waarom hij niets wilde schrijven over de goed lopende meisjesschool die wij bezochten. De journalist antwoordde dat de school voor hem alleen maar interessant zou zijn als deze in brand zou staan. De krantenlezers van deze journalist bleven door een dergelijke opstelling helaas verstoken van het feit dat inmiddels zes miljoen kinderen naar school gaan in Afghanistan.'

DE VRIES 'Het is daarom belangrijk om journalisten steeds weer te laten meereizen, om te laten zien dat er voortgang

wordt geboekt. Defensie streeft heel bewust naar het bereiken van een jong publiek. Daarom heeft bijvoorbeeld Giel Beelen (3FM-deejay) een week lang vanuit Kamp Holland een radio-uitzending gemaakt. Zo krijgt de missie meer bekendheid bij een breder publiek en wordt het draagvlak versterkt.'

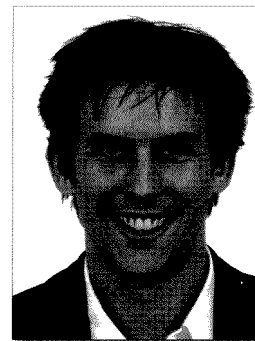
Wat vindt u een belangrijke gebeurtenis uit het verleden als het gaat om vrede?

DE HOOP SCHEFFER 'Voor mijn generatie is dat de val van de Muur op 9 november 1989. Het was het einde van de Koude Oorlog en het begin van een nieuw tijdperk.'

DE VRIES 'Voor mij is dat D-Day op 6 juni 1944. Weliswaar een gebeurtenis lang voordat ik ben geboren, maar die van grote betekenis was voor de uiteindelijke beëindiging van de Tweede Wereldoorlog. We moeten ons altijd weer realiseren dat vrede niet vanzelfsprekend is.' ■

onze man in...

Afrika

MARTIN VAN VLIET

Vrede vóór de Oorlog

In zijn meest recente boek *The Post American World* haalt Fareed Zakaria Professor Pinker uit Harvard aan die stelt dat we momenteel het genoeg hebben te leven in de veiligste tijd in de geschiedenis van de mensheid. Een mooie kerstconstatering.

Toch zijn er, zeker in Sub-Sahara Afrika nog miljoenen mensen die leven in conflictgebieden en postconflict landen. Onder de vorige minister van Ontwikkelingssamenwerking Agnes van Ardenne werden deze landen steeds belangrijker binnen het Nederlandse Ontwikkelingssamenwerkingsbeleid. Inmiddels is ons land op dit terrein toonaangevend geworden dankzij een goed samenhangend buitenlandbeleid. Doelstellingen op het gebied van veiligheid, ontwikkeling en diplomatie worden steeds beter op elkaar afgestemd.

Op basis van langdurig onderzoek toont de beroemde Wereld Bank onderzoeker Paul Collier de relevantie van deze doelen aan voor het werken in postconflict landen. Hij ziet drie effectieve manieren voor de internationale gemeenschap om de kans op terugval in conflict in deze landen te verkleinen: langdurige aanwezigheid van een internationale vredesmacht

(minimaal tien jaar), het stimuleren van lokale economische groei om mensen weer perspectief te bieden en het versterken van de democratie (meer dan verkiezingen alleen, vooral de instituties ondersteunen die de regering in postconflict landen controleren).

Dit zijn belangrijke lessen voor het huidige werk van Nederland in landen als Burundi, Kenia en ook Afghanistan. In Burundi is het alweer vier jaar geleden dat het vredesakkoord in Arusha werd ondertekend na jaren van conflict. Volgend jaar is de tweede gang naar de stembus, terwijl de spanningen inmiddels verder oplopen en er nog steeds veel wapens in omloop zijn. In Kenia is het nog maar kort geleden dat de verkiezingen ontaarden in een bloedbad en een politieke patstelling. Er werden onder zware internationale druk beloften gedaan op het gebied van landhervormingen, het verbeteren van de machtsverdeling in het politiek systeem en het berechten van de verantwoordelijken van de recente onrusten. Er zijn nog weinig vorderingen gemaakt en de volgende verkiezingsronde is alweer in 2012. In Afghanistan worden ontegenzeggelijke resultaten geboekt maar is de

strijd met de Taliban zeker nog niet gestreden en moeten de prestaties van instituties als de kiesraad sterk verbeteren.

Conflicten kosten mensenlevens, brengen vluchtelingenstromen op gang, kosten verschrikkelijk veel geld en spelen nog generaties door in de hoofden van mensen. Internationale inspanningen die de kans kunnen verkleinen dat landen opnieuw in conflict vervallen, zijn dan ook van groot belang. Investeren in vrede voordat de oorlog uitbreekt.

Zowel de fractienotitie 'van hulp naar investeren' zoals opgesteld door Kathleen Ferrier, als het recente partijmanifest over ontwikkelingssamenwerking gaan verder in op de nauwe samenhang tussen veiligheid, democratie en economische ontwikkeling. Opdat ook de Burundees, Keniaan en Afghaan onderdeel worden van deze veiligste tijd in de geschiedenis van de mensheid.

Martin van Vliet
Politiek Adviseur Afrika CDA-NIMD

Met medewerking van
Eugène van Kemenade

CDA PARTIJNIEUWS

Winst bij Herindelings verkiezingen

Op 18 november vonden er in zes gemeenten herindelingsverkiezingen plaats. Het CDA won overal!

In **Oldambt** heeft het CDA vier zetels behaald. Dat betekent een winst van één zetel. Ook in **Zuidplas** is men erg tevreden: daar haalde het CDA vijf zetels. In **Venlo** is het CDA even groot gebleven met acht zetels. In **Horst a/d Maas** krijgt het CDA elf van de 27 zetels in de gemeenteraad. Dat is een groei van drie

procent ten opzichte van de verkiezingen in 2006. In **Venray** en **Peel en Maas** ging veertig procent van de stemmen naar het CDA. Een resultaat om zeer tevreden mee te zijn. Partijvoorzitter Peter van Heeswijk is blij met het resultaat. 'Ik ben enorm trots op de CDA-lijsttrekkers en hun teams! Zij hebben de laat-

ste maanden intensief campagne gevoerd en zien nu dit positieve resultaat. Vanuit het landelijk CDA hebben we het afgelopen half jaar veel ondersteuning aan de lokale campagnes gegeven, en die aanpak werkt dus. Dit geeft veel vertrouwen voor de gemeenteraadsverkiezingen volgend jaar.'

De afdeling HRM zoekt potentiële burgemeesters

Is het burgemeesterschap wellicht iets voor mij? Een vraag die u zich misschien al eens hebt gesteld. Een vraag waar wij graag met u over in gesprek gaan. We vinden het namelijk van belang dat wij voldoende zicht hebben op burgemeesterspotentieel binnen het CDA. De afdeling HRM scout samen met de CDA Bestuurdersvereniging continu geschikte kandidaten voor burgemeestersvacatures. We voeren regelmatig oriënterende gesprekken om de ambities te verkennen van potentiële kandidaten. Zij worden ook in beeld gebracht bij Jan Schinkelshoek, burgemeesterslobbyist binnen de Tweede Kamerfractie van het CDA. Toch willen wij onze blik verbreden.

Bent u de kandidaat die wij nog niet in beeld hebben voor een burgemeestersvacature? Handelt u eenduidig en integer? Staat u op basis van gezag bo-

ven partijen? Beschikt u over bindend vermogen in een gemeenschap?

Onderneemt u acties en treedt u op in situaties die daar om vragen en kunt u zich inleven in meerdere personen of groepen waarmee u als burgemeester van doen heeft? Dan bent u wellicht de kandidaat naar wij op zoek zijn! De afdeling HRM van het CDA Bureau organiseert in samenwerking met de CDA Bestuurdersvereniging regelmatig bijeenkomsten om potentiële burgemeesters te informeren over het burgemeesterschap.

Hierbij informeren wij de deelnemers over de sollicitatieprocedure en alle *do's* en *don't's* op weg naar het burgemeesterschap. Hierbij maken we gebruik van de expertise van Jan Schinkelshoek, een provinciale kabinetschef en een pas benoemde burgemeester.

CDJA

Nieuwjaarsreceptie

Op woensdag 13 januari 2010 organiseert het CDJA haar nieuwjaarsreceptie. De locatie voor deze receptie zal zijn Café Polman's Huis in Utrecht (adres: Keistraat 2, 3512 HV, Utrecht). Vanaf 19.00 uur ben je van harte uitgenodigd om met het CDJA het nieuwe jaar in te luiden. Van harte aanbevolen! Voor meer informatie kun je contact op nemen met John Kuijt ✉ john@kuijt.nl of kijk op www.polmanshuis.nl

Deelname vindt plaats op basis van cv-selectie. Indien u in de toekomst wenst deel te nemen, stuur dan uw cv voor 1 december naar hrm@cda.nl. Dit kan voor u de eerste stap zijn op weg naar het burgemeesterschap!

Rob Govers

Senior stafmedewerker HRM

Jo-Annes de Bat

Directeur CDA Bestuurdersvereniging

Ben jij in 2008 of 2009 lid geworden van het CDA?

CDA Winterschool: 5 en 6 februari 2010

Het Steenkampinstituut, het opleidingsinstituut van het CDA, organiseert deze winter voor het eerst de CDA Winterschool. Dit is een tweedaagse cursus voor nieuwe leden vanaf 35 jaar waarin een kennismaking met de partij en haar christendemocratische gedachtegoed centraal staat. Daarnaast is het een sfeervolle gelegenheid om andere leden te leren kennen en erachter te komen of politiek is wat je ervan verwacht! Werkbezoeken, discussie, ontmoeting met prominente CDA'ers, trainingen en workshops

vullen het programma. Daarnaast is er veel plaats voor gezelligheid.

Ook het belang van het CDA speelt natuurlijk mee: we willen graag in aanraking komen met nieuwe en enthousiaste leden, die wellicht in de toekomst een actieve rol in de partij willen spelen en dit willen combineren met hun werk en thuissituatie. De Winterschool begint op vrijdag 5 februari om 10.00 uur en eindigt op zaterdagmiddag 6 februari. Er wordt een eigen bijdrage van € 125,- van de deelnemers gevraagd.

Hierin zijn de kosten voor maaltijden en hotelovernachting in Den Haag inbegrepen! Deelname staat open voor leden vanaf 35 jaar die in 2008 of 2009 lid zijn geworden van het CDA.

Lijkt de CDA Winterschool je wat?

Kijk voor de laatste informatie en aanmelding voor deze dag op

www.cda.nl/si

Je kunt ook een e-mail sturen naar

✉ troost@cda.nl of bel met het

Steenkampinstituut ☎ 070-3424816

Human Resource Management

Het CDA hecht veel waarde aan de ontwikkeling van haar leden. Het CDA herbergt immers een schat aan kennis, deskundigheden en ervaring binnen haar gelederen, die het CDA wil en kan gebruiken. Om de deskundigheden en ambities van haar leden te registreren, beschikt de afdeling HRM (Human Resource Management) van het CDA Bureau over een databank. Met behulp van de zgn. HRM-databank worden de cv-gegevens van (potentiële) volkswagenwoordigders en bestuurders geregistreerd. Daardoor houden de afdeling HRM en de provinciale HRM-contactper-

sonen zicht op de talenten en ambities van de leden zodat deze ten behoeve van het CDA aangewend kunnen worden. Dankzij de HRM-databank kan het CDA voorzien in toekomstige namen van kandidaten voor bestuurlijke of inhoudelijke functies binnen of buiten het CDA. Het kan dan gaan om functies op lokaal dan wel landelijk niveau en op vrijwillige of beroepsmatige basis.

Indien u uw cv wilt laten opnemen in de HRM-databank, dan kunt u dit sturen naar de afdeling HRM ✉ hrm@cda.nl. Wij vragen u vriendelijk in uw cv duide-

lijk uw contactgegevens, geloofsovertuiging, deskundigheden en ambities te vermelden. Ook kunt u zich digitaal aanmelden via www.cdahrms.nl met gebruik van uw lidnummer.

Vanzelfsprekend worden uw persoonlijke gegevens vertrouwelijk behandeld. Voor de volledigheid en om een juist beeld te geven, hechten wij er aan op te merken dat de registratie van uw cv geen zekerheid biedt omtrent het daadwerkelijk kunnen inzetten van uw talenten en het realiseren van uw wensen en ambities.

CDA-debattoernooi 2010

Op zaterdag 30 januari 2010 organiseert het Steenkampinstituut het jaarlijkse CDA-debattoernooi. Dé gelegenheid om in toernooivorm uw debatvaardigheden te verbeteren. Wilt u eerst nog eens oefenen in het debat of uw debattechniek voor het toernooi opfrissen, dan kan dat tijdens de Masterclass op zaterdag 23 januari. **Kijk voor meer informatie op** www.cda.nl/si

Elk talent telt!

Niemand twijfelt over het belang van onderwijs voor de Nederlandse samenleving en economie. Zonder een goed opgeleide beroepsbevolking lukt het ons niet de concurrentie met andere regio's het hoofd te bieden. Ook voor het functioneren van de Nederlandse samenleving mogen we geen enkel talent onbenut laten. Het is de uitdaging en opdracht van het onderwijs om talenten te ontdekken en verder te ontplooien.

Over die vraag heeft de Tweede Kamerfractie in mei 2008 een discussie gevoerd met meer dan 200 geïnteresseerde CDA-leden. De uitkomst van deze discussie hebben we gebruikt voor het opstellen van een Onderwijsmanifest waarin onze visie op onderwijs in 2025

wordt neergelegd. Ook geven we in dit Manifest antwoord op de uitdagingen die aan het onderwijs worden gesteld in het kader van de brede heroverwegingen. Inmiddels nadert het Manifest zijn voltooiing en gaan we hierover graag in gesprek met CDA-leden voordat het definitief wordt vastgesteld.

Iedereen die affiniteit heeft met onderwijs en/of werkzaam is in onderwijs, wordt van harte uitgenodigd voor deze dag. We zullen na een algemeen gedeelte uiteengaan in diverse werkgroepen om over de hoofdstukken van het Manifest te discussiëren. Na aanmelding zult u in januari 2010 meer informatie ontvangen over de dag en zal tevens het Manifest worden toegezonden

Wanneer?

Zaterdag 30 januari
van 10.00 – 16.00 uur

Waar?

Leerhotel het Klooster
Adres: Daam Fockemalaan 10,
3818 KG Amersfoort

Aanmelden?

U kunt zich opgeven via
✉ cdaonderwijsdag@tweedekamer.nl
Wij vragen een bijdrage van € 10,-
i.v.m. de kosten voor de lunch

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met: mw. S. van Termeij,
☎ 070 – 318 35 80

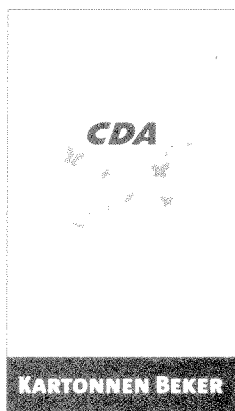
Materialen Gemeenteraadsverkiezingen

WEBWINKEL

In de webwinkel kunt u snel en eenvoudig materiaal bestellen: kleding, standinrichting en strooimateriaal. Het aanbod is uitgebreid met kartonnen bekers, cocktailprikkers, zakjes met snoep, ijskrabbers, plaktattoo's, fruitstickers, beachvlaggen en een partytent.

Vanaf januari zijn de ochtendgroeten te bestellen. De ochtendgroet is speciaal ontwikkeld om op de laatste campagnedag te gebruiken. De ochtendgroet is een kaartje waarop u eenvoudig een groen potlood met rode punt kunt bevestigen. Het is een leuke manier om de (zwevende) kiezer nog op het CDA te wijzen. Ook kunt u 24 uur per dag in de webwinkel terecht voor neutraal drukwerk.

kijk op webwinkel.cda.nl
voor meer informatie en bestellen

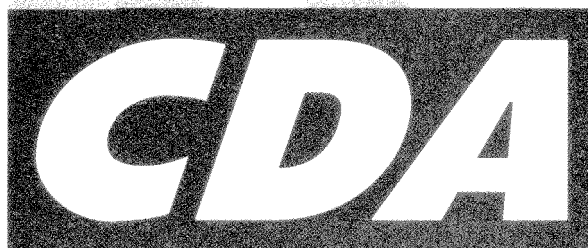
KARTONNEN BEKER

IJSKRABBER

JO-ANNES DE BAT

FIETS

Speciale aanbieding!
CDA-fiets voor € 150,-

Meer informatie en bestellen
fiets@cda.nl

GEPERSONALISEERD DRUKWERK

De secretaris van uw afdeling heeft uitgebreide informatie ontvangen over het bestelsysteem. Op www.cda.nl (klik op banner 'huisstijlsite' - rechtsonderaan op de homepage) en vervolgens in het infoblokje Gemeenteraadsverkiezingen, vindt u alle informatie over het gepersonaliseerde materiaal, de foto's voor de affiches, het bestelsysteem en de prijzen van de CDA-drukker.

Speciale
Prijs!

€150,-

Bestel
nu!

FOTO HARRY BREUGOM

Op de agenda...

Het CDA op radio ...

Zaterdag 19 december

Radio 5 19.50 – 20.00 uur

2010

Zaterdag 2 januari

Radio 5 19.38 – 19.48 uur

Zaterdag 16 januari

Radio 5 19.26 – 19.36 uur

Zaterdag 30 januari

Radio 5 19.14 – 19.24 uur

Zaterdag 13 februari

Radio 5 19.02 – 19.12 uur

... televisie ...

Dinsdag 15 december

Nederland 2 11.05 – 11.08 uur

2010

Maandag 4 januari

Nederland 2 21.48 – 21.51 uur

Vrijdag 8 januari

Nederland 2 11.00 – 11.03 uur

Maandag 18 januari

Nederland 2 21.48 – 21.51 uur

Donderdag 21 januari

Nederland 2 11.00 – 11.03 uur

Maandag 1 februari

Nederland 2 21.48 – 21.51 uur

Dinsdag 2 februari

Nederland 2 11.05 – 11.08 uur

Vrijdag 12 februari

Nederland 2 11.00 – 11.03 uur

Maandag 15 februari

Nederland 2 21.48 – 21.51 uur

... en internet

Elke dag op CDAtv het laatste nieuws uit de Tweede Kamer, het kabinet en het land.

Kijk daarom regelmatig op

 www.cdavandaag.nl

Creatieve afdelingen winnen prijs

Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen hebben afdelingen de kans gekregen om een ludieke promotieactie te bedenken. Om op die manier zichtbaar te zijn in de gemeente. Vijf afdelingen met het meest creatieve idee hebben een prijs gewonnen. Zij hebben 500 euro ontvangen voor de campagnekas van hun afdeling.

De winnaars:

- **Veendam** heeft een enorm 'luisterend oor' (met brievenbus) geproduceerd voor op de markt.
- **Zwartewaterland** heeft koeken uitgedeeld met CDA-logo op de markt.
- **Leek** deelt CDA-boodschappentassen uit met de tekst: "de inhoud telt".
- **Zoetermeer** deelt kaarsen uit met CDA-logo en kerstwens.
- **Doetinchem** verspreidt CDA-fietszadelovertrekken met de tekst "bij het CDA zit u goed".

Afdeling Leek 'De inhoud

Het campagneteam Leek heeft een duurzame boodschappentas bedacht met de tekst: 'De inhoud telt'.

De binnenkant van de tas is bedrukt met CDA-logo's. 'We hebben gezocht naar een item dat goed zichtbaar is in het straatbeeld, veel gebruikt kan worden en als drager van de boodschap kan dienen. De tassen gaan we uitdelen bij alle supermarkten met als doel het boodschappen doen CDA-groen te kleuren!'

Afdeling Zoetermeer 'Kaarsjesavond'

De afdeling Zoetermeer heeft gekozen voor een drukbezochte activiteit om het CDA te profileren. Jaarlijks wordt in Zoetermeer de traditionele kaarsjesavond georganiseerd. 'Een team van fractie- en bestuursleden, aangevuld met leden en landelijke CDA-prominenten gaat 2000 bedrukte kaarsen uitdelen. Het publiek zal verrast zijn door de CDA-actie. Het oudste winkelgebied van Zoetermeer zal op 15 december CDA-groen kleuren!'

Vacature WI

Het Wetenschappelijk Instituut (WI) voor het CDA, gevestigd in Den Haag, bestaat uit een kleine groep wetenschappers, publicisten en administratief/organisatorische medewerkers. Met ons team willen wij de inhoudelijke verdieping van de christendemocratie ondersteunen door: onderzoek, organiseren van het publieke debat, uitbrengen van beleidsadviezen en door het maken van het kwartaal tijdschrift Christen Democratische Verkenningen (CDV).

Het Instituut heeft per 1 januari a.s. een vacature voor

Hoofdredacteur (m/v) Christen Democratische Verkenningen (CDV)

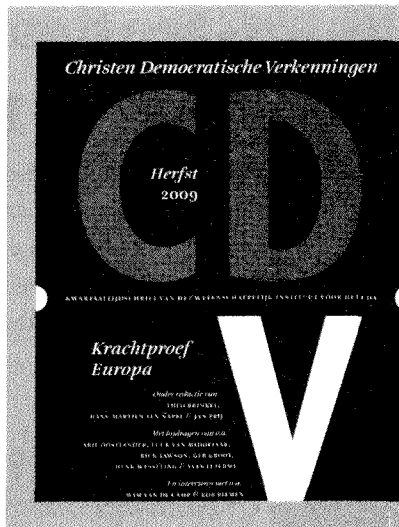
3 dagen per week

De hoofdredacteur is verantwoordelijk voor:

- de tijdige totstandkoming en de kwaliteit van CDV
- het beeld van CDV naar buiten toe
- inbedding van CDV binnen het WI
- de bewaking van het budget
- aansturing van de redactiesecretaris
- het organiseren van en invulling geven aan het jaarlijkse symposium n.a.v. het zomernummer van CDV

Van de hoofdredacteur worden de volgende vaardigheden verwacht:

- een antenne voor nieuwe maatschappelijke en politieke ontwikkelingen
- vlotte pen en goede communicatieve vaardigheden
- politieke sensitiviteit

CDV

Verder kijken dan de eigen neus lang is. Dat is nog steeds de krachtproef van Europa. Maar hoe dat te doen nu de Europese idealen van diverse kanten beproefd worden? Met bijdragen van onder andere Arie Oostlander, Luuk van Middelaar, Rick Lawson, Ger Groot, Henk Wesseling, Yves Leterme, en interviews met Rob Riemen en Wim van de Camp. CDV is een kwartaaluitgave van het Wetenschappelijke Instituut voor het CDA en verschijnt bij Uitgeverij Boom.

Theo Brinkel, Hans-Martien ten Napel en Jan Prij (red.) | Krachtproef Europa | Boom Amsterdam | 160 p.

- om kunnen gaan met strakke deadlines
- beschikt over een relevant netwerk
- academische denk- en werkniveau

Van de hoofdredacteur wordt verder verwacht dat hij of zij lid is van het CDA, of bereid is het lidmaatschap aan te vragen, een kritisch-loyale houding heeft en de drive om CDV verder te ontwikkelen.

De functie biedt de mogelijkheid om politiek, wetenschap en journalistiek met elkaar te combineren en dicht bij politiek relevante discussies te staan. Je bent onderdeel van een kleine actieve denktank, maar opereert midden in een grote partij. CDV wil ook de komende jaren een platform voor discussie zijn met als doel het denken binnen de christendemocratie een stap verder te brengen; agendazettend en relevant.

CDV is een kwartaaluitgave van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA en heeft een eigen redactie die zich gebonden acht aan de uitgangspunten waaruit het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA werkt. Er is een redactiestatuut.

Naast de hoofdredacteur is er een redactiesecretaris voor drie dagen per week. De hoofdredacteur CDV wordt aangesteld als wetenschappelijk medewerker van het WI. De functie kan worden vervuld in combinatie met een andere, niet conflicterende functie buiten het WI.

Nadere informatie is verkrijgbaar bij prof. dr. R.H.J.M. Gradus, directeur van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, ☎ 070 342 48 74

Uw sollicitatiebrief, motivatie en CV kunt u voor 15 december 2009 sturen aan: Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, t.a.v. de heer prof. dr. R.H.J.M. Gradus, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag of per e-mail ✉ gradus.wi@cda.nl

Meer informatie over het WI en zijn activiteiten is te vinden op de website www.wi.cda.nl

CDAWI

Wetenschappelijk
Instituut

Nieuwjaarsbijeenkomst en start campagne Gemeenteraadsverkiezingen

Nieuwjaarsbijeenkomst

Op zaterdag 16 januari zal in Den Bosch de Nieuwjaarsbijeenkomst van het CDA plaatsvinden. Tussen 14.00-17.00 uur kunt u genieten van muziek, toespraken, informele contacten met bewindspersonen, onder het genot van een hapje en een drankje. O.a. Peter van Heeswijk en Jan Peter Balkenende zullen een korte toespraak houden.

Wilt u de Nieuwjaarsbijeenkomst bijwonen, meld u dan aan. Bij voorkeur via

www.cda.nl banner *nieuwjaarsbijeenkomst*. U kunt ook de onderstaande bon insturen in een voldoende gefrankeerde envelop naar: CDA Bureau, t.a.v. Nieuwjaarsbijeenkomst, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag. De inschrijving sluit op donderdag 7 januari 2010. Omdat we

slechts een beperkt aantal personen kunnen toelaten geldt: **wees er snel bij want vol is vol.**

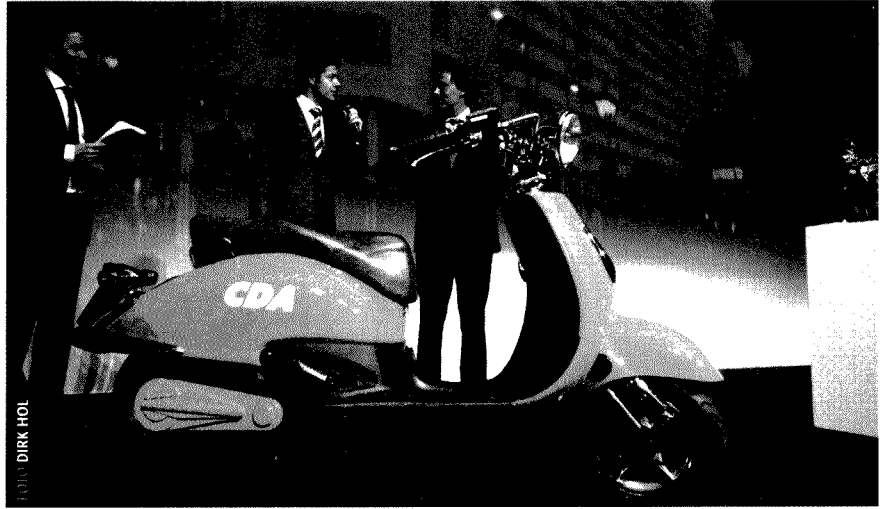
Start harde campagne Gemeenteraadsverkiezingen

Zaterdag 16 januari is tevens de start van de harde campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen. In het Centrum van Den Bosch zal de aftrap gegeven worden voor 7,5 week intensief campagnevoeren in het hele land. Vanaf die datum zullen overal in het land CDA'ers mensen benaderen om hen te overtuigen om op woensdag 3 maart op het CDA te gaan stemmen. Campagnevoeren binnen het CDA doen we nooit alleen: lokale, provinciale, Europese én landelijke politici ondersteunen elkaar. De CDA-bewindslieden zijn deze campagne bijzonder ac-

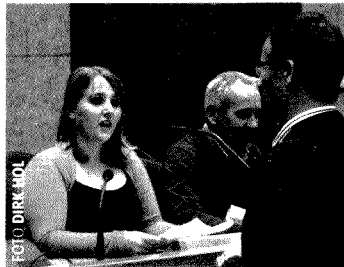
tief. Bij bijna honderd bijeenkomsten en activiteiten in het land zijn zij aanwezig, naast de reguliere werkbezoeken die zij al hebben. Velen van hen zullen 16 januari in Den Bosch aanwezig zijn en ervoor zorgen dat het centrum CDA-groen zal zien. Rond 12.00 uur gaan we op de CDA-bakfiets, de CDA-fiets én de CDA-scooter naar het centrum van Den Bosch om campagne te voeren. Rond 13.30 zijn we terug in het Provinciehuis, waar we een kop soep eten. Tussen 14.00-17.00 uur vindt de nieuwjaarsreceptie plaats.

Wilt u mee op campagne, dan kunt u dat aangeven bij uw aanmelding. Vervoer vanaf provinciehuis en centrum en weer terug wordt geregeld.

Partijcongres

Ledendag

Helemaal CDA

Het is zover: na de officiële verkiezing door het partijcongres van 31 oktober jl. mag ik mij nu echt voorzitter van het CDAV noemen. Dat is prachtig, maar alleen omdat ik mij omringd weet door een enthousiast bestuur. En als bestuur weten wij ons gesteund door de provinciale afdelingen.

Samen zullen we de handen ineen slaan en gaat u nog van ons horen! Op het partijcongres heb ik beknopt aangegeven waar mijn drive voor onze club vandaan komt. Het lijkt mij goed dat hier nog even weer te geven. Op mijn negentiende ben ik lid van het CDA geworden. Direct werd ik actief in de plaatselijke afdeling waar ik op mijn eenentwintigste voorzitter en op mijn dertigste wethouder werd.

*'Samen maken
wij het CDA
sterker'*

U begrijpt dat ik me niet bewust was van het belang van vrouwen in de partij en al helemaal niet van de drempels die daarvoor beslecht moeten worden. Dat kwam pas later. Ouder en wat wijzer ging ik eindelijk eens bewust om me heen kijken en zag toch voornamelijk mannen. Als het dan allemaal zo vanzelfsprekend was om als vrouw in de politiek actief aanwezig te zijn, waar waren al die andere vrouwen dan? En waarom nam dat aantal niet substantieel toe na verloop van jaren?

Het bewustzijn groeide. Ook omdat ik ondertussen moeder geworden was. De combinatie van werk en gezin was dan misschien wel vanzelfsprekend voor mijn echtgenoot en mij, de wereld om ons heen dacht daar heel anders over! Ik maakte kennis met de eerste drempels die beslecht moesten worden én met het CDAV. Zoekend naar antwoorden op de vraag waar die vrouwen bleven in de politiek – maar ook in allerlei besturen waar ik als wethouder mee te maken had,

van onze
voorzitter

stuitte ik vooral op literatuur waarin werd aangetoond dat besturen die een goede man-vrouwverhouding kennen beter functioneren. Maar dat is toch wat we allemaal willen: beter functionerende besturen! Dat dient de hele samenleving! Typisch CDA!

Een betere stimulans voor onze partij om te streven naar een goede man-vrouwbalans kunnen we niet hebben:

samen maken wij het CDA sterker. Maar dat gaat niet vanzelf: er valt nog veel te doen om de participatie van vrouwen in de partij te verbeteren. In dit kader reken ik op u allen. En mag u op mij rekenen.

Arinda Callewaert
voorzitter CDAV

NIEUWJAARSBIJEENKOMST CDAV

De traditionele nieuwjaarsbijeenkomst CDAV is op 9 januari 2010 van 10 tot 14 uur in De Eenhoorn in Amersfoort. Het thema is 'Duurzaamheid in de praktijk'. Het CDAV heeft Carola Helmendach, eigenaar van Projectbureau Zeeland, uitgenodigd haar succesverhaal te vertellen. Zij is winnares van de landelijke Trofee voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, o.a. vanwege haar nieuwe manier van werken, waarbij duurzame ideeën in de praktijk worden gebracht door bedrijven, kennisinstellingen en financiers bij elkaar te brengen. Europarlementariërs Corien Wortmann en Esther de Lange praten ons bij over de laatste ontwikkelingen in Europa op dit gebied en geven een update over 'Kopenhagen'. En natuurlijk is er na afloop uitgebreid de gelegenheid om elkaar te ontmoeten! De entree is gratis en aanmelden kan bij Liesbeth van Heest ☒ vanheest.cdav@cda.nl of ☎ 070-3424857. Wacht niet te lang, want vol = voll!

EPP-Women congres

'If Lehman Brothers would have been Lehman Sisters, would it have been different?' Deze uitspraak van Emil, Bos de minister-president van Roemenië, geeft goed weer waar de speeches en de discussies over gingen tijdens het afgelopen congres van European People's Party-Women (EPP-W). Het congres werd gehouden op 9 oktober 2009 in Boekarest. Centraal stond de vraag: vrouwen en de economische crisis: nieuwe kansen of een terugval? Ruim 150 EVP-vrouwen namen deel aan het congres. Onder hen een CDAV-delegatie van zes vrouw sterk.

Vrouwen uit de 'oude' en uit de 'nieuwe' democratieën kunnen veel van elkaar leren en veel voor elkaar kunnen betekenen. Dat stelde EPP-W voorzitter Doris Pack vast tijdens de algemene vergadering. Ze kunnen elkaar stimuleren om te bereiken dat vrouwen in de politiek verantwoordelijke functies innemen. De politiek kan vervolgens als voorbeeld dienen voor andere sectoren. De resolutie 'Vrouwen en de economische crisis' werd na enkele amen-

dementen van de Nederlandse delegatie aangenomen. De resolutie roept o.a. de Europese Commissie en de lidstaten op om oog te hebben voor genderspecten van crisismaatregelen. Vrouwen ondervinden meer dan mannen negatieve gevolgen van de economische crisis. Ze hebben vaker parttime banen en die worden als eerste geraakt door de crisis. Verder werken zij veel op oproepcontracten en in de dienstensector. Juist daar wordt door regeringen bezuinigd, waardoor vrouwen eerder door de crisis geraakt worden. De crisis kan alleen bezworen worden door inclusief (ieder doet mee, ook de ontwikkelingslanden) en duurzaam (de klimaatverandering is niet te negeren) te denken en te handelen. Doris Pack sloot het congres af met de wens elkaar weer te ontmoeten volgend jaar... in Nederland! Want met gepaste trots kunnen we hier melden dat het CDAV het volgende EPP-W congres mag organiseren op 8 oktober 2010 in Den Haag.

Kijk voor een uitgebreider verslag over het EPP-W congres op www.cda.nl/cdav

CDAV op internationale conferentie 24ormore

TaskForce Deeltijdplus organiseerde op 5 en 6 november jl. in Amsterdam de internationale conferentie **24ormore: Increasing female labour participation**. Voorafgaand aan de conferentie was een aantal organisaties benaderd om een voorstel te schrijven over hoe de arbeidsparticipatie onder vrouwen te vergroten. Naar aanleiding van het voorstel dat het CDAV heeft ingediend kregen bestuursleden Hester Maij en Arinda Callewaert en beleidsmedewerker Liesbeth van Heest een uitnodiging om deel te nemen aan de conferentie.

Na een woord van welkom door Pia Dijkstra, voorzitter van de Taskforce, werd de conferentie officieel geopend door staatssecretaris Jetta Klijnsma. In een videoboodschap van minister Ronald Plasterk werd het belang van een toenemende arbeidsparticipatie van vrouwen nog eens benadrukt. Meer vrouwen meer aan het werk krijgen is belangrijk om de gevolgen van de vergrijzing te kunnen opvangen en de internationale concurrentiepositie van Nederland te kunnen handhaven. Bovendien is het van essentieel belang de economische zelfstandigheid onder Nederlandse vrouwen te bevorderen. Volgens de meest recente statistieken is slechts 40 % van de Nederlandse vrouwen zelfstandig, waarbij een inkomen van 70 % van het minimumloon als economisch zelfstandig geldt.

Tijdens de conferentie werd duidelijk dat er veel tastbare zaken zoals opleidingsniveau, salaris en mogelijkheden voor kinderopvang van invloed zijn op de mate van arbeidsparticipatie van vrouwen. Maar ook dat minder grijpbare factoren zoals cultuur spelen een grote rol. Ter vergelijking werd uitgebreid stil gestaan bij de arbeidsparticipatie van vrouwen en de factoren die daarop van invloed zijn in de Verenigde Staten en Australië.

Tijdens deze tweedaagse conferentie heeft de CDAV-delegatie niet alleen

actief deelgenomen, maar zijn ook zeer interessante contacten gelegd én nieuwe inzichten verworven. Daar kan het CDAV zeker verder mee uit de voeten!

Meer weten over de Taskforce Deeltijdplus?
Kijk op www.taskforce-deeltijdplus.nl

Voor meer informatie over dit onderwerp kun je natuurlijk ook altijd contact opnemen met het CDAV.

Talent? Laat het zien!

Dit jaar heeft het Speerpunt vrouwen, een groep jonge talentvolle vrouwen binnen het CDA, de krachten gebundeld met het CDAV. Het resultaat hiervan was dinsdag 3 november te beleven op het CDA-partijbureau, waar ruim veertig talentvolle vrouwen tijd in hun drukke agenda's hadden vrijgemaakt om zich te laten inspireren

en te netwerken met CDA-vrouwen en de sprekers van de avond. Liesbeth Spies, vicevoorzitter CDA-Tweede Kamerfractie, richtte zich in haar woord van welkom tot twee kersverse CDA-talenten, beide zaterdag benoemd in functie in het Partijcongres. Arinda Callewaert als voorzitter CDAV en Ineke Giezeman, als tweede vicevoorzitter CDA Partijbestuur.

Ook kwam Kathleen Ferrier nog net op tijd binnen om de inspirerende woorden van zus Joan te horen. Naast Joan Ferrier, directeur Equality, sprak ook Sybilla Dekker, voorzitter van stichting 'Talent naar de Top'. Zij liet zien waarom het van belang is dat er in organisaties van binnen uit een cultuurverandering plaatsvindt, waardoor er meer vrouwen doorstromen naar de top.

Na Sybilla Dekker was het woord aan Jolanda Holwerda, oprichtster van het

tijdschrift LOF en winnares van de Joke Smit Prijs 2009. In haar bijdrage stelde ze dat vrouwen van nu heel veel willen, namelijk een leuke baan en tijd voor het gezin. Zij concludeerde, net als de andere sprekers, dat er nog veel te doen is op het gebied van flexibele werktijden, cultuur binnen organisaties en kinderopvang.

Als laatste werd er gesproken over de wenselijkheid van een charter voor politieke partijen om zo het aandeel vrouwen binnen politiek en bestuur te vergroten. Tijdens de borrel na afloop werd er uitgebreid nagepraat en was er volop gelegenheid tot netwerken. Nieuwe contacten zijn gelegd en met sprekers en aanwezigen heeft het CDAV uitgebreid ideeën en mogelijkheden besproken over hoe verder invulling te geven aan de uitkomsten van deze avond. Wordt vervolgd.... >>

Colofon Redactie Liesbeth van Heest en Corine Toussaint | Eindredactie Corine Toussaint. Met medewerking van: Arinda Callewaert, Elly Klap en Margriet Tolsma. **CDAV-adres** Postbus 30453, 2500 GL Den Haag, contactpersoon Liesbeth van Heest ☎ 070-3424857 | ✉ vanheest.cdav@cda.nl | De redactie van *Vrouw en politiek* is onafhankelijk.

Talent? Laat het zien!

heeft weten te bewerkstelligen en om haar grote netwerk binnen de partij. Vrouwen moeten de ondersteunde rol die vrouwen-netwerken vormen en voor Marja is dat met name het CDAV, waar zij tot 2001 voorzitter van was, niet onderschatten. Het CDAV biedt vrouwen een platform om actief te zijn binnen de partij, waar zij dat anders niet zouden zijn omdat zij zich mogelijk verloren zouden voelen in het grote geheel. Dit geldt misschien in mindere mate voor de huidige generatie jonge vrouwen, maar ook voor hen vormt het hebben van een goed vrouwen-netwerk een waardevolle bijdrage aan hun politieke carrière. Voor vrouwen zijn er nog steeds meer barrières dan voor mannen, maar als de topfunctie eenmaal is bereikt hebben vrouwen vanzelfsprekend ook de dure plicht om de functie in al zijn facetten waar te maken.

Omdat in topfuncties de zogenaamde 'zachte waarden', zoals bijvoorbeeld communicatie, steeds belangrijker worden, zijn vrouwen van absolute meerwaarde voor een organisatie en groeien hun kansen. Binnen een moderne politieke partij is een geluid, zoals het CDAV dat laat horen onmisbaar. Daarom is het nog steeds van groot belang dat het CDAV doorgaat met het onder de aandacht brengen van de noodzaak van diversiteit in besturen en moet het zich blijven inzetten voor het wegnemen van barrières in de politieke carrière van vrouwen. Maar *last but not least*: Vrouwen moeten ook zelf hun talenten durven erkennen en van zich laten horen, want ook voor CDA vrouwen geldt 'no guts, no glory'!, aldus Van Bijsterveldt.

No guts, no glory!

Oud CDAV-voorzitter, Marja van Bijsterveldt, is door het maandblad *Opzij* benoemd tot een van de machtigste vrouwen in de Nederlandse politiek. Namens het CDAV vroegen wij wat deze benoeming voor haar betekent.

Marja van Bijsterveldt heeft al een lange politieke carrière achter de rug: wethouder, burgemeester, CDAV-voorzitter, CDA-voorzitter en nu staatssecretaris van OCW. Op haar benoeming in *Opzij* in de top drie van machtigste vrouwen in de Nederlandse politiek is zij trots, het motiveert haar om met veel inzet door te gaan. Het jury-rapport prees haar om hetgeen zij de afgelopen jaren voor het onderwijs

PS...

PS: Het CDAV zit niet still! Vanwege alle activiteiten is dit keer 'even bellen met...' komen te vervallen. Volgende keer weer uitgebreid aandacht voor een gemeente met een evenwichtige verdeling man/vrouw, op weg naar een goede verkiezingsuitslag!

Yes, he can, can't he?

Op 10 december ontvangt Barack Obama in Oslo de Nobelprijs voor de Vrede. Het is de markering van een nieuw tijdperk waarvan de uitkomst hoopvol maar ongewis is.

Tekst **Wietze Smid** Fotografie **ANP**

Dochter Malia was waarschijnlijk een van de eerste die president Obama op 9 oktober jl. feliciteerde. In Washington was het nog donker toen in Oslo bekend werd gemaakt dat Barack Obama de Nobelprijs voor de Vrede had gekregen. Hoe werd in Amerika, Europa en in de rest van de wereld gereageerd op het toekennen van deze prijs? Hoe staat Obama er eigenlijk voor na bijna een jaar aan de macht?

Volgens het testament van de Zweed Alfred Nobel is de vredesprijs bedoeld voor een persoon of instelling die zich op buitengewone wijze inzet voor het bevorderen van vrede en ontwapening. Op de lijst met kanshebbers voor dit jaar stonden 205 kandidaten. Dat was een recordaantal. Vooraf werden de Zimbabwaanse premier Tsvangirai en een Chinese dissident als favorieten genoemd.

Obama krijgt de onderscheiding voor zijn 'buitengewone inspanningen om de internationale diplomatie en samenwerking tussen volkeren te versterken'.

Het Nobelcomité hechtte vooral belang aan Obama's visie en werk voor een wereld zonder nucleaire wapens. De voorzitter van het comité verklaarde dat Obama een 'nieuw klimaat heeft geschapen in de internationale politiek'.

En: 'slechts zeer zelden heeft een persoon in dezelfde mate als Obama de aandacht van de wereld getrokken en zijn volk, hoop op een betere toekomst gegeven'. Obama was nog geen twee weken president van de Verenigde Staten toen de nominatietermijn sloot. Hij is de derde zittende president van de VS aan wie de prijs wordt uitgereikt. >>

Woodrow Wilson (1919) en Theodore Roosevelt (1906) gingen hem voor. Ook Jimmy Carter, president tussen 1977 en 1981, won de prijs, maar deed dat pas jaren na zijn presidentschap, in 2002.

Voor alle Amerikanen

Niet lang na het ontbijt verschijnt de president in de rozen-tuin van het Witte Huis. Met moeite is een moment gevonden in de drukke agenda op deze negende oktober: veiligheidsbriefings, een ontmoeting met een invloedrijk senator, lunch met de vicepresident, een speech over nieuwe plannen voor een consumentenwaakhond en een strategie-bijeenkomst over de toekomst van Afghanistan staan op het programma van deze dag. Barack Obama sprak: 'Let me be clear: I do not view it as a recognition of my own accomplishments, but rather as an affirmation of American leadership on behalf of aspirations held by people in all nations'. Niet veel later ontvangen Obama-supporters een e-mail met woorden van dezelfde strekking.

Voormalig senator Bob Kerry van de Democraten stapt naar voren en noemt de prijs voor Obama 'een bewijs van eerbied voor het Amerikaanse volk'. Omdat de Nobelprijs niet aan een volk in z'n geheel kan worden uitgereikt, was de president, als hoogste gezagsorgaan, de meest voor de hand liggende kandidaat.

Tussen droom en daad

Wat de woorden van Obama ook moge inhouden, in de Verenigde Staten is de prijs voor Obama met gemengde gevoelens ontvangen. De Republikeinen maken dankbaar gebruik van de mogelijkheid om de aandacht te vestigen op het gat dat rust tussen woord, daad en resultaat van de president. Het is het resultaat van zijn 'sterrenstatus', liet de voorzitter van de Republikeinse partij Michael Steele optekenen. Steele vindt het jammer dat 'de sterrenstatus van de president voorvechters van vrede en mensenrechten die wel resultaat hebben bereikt in de schaduw zet'.

Ook veranderingen op het gebied van veiligheidswetgeving en maatregelen vergeleken met het Bush tijdperk worden belicht, of althans het gebrek eraan. Vragen (al dan niet retorisch) worden opgeworpen: is de militaire toestand in Afghanistan verbeterd? Is Guantanamo nu eindelijk gesloten? Hoe zit het met Iran en sowieso met de vrede in het Midden-Oosten? Met andere woorden: is de president niet slechts beloofd voor zijn beloftes en niet voor zijn bewezen diensten?

Enthousiasme

Over het algemeen werd in Europa verheugd gereageerd op de prijs voor Obama. Het conservatieve FOXNews reageer-

de geïrriteerd op de 'Europese jubelstemming'. Historicus Massimo Teodori ziet in de toekenning en de reactie in Europa een duidelijke verwerping van de 'unilaterale, antagonistische politiek' van Obama's voorganger George Bush. Bewonderaar en president van Frankrijk Nicolas Sarkozy beschouwt de prijs als een teken 'dat Amerika weer in de harten van de mensen overal ter wereld wordt gesloten'. Minister-president Balkenende kwalificeerde Obama als een president met een grote ambitie die 'bindend' bezig is. 'Hij spreekt bevlogen tot die delen van de wereld waar problemen zijn.' De Nobelprijs is een stimulans om op die weg voort te gaan, stelde Balkenende, die de president verder roemde om zijn betrokkenheid met de derde wereld en de nadruk die hij legt op het aangaan van de dialoog.

Er waren in Europa ook voorzichtigere reacties. De voormalig Poolse president Lech Walesa, zelf winnaar in 1983, vindt de prijs voor Obama te vroeg komen. 'Nu al? Dat is te vroeg. Hij heeft nog niet veel bereikt en bevindt zich nog in een vroeg stadium. Waarschijnlijk is de prijs als aanmoediging bedoeld. Laten we afwachten of hij volhoudt.'

'Is het toekennen van de Nobelprijs voor de Vrede aan Obama terecht?'

De Zuid-Afrikaanse aartsbisschop Desmond Tutu, winnaar in 1984, ziet in de onderscheiding een 'bijzondere waardering van Obama's pogingen de Arabische wereld na jaren van vijandigheid de hand te reiken. Het is een prijs die Obama's belofte van hoop, nieuwe adem inblaast.'

In de Keniaanse stad Kisumu, de geboorteplaats van Obama's vader, overheerst alleen maar enthousiasme. Plaatselijke radioprogramma's werden onderbroken om bellers de gelegenheid te geven hun blijdschap te tonen en de president hun felicitaties over te brengen. 'Toen ik het hoorde op de radio riep ik Halleluja', meldde een luisteraar. 'Het is Gods zegen. Dit is een overwinning voor Afrika.'

Terecht of te vroeg?

Is het toekennen van de Nobelprijs voor de Vrede aan Obama terecht? En komt het niet te vroeg? Met andere woorden: gaat het winnen van de prijs hem niet schaden? Het antwoord op de eerste vraag is een lastige. Ik vind overigens dat het antwoord op deze vraag per definitie een lastige is, ook als in plaats van Obama bijvoorbeeld de Zimbabwaanse premier Tsvangirai de prijs had gekregen. Onder de 205 kandidaten voor de Nobelprijs voor de Vrede zaten namelijk zonder twijfel tientallen mensen met een hoogst indrukwekkend cv op het gebied van het strijden voor mensenrechten, vrede en ontwapening. Wie verdient

het dan om, vergeleken met de andere kandidaten, zo in het zonnetje te worden gezet?

Het testament van Alfred Nobel is voor mij leidend bij deze lastige vraag. In dit testament valt te lezen dat de vredesprijs zoals Nobel die bedoelde, bestemd is voor een persoon of instelling die zich op buitengewone wijze inzet voor het bevorderen van vrede en ontwapening. Ik ben van mening dat Obama aan deze criteria voldoet. Er staat niet dat de persoon of instelling een bepaalde hoeveelheid strepen op het uniform moet hebben vergaard maar het gaat om een 'buitengewone wijze van inzet'. En deze inzet is bij Obama buitengewoon. Buitengewoon in de zin van de omvang van zijn plannen en ambities, buitengewoon in de manier waarop hij die uitspreekt, en buitengewoon in de hoeveelheid hoop en inspiratie die deze plannen en ambities voor velen miljoenen Amerikanen en andere wereldburgers met zich meebrengen.

Het antwoord op de tweede vraag is makkelijker en hangt samen met de vraag hoe Obama het er zijn eerste tien maanden in de Oval Office vanaf heeft gebracht. Zoals gezegd is de teneur bij bepaalde groepen in Amerika negatief. De glans is eraf; het inlossen van beloftes lijkt nog ver weg. Over een dik jaar staan de tussentijdse verkiezingen van een groot deel van het Congres op het programma. Moet Obama zich zorgen maken? Ik denk het niet. Het spetterende is er wellicht af, maar misschien maar goed ook. 52 procent van de Amerikanen gelooft nog steeds in de president – bijna evenveel als het percentage dat een jaar geleden op hem stemde. Het economisch stimuleringspakket lijkt goed uit te pakken, kleinere wetten passeren moeiteloos het Congres. Het zou bovendien zo maar kunnen dat Obama op korte termijn een van zijn grootste verkiezingsbelofte kan waarmaken: hervorming van de gezondheidszorg. Roosevelt probeerde het zeventig jaar geleden tevergeefs en ook Truman, Carter, Ford, Bush en Clinton kregen het niet voor elkaar. Ook op andere belangrijke terreinen zoals onderwijs, klimaatverandering en internationale vrede zijn zaden gepland door Obama. Over het algemeen haal je een zaadje niet al binnen een paar maanden weer uit de grond.

Is de Nobelprijs van de Vrede 2009 dus wellicht opnieuw een bevestigend markeringspunt in de geschiedenis voor de Amerikanen en de rest van de wereld? Een herbevestiging van de noodzaak om te komen tot hervormingen, klimaatoplossingen, vrede en veiligheid? Een stimuleringsprijs van de miljoenen mensen die een aantal maanden geleden uit volle borst het 'Yes we can' meezongen? Laten we het maar zo duiden. En vertrouwen dat Obama het waar gaat maken. ■

De prijs wordt op 10 december, de sterfdag van Nobel, in de Noorse hoofdstad Oslo uitgereikt. Obama zal aanwezig zijn.

Vrede

als alternatief voor gang

Stel, je buurman parkeert zijn bedrijfsbus ondanks beleefde verzoeken zodanig dat het donker wordt in jouw keuken. Er zit niets anders op dan de politie vragen om de foutparkeerder op de bon te slingeren. Of toch?

Tekst **Alie Dijkslag** Fotografie **iStockphoto**

Het kan anders. Een groeiend aantal gemeenten kiest voor mediation, een manier om (dreigende) conflicten op te lossen door betrokkenen zelf, met hulp van een neutrale conflictbemiddelaar, een mediator. Daardoor worden talloze bezwaarschriften en verweerschriften nooit geschreven en wordt een rechtsgang meer dan eens voorkomen. Het is een oplossingsgerichte methode die het gesprek bevordert en de fixatie op standpunten ombuigt naar inzet voor belangen. Het bekendste voorbeeld van mediation is buurtbemiddeling. Landelijk zijn er meer dan vijftienhonderd buurtbemiddelaars in ruim 120 gemeenten actief die burenhulp bieden om hun eigen ruzies op te lossen. In de gemeente Lingewaard is mediation vast onderdeel van de behandeling van bezwaren en klachten. Mediationvaardigheden worden onder meer ingezet voor conflicten tussen burenhulp. Met succes, zegt projectcoördinator Gabriëlle Langhout. 'Veruit de meeste conflicten gaan over geluidshinder. Lawaai grijpt heel erg in op het leven van mensen. Buurtconflicten komen voor in de duurste wijken, in achterstandswijken en zelfs in buitenwijken waar mensen honderd meter uit elkaar wonen.' Bij buurtbemiddeling proberen buurtbemiddelaars eerst afzonderlijk de partijen zover te krijgen dat ze samen willen praten. Dat lukt in ruim 60 procent van de gevallen. Eenmaal in gesprek lukt het in 92 procent van de conflicten om een oplossing te vinden. Door de burenhulp zelf, met behulp van een vrijwilliger als neutrale bemiddelaar. Een praktijkvoorbeeld.

Oma

Mevrouw K. dient een klacht in over haar buurvrouw wiens kinderen volgens haar 'de hele dag lopen te gillen in de tuin'. De buurvrouw blijkt helemaal niet te weten dat mevrouw K. last heeft van haar kinderen. Tijdens het bemiddelingsgesprek komt ook naar voren dat mevrouw K. verdriet heeft omdat ze haar eigen kleinkinderen niet meer ziet vanwege ruzie in de familie en omdat ze ver weg wonen. Nu de buurvrouw dat weet, belooft ze haar kinderen wat vaker tot stilte te manen en ze betreft mevrouw K. zelfs bij haar kinderen als een soort surrogaatoma. >>

stichten
naar politie of rechter

.....Mediation past helemaal bij het CDA.....

Mediation doet een sterk beroep op de eigen verantwoordelijkheid van burgers, zegt Hans Slooijer, mediator en senior adviseur bij BMC, advies en management. Daarom past de methode heel goed bij de uitgangspunten van het CDA. 'De burger wordt via mediation gestimuleerd om zelf actief mee te denken over een oplossing. De vraag van de burger is uitgangspunt, maar het is niet langer zo dat de burger passief afwacht tot er een vergunning of beschikking komt van hogerhand, of niet. Hem wordt heel nadrukkelijk gevraagd: wat is uw aandeel? Er is sprake van gelijkwaardigheid.' Die burger wordt ook beter van mediation, zegt Slooijer. 'Bij geschillen bestaat de procedure doorgaans uit een hele keten, waarbij het werkproces eindigt met een brief of beschikking. Met mediation proberen we eerder in die keten in te grijpen zodat dat laatste stapje niet hoeft te worden gezet. Dat levert voor de burger vermindering op van administratieve lasten. Hij hoeft de gang naar de rechtszaal niet te maken, geen advocaat of vertrouwenspersoon in te schakelen, etc. Voor overheden levert mediation soms ook besparing op omdat er minder werk is rond bezwaar en beroep. Anderzijds kost het ook tijd omdat je de tijd neemt om te luisteren en door te vragen. De winst van mediation zit voor burgers vooral in betere dienstverlening en voor ambtenaren vooral in meer goodwill bij burgers.' Meer weten? ✉ hansslooijer@bmc.nl

Mevrouw K. biedt aan om af en toe op te passen als de buurvrouw op pad moet. Iedereen blij....

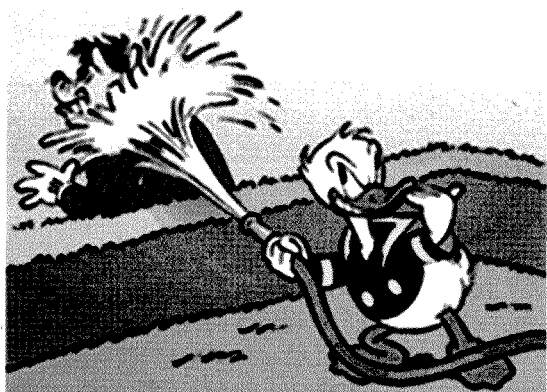
Dit voorbeeld bevat twee componenten die typerend zijn voor conflicten in de buurt, blijkt uit de ervaring van Langhout. 'Mensen horen tijdens zo'n gesprek altijd iets wat ze nog niet wisten.' En, minstens zo belangrijk: 'Onder een klacht zit altijd een diepere laag die te maken heeft met emoties. Conflicten ontstaan door emoties die niet worden gecommuniceerd. Komt het tot een confrontatie dan reageren mensen buitenproportioneel. Buurtbemiddeling is een kans om dingen uit te spreken in een overlegsfeer in plaats van in een ruzieachtige sfeer.'

Emoties die schuilgaan achter een conflict herkennen en kanaliseren is ook het geheim van mediation bij conflicten tussen burger en overheid, zegt Ed Masselink, mediation functionaris in Lingewaard. Hij richtte twee jaar geleden de Vereniging GemeenteMediation op. 'Het is belangrijk voor gemeenten om mediation in je gereedschapskist te hebben. Dat geldt voor alle situaties waarbij juridische procedures in beeld komen, vooral op het gebied van bestuursrecht maar ook strafrecht (handhaving) en civiele zaken. Je moet

proberen om dat voor te zijn door pro-actief op te treden, niet sec de regels toepassen, maar alert zijn op hoe conflicten ontstaan. Probeer om de diepere emotionele laag te pakken te krijgen.' Hij maakt ingewikkelde conflicten mee; soms blijkt een oplossing simpel. 'Ik kreeg een klacht van een inwoner die wilde dat de gemeente een boom op zijn erf plantte. Dat moest op de plek komen waar eerder ook een boom had gestaan, tot dat een auto 's nachts zijn tuin inreed en die boom zodanig ramde dat die moest worden gekapt. De gemeente was echter niet van plan om een boom terug te planten. De kwestie dreigde hoog op te lopen. Toen we bij die mensen gingen praten bleek al gauw dat het niet om de boom ging, maar om een gevoel van veiligheid. Dat gevoel was weg sinds het voorval die nacht dat hen erg had aangegrepen. Toen deze emotie het onderwerp van gesprek werd, kwamen we tot de oplossing dat een muurtje ook voldoende veiligheid bood. De gemeente heeft toen een muurtje op hun erf geplaatst.'

Belang van de burgers centraal

De regering roept lokale overheden op om problemen met burgers op te lossen door de inzet van mediationvaardigheden. Inmiddels passen meer dan tachtig gemeenten mediation toe. Staatssecretaris Ank Bijleveld is een warm pleitbezorger van de methode. Het gaat erom, zegt ze, dat de overheid goed moet kunnen en willen luisteren naar de bezwaren van mensen. Bijleveld: 'In de dienstverlening moet het belang van burgers centraal staan. De overheid moet zich afvragen waarom die bezwaren er zijn en of er iets gedaan kan worden om dichter bij elkaar te komen. Een ambtenaar kan beter even de telefoon pakken dan een beslissing op bezwaar schrijven. Dat kost weinig tijd maar kan wel het verschil maken tussen het snel creëren van een oplossing en een juridische procedure die tijd, geld en energie kost voor beide partijen. Even bellen bespaart een hoop juridische rompslomp.' ■

► Bekende burenruzie: Donald Duck en buurman Bolderbast.

CDA

Het Dagelijks Bestuur
en de medewerkers
van het partijbureau
wensen u een
gezegend kerstfeest
en een vredig
2010

*Maar de vrucht van de Geest is liefde,
vreugde en vrede, geduld,
vriendelijkheid
en goedheid,
geloof, zachtmoedigheid
en zelfbeheersing.*

Galaten 5, vers 22-23

Parlement

FOTO ANP | ERIK VAN 'T WOUDE

65 wordt 67

Eddy van Hijum en Pieter Omtzigt geven antwoord op de meest gestelde vragen over de verhoging van de AOW-leeftijd.

Waarom wordt de AOW-leeftijd in twee grote stappen verhoogd, in plaats van een geleidelijke verhoging met bijvoorbeeld een maand per jaar?

OMTZIGT 'De verhoging in twee stappen is eenvoudig uit te leggen; de AOW-leeftijd wordt verhoogd naar 66 in 2020 en naar 67 in 2025. Voor de pensioenfondsen is het op deze manier makkelijker uitvoerbaar.'

Waarom worden 55+'ers ontzien bij de verhoging van de AOW-leeftijd?

VAN HIJUM 'We vonden het redelijk om een overgangstermijn te hebben. De AOW is een zekerheid die je niet zomaar van de een op de andere dag kunt aantasten. Bovendien zit de arbeidsmarkt voor ouderen op dit moment op slot.

Het CDA vindt dat als je de pensioenleeftijd verhoogt, je mensen ook perspectief moet bieden op een reëel alternatief. En we moeten daarom eerlijk durven zeggen dat op dit moment het uitzicht op werk voor oudere werklozen slecht is. De positie van ouderen op de arbeidsmarkt moet verbeterd worden. Daar gaan we afspraken over maken met het kabinet.'

OMTZIGT 'De huidige afspraken, bijvoorbeeld over VUT en prepensioen, die in het Museumpleinakkoord staan lopen tot 2015. Het is onmogelijk en onwenselijk om dat akkoord open te breken.'

Gert-Jan van Dommelen uit Huizen vraagt: wie gaat al het vrijwilligerswerk overnemen dat nu nog wordt verricht door een grote groep mensen tussen de 60 en 67?

VAN HIJUM 'Dat is een goede vraag. Vrijwilligerswerk wordt inderdaad het meeste gedaan door ouderen en vrouwen. Maar juist in de sectoren waar veel mantelzorg en vrijwilligerswerk wordt verricht, zoals de zorg, doen zich in de toekomst paradoxaal genoeg tekorten voor. We hebben alle mensen nodig om onze voorzieningen op peil te houden.'

Wij vinden het daarnaast belangrijk dat mensen werken en zorg makkelijker kunnen combineren. Wij pleiten voor meer keuzevrijheid in arbeidstijden en verlofregelingen zoals bijvoorbeeld zorg- en ouderschapsverlof. Ook moet deeltijdpensioen mogelijk worden. Daarnaast doen gelukkig ook

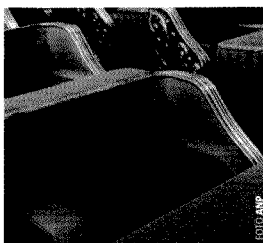
veel mensen vrijwilligerswerk naast een betaalde baan.'

Waarom wordt de pensioenleeftijd niet gekoppeld aan het arbeidsverleden? Na bijvoorbeeld veertig jaar werken mogen mensen stoppen met werken.

VAN HIJUM 'Dat is een principiële keuze: wij zien de AOW als een volksverzekering waar iedereen recht op heeft. Ook mensen die een tijd niet werken, kinderen opvoeden of een zieke partner verzorgen, krijgen AOW. Voor mensen die 42 jaar hebben gewerkt wordt eerder stoppen met werken wel mogelijk gemaakt.'

OMTZIGT 'Er is ook een heel praktisch punt: pas sinds 1998 wordt het arbeidsverleden van mensen bijgehouden. Het is heel moeilijk om aan te tonen dat je daarvoor ook gewerkt hebt. We moeten ook rekening houden met een grote groep vrouwen die in de jaren vijftig en zestig moesten stoppen met werken als zij gingen trouwen, zij hebben de kans niet gekregen om veertig jaar te werken. Tot slot, hoe tel je een arbeidsjaar? Telt de bijbaan van een student ook mee als arbeidsjaar?'

PARLEMENT
Actueel nieuws
uit de Eerste en
Tweede Kamer

Bernadette Keet uit Naarden stelde de volgende vraag: veel mensen bij de politie, brandweer, ambulance en het leger moeten veel eerder stoppen met werken. Gaat deze groep ook doorwerken tot hun 67e?

OMTZIGT 'In principe schuift de AOW-leeftijd voor iedereen met twee jaar op. In de groepen waarvoor het functioneel leeftijdsontslag geldt, moet worden nagedacht hoe die verschuiving plaats vindt. Militairen moeten op dit moment al tot hun 60e werken.'

VAN HIJUM 'De overheid bepaalt niet wanneer mensen stoppen met werken. Met de maatregel willen we stimuleren dat mensen langer doorwerken. Nu werkt slechts een klein deel van de mensen tussen de 60 en 65

jaar. In de AOW wordt de keuzevrijheid bij het uittreden rond 67 jaar vergroot. Daarbij vindt wel een verrekening plaats; wie al op 65 aanspraak maakt op AOW krijgt te maken met een iets lagere uitkering.'

Mensen met een lagere opleiding en daardoor zwaardere beroepen hebben een lagere levensverwachting dan mensen met licht werk. Het is toch oneerlijk dat vooral deze laatste groep van de maatregel profiteert?

VAN HIJUM 'We moeten juist aandacht hebben voor mensen die zwaar werk doen, door te voorkomen dat zij uitvallen. Dat vraagt nogal wat van het personeelsbeleid bij veel bedrijven. Er moet meer aandacht

men voor zaken als arbeidsomstandigheden, preventie en scholing. In de bouw zijn bijvoorbeeld initiatieven ontwikkeld die de fysieke belasting van werknemers bijhoudt. Zodra er een indicatie is dat het werk te zwaar wordt, gaan werkgever en werknemer samen op zoek naar een alternatief. Bijvoorbeeld van stratenmaker naar calculator. Maar er kan ook buiten de sector worden gezocht. We moeten veel meer aan mobiliteit tussen sectoren gaan denken. Dat vraagt een grote cultuuromslag want op dit moment is de arbeidsmarkt daar totaal niet op ingericht. Maar het staat voorop dat we de kennis, ervaring en talenten van ouderen ook moeten benutten. Mensen zijn niet op een bepaalde leeftijd ineens afgeschreven, iedereen is waardevol voor de maatschappij.' ■

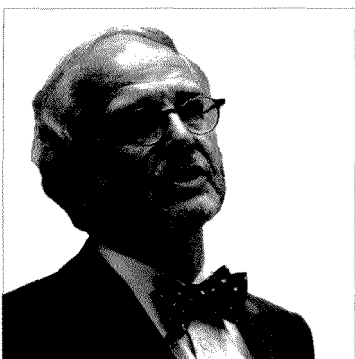
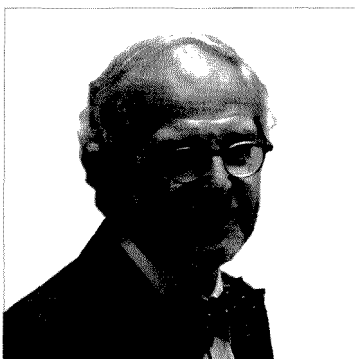
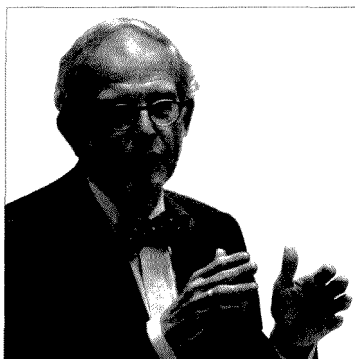
Pieter Omtzigt

Eddy van Hijum

FOTOGRAFIE DIRK HOL

• JAN SCHINKELSHOEK

• Tweede Kamerlid

• FOTOGRAFIE DIRK HOL

De stadsschrijver

Wie kent 'm nog niet? De *stadsschrijver*. Ja, die uit het Nieuwe Testament. Hij werkte in Efeze, een stad in Klein Azië, aan het begin van de christelijke jaartelling. De apostel Paulus maakte tijdens één van zijn zendingreizen kennis met hem. Sterker nog: de stadsschrijver redde hem, als een soort vredesengel, uit de handen van een woedende menigte.

Het is het boeiende relaas – te vinden aan het slot van *Handelingen 19* – over Paulus die samen met enkele geloofsgenoten in Efeze in problemen komt. In zijn geloofsijver had de apostel zich nogal minnetjes uitgelaten over waardeloze goden, goden die met handen waren gemaakt. Inclusief de beroemde plaatselijke godin Artemis. Paulus' preek schoot in het verkeerde keelgat. Met name bij de souvenirindustrie die een aardige duit verdiende aan de fabricage van tempeltjes en andere snuisterijen, gewijd aan de tweelingzuster van Apollo.

'De stadsschrijver is een mysterieuze, schimmige figuur'

Aangevoerd door ene Demetrius, voorman van het gilde der zilversmeden ('hij heeft ons beroep in diskrediet gebracht'), komt er een grote demonstratie tegen de evangelisten op gang. Urenlang staat er een schreeuwende, dreunende en stampende massa voor het theater: 'Groot is de godin van Efeze'. Niemand lijkt de menigte kunnen kalmeren – behalve tenslotte de stadsschrijver. Hij doet dat met enkele welgekozen woorden, een mengeling van paaien en dreigen. 't Is toch niet verboden wat die Paulus doet? U denkt toch niet dat ze een kans hebben tegen onze goden? Wie zich tekort gedaan voelt, kan toch altijd naar de rechter met een beroep op het parlement? Enne – weet u wel dat onze Romeinse bovenbazen deze oploop niet op prijs stellen? Het werkt: de menigte ontuchttert.

De stadsschrijver is een mysterieuze, schimmige figuur. Ogenschijnlijk uit het niets duikt hij op, uit de coulissen van de geschiedenis, neemt op het juiste moment achter de kathedraal plaats om, in de woorden van de onvolprezen Statenbijbel, 'de schare te stillen'. Die stadsschrijver – de nieuwe bijbelvertaling heeft het over de stadssecretaris – is één van mijn favorieten uit het Nieuwe Testament. Hij doet wat van de overheid verwacht mag worden: dankzij hem zegevieren redelijkheid, kalmte en nuchterheid. Juist op momenten dat het spannend wordt – als het vuur in de pan dreigt te slaan, houdt hij het hoofd koel en weet te voorkomen dat het een puinhoop wordt.

Het is niets minder dan een klein wondertje. Een wondertje dat leert hoe zuinig we op de overheid moeten zijn, hoe belangrijk het is dat het bestuur z'n werk doet, hoe belangrijk politiek is, hoe belangrijk een ambtenaar in functie is. Al helemaal in een tijd waarin een samenleving verwildert, waarin het populisme om zich heen grijpt en waar de waan van de dag te veel regeert.

Vandaar mijn bewondering voor die 'stadsschrijver' uit Efeze. Nee, hij was bij mijn weten geen christendemocraat. Hij was iemand die bovenpartijdig, consciëntieus zijn werk deed. Zó de samenleving van dienst was – en 'vrede op aarde' bracht, 'in de mensen een welbehagen'. ♣

Naam Roland Bakker
 Leeftijd 33
 Opleiding/werk Zoetermeer
 Woonsituatie
 Gehuwd 1 kind, tweede opkomst
 Opleiding/werk Studie Economie van Landbouw en Milieu aan de Universiteit van Wageningen
 Werkzaam als senior beleids adviseur bij het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Nieuw lid van de maand

Omschrijf je karakter eens in vijf woorden

Ik ben een enthousiaste en gedreven persoonlijkheid, praktisch ingesteld en creatief.

Wie is je favoriete politicus, en waarom?

Dan ga ik voor de jonge CDA-minister Camiel Eurlings. Het is mooi om te zien hoe gedreven hij tewerk gaat.

Ik heb voor het CDA gekozen omdat...

Ik kan mij als boerenzoon goed vinden in de positie die het CDA inneemt ten aanzien van de agrarische sectoren; een nuchtere blik. Daarnaast waardeer ik de aandacht die het CDA geeft aan de rol van het gezin in de samenleving.

De doorslag om lid te worden was vanwege de onlangs gehouden verkiezingen voor het Europees Parlement.

Voor een samenleving waarin men zich veilig voelt en een samenleving die op economisch vlak perspectieven behoudt, moet je je stem laten gelden.

FOTO DIRK HOL

Houd het CDA de grootste!

Dit nieuwe lid heb ik gewonnen

Hij of zij wil

-
-
-
-
-
-

Als welkomstgeschenk wil hij/zij graag

Het nieuwe lid is gewonnen door

Het CDA is nu nog de grootste politieke ledenorganisatie van het land. Het totale ledenaantal van het CDA daalt echter wel. Vandaar dat het CDA een lid-werft-lid-actie heeft: *Houd het CDA de grootste!*

Met deze lid-werft-lid-actie kunt u mooie prijzen winnen

Heeft u aan het eind van het jaar de meeste nieuwe leden gewonnen, dan mag u een bedrag weggeven van € 1000,- aan een goed doel en wint u zelf € 500,-. Ook wordt er iedere maand een

aanmoedigingsprijs uitgekeerd aan de 'winnaar van de maand'.

Als ieder lid één lid werft, worden we twee keer zo groot! Doet u ook mee? U kunt de bon sturen naar CDA, Antwoordnummer 1700, 2501 WB Den Haag. www.cda.nl

f

Jan Peter Balkenende-poppen voor lokale afdelingen

FOTO: ANP | LEPA.BENOIT DOOPPAGE

Binnenkort beschikbaar: 25 Jan Peter Balkenende-poppen voor lokale afdelingen!

De pop is een goed middel om tijdens een actie in gesprek te raken met mensen. Het CDA Nieuwegein heeft afgelopen zomer met een JPB-pop op de markt gestaan. Roelof de Wild uit Nieuwegein: 'De reacties op de fotopop zijn in meerderheid positief. Wat opviel was dat iedereen wel iets over Jan Peter weet te vertellen. Het is een opstapje om mensen te laten praten ("Ik heb JP wel eens in het echt gezien. Een sympathieke man" of "Op de foto ga ik niet met

hem, maar het CDA steun ik wel"). Het is een makkelijk middel om contact te leggen omdat mensen het ook wel ludiek vinden om op de foto te gaan.'

De poppen zijn beschikbaar via de provinciale steunpunten.

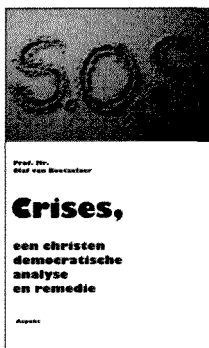
Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het steunpunt in uw afdeling of met Carina Hoff carina.hoff@cda.nl

Gepersonaliseerd drukwerk

Ga naar www.cdadrukwerk.nl om daar gepersonaliseerd drukwerk voor de gemeenteraadsverkiezingen te bestellen. U kunt kiezen uit diverse formaten posters, een billboard, boekenlegger en folder.

JO-ANNES DE BAT

CRISES, EEN CHRISTEN-DEMOCRATISCHE ANALYSE EN REMEDIE

ISBN 978-90-5911-877-5

Prof. Mr. Olaf van Boetzelaer, Politiek analist

€10,95

Crises komen voort uit flagrante schending van het christen-democratisch denken

De auteur neemt het in zijn boek *Crises* op voor grondwaarden uit de christen-democratie.

www.uitgeverijaspekt.nl

